

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

Η. Σ. ΒΕΛΛΗ

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΒΑΣΕΙ

ΤΩΝ ΝΕΩΤΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΡΙΣΤΩΝ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ

ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

12 ΧΑΡΤΑΙ

73 ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ

1 ΠΙΝΑΞ τῶν ἐμπορικῶν ὀργανισμῶν

ΕΝ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ

Ι. Κ. ΣΕΪΤΑΝΙΔΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΗΣ

Ἐν Γαλατῆ, ὁδὸς Μαχμουδιέ, ἀριθ. 7—9.

1903

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΕΠΙ ΤΗΣ ΒΑΣΕΙ

ΤΩΝ ΝΕΩΤΑΤΩΝ ΚΑΙ ΑΡΙΣΤΩΝ ΓΕΩΓΡΑΦΙΚΩΝ ΕΓΧΕΙΡΙΔΙΩΝ

ΠΡΟΣ ΧΡΗΣΙΝ ΤΩΝ ΔΗΜΟΤΙΚΩΝ ΣΧΟΛΕΙΩΝ

ΑΜΦΟΤΕΡΩΝ ΤΩΝ ΦΥΛΩΝ

12 ΧΑΡΤΑΙ

75 ΓΥΜΝΑΣΜΑΤΑ

1 ΠΙΝΑΞ τῶν ἐμπορικῶν σημαῖων

معارف نظارت جلیلیہ سنک ۲۱ نومروی و فی ۱۲ مارت سنه ۲۱۵ تاریخو
رخصتنامه سید طبع اولمشدر

ΕΚΔΟΣΙΣ ΤΕΤΑΡΤΗ

ΕΝ ΚΟΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥΠΟΛΕΙ
Ι. Κ. ΣΕΪΤΑΝΙΔΗΣ

ΕΚΔΟΤΗΣ ΚΑΙ ΒΙΒΛΙΟΠΩΛΗΣ

Ἐν Γαλατῇ, Ὀδὸς Μαχμουδιέ, ἀρ. 7 καὶ 9

1903

Πᾶν ἀντίτυπον φέρει τὴν σφραγίδα τοῦ συγγρα-
φέως καὶ τοῦ ἐκδοτοῦ.

Handwritten signature

ΕΚ ΤΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ Ν. Γ. ΚΕΦΑΛΙΔΟΥ
(Γαλατῆ, ὁδῶ Πιλοῦρ, ἀπέναντι τοῦ Τοῦνελ χάν, Ἔρ. 12).

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ ΓΝΩΣΕΙΣ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΑΙ

Ὅρισμός συνοικίας, χωρίου, κομποπόλεως, πόλεως
καὶ πατρίδος.

Τὸ δωμάτιον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εἴμεθα λέγεται **αἴθουσα τῆς παραδόσεως.**

Τὸ δὲ κτίριον, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται ἡ αἴθουσα τῆς παραδόσεως, λέγεται **σχολεῖον.**

Πλησίον τοῦ σχολείου ὑπάρχουσι οἰκίαι καὶ παρὰ ταύτας ἄλλαι· ἐκτὸς δὲ τῶν οἰκιῶν, αἵτινες εὐρίσκονται πλησίον ἀλλήλων ὑπάρχουσι καὶ ἐργαστήρια εὐρισκόμενα πλησίον οἰκιῶν καὶ πλησίον ἐργαστηρίων ἄλλα τοιαῦτα.

Ἐκατὸν ἢ διακόσια τοιαῦτα κτίρια, εὐρισκόμενα πλησίον ἀλλήλων, λέγονται **δυνακία.**

Ἡ δυνακία λέγεται **χωρίον ἢ κώμη**, ὅταν δὲν ἐνόνηται μὲ ἀλλήν, κείτη δ' ἢλ. ἀπομεμονωμένη.

Συνακίαι τέσσαρες ἢ πέντε, εὐρισκόμεναι πλησίον ἀλλήλων, λέγονται **κομποπολις.**

Συνακίαι δὲ περισσότεραι τῶν πέντε λέγονται **πόλις.**

Ἡ πόλις λέγεται **παράλιος**, ὅταν εὐρίσκηται παρὰ τὴν θάλασσαν· **μεσόγειος** δὲ, ὅταν εὐρίσκηται μακρὰν τῆς θάλασσης.

Οἱ κάτοικοι τῶν πόλεων λέγονται **πολιταί**, οἱ δὲ τῶν χωρίων **χωρικοί**.

Ἡ πόλις, ἡ κωμόπολις, ἡ κώμη ὅπου ἐγεννήθη τις λέγεται **πατρίς**. Γύμνασμα 1.

Ὁρίζων, σημεῖα αὐτοῦ καὶ ἄνεμοι.

Ἐάν ἀναβῶμεν ἐπὶ τινος τόπου ὑψηλοῦ καὶ ἐλευθέρου, περίξ ἡμῶν θὰ ἴδωμεν τὸν οὐρανὸν ἐγγίζοντα εἰς τὴν γῆν καὶ σχηματίζοντα κύκλον.

Ὁ κύκλος, ὁ σχηματιζόμενος περίξ ἡμῶν ὅταν εὐρισκώμεθα ἐπὶ ὑψηλοῦ καὶ ἐλευθέρου τόπου, λέγεται **ὀρίζων**.

Τὰ σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος εἶνε τέσσαρα: **Ἀνατολή, Δύσις, Βορρᾶς καὶ Νότος**.

Ἀνατολή λέγεται τὸ μέρος τοῦ ὀρίζοντος, ὅθεν φαίνεται ὅτι ἀναβαίνει ὁ ἥλιος ὑπὲρ τὸν ὀρίζοντα.

Δύσις λέγεται τὸ μέρος ὅπου δύνει.

Βορρᾶς λέγεται τὸ μέρος τοῦ ὀρίζοντος, τὸ ὁποῖον ἔχομεν πρὸς τὰ ἀριστερὰ ἡμῶν, ὅταν ἤμεθα ἐστραμμένοι πρὸς Ἀνατολᾶς.

Καὶ **Νότος**, τὸ ἀντίθετον μέρος τοῦ ὀρίζοντος, τὸ ὁποῖον ἔχομεν πρὸς τὰ δεξιὰ ἡμῶν.

Μεταξὺ τῶν τεσσάρων τούτων σημείων τοῦ ὀρίζοντος, ἅτινα **κύρια** λέγονται, ὑπάρχουσι καὶ ἄλλα τέσσαρα, τὰ ὁποῖα **δευτερεύοντα** λέγονται ἤτοι μεταξὺ τοῦ Βορρᾶ καὶ τῆς Ἀνατολῆς τὸ **Βορειοανατολικὸν** (ΒΑ.), μεταξὺ τοῦ Βορρᾶ καὶ τῆς Δύσεως τὸ **Βορειοδυτικὸν** (ΒΔ.), μεταξὺ τοῦ Νότου καὶ τῆς Ἀνατολῆς

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 1. — Ποῦ ἐγεννήθης; Πῶς λέγεται ἡ συναϊκία, εἰς τὴν ὁποίαν κατοικεῖς; Πλησίον ἢ μακρὰν τῆς θαλάσσης εὐρίσκεται; Ποῖον χωρίον εὐρίσκεται πλησίον μας; Ποῖα εἶναι ἡ πατρίς σου; Τί κτίρια εὐρίσκονται περὶ πλεύρω; καὶ ἀπέναντι τοῦ σχολείου; Πολίτης ἢ χωρικός λέγεσαι; Ἡ πατρίς σου πόλις εἶναι ἢ χωρίον;

τὸ **Νοτιανατολικὸν** (ΝΑ.) καὶ μεταξὺ τοῦ **Νότου** καὶ τῆς **Δύσεως** τὸ **Νοτιοδυτικὸν** (ΝΔ).

Οἱ ἄνεμοι οἱ διευθυνόμενοι ἀπὸ τῶν τεσσάρων κυρίων σημείων τοῦ ὀρίζοντος πρὸς τὰ ἀντίθετα αὐτῶν μέρη λέγονται: ὁ πνέων ἀπ' Ἀνατολῶν **Ἀνατολικὸς** ἢ **Ἀπηνλιώτης**, ὁ ἀπὸ Δυσμῶν **Δυτικὸς** ἢ **Ζέφυρος**, ὁ ἀπὸ Βορρᾶ **Βορρᾶς** καὶ ὁ ἀπὸ **Νότου** **Νότος**.

Γύμνασμα 2.

Ὅρισμὸς Γεωγραφίας, συστατικὰ τῆς γῆς καὶ ἡπειροί.

Ἡ πόλις, τὴν ὁποίαν κατοικοῦμεν, ἀποτελεῖ μέρος μικρὸν μιᾶς μεγάλης ξηρᾶς, ἡ ὁποία λέγεται **χώρα**· καὶ ἡ χώρα δέ, ἡ ὁποία ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν πόλιν εἶναι μεγάλη, εἶναι μέρος μικρότατον ἐνὸς πολὺ μεγάλου σώματος, τὸ ὁποῖον λέγεται **Γῆ**.

Ὅστε ἡ μὲν πόλις εἶναι μέρος τῆς χώρας, ἡ δὲ χώρα μέρος τῆς γῆς. Ἡμεῖς δέ, οἱ ὅποιοι κατοικοῦμεν ταύτην ἢ ἐκείνην τὴν πόλιν ἢ τὸ χωρίον, λεγόμεθα **κάτοικοι τῆς γῆς**.

Τὸ μᾶθημα τοῦτο λέγεται **Γεωγραφία**, διότι πραγματεύεται περὶ τῆς γῆς.

Ἡ γῆ εἶναι σφαῖρα πολὺ μεγάλη.

Ἡ ἐπιφάνεια αὐτῆς διαίρεται εἰς δύο μέρη, εἰς **ξηρὰν** καὶ εἰς **ὑδάτα**· τὰ ὑδάτα κατέχουσι τὰ τρία τέταρτα τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς, ἡ δὲ ξηρὰ κατέχει τὸ ἐν τέταρτον αὐτῆς.

Ξηρὰ πολὺ μεγάλη λέγεται **ἡπειρος**.

Αἱ ἡπειροί εἶναι πέντε: **Εὐρώπη**, **Ἀσία**, **Ἀφρική**, **Ἀ-**

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 2. — Δεῖξον τὴν Δύσιν. Ποῖον σημεῖον τοῦ ὀρίζοντος θὰ ἔχῃς πρὸς τὰ δεξιὰ σου, ὅταν στραφῆς πρὸς τὸν Βορρᾶν; Ποῖον σημεῖον κεῖται μεταξὺ τοῦ Βορρᾶ καὶ τῆς Δύσεως; Τῆς Δύσεως καὶ τῆς Ἀνατολῆς; Ποῖον τὸ ἀντίθετον αὐτοῦ; Πρὸς ποῖον σημεῖον τοῦ ὀρίζοντος κεῖται ὁ κήπος τῆς σχολῆς μας, ἡ ἐκκλησία τῆς συνοικίας μας; Πῶς λέγεται ὁ ἄνεμος ὁ πνέων ἀπὸ Βορρᾶ; Πῶς ὁ ἀπὸ Δυσμῶν; Πόσας αἰθούσας παραδόσεων ἔχει ἡ σχολή μας;

μερική και Ὠκεανία. Ἐκ τῶν πέντε ἡπείρων ἡ Εὐρώπη, Ἄσια καὶ ἡ Ἀφρική λέγονται **Παλιὸς κόσμος**, διότι μόνον αὐτὰς τὰς ἡπείρους ἐγνώριζον οἱ ἀρχαῖοι· ἡ δὲ Ἀμερικὴ λέγεται **Νέος κόσμος**, διότι ἀνεκαλύφθη κατὰ τοὺς νεωτέρους χρόνους.
Ἡ μεγαλειτέρα κατὰ τὴν ἔκτασιν ἡπειρος εἶναι ἡ Ἀσία.

Ὠκεανοί.

Μεγάλη θάλασσα, ἡ ὁποία περιβρέχει τὰς ἡπείρους λέγεται **Ὠκεανός.**

Οἱ Ὠκεανοὶ εἶναι πέντε: ὁ **Βόρειος παγωμένος Ὠκεανός**, ὁ **Νότιος παγωμένος Ὠκεανός**, ὁ **Ἀτλαντικός Ὠκεανός**, ὁ **Μέγας ἢ Εἰθνηκός Ὠκεανός** καὶ ὁ **Ἰνδικός Ὠκεανός.**

Ἐκ τῶν πέντε Ὠκεανῶν μεγαλειτερος εἶναι ὁ **Εἰθνηκός**, ὅστις διὰ τοῦτο λέγεται καὶ **Μέγας.** Γύμνασμα 3.

Πληθυσμὸς; τῶν κατοίκων τῆς γῆς καὶ διαίρεσις αὐτῶν εἰς φυλάς.

Ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, οἱ ὅποιοι κατοικοῦσι τὰς πέντε ἡπείρους, ὅλην δηλ. τὴν γῆν, εἶναι 1485,000,000.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 3. — Τί μάθημα κάμνομεν τώρα; Τί λέγεται Γεωγραφία; Ποίαν ἡπειρον κατοικοῦμεν; Πόσαι εἶναι αἱ ἡπείροι; Πόσου κόσμου κάτοικοι εἴμεθα; Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀμερικῆς ποίου κόσμου κάτοικοι εἶναι; Τί εἶναι ἡ γῆ; Περισσότερα ἢ ξηρὰ εἶναι ἢ τὰ ὕδατα; Ἀπὸ τί συνίσταται ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς; Ποία εἶναι ἡ μεγαλειτέρα ἡπειρος; Ποῖος Ὠκεανὸς περιβρέχει τὴν Εὐρώπην; Ὁ Ἰνδικὸς Ὠκεανὸς ποίας ἡπείρους περιβρέχει; Ποίας ὁ Μέγας Ὠκεανός; Πῶς ἄλλως λέγεται ὁ Μέγας Ὠκεανός, καὶ διατί ὠνομάσθη Μέγας; Ποῖοι Ὠκεανοὶ περιβρέχουσι τὴν Ἀμερικὴν; Τί λέγεται Νότος, Βορρᾶς, Ἀπηλιώτης, Δυτικός, Ζέφυρος;

Μολονότι οί άνθρωποι ἀποτελοῦσιν ἓν γένος, παρκτηροῦνται ὁμῶς μικράι τινες διαφοραί εἰς τήν μορφήν, εἰς τό χρώμα τοῦ δέρματος καί τό εἶδος τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς· αἱ διαφοραί αὗται μεταδίδονται κληρονομικῶς.

Ἐνεκα τῶν διαφορῶν τούτων οί άνθρωποι διακροῦνται εἰς πέντε φυλάς, αἵτινες εἶναι αἱ ἐξῆς: ἡ **Καυκαδία** ἡ **Λευκή φυλή**, ἡ **Μογγολική**, ἡ **Αἰθιοπική**, ἡ **Ἀμερικανική** καί ἡ **Μαλαϊκή**.

Ἡμεῖς ἀνήκομεν εἰς τήν **Καυκαδίαν** ἡ **Λευκήν φυλήν**, ἥτις ἔχει κρανίον ὠρειδέες, χρώμα λευκόν καί κόμην εὐθύτριχον· ἡ φυλή αὕτη εἶναι ἡ ὠραιότερα πικῶν καί ἐπικρατεῖ εἰς τήν Εὐρώπην.

Ἡ **Μογγολική** ἔχει χρώμα κίτρινον καί ἐπικρατεῖ εἰς τήν Ἀσίαν.

Ἡ **Αἰθιοπική** ἔχει χρώμα μαῦρον καί ἐπικρατεῖ εἰς τήν Ἀφρικὴν.

Ἡ **Ἀμερικανική** χαλκόχρουσιν καί ἐπικρατεῖ εἰς τήν Ἀμερικὴν.

Καί ἡ **Μαλαϊκή** καστονόχρουσιν καί ἐπικρατεῖ εἰς τήν Ὠκεανίαν.

Γύμνασμα 4.

Ἄγριοι, βάρβαροι καί πεπολιτισμένοι.

Ἐκ τῶν ἀνθρώπων, ὅσοι κατοικοῦσιν εἰς σπήλαια, τρέφονται ἐκ τῆς θήρας καί ἀλιείας καί οὔτε εἰς τήν γεωργίαν οὔτε εἰς ἄλλην τινά τέχνην ἀσχολοῦνται, λέγονται ἄγριοι.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 4. — Πόσοι εἶναι ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς γῆς; Τί χρώμα ἔχει ἡ Αἰθιοπική; Πόσοι εἶναι αἱ ἥπειροι καί αἱ φυλαί; Εἰς ποίαν φυλήν ἀνήκομεν; Ποία εἶναι ἡ ὠραιότερα φυλή ὄλων; Ποῖα εἶναι τὰ κύρια σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος; Ποῖα τὰ δευτερεύοντα; Τί λέγεται ὠκεανός, πόλις, ὀρίζων, Νότος; Ποῖαι ἥπειροι ἀποτελοῦσι τὸν Παλαιὸν κόσμον; Τὸν Παλαιὸν ἢ Νέον κόσμον περιβρέχει ὁ Ἰδικὸς ὠκεανός; Ὁ Βόρειος Π. ὠκεανός ποίαν ἥπειρον δὲν περιβρέχει;

"Όσοι δὲ περιφέρονται ἀπὸ τόπου εἰς τόπον βόσκοντες τὰ ποιμνιά των λέγονται **ἡμιάγριοι ἢ βόσβαροι.**

Καὶ ὅσοι κατοικοῦσιν εἰς τὰς πόλεις καὶ κωμοπόλεις καὶ ἐν-σχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν, βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον λέγονται **πεπολιτισμένοι ἢ ἐξευγενισμένοι.**

Μονοθεῖσται καὶ πολυθεῖσται.

Κατὰ τὴν θρησκείαν δὲ οἱ ἄνθρωποι διακροῦνται εἰς δύο μεγά-λας τάξεις: εἰς **μονοθεῖστας** καὶ **πολυθεῖστας.**

Μονοθεῖσται λέγονται, ὅσοι λατρεύουσιν ἓνα Θεόν· τοιοῦ-τοι δὲ εἶναι οἱ **Μωαμεθανοί, Χριστιανοί** καὶ **Ἰουδαῖοι.**

Πολυθεῖσται δέ, ὅσοι λατρεύουσι πολλοὺς θεοὺς· καὶ τοιοῦ-τοι εἶναι οἱ **εἰδωλολάτραι.**

Οἱ Χριστιανοὶ διακροῦνται εἰς **Ἀνατολικούς Ὀρθοδό-ξους, Δυτικούς ἢ Καθολικούς** καὶ **Διαμαρτυρομένους ἢ Προτεστάντας.**

Γύμνασμα 5.

"Ἔθνος, κράτος, νομοί, ἐπαρχίαι, δῆμοι.

"Όσοι ἄνθρωποι ἔχουσι τὴν αὐτὴν θρησκείαν, τὴν αὐτὴν καταγω-γὴν, τὰ αὐτὰ ἥθη καὶ ἔθιμα καὶ ὁμιλοῦσι μίαν καὶ τὴν αὐτὴν γλώσ-σαν λέγονται **ἔθνος.**

Ὁ δὲ τόπος, τὸν ὁποῖον ἐξουσιάζει καὶ κατοικεῖ ἓν ἔθνος, λέγε-ται **κράτος.**

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 5. — Κατὰ τὴν θρησκείαν εἰς τοὺς μονοθεῖστας ἢ εἰς τοὺς πολυθεῖστας ἀνήκομεν; Ποῖοι λέγονται πεπολιτισμένοι; Ποῖα εἶναι τὰ χα-ρακτηριστικὰ τῆς φυλῆς μας; Ποῖοι λατρεύουσιν ἓνα Θεόν; Εἰς τί διακροῦν-ται οἱ Χριστιανοί; Ποῖοι λέγονται ἄγριοι; Ἡμεῖς εἰς ποίαν τάξιν τῶν ἄν-θρώπων ἀνήκομεν εἰς τὴν τῶν ἐξευγενισμένων ἢ τῶν βαρβάρων; Πόσοι εἶναι ὅλοι οἱ κάτοικοι τῆς γῆς;

Ἐκαστον κράτος ἔχει ἰδίους νόμους καὶ ἰδίαν κυβέρνησιν· ὅπως δὲ εὐκόλως διοικηθῆ διαιρεῖται εἰς **νομούς**, ἕκαστος νομὸς εἰς **ἐπαρχίας** καὶ ἕκαστη ἐπαρχία εἰς **δήμους**.

Ὁ διοικῶν τὸν νομὸν λέγεται **νομάρχης**.

Ὁ διοικῶν τὴν ἐπαρχίαν **ἐπαρχος**.

Καὶ ὁ διοικῶν τὸν δῆμον **δήμαρχος**.

Ἡ πόλις, εἰς τὴν ὁποίαν κατοικεῖ ὁ βασιλεὺς, λέγεται **πρωτεύουσα** τοῦ κράτους.

Πολιτεύματα.

Ὁ τρόπος, κατὰ τὸν ὁποῖον ἕκαστον κράτος κυβερνᾶται, λέγεται **πολίτευμα**.

Τὰ πολιτεύματα εἶναι δύο εἰδῶν: **μοναρχία** καὶ **δημοκρατία**.

Μοναρχία λέγεται, ὅταν κράτος τι κυβερνᾶται ὑπὸ ἐνός, ὅστις λέγεται **βασιλεὺς** ἢ **αὐτοκράτωρ**.

Ὅταν ὁ βασιλεὺς ἢ ὁ αὐτοκράτωρ διοικῆ τὸ κράτος κατὰ τὴν θέλησίν του τότε λέγεται ἡ **μοναρχία ἀπόλυτος**.

Ὅταν δὲ κράτος τι διοικῆται ὑπὸ τοῦ βασιλέως συμπρόσως μετὰ τοὺς νόμους, τοὺς ὁποίους θέτει ἢ ὑπὸ τοῦ λαοῦ κατὰ καιροὺς ἐκλεγομένη κυβέρνησις, τότε λέγεται ἡ **μοναρχία συνταγματική**.

Καὶ **δημοκρατία** λέγεται, ὅταν τὸ κράτος διορίζη τὸν ἀνώτατον αὐτοῦ ἄρχοντα, ὅστις διοικεῖ τὸ κράτος δι' ὠρισμένα μόνον ἔτη.

Γύμνασμα 6.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 6. — Πόσων εἰδῶν μοναρχικὸν πολίτευμα ὑπάρχει; Εἰς κράτος τι, τὸ ὅποσον κυβερνᾶται δημοκρατικῶς ποῖοι διορίζουσι τὸν ἀνώτατον ἄρχοντα; Τί διαφέρει ὁ ἀνώτατος ἄρχων δημοκρατουμένου κράτους ἀπὸ τὸν βασιλέα ἐνός κράτους; Πῶς λέγεται δήμαρχος, νομάρχης, ἐπαρχος; Πῶς λέγεται τὸ ἡμέτερον ἔθνος; Ποῖα πόλις λέγεται πρωτεύουσα τοῦ κράτους; Πῶς λέγεται πρόεδρος τῆς δημοκρατίας; Τί λέγεται πολίτευμα, κράτος, ἔθνος; Ἡ πόλις τὴν ὁποίαν κατοικοῦμεν εἶναι πρωτεύουσα;

Κλίμα, προϊόντα.

Ὅλη ἡ ἐπιφάνεια τῆς γῆς καλύπτεται πανταχόθεν ὑπὸ τοῦ ἀέρος, ὅστις λέγεται **ἀτμοσφαῖρα**.

Ὁ βαθμὸς τῆς θερμότητος τοῦ ἀτμοσφαιρικοῦ ἀέρος παραλλάσσει εἰς τοὺς διαφόρους τόπους. Ἡ γειτνίαςίς τῆς θαλάσσης, ἡ ποιότης τοῦ ἐδάφους, τὸ ὄρεινόν ἢ πεδινόν ἐνός τόπου παραλλάσσουν τὸν ἀτμοσφαιρικὸν ἀέρα καθιστώντες αὐτὸν ὑγρὸν, ξηρὸν, θερμὸν, ἀνθυγιεινὸν, ὑγιεινὸν κτλ.

Ὁ βαθμὸς τῆς θερμότητος ἢ τοῦ ψύχους, τῆς ὑγρότητος ἢ τῆς ξηρότητος, τῆς ὑγιεινότητος ἢ ἀνθυγιεινότητος ἐκάστου τόπου λέγεται **κλίμα**.

Προϊόντα λέγονται, ὅσα τρέφει ἢ παράγει ἡ γῆ· εἶνε δὲ τριῶν εἰδῶν: **ζῶα, φυτὰ καὶ ὄρυκτά**.

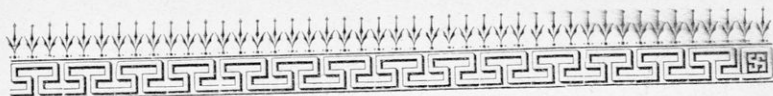
Ζῶα λέγονται τὰ ὄντα, τὰ ὁποῖα μεταβαίνουντι ἀπὸ τόπου εἰς τόπον, εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτε ἐπὶ τῶν ὑδάτων.

Φυτὰ λέγονται, ὅσα φύονται, εἴτε ἐπὶ τῆς γῆς, εἴτε ἐντὸς τῶν ὑδάτων.

Καὶ **ὄρυκτά**, ὅσα ἐξορύσσονται ἐκ τῆς γῆς· τοιαῦτα δὲ εἶναι τὰ **μέταλλα**, ὁ σίδηρος, ὁ χαλκός, ὁ μόλυβδος, ὁ κασσίτερος, ὁ ψευδάργυρος, ὁ ἄργυρος, ὁ χρυσοῦς· οἱ **λίθοι**, τὰ **μάρμαρα**, ὁ ἀσβεστόλιθος· καὶ οἱ **πολύτιμοι λίθοι**, ὁ ἀδάμας κ. ἄ. Τὰ μέρη, ὅθεν ἐξάγονται τὰ μέταλλα λέγονται **μεταλλεῖα**, τὰ δὲ μέρη, ὅθεν ἐξάγονται οἱ λίθοι, **λατομεῖα**.

Γύμνασμα 7.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 7. — Ὀνόμασον μερικὰ φυτὰ καὶ ζῶα τοῦ τόπου μας. Ποῖα ζῶα εὐρίσκονται ἐντὸς τῶν ὑδάτων; Ποῖα φυτὰ φύονται ἐντὸς τῶν ὑδάτων; Τὸ κλίμα τοῦ τόπου μας εἶναι πολὺ ψυχρὸν τὸν χειμῶνα καὶ πολὺ θερμὸν τὸ καλοκαίριον; Πῶς λέγεται τὸ κλίμα τόπου τινός, ὅταν δὲν εἶναι οὔτε πολὺ ψυχρὸν, οὔτε πολὺ θερμὸν; Ὑπάρχουσιν ἐδῶ πλησίον μας λατομεῖα, μεταλλεῖα; Τί εἶναι ὁ ἀσβεστόλιθος, ὁ χρυσοῦς, ὁ ἀδάμας; Τὰ ζῶα, τὰ φυτὰ καὶ τὰ ὄρυκτά τὰ ὁποῖα παράγει ἐκάστος τύπος μὲ μίαν λέξιν πῶς λέγονται;

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄.

ΕΥΡΩΠΗ

*Ὅρισμός Γεωγραφικοῦ χάρτου
καὶ τὰ ἐπ' αὐτῶν σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος.*

Ἡ εἰκὼν αὕτη μᾶς παριστᾷ ἐν μέρος τῆς γῆς, δηλ. μίαν ἀπὸ τὰς πέντε ἡπείρους, τὴν Εὐρώπην. Αἱ εἰκόνες, αἱ ὅποια παριστάνουσι μέρη τῆς γῆς μικρὰ ἢ μεγάλᾳ λέγονται **χάρται γεωγραφικοί.**

Ἐπὶ τῶν γεωγραφικῶν χαρτῶν τὰ τέσσαρα σημεῖα τοῦ ὀρίζοντος παρίστανται οὕτως: εἰς τὸ ἄνω μέρος τοῦ χάρτου ὁ Βορρᾶς (B), εἰς τὰ κάτω ὁ Νότος (N.), εἰς τὰ δεξιὰ τοῦ παρατηρητοῦ ἡ Ἄνατολή (A.) καὶ εἰς τὰ ἀριστερὰ αὐτοῦ ἡ Δύσις (Δ.).

Ὅρια, ὠκεανοί, θάλασσαι, κόλποι, πορθμοί.

Ὅρια. Ἡ Εὐρώπη περιορίζεται πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Βορείου παγωμένου ὠκεανοῦ, πρὸς Δ. ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, πρὸς Ν. ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης καὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς Κασπίας θαλάσσης.

ὠκεανοί. Ἐκ τῶν πέντε ὠκεανῶν δύο μόνον περιβρέχουσι τὴν Εὐρώπην: ὁ Βόρειος παγωμένος ὠκεανὸς καὶ ὁ Ἀτλαντικὸς ὠκεανός.

Θάλασσα. Θάλασσα λέγεται μέρος ὠκεανοῦ, τὸ ὁποῖον εἰσχωρεῖ μεταξὺ τῶν ἡπείρων.

Αἱ ἐξῆς θάλασσαὶ σχηματίζονται περὶ τῆς Εὐρώπης: ἡ **Λευκὴ θάλασσα**, ἡ **Βαλτικὴ θάλασσα**, ἡ **Βόρειος** ἢ **Γερμανικὴ θάλασσα**, ἡ **θάλασσα τῆς Μάγχης**, ἡ **Μεσόγειος**, ἥτις σχηματίζει τὸ **Τυρρηνικὸν πέλαγος**, τὸ **Ἄδριατικόν**, τὸ **Ἰόνιον πέλαγος**, τὸ **Αἰγαῖον**, τὴν **Προποντίδα**, τὸν **Εὐξείνιον πόντον** καὶ τὴν **Ἀζοφικὴν θάλασσαν**.

Κόλποι. Κόλπος λέγεται μέρος θαλάσσης, τὸ ὁποῖον εἰσχωρεῖ βαθέως εἰς τὴν ξηράν· μικρὸς δὲ κόλπος ἐντὸς τοῦ ὁποῖου δύνανται νὰ εἰσέρχωνται τὰ πλοῖα καὶ νὰ μένωσιν ἤσυχα καὶ ἀσφαλῆ, λέγεται **λιμὴν**.

Ἐπίσημοι **κόλποι** τῆς Εὐρώπης εἶναι: εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν ὁ **Βοθνικός**, ὁ **Φιννικός** καὶ ὁ τῆς **Ρίγας**· εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν ὁ **Οὐασκωνικός κόλπος** καὶ εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν ὁ τοῦ **Λέοντος** (Λιγύων, Λυών), τῆς **Γενούης**, τοῦ **Τάραντος**, ὁ **Κορινθιακὸς** καὶ ὁ **Θεσσαϊκός**.

Πορθμοί. Πορθμὸς λέγεται στενὸν μέρος θαλάσσης, τὸ ὁποῖον ἐνώνει δύο θαλάσσας καὶ χωρίζει δύο ξηράς.

Κυριώτεροι **πορθμοὶ** τῆς Εὐρώπης εἶναι: ὁ **Σκαγερόακης** καὶ ὁ **Καττεγάτης**, οἱ ὁποῖοι ἐνώνουσι τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν μετὰ τῆς Βαλτικῆς· ὁ τοῦ **Κετλαί**, ὁ ὁποῖος ἐνώνει τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν μετὰ τῆς θαλάσσης τῆς Μάγχης· ὁ τοῦ **Γιβραλτάρ**, ὁ ὁποῖος ἐνώνει τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν μετὰ τῆς Μεσογείου θαλάσσης· ὁ **Ἑλλησπόντος**, ὁ ὁποῖος ἐνώνει τὴν Προποντίδα μετὰ τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ ὁ **Βόσπορος**, ὁ ὁποῖος ἐνώνει τὴν Προποντίδα μετὰ τὸν Εὐξείνιον πόντον.

Γύμνασμα 8.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 8. — Ποῖα θάλασσα εἰσχωροῦσθ σχηματίζει τὸν κόλπον τῆς Ρίγας; Ποῖας θαλάσσας ἐνώνει ὁ Ἑλλησπόντος; Ποῖος πορθμὸς εἶναι πλησιέστερος εἰς ἡμᾶς; Τί λέγεται λιμὴν; Ὑπάρχει κόλπος τις πλησίον

Νῆσοι, χερσόνησοι, ὄρη, ἠγαίστεια.

Νῆσοι. Νῆσος λέγεται ξηρὰ περικυκλουμένη πανταχόθεν ὑπὸ ὑδάτων.

Ἐπίσημοι τῆς Εὐρώπης νῆσοι εἶναι: εἰς τὸν Βόρειον παγωμένον ὠκεανὸν ἡ **Ἰσλανδία**, εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν ἡ **Μεγάλη Βρετανία** καὶ ἡ **Ἰρλανδία** καὶ εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν αἱ **Βαλκαρίδες**, ἡ **Κορδική**, ἡ **Σαρδονία**, ἡ **Σικελία**, ἡ **Πελοπόννησος**, αἱ **Κυκλάδες** καὶ ἡ **Κρήτη**.

Χερσόνησοι. Χερσόνησος λέγεται ξηρὰ, ἥτις ἐκ μὲν τῶν τριῶν αὐτῆς μερῶν βρέχεται ὑπὸ τῶν ὑδάτων, ἐκ δὲ τοῦ ἐνὸς ἐνόηται μὲ τὴν ξηράν.

Αἱ κυριώτεραι τῆς Εὐρώπης χερσόνησοι εἶναι αἱ ἑξῆς: ἡ **Σκανδιναβικὴ**, ἡ **Ἰσπανοπορτογαλλικὴ**, ἡ ὁποία λέγεται καὶ **Ἰβηρικὴ**, ἡ **Ἰταλικὴ**, ἡ **χερσόνησος τοῦ Αἴμου** καὶ ἡ **Κοιμαϊκὴ**.

Ὄρη. Ὄρη λέγονται τὰ ὑψώματα, ἀπὸ τὰ ὁποῖα εἶναι γεμάτη ἡ ἐπιφάνεια τῆς ξηρᾶς· ἀναλόγως δὲ τοῦ ὕψους των διακρίνονται εἰς **λόφους**, **βουνὰ** καὶ **ὄρη**.

Λόφοι λέγονται τὰ ὑψώματα τὰ ἔχοντα μικρὸν ὕψος.

Βουνὰ λέγονται τὰ ἔχοντα μεγαλειτέρον ὕψος.

Καὶ **Ὄρη** τὰ ἔχοντα ἀκόμη μεγαλειτέρον.

Ἐκάστου λόφου, βουνοῦ ἢ ὄρους διακρίνομεν τρία μέρη.

1) Τοῦς **πρόποδας** δηλ. τὸ κατώτατον αὐτῶν μέρος.

2) Τὴν **κορυφὴν** δηλ. τὸ ὑψηλότατον αὐτῶν μέρος.

Καὶ 3) τὰς **πλευρὰς** δηλ. τὰ πλάγια μέρη, τὰ ὁποῖα εἶναι

μας; Τίς ἡ διαφορά τοῦ λιμένος καὶ κόλπου; Ποῖα εἶναι ἡ πλησιεστέρα εἰς ἡμᾶς θάλασσα; Τί εἶναι ὁ Ἀτλαντικὸς ὠκεανός, ἡ Μεσόγειος, ὁ Βόσπορος, ὁ Κορινθιακός, ἡ Βαλτικὴ καὶ τὸ Αἰγαῖον; Δεῖξον ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου τὸν Σακχεράκη, τὸν κόλπον τῆς Γενούης, τὸν πρὸς Δ. τοῦτου κείμενον κόλπον, τὸν Φιννικόν, τὸν Ἑλλησποντον.

κατωφθεροῦ μὲν, ὅταν ἐκ τῆς κορυφῆς κατερχόμεθα εἰς τοὺς πρόποδας, **ἀνωφθεροῦ** δέ, ὅταν ἀπὸ τοὺς πρόποδας ἀναβάνωμεν εἰς τὴν κορυφήν.

Τὸ ἀντίθετον τοῦ ὄρους εἶναι **πεδιάς**. **Πεδιάς** λέγεται τόπος ἐκτετατμένος ὀμαλὸς καὶ ἐπίπεδος. Πεδιάς εὐρισκομένη μεταξὺ βουνῶν λέγεται **κοιλιάς**· πεδιάς δὲ εὐρισκομένη ἐπάνω εἰς ὄρος λέγεται **ὄροπέδιον**.

Τὰ ὑψηλότερα ὄρη τῆς Εὐρώπης εἶναι τὰ ἐξῆς: τὰ **Ἀπένινα**, αἱ **Ἑλβετικά** **Ἄλπει**, τὰ **Πυρηναιῖα**, τὰ **Καρπάθια**, τὰ **Οὐράλια** καὶ αἱ **Σκανδιναυϊκά** **Ἄλπει**.

Ἠφαίστεια. Ἠφίστεια λέγονται τὰ ὄρη, τὰ ὅποια κατὰ διαφόρους καιροὺς ἀναπέμπουσιν ἐκ τῆς κορυφῆς αὐτῶν καπνόν, τέφραν, λίθους καὶ ἄλλας πυρώδεις ὕλας, αἵτινες λέγονται **λάβα**· τὰ στόμιον, ὅθεν ἐξέρχεται ἡ λάβα λέγεται **κρατήρ**.

Ἐν τῇ Εὐρώπῃ ὑπάρχουσι τρία Ἠφίστεια: ὁ **Βεζούβιος** εἰς τὴν Ἰταλίαν, ἡ **Αἴτνα** εἰς τὴν Σικελίαν καὶ ἡ **Ἐκλα** εἰς τὴν Ἰσλανδίαν.

Γύμνασμα 9.

Ποταμοί, κάτοικοι καὶ προϊόντα.

Ποταμοί. Ἐν τῇ ξηρᾷ ὑπάρχουσι μέρη, ὅθεν ἐκρέει ὕδωρ· τὰ μέρη ταῦτα λέγονται **πηγαί**· τὸ ὕδωρ πολλῶν πηγῶν ἐνούμε-

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 9. — Πόσα θάλασσα περιβρέχει τὴν Σικελίαν; Τί εἶναι ἡ Ἰσλανδία; Ποῖος ὠκεανὸς περιβρέχει τὴν Ἰσπανοπορτογαλικὴν χερσόνησον; Ποῖος λόφος κεῖται πλησίον μας; Ποῖον βουνὸν ἔχει ὄρος; Οἱ πρόποδες τοῦ βουνοῦ ἢ ἡ κορυφή αὐτοῦ εἶναι τὸ ὑψηλότερον μέρος; Τί λέγεται κοιλιάς; Ποῖα ὄρη ὑψιῦνται εἰς τὰ βόρεια μέρη τῆς Εὐρώπης; Ποῖα πρὸς Ἀνατολὰς αὐτῆς; Ποῖος εἶναι πλησιέστερος εἰς τὴν Σικελίαν κόλπος; Ποῖον Ἠφίστειον κεῖται εἰς τὴν Σικελίαν; Τί διαφέρουσι τὰ ὄρη ἀπὸ τὰ Ἠφίστεια; Ἡ κοιλιάς ἀπὸ τὴν πεδιάδα; Τί λέγεται ὄρζων, ἀπηλιώτης, πατρίς, Ἀνατολή, συνοικία;

νον σχηματίζει τούς **ρύακας**· ἐκ τῶν ρυάκων σχηματίζονται τὰ **ποτάμια**· πολλὰ δὲ ποτάμια ἐνούμενα σχηματίζουσι τούς **ποταμούς**. Οἱ ποταμοὶ χύνονται εἰς τὴν θάλασσαν· ὑπάρχουσι ὅμως ποταμοί, τῶν ὁποίων τὸ ὕδωρ χύνεται εἰς ἄλλους μεγαλειτέρους ποταμούς· οἱ τοιοῦτοι ποταμοὶ λέγονται **παραπόταμοι**. Τὸ ποτάμιον τὸ ὁποῖον τὸν μὲν χειμῶνα ρεῖ, τὸ δὲ θέρος ξηραίνεται λέγεται **χειμαρρος**. Ἡ κοιλότης, ἐντὸς τῆς ὁποίας ρεῖ τὸ ὕδωρ τοῦ ποταμοῦ διευθυνόμενον εἰς τὴν θάλασσαν, λέγεται **κοίτη**. Αἱ μετὰ τὴν κοίτης εὐρισκόμεναι ξηραὶ λέγονται **ὄχθαι**· καὶ **δεξιὰ** μὲν λέγεται ἡ ὄχθη, τὴν ὁποίαν ἔχει τις πρὸς τὰ δεξιὰ του, ὅταν κατβαίνει πρὸς τὰς ἐκβολὰς· ἡ δὲ ἄλλη λέγεται **ἀριστερά**. Τὸ μέρος τοῦ ποταμοῦ, ὅπου τὰ ὕδατα αὐτοῦ χύνονται εἰς τὴν θάλασσαν, λέγεται **ἐκβολὴ** ἢ **στόμιον**· τὸ δὲ μέρος, ὅπου ἐνόνονται δύο ἢ πλείοτεροι ποταμοί, λέγεται **συμβολή**.

Κυριώτεροι **ποταμοὶ** τῆς Εὐρώπης εἶναι: ὁ **Πετοχόρας** καὶ ὁ **Δουῖνας** χυνόμενοι εἰς τὸν Βόρειον παγωμένον ὠκεανόν· ὁ **Βιστούλας** καὶ ὁ **Ὀδερὸς** εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν· ὁ **Ἀλβις** καὶ ὁ **Ρᾶνος** χυνόμενοι εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν· ὁ **Λεῖγνη**, ὁ **Γαρούνας**, ὁ **Τάγος**, ὁ **Γουαδιάνας** καὶ ὁ **Γουαδαλκουῖβερὸς** εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν· ὁ **Ροδανός**, ὁ **Πάδος**, ὁ **Ἀξιὸς** καὶ ὁ **Ἐβρος** (Μαρίτσα) εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν· ὁ **Δούναβις** καὶ ὁ **Δνείπερος** εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον· καὶ εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν ὁ **Βόλγας**, ὁ μεγαλειέτερος ποταμὸς τῆς Εὐρώπης καὶ ὁ **Οὐράλης**.

Οἱ κάτοικοι τῆς Εὐρώπης ἀνέρχονται εἰς 365,000,000 καὶ εἶναι κατὰ τὴν θρησκείαν Χριστιανοί, Μωχμεθικοὶ καὶ Ἰουδαῖοι.

Τὸ **κλίμα** τῆς Εὐρώπης εἶναι ἐν γένει εὐκρατον καὶ ὑγιεινόν, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορὸν παράγον διημητριακοὺς καρπούς, γεώμηλα, λίνον, κἀνναβιν, οἶνον, ἔλαιον καὶ λαμπράς ὀπώρας· τρέφει πλείστα οἰκόβια ζῶα, τὰ ὁποῖα παρέχουσι ἔριον καὶ γάλα ἀρθρον, ἐκ τοῦ ὁποίου κατασκευάζεται περίφημος τυρὸς καὶ βούτυρος. Ἐκ τῶν ἀγρίων ζώων τὰ συνηθέστερα εἶναι ἀλώπεκες, ἄρκτοι, ἔλαφοι, θῶες

κ. ἄ. Ἐκ τῶν βορείων τῆς Εὐρώπης μερῶν ἐξάγονται ἐξαιρετὰ ξύλα καὶ ἐκ τῶν πλουσιῶν αὐτῆς μεταλλείων σίδηρος, χαλκός, κασσίτερος, γαιάνθρακες κ. ἄ. Γύμνασμα 10.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ

Ἡ Εὐρώπη πολιτικῶς διαίρεται εἰς 18 κράτη, ἐκ τῶν ὁποίων 8 εἶναι πρὸς Νότον καὶ λέγονται **Νότια**, 6 εἰς τὸ κέντρον καὶ λέγονται **Κεντρικὰ** καὶ 4 πρὸς Βορρῆν καὶ λέγονται **Βόρεια**.

ΝΟΤΙΑ

Τουρκία . .	πρωτ.	<i>Κωνσταντινούπολις.</i>
Ἑλλάς . .	»	<i>Ἀθῆναι.</i>
Ρουμανία . .	»	<i>Βουκουρέστιον.</i>
Σερβία . .	»	<i>Βελιγράδιον.</i>
Μαυροβούνιον	»	<i>Κεττίγρη.</i>
Ἰταλία . .	»	<i>Ρώμη.</i>
Ἰσπανία . .	»	<i>Μαδρίτη.</i>
Πορτογαλλία.	»	<i>Λισσαβών.</i>

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 10. — Ποῦ χύνεται ὁ Βόλγας, ὁ Πετσχόρας, ὁ Ἐβρος; Δεῖξον ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου τὴν ἐκβολὴν τοῦ Δουνάβεως, τὴν κοίτην τοῦ Ροδανοῦ, ἓνα παραπόταμον τοῦ Βόλγα; Πόσα εἶναι τὰ στόμα, δι' ὧν χύνεται ὁ Ρῆνος εἰς τὴν θάλασσαν; Ὑπάρχουσι πλησίον μας μεταλλεῖα; Ὀνόμασον μερικὰ προϊόντα τοῦ τόπου μας. Ποῖα θάλασσαι περιβρέχουσι τὴν Κριμαϊκὴν χερσόνησον; Ὑπάρχει πλησίον μας χεῖμαρρός τις; Ποίαις ἡπείρου κάτοικοι ἐμεθα καὶ πῶς λεγόμεθα; Αἱ κατωφέρειαι τοῦ βουνοῦ πῶς λέγονται; Ποῖα ἔχουσι μεγαλειότερον ὕψος τὰ ὄρη ἢ τὰ βουνά; Ποῦ χύνεται ὁ Ἐβρος; Πόσοι ποταμοὶ χύνονται εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν; Ποῖα εἶναι τὰ ἄγρια ζῶα τῆς Εὐρώπης; Τί εἶναι ὁ Ἀξιός, τὰ Καρπάθια, ὁ Οὐκρωσκωνικός, ὁ Καττεγάτης, ἡ Κορσικὴ, ἡ Ἰθρηκὴ, ἡ Εὐρώπη, ἡ Ἀνατολή; Ποῖος εἶναι ὁ μεγαλειότερος ποταμὸς τῆς Εὐρώπης; Τί εἶναι ὁ κόλπος, ξηρὰ ἢ θάλασσα; Ὁ λιμὴν, ὁ πορθμὸς, ἡ νῆσος, ἢ χερσόνησος, ὁ ὠκεανός;

ΕΥΡ. ΤΟΥΡΚΙΑ
 ΒΟΥΛΓ. ΗΓΕΜ.
 ΣΕΡΒΙΑ
 ΜΑΥΡΟΒΟΥΝ.

Ψηφιοποιήθηκε από το Ινστιτούτο Εκπαιδευτικής Πολιτικής

ΚΕΝΤΡΙΚΑ

Γαλλία . . .	πρωτ.	Παρίσιοι.
Ἑλβετία . . .	»	Βέρνη.
Αὐστροουγγαρία	»	Βιέννη.
Γερμανία . . .	»	Βερολίνον.
Βέλγιον . . .	»	Βρυξέλλαι.
Ἑλλανδία . . .	»	Χάγη.

ΒΟΡΕΙΑ

Ἄγγλία . . .	πρωτ.	Λονδίνον.
Δανία	»	Κοπεγχάγη.
Σουηδία καὶ Νορβηγία	»	Στοκχόλμη καὶ Χριστιανία
Ρωδία	»	Πετρούπολις.

Γύμνασιον 11.

ΝΟΤΙΑ

ΤΟΥΡΚΙΑ

ΟΘΩΜΑΝΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ

Ἡ Τουρκία ἢ Ὀθωμανικὴ Αὐτοκρατορία περιλαμβάνει διαφόρους χώρους κειμένους ἐπὶ τριῶν ἡπείρων, τῆς Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς· περιλαμβάνει δηλ. τρία μεγάλα τμήματα,

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 11. — Εἰς ποῖον κράτος κατοικοῦμεν; Ποία εἶναι ἡ πρωτεύουσα αὐτοῦ; Αἱ Ἀθηναὶ ποίου κράτους πρωτεύουσα εἶναι; ἡ Ρώμη, ἡ Κωνσταντινούπολις, ἡ Λισσαβών, ἡ Πετρούπολις, οἱ Παρίσιοι, τὸ Λονδίνον; Ποῖαι θάλασσοι περιβρέχουσι τὴν Ἰσπανίαν; Τὸ Βερολίνον μεσόγειος πόλις εἶναι ἢ παράλιος; Ἡ Ρώμη ποίου κράτους πρωτεύουσα εἶναι; Ἡ Κωνσταντινούπολις παράλιος εἶναι ἢ μεσόγειος καὶ ἐπὶ τίνος πορθμοῦ κεῖται; Ποία πρωτεύουσα εἶναι ἢ πλησιαιστέρα πρὸς τὴν Λισσαβώνα; Ποῖον κράτος εὐρίσκειται πρὸς Β. τῆς Δανίας; Ποία πόλις λέγεται πρωτεύουσα, παράλιος, μεσόγειος; Ἡ Ἰταλία μεταξὺ ποίων θαλασσῶν κεῖται;

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ

ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν ἐν τῇ Εὐρώπῃ τμήμα τῆς Τουρκίας λέγεται **Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία**, τὸ ἐν τῇ Ἀσίᾳ **Ἀσιατικὴ Τουρκία**, τὸ δὲ ἐν τῇ Ἀφρικῇ **Ἀφρικανικὴ Τουρκία**. Τὰ τρία ταῦτα τμήματα εἶναι πλησιέστατα πρὸς ἄλληλα χωριζόμενα μόνον διὰ στενωτάτων πορθμῶν καὶ ἡ μὲν Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία χωρίζεται ἀπὸ τῆς Ἀσιατικῆς διὰ τοῦ Βοσπόρου καὶ Ἐλλησπόντου, ἡ δὲ Ἀσιατικὴ ἀπὸ τῆς Ἀφρικανικῆς Τουρκίας διὰ τῆς διώρυγος (τεχνητοῦ πορθμοῦ) τοῦ Σουέζ.

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΤΟΥΡΚΙΑ

Ὅρια, κόλποι, χερσόνησοι, ἀκρωτήρια, νῆσοι.

Ὅρια. Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Μαυροβουνίου, Αὐστρουγγαρίας, Σερβίας, Εὐξείνου πόντου, Βοσπόρου, Ἐλλησπόντου, Αἰγαίου πελάγους, Ἑλλάδος, Ἰονίου καὶ Ἀδριατικοῦ πελάγους.

Κόλποι ἐπίσημοι τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας εἶναι: ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελάγει ὁ **Μέλας**, ὁ τῆς **Αἴνου**, ὁ τῆς **Καβάλλας**, ὁ **Στρουμονικός**, ὁ **Σιγγιτικός** (τοῦ ἁγ. ὄρους), ὁ **Θρωναῖος** καὶ ὁ **Θεσσαϊκός**· ἐν τῷ Ἀδριατικῷ πελάγει ὁ τῆς **Αὐλῶνος** καὶ ἐν τῷ Ἰονίῳ πελάγει ὁ **Αμβρακικός**.

Χερσόνησοι. Ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ δύο χερσόνησοι υπάρχουν: ἡ **Θρακικὴ** καὶ ἡ **Χαλκιδική**, ἡ ὁποία διαίρεται εἰς τρεῖς μικροτέρας χερσονήσους: τοῦ ἁγίου **Ὄρους**, τοῦ **Λόγγου** καὶ τῆς **Κασσιάνδρας**.

Ἀκρωτήρια. Ἀκρωτήριον λέγεται ἄκρα ξηρᾶς ἀπόκρημνος προχωροῦσα πολὺ εἰς τὴν θάλασσαν.

Ἐπισημότερα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ἀκρωτήρια εἶναι: εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος τὸ **Νύμφαιον** (ἁγ. Γεωργίος), τὸ **Δρέπανον**, τὸ **Καναστραῖον** καὶ τὸ **Ποσειδῖον**· καὶ εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος τὸ **Ἀκροκεραύνιον**.

Νῆσοι. Εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ἡ **Λήμνος**, ἡ **Ἰμβρος**,

ἡ **Σαμοθράκη** καὶ ἡ **Θάσσος**· καὶ εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν ἡ **Κρήτη**.
Γύμνασμα 12.

Πορθμοί, ὄρη, ποταμοί, λίμναι.

Πορθμοί. Ἐν τῇ Εὐρωπαϊκῇ Τουρκίᾳ ὑπάρχουσι δύο πορθμοί: ὁ **Βόσπορος** καὶ ὁ **Ἑλλήσποντος**.

Ὄρη. Ἐπιστημότερα τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ὄρη εἶναι: ὁ **Σκάρδος**, ὁ **Ὄρβηλος**, ἡ **Ροδόπη**, τὸ **Παγγαῖον**, ὁ **Ἄθως** (Ἄγιον ὄρος) καὶ ὁ **Ὀλυμπος**.

Ποταμοί. Ὁ **Ἔβρος** (Μαρίτσα) χυνόμενος εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος, ὁ **Στρουμὼν** χυνόμενος εἰς τὸν Στρυμονικὸν κόλπον, ὁ **Ἀξιὸς** (Βαρδάρης) ὁ μεγαλύτερος ποταμὸς τοῦ νομοῦ Θεσσαλονίκης εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον, ὁ **Θύαμις** (Καλαμάς) εἰς τὸ Ἴόνιον πέλαγος, ὁ **Ἄωος**, ὁ **Ἄψος** καὶ ὁ **Δρεϊλὼν** χυνόμενοι εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος.

Λίμναι. Λίμνη λέγεται ἄθροισμα ὑδάτων, τὰ ὅποια περικυκλοῦνται ὑπὸ ζήρας.

Ἐπιστημότεραι λίμναι τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας εἶναι αἱ ἐξῆς: ἡ **Κερκινίτις**, ἡ **Βόλβη**, ἡ **Πέλλα**, ἡ **Προέσπα**, ἡ **Αυχνίτις**, ἡ **Λαβεᾶτις** (λίμνη τῆς Σκόδρας) καὶ ἡ **Παμβώτις** (λίμνη τῶν Ἰωαννίνων).

Γύμνασμα 13.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 12. — Ποῖα ἀκρωτήρια κεῖνται ἀπὸ τοῦ κόλπου τῆς Καβάλλας μέχρι τοῦ Θερμαϊκοῦ; Ἐκ τῶν πέντε νήσων τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ποῖα κεῖται μακρὰν τῶν ἄλλων; Ποῖα θάλασσαι περιβρέχουσι τὴν Θρακικὴν χερσόνησον; Ποῖας θαλάσσας ἐνώνει ὁ Ἑλλήσποντος, ὁ Βόσπορος; Εἰς ποῖα ἀκρωτήρια ἀπολήγει ἡ Χαλκιδικὴ χερσόνησος; Τί λέγεται ἀκρωτήριον, κόλπος; Τί δικήζει ὁ ὠκεανὸς ἀπὸ τὴν θάλασσαν; Μεταξὺ ποῶν κόλπων κεῖται ἡ χερσόνησος τῆς Καστάνδρας; Τί εἶναι ὁ Ἑλλήσποντος, ὁ Ἀμβρακικὸς, τὸ Νύμφαιον, ἡ Τουρκία, ἡ Ἑλλάς, ἡ Κρήτη; Εἰς πόσα μεγὰλα τμήματα διαίρεται ἡ Τουρκία;

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 13. — Ποῦ χύνεται ὁ Ἔβρος (Μαρίτσα), ὁ Στρουμὼν; Τί εἶναι τὸ Κωνσταντινον; τί ἡ Θρακικὴ; τί ἡ Παμβώτις; Ποῖοι ποταμοὶ χύν-

Νομοὶ Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας.

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία διαίρεται διοικητικῶς εἰς νομοὺς (Βιλαέτια), ἕκαστος νομὸς διαίρεται εἰς **διοικήσεις** (σαντζάκια), ἑκάστη διοίκησις διαίρεται εἰς **ὑποδιοικήσεις** (καϊμακκαμλίκια), ἑκάστη ὑποδιοίκησις εἰς **δήμους** (μουδιρλίκια) καὶ ἕκαστος δήμος εἰς **κοινότητας**. Ὁ διοικῶν τὴν κοινότητα λέγεται **δήμαρχος** (μουχτάρης), ὁ διοικῶν τὸν δήμον λέγεται **μουδίζης**, ὁ διοικῶν τὴν ὑποδιοίκησιν **ὑποδιοικητῆς** (καϊμακκάμης), ὁ διοικῶν τὴν διοίκησιν **διοικητῆς** (μουτεσαρῆρης) καὶ ὁ διοικῶν τὸν νομὸν λέγεται **νομάρχης** (Βαλῆς).

Ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία διαίρεται εἰς ὀκτὼ νομοὺς: 1) τὸν **νομὸν Κωνσταντινουπόλεως**, 2) τὸν νομὸν Ἀδριανουπόλεως, 3) τὸν νομὸν Θεσσαλονίκης, 4) τὸν νομὸν Βιτωλίων, 5) τὸν νομὸν Κοσσυφοπέδιου, 6) τὸν νομὸν Σκόδρας, 7) τὸν νομὸν Ἰωαννίνων καὶ 8) τὸν νομὸν τῆς Κρήτης.

Νομὸς Κωνσταντινουπόλεως.

Ὁ νομὸς Κωνσταντινουπόλεως περιλαμβάνει χώρας κατεμένας εἰς τὴν Εὐρώπην καὶ Ἀσίαν· ἤτοι χώρας τῆς Εὐρωπαϊκῆς καὶ Ἀσιατικῆς Τουρκίας· ἐκ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας περιλαμβάνει τὴν χερσόνησον τῆς Κωνσταντινουπόλεως.

Πόλεις ἐπισημότεραι τοῦ μέρους τούτου τοῦ νομοῦ Κωνσταντινουπόλεως εἶναι: **Κωνσταντινούπολις** πρωτ. τοῦ νομοῦ καὶ ὄλου τοῦ κράτους, μία τῶν ὀρεινότερων καὶ ἐμπορικωτέρων πόλεων τοῦ

νοτιοῦ εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον; Πῶρον ὄρος ὑψοῦται παρὰ τὴν Λαθεάτιδα λίμνην; Ἡ Προποντις μεταξύ ποίων πορθμῶν κεῖται; Τί λέγεται ἀκρωτήριον; Δεῖξον ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου τὰς πηγὰς τοῦ Ἑβρου, τὴν ἐκβολὴν τοῦ Δρεϊλωνος, τὴν ἐκβολὴν τοῦ Ἀξιοῦ; Ποῖοι ποταμοὶ χύνονται εἰς τὸν Θερμαϊκὸν κόλπον; Ποῖα θάλασσαι περιβρέχουσι τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν; Πλησιέστερον εἰς τὴν χερσόνησον τοῦ ἁγίου Ὄρους ποία νῆτος κεῖται;

κόσμου. Αὕτη εἶναι ἐκτισμένη ἐπὶ τοῦ Βοσπόρου καὶ Κερατίου κόλπου ἔχουσα πλείστα μὲν τερπνὰ προάστεια κατὰ μῆκος τοῦ Βοσπόρου, πλείστας δὲ συνοικίας κατὰ μῆκος τοῦ Κερατίου κόλπου, ἐκ τῶν ὁποίων ἐπιστημότεραι εἶναι τὸ **Φανάγιον**, ὅπου εὐρίσκεται ἡ Μεγάλη τοῦ Γένους Σχολή καὶ τὸ Πατριαρχεῖον τῶν Ὁρθοδόξων Χριστιανῶν, ἐν ᾧ ἐδρεύει ὁ Οἰκουμενικὸς Πατριάρχης· τὸ **Πέραν** (Σταυροδρόμιον), ὅπου κατοικοῦσιν οἱ εὐπορώτεροι κάτοικοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως· ὁ **Γαλατᾶς** τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου τῆς Κωνσταντινουπόλεως κ. ἄ. Ἡ Κωνσταντινούπολις ἔχει πρὸς τοῦτοις Βυζαντινὰς οἰκοδομὰς (τὸν ναὸν τῆς ἁγ. Σοφίας), πλείστα ἀνάκτορα καὶ Σουλτανικὰ τεμένη, πλείστα φιλανθρωπικὰ καταστήματα καὶ δημόσια σχολεῖα καὶ 970,000 κ.

Μέτραι (Τσατάλτζα) συνδεδεμένη σιδηροδρομικῶς μετὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως—**Ρήγιον** (Κιουτσούκ Τσεκμετζές) — **Μέγα Ζεῦγμα** (Μπουγιούκ Τσεκμετζές) ἐπὶ τῆς περαχίας τῆς Προποντίδος—**Σηλυβρία** (Εὐδοξιούπολις 5,000 κ.)—καὶ περ' αὐτὴν **Ἐπιβάται** μὲ ἀξιόλογα σχολεῖα ἐπονομαζόμενα Ἀρχιγένεια ἀπὸ τοῦ ἀειμνήστου ἱδρυτοῦ αὐτῶν.

Νομοὶ Ἀδριανουπόλεως.

Πόλεις κυριώτεραι τοῦ νομοῦ τούτου εἶναι: **Ἀδριανούπολις** (135,000 κ.) ἐπὶ τῆς συμβολῆς τῶν περαποτάμων τοῦ Ἐβρου **Ἄρδα** καὶ **Τούνδζα**, ἐμπορικὴ πόλις ἄλλοτε πρωτ. τῆς Τουρκίας συνδεδεμένη μετὰ τῆς Κωνσταντινουπόλεως σιδηροδρομικῶς—**Διδυμότειχον** (10,000 κ.) πρὸς Ν. τῆς Ἀδριανουπόλεως ἐξάγουσα μέταξάν—**Σουφλίον** πρὸς Ν. τοῦ Διδυμοτείχου—**Σαράντα ἐκκλησιᾶι** (15,000 κ.)—**Βιζύν** ΝΑ τῶν Σαράντα ἐκκλησιῶν—**Μήδεια** (Σκληρυδησσός) ἐνταῦθα οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται εἰς τὴν κατασκευὴν ξυλανθράκων καὶ **Ἀγαθόπολις** (2,000 κ.) ἐπὶ τῆς περαχίας τοῦ Εὐξείνου Πόντου—**Τυρολόνη** (7,000 κ.) ἐπὶ τῆς ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Ἀδριανούπολιν σιδηροδρομικῆς γραμμῆς.

Ἐπὶ τῆς παράλιος τῆς Προποντίδος: **Ἡράκλεια** — **Ραιδε-
στός** (25,000 κ.) ἐμπορικὴ πόλις ἐξάγουσα σιτηρὰ, δέρματα καὶ
ὀνομαστοὺς ὑδροπέποντας—**Γανόχωρα**, ὧν ἐπιστημότερα εἶναι ὁ
Γάνος, ἡ **Χώρα**, τὸ **Μυριόφυτον** καὶ ἡ **Περίστασις**. Ἐν-
ταῦθα οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται εἰς τὴν παραγωγὴν οἴνου, ρακῆς κ.
ἄ.—**Καλλίπολις** (20,000 κ.) ὀχυρὰ πόλις ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόν-
του—**Αἶνος** (3,500 κ.) παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ἐβρου ἐξάγουσα
ὠστάριχον καὶ καπνιστοὺς κεφάλους.—**Δεδὲ Ἀγάτς** (10,000 κ.)
παράλιος πόλις καὶ ἐμπορικὴ συνδεδεμένη μετὰ τῆς Ἀδριανου-
πόλεως καὶ Κωνσταντινουπόλεως σιδηροδρομικῶς — **Μαρώνεια**
οὐ πολὺ μακρὰν τῆς θαλάσσης—πρὸς Β. αὐτῆς **Γκιουμουλτζίνα**
(10,000 κ.) εἰς τὰς ὑπωρείας τῆς Ροδόπης—**Ξάνθη** (7,000 κ.)
πρὸς Δ. τῆς Γκιουμουλτζίνας ἐξάγουσα περίφημον καπνόν.

Γύμνασμα 14.

Νομὸς Θεσσαλονίκης.

Πόλεις ἐπίσημοι τοῦ νομοῦ τούτου εἶναι: **Θεσσαλονίκη**
(155,000 κ.) πρωτ. τοῦ νομοῦ ἡ δευτέρα πόλις τῆς Εὐρωπαϊκῆς
Τουρκίας ὡς πρὸς τὸν πληθυσμὸν ἔχουσα γυμνάσιον, νοσοκομεῖον,
μεταξουργεῖα καὶ σιδηροδρομικὴν συγκοινωνίαν μετὰ τῆς Εὐρώπης·
κατοικεῖται δὲ τὸ πλεῖστον ὑπὸ ἐβραίων—**Βέροια** (13,000 κ.)
εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Βερμίου ὄρους—**Νιάουσα** ὀνομαστὴ διὰ
τοὺς οἴνους τῆς—**Βοδενά** (11,000, κ.) ἐν μέσῳ κήπων — **Βε-**

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 14. — Ποία πόλις κεῖται ἐπὶ τοῦ Ἑλλησπόντου; Πῶς
συνδέεται ἡ Κωνσταντινούπολις μετὰ τὸ Δεδὲ-Ἀγάτς; Πλησίον ποίας πόλεως
κεῖται ἡ πόλις Ἐπιβάται; Ποία πόλις κεῖται πρὸς Ν. τῆς Ἀδριανουπόλεως;
Ποῖαι πόλεις τῆς Θράκης κεῖνται ἐπὶ τῆς παράλιος τοῦ Εὐξείνου πόντου;
Ποίος θαλάσσης καὶ πορθημοὺς θὰ διηπλεύσῃ ἀπόπλοιοι ἀποπλεύσαν ἐκ τῆς
Μηδεῖας διὰ τὴν Αἶνον; Ποῖχι εἶναι αἱ παράλιος πόλεις τοῦ νομοῦ Κων-
σταντινουπόλεως καὶ τοῦ νομοῦ Ἀδριανουπόλεως ἐπὶ τῆς Προποντίδος καὶ
τοῦ Αἰγαίου πελάγους; Ποῖαι πόλεις κεῖνται ἐπὶ τῆς σιδηροδρομικῆς γραμ-
μῆς ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Δεδὲ-Ἀγάτς;

Λισδὰ (15,000) — **Στρούμινιτσα** (13,000 κ.) — **Νευροκόπιον** (8,000 κ.) — **Μελένικον** (7,000 κ.) — **Δράμα** (8,000 κ.) ἐξάγουσα ἐξαίρετον καπνόν. — **Σέροαι** (30,000 κ.) ΒΑ. τῆς Θεσσαλονίκης ἐπὶ τερπνῆς καὶ εὐφύρου θέσεως ἔχουσα γυμνάσιον καὶ ἐξάγουσα δημητριακοὺς καρπούς, βάλβυακα, καπνόν κ. ἄ. — **Καβάλα** (20,000 κ.) μία τῶν ἐμπορικωτέρων πόλεων τοῦ νομοῦ Θεσσαλονίκης ἐξάγουσα σῆσαμον, κουκούλια καὶ καπνόν (1 ἑκατ. ὄκ. κατ' ἔτος).

Μεταξὺ τοῦ Στρομιονικοῦ κόλπου καὶ Σιγγιτικοῦ ἐκτείνεται ἡ χερσόνηστος τοῦ **ἀγ. Ὁρους** ἔνθα ὑπάρχουσιν 20 μοναστήρια τῶν Ὀρθοδόξων χριστιανῶν κείμενα κατὰ σειρὰν ἐπὶ τῆς ἀνατολικῆς καὶ δυτικῆς παραλίας. Ὁ ἀριθμὸς τῶν ἐν τῷ ἀγίῳ Ὄρει μοναχῶν ἀνέρχεται εἰς 6,000.

Νομὸς Βιτωλίων.

Πόλεις ἐπίσημοι τοῦ νομοῦ Βιτωλίων εἶναι : **Βιτώλια** (50,000 κ.) πρωτ. τοῦ νομοῦ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα γυμνάσιον καὶ πολλὰ κατώτερα σχολεῖα. — **Πεολεπές** (18,000 κ.) ὀνομαστὴ διὰ τὴν κατ' ἔτος τελουμένην ἐν αὐτῇ ἐμπορικὴν πανήγυριν. — **Κρούσοβον** πρὸς Β. τῶν Βιτωλίων — **Ἀχρίς** (15,000 κ.) καὶ **Καστοριά** (9,000 κ.) ἐπὶ τῶν ὁμωνύμων λιμνῶν. — **Κορυτσά** (14,000 κ.) ἔχουσα ὀνομαστὴν ἀγοράν. — **Ἐλβασάν** ἐπὶ ὠραίας κοιλάδος.

Νομὸς Κοσσυφοπεδίου.

Πόλεις κυριώτεραι τοῦ νομοῦ τούτου εἶναι : **Προξορὴν** (25,000 κ.) πρωτ. τοῦ νομοῦ εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Σκάρδου ἔχουσα βιομηχανίαν ὄπλων. — **Σκόπια** (30,000 κ.) ὄχυρά καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἐπὶ τοῦ Ἀξιού — **Ἰπέκιον** — **Προϊτίνα** — **Μητροβίτσα** (19,000 κ.) συνδεδεμένη μετὰ τῆς Θεσσαλονίκης σιδηροδρομικῶς.

Γύμνασμα 15.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 15. — Ποῖα εἶναι τὰ ὄρη καὶ οἱ ποταμοὶ τῶν νομῶν Θεσσαλονίκης, Βιτωλίων καὶ Κοσσυφοπεδίου; Ποῖαι αἱ πρωτεύουσαι αὐτῶν;

Νομοὶ Σκόδρας.

Πόλεις ἐπισημότεραι τοῦ νομοῦ τούτου εἶναι: **Σκόδρα** (50, 000 κ.) πλησίον τῆς Λαβεάτιδος λίμνης ἐξάγουσα ἰχθυί. — **Ἀλέσδιον** (Λισσός) ὄχυρὰ πόλις παρά τὰς ἐκβολὰς τοῦ Δρεῖλωνος — **Τύραννα** ἡ ὠραιοτέρα πόλις τῆς Ἀλβανίας — καὶ πρὸς Δ. αὐτῆς **Δυοράχιον** (Ἐπίδαμνος).

Νομοὶ Ἰωαννίνων.

Πόλεις κυριώτεραι τοῦ νομοῦ τούτου εἶναι: **Ἰωάννινα** (30,000 κ.) ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου λίμνης ἔχουσα γυμνάσιον καὶ φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα. — **Ζαγόριον** (44 χωρία — 30,000 κ.) — **Μέτσοδον** — **Δέλβινον** ἐπὶ τερπνοτάτης θέσεως κατὰ φύτον ὑπὸ ἐλαιῶνων καὶ λεμονεῶνων — **Ἀργυροκάστρον** (10,000 κ.) Βλ. τῶν Ἰωαννίνων — **Βεράτιον** (10,000, κ.) ἐπὶ τοῦ Ἄψου — **Αὐλών** παράλιος καὶ ἐμπορικὴ πόλις — **Πρέβεζα** (5,000 κ.) ὄχυρὰ πόλις εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου.

Γύμνασιον 16.

Νομοὶ Κρήτης.

Πόλεις κυριώτεραι τῆς Κρήτης εἶναι: **Χανία** (30,000 κ.)

Ποῖαι πόλεις κεῖνται πλησίον λιμνῶν; Ποῖαι εἶναι αἱ μεγαλύτεραι πόλεις τῶν τριῶν τούτων νομῶν κατὰ τὸν πληθυσμόν; Τί εἶναι ὁ Στρυμονικός, τοῦ Ἀόγγου, ἡ Χαλκιδική, τὰ Σκόπια, ὁ Ἑλλησποντος, ἡ Καλλιπόλις; Ποῖα πόλις τοῦ νομοῦ Θεσσαλονίκης εἶναι ὀνομαστὴ διὰ τοὺς οἶνους τῆς; Ποῖαι πόλεις κεῖνται μεταξὺ Στρυμόνος καὶ Ἄξιου; Ποῖα πόλις κεῖται εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Σκάδρου; Ποῖας θαλάσσης θὰ διαπλεύσῃ ἱστοφόρον ἀποπλεύσαν ἐκ τῆς Ραιδεστοῦ διὰ τὴν Θεσσαλονίκην;

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 16. — Ποῖα πόλις τοῦ νομοῦ Ἰωαννίνων κεῖται πλησίον λίμνης; Ποῖα πόλις κεῖται ἐπὶ τοῦ Ἄψου; Ἱστοφόρον ἀποπλεύσαν ἐκ τῆς Ἀίνου διὰ τὴν Πρέβεζαν ποῖας θαλάσσης καὶ πορτῶν θὰ διαπλεύσῃ; Ποῖαι εἶναι οἱ ποταμοὶ τοῦ νομοῦ Σκόδρας καὶ Ἰωαννίνων; Ποῖα θαλάσση περιβρέχει τὸν νομὸν Σκόδρας; Πρὸς Β. τοῦ νομοῦ Ἰωαννίνων ποῖα χώρα κεῖται; Πρὸς Δ. τοῦ νομοῦ Ἀδριακουπόλεως ποῖα χώρα τῆς Εὐρωπαϊκῆς

παράλιος πόλις. Πλησίον τῶν Χανίων κείται ἡ λιμὴν τῆς Σούδας
—**Ρέθυμνος** (8,000 κ.)—καὶ **Ἡράκλειον** ἐπὶ τῆς Β. παρα-
λίας τῆς νήσου—**Σφακιὰ** ἐπὶ τῆς Ν. παραλίας τῆς νήσου.

Οἱ κάτοικοι τῆς Κρήτης ἀνέρχονται εἰς 310,000 καὶ εἶναι
Μωαμεθνοὶ καὶ Χριστιανοί.

Οἱ κάτοικοι τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας συμποσούμενοι εἰς
6,300,000 εἶναι κατὰ τὴν θρησκείαν Μωαμεθνοὶ, Χριστιανοὶ καὶ
Ἰουδαῖοι κυβερνώμενοι ὑπὸ ἀπολύτου Ἀυτοκράτορος, ὅστις φέρει τὸν
τίτλον τοῦ **Σουλτάνου** καὶ ὀνομάζεται **Ἀβδοῦλ Χαμιτ**
Χάν (Β').

Τὸ **κλίμα** τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας εἶναι εὐκραές καὶ υγιει-
νόν, τὸ ἔδαφος εὐφροτώτατον παράγον δημητριακοὺς καρπούς, ὄρυ-
ζαν, βάλαντα, καπνόν, οἶνον, ἔλαιον, τυρόν, βοῦτυρον, σάπωνα, μέ-
τξαν, μεσημβρινούς καρπούς κ. ἄ. Εἰς τὰς περὶ τὰς νομὰς τῆς
Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας τρέφονται τὰ ἄριστα γένη τῶν προβάτων καὶ
αἰγῶν, ἐκ δὲ τῶν ὄρεων αὐτῆς ἐξάγονται σίδηρος, χαλκός, ὑδράρ-
γυρος κ. ἄ.

Γύμνασμα 17.

Τουρκίας κείται; Ποῦν ἀκρωτήριον τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας κείται εἰς τὸ
Ἄδριατικὸν πέλαγος; Δεῖξον ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου τὸν Στρυμόνα,
τὰ Ἰωάννηνα, τὸ Μίτσοπον, τὸ Διδυμότειχον, τὸν Ἄψον.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 17. — Ποῦ κείται ἡ λιμὴν τῆς Σούδας; Πόσαι εἶναι οἱ
κάτοικοι τῆς Εὐρώπης, τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας; Τί λέγεσθαι κλίμα; Ποία
εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Τουρκίας; Εἰς πόσους νομοὺς διαίρεται ἡ Εὐρω-
παϊκὴ Τουρκία; Ποῖοι εἶναι οἱ νομοὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας μετὰ τὰς
πρωτεύουσας των; Ποῖαι εἶναι αἱ μεγαλειότεραι πόλεις τῆς Εὐρωπαϊκῆς
Τουρκίας καὶ ποῖα τὰ ὄρη, οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ λίμναι αὐτῆς; Ποῖα εἶναι
τὰ γείτονα κράτη τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας; Πῶς κυβερνᾶται ἡ Τουρκία,
ἡ Κρήτη; Πόταν διέβουσαν θὰ λάβῃ ὁ μεταβάνων ἐκ τῆς Θεσσαλονίκης εἰς
Σέρρας, ἐκ Βιτωλίων εἰς Σκόδραν; Ἀτμόπλοιον ἀποπλεύσαν ἐκ Δεδέ-Ἀγάτας
διὰ Θεσσαλονίκην, Καβάλλαν, Ἀθῶνα καὶ Πρέβεζαν πῶς θὰ προσεγγίσῃ
εἰς αὐτὰς κατὰ σειράν; Δεῖξον ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου τὴν Πρέβεζαν,
Καστορίαν, Πρέσπαν, Σκάρδον, Ἀῖνον, Ραιδεστόν.

ΗΓΕΜΟΝΙΑ ΤΗΣ ΒΟΥΛΓΑΡΙΑΣ

Όρια. Ἡ ἡγεμονία τῆς Βουλγαρίας μετὰ τῆς προνομίουχοῦ ἐπαρχίας τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμανίας περιορίζεται ὑπὸ τῆς Ρουμανίας, Σερβίας, Τουρκίας καὶ Εὐξείνου πόντου.

Όρον τῆς Βουλγαρίας ἐπίσημα εἶναι : ὁ **Αἴμος**, ὅστις διακλαδίζεται εἰς ὅλην τὴν Βουλγαρίαν καὶ φέρει διάφορα ὀνόματα καὶ ἡ **Ροδόπη· ποταμοὶ** δὲ ὁ **Ἐβρος**, ὅστις διαρρέει τὴν Ἀνατολικὴν Ρωμανίαν καὶ γίνεταί εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος καὶ ὁ **Δούναβις**, ὅστις ἀποτελεῖ τὸ βόρειον αὐτῆς σύνορον.

Ἐπίσημοι **πόλεις** τῆς ἰδίως Βουλγαρίας εἶναι : **Σόφια** (45,000 κ.) πρωτ. τῆς Βουλγαρίας ὄχυρὰ πόλις.—**Νικόπολις** (15,000 κ.) σώζουσα ἀρχαία ἑλλην. νομισματὰ.—**Ρουσόουκιον** (25,000 κ.) ΒΑ. τῆς Νικοπόλεως ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Δουνάβεως, ἐμπορικὴ πόλις.—**Σιότοβον** (15,000 κ.) ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως.—**Βιδύνιον** (30,000 κ.) ὄχυρὰ πόλις.—**Σούμλα** (25,000 κ.) ἐπὶ ὄχυρωτάτης καὶ ὀρκίας θέσεως, ἔχουσα ἐμπόριον μετὰ τῆς.—**Βάουνα** (Ὀδησσὸς 30,000 κ.) πρὸς Α. τῆς Σούμλας ἐμπορικωτάτη πόλις συνδεδεμένη μετὰ τῆς Σούμλας καὶ Ρουτσουκίου σιδηροδρομικῶς· ἐνταῦθα εὕρισκονται πλείστοι Ἕλληνας ἐμπορευόμενοι δικτηροῦντες ἀξιόλογα ἐκπαιδευτήρια.—**Πλεῦνα**—**Τύρναβος** (15,000 κ.) μεσόγειος καὶ ὄχυρὰ πόλις ἔχουσα βιομηχανίαν.

Τῆς δὲ Ἀνατολικῆς Ρωμανίας ἐπίσημοι **πόλεις** εἶναι : **Φιλιππούπολις** (40,000 κ.) ἐπὶ τοῦ Ἐβρου ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα ἀξιόλογα ἐκπαιδευτήρια.—**Καζανλίκην** (10,000 κ.) ὀνομαστή διὰ τοὺς ροδῶνάς της.—**Σάλυμνος** (17,000 κ.) παρὰ τὸν Αἴμον ἐπίσημος διὰ τὴν βιομηχανίαν τῶν μαλλίνων αὐτῆς ὑφασμάτων καὶ τὴν κατ' ἔτος τελουμένην ἐν αὐτῇ ἐμπορικὴν πανηγύριν.—**Πύργος** (6,500 κ.) ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου κόλπου, τὸ ἐπίγειον τῆς Ἀνατολικῆς Ρωμανίας.—**Ἐσκή Ζααρά** (15,000 κ.)—**Μεσμβορία** καὶ **Ἀγκίαλος** παρὰ τὸν Εὐξείνου πόντον

δικτηρούσα ἄξιόλογα ἑλληνικὰ ἐκπαιδευτήρια. Εἰς τὰς δύο ταύτας πόλεις ὑπάρχουσι πλείστοι Ἕλληνες.

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Βουλγαρίας συμποσούμενοι εἰς 3,600,000 εἶναι Βούλγαροι καὶ οὐκ ὀλίγοι Ἕλληνες· κατὰ τὴν θρησκείαν δὲ οἱ Βούλγαροι εἶναι Χριστιανοὶ (σχισματικοί) ἐνασχολούμενοι εἰς τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν καὶ κυβερνώμενοι συνταγματικῶς ὑπὸ ἡγεμόνος ὀνομαζομένου **Φερδινάνδου**.

Τὸ **κλίμα** τῆς Βουλγαρίας εἶναι ψυχρὸν ἀλλ' ὑγιεινόν, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορὸν ἀλλ' ἀμελῶς καλλιεργημένον παράγον διημητριακοὺς καρπούς, μέλι, κηρὸν κ. ἄ. τρέφει δὲ πλείττα ζῶα, ἵππους, πρόβατα, αἰγας κ. ἄ. Γύμνασμα 18.

ΕΛΛΑΣ

Ὅρια, κόλποι, ἀκρωτήρια, νῆσοι, πορθμοί.

Ὅρια. Ἡ Ἑλλάς περιορίζεται ὑπὸ τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας, Αἰγαίου πελάγους καὶ Ἴονου πελάγους.

Κόλποι κυριώτεροι τῆς Ἑλλάδος εἶναι: εἰς μὲν τὸ Ἴόνιον πέλαγος ὁ **Ἀμβρακικὸς** [1], ὁ **Κορινθιακὸς** [2], ὁ **Κυπαρισθιακὸς** [3], ὁ **Μεσσηνιακὸς** [4], καὶ ὁ **Λακωνικὸς** [5]· εἰς δὲ τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ὁ **Ἀργολικὸς** [6], ὁ **Σαρωνικὸς** [7], ὁ **Μαλιακὸς** [8], καὶ ὁ **Παγασητικὸς** [9].

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 18. — Πῶς χύνεται ὁ Ἐβρος; Ποῖαι πόλεις τῆς Βουλγαρίας κεῖνται παραλίως; Ποῖα θάλασσα περιβρέχει τὰ παράλια τῆς Βουλγαρίας; Ποῖα εἶναι ἡ πρωτεύουσα αὐτῆς; Ποῖα πόλις κεῖται πρὸς Δ. τοῦ Σίστοβου; Ποῖα πρὸς Δ. τῆς Βέρνης; Ποῖας θαλάσσας καὶ πορθμοὺς θὰ διαπλεύσῃ ἰστιοφόρον ἀποπλεῦσαν ἐκ Θεσσαλονίκης διὰ Καλλιπόλιν καὶ Βέρναν; Ποῖα εἶνε τὰ γείτονα κράτη τῆς Βουλγαρίας; Εἰς ποίας πόλεις τῆς Βουλγαρίας εἶναι ἐγκατεστημένοι Ἕλληνες; Μεταβιάνων τις ἀπὸ Σερρών εἰς Σόφια ποῖα ὄρη, ποταμοὺς καὶ κράτη θὰ διέλθῃ;

Ἀκρωτήρια ὀνομαστότερα τῆς Ἑλλάδος εἶναι: τὸ **Ἀκτιον** [10] εἰς τὴν εἰσόδον τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου, τὸ **Ρίον** [11] καὶ ἀπέναντι αὐτοῦ τὸ **Ἀντίρριον** [12] εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον, ὁ **Χελωνάτας** [13], ὁ **Ἀκρίτας** [14] καὶ τὸ **Ταίναρον** (κάβο-Ματαπᾶς) [15] εἰς τὸ Ἴόνιον πέλαγος, ὁ **Μαδέας** (κάβο-Μαλιᾶς) [16], τὸ **Σκύλλαιον** [17] τὸ **Σούνιον** (κάβο-Κολῶναι) [18], ὁ **Καφισεύς** [19] καὶ τὸ **Ἀρτεμίδιον** [20] εἰς τὸ Αἰγαίον πέλαγος.

Νῆσοι. Αἱ μεγαλειότεραι τῶν περὶ τῆς Ἑλλάδος νήσων εἶναι αἱ ἐξῆς: ἡ **Εὐβοία** [21], καὶ αἱ **Σποράδες**, ἧτοι ἡ **Σκυῖρος** [22], **Σκόπελος** [23], **Σκίαθος** [24] καὶ **Ἀλόνησος** [25]. αἱ **Κυκλάδες** ἧτοι ἡ **Ἄνδρος** [26], **Τήνος** [27], **Σύρος** [28], **Κέα** [29], **Κύθνος** [30], **Σέριφος** [31], **Σίφνος** [32], **Πάρος** [33], **Νάξος** [34], **Μῆλος** [35], **Ἴος** [36], **Ἀμοργός** [37], **Θήρα** [38], κ. ἄ. Ἡ **Πελοπόννησος** ἡ μεγαλειότερα νῆσος τῆς Ἑλλάδος, τὰ **Κύθηρα** [39], πρὸς Ν. τῆς Πελοποννήσου καὶ αἱ **Ἴόνιοι νῆσοι**, ἧτοι ἡ **Ζάκυνθος** [40], **Κεφαλληνία** [41], **Ἰθάκη** [42], **Λευκάς** [43], καὶ **Κέροκυρα** [44].

Πορθμοί. Ἡ Ἑλλὰς ἔχει τοὺς ἐξῆς πορθμούς: τὸν τοῦ **Ρίου** [45], μετὰ τὴν τῶν ἀκρωτηρίων Ρίου καὶ Ἀντιρρίου καὶ τὸν πορθμὸν τοῦ **Εὐρίπου** [46]. **διώρυγα** δὲ τὴν τῆς **Κορίνθου** [47], δι' ἧς ἠνώθη ὁ Κορινθιακὸς κόλπος μὲ τὸν Σαρωνικόν.

Διῶρυξ λέγεται τεχνητὴ αὐλάξ, δι' ἧς ἐνόηονται πρὸς ἀλλήλους ἡ δύο ποταμοὶ ἡ δύο θάλασσαι. Γύμνασμα 19.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 19. — Ποῦν κράτος κεῖται πρὸς Ν. τῆς Εὐρώπ. Τουρκίας; Ποῖα ἀκρωτήρια κεῖνται ἀπέναντι ἀλλήλων εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον; Πῶς ἐνόηεται ὁ Κορινθιακὸς μὲ τὸν Σαρωνικόν; Ποίας ξηρὰς χωρίζει ὁ πορθμὸς τοῦ Εὐρίπου; Ποία νῆσος κεῖται πρὸς Ν. τῆς Πελοποννήσου; Ποῖα εἶναι τὰ νοτιώτερα ἀκρωτήρια τῆς Πελοποννήσου; Ποῦ κεῖται τὸ Ἀκροκεραυῖον, τὸ Ἀρτεμίδιον, τὸ Σούνιον, τὸ Ποσειδίων, ὁ Ἄγ. Γεώργιος; Τί εἶναι ἡ Ζάκυνθος, ὁ Περλεπές, ἡ Κεφαλληνία, ἡ Θρακική, ἡ Ἀἴγιος, τὸ

ΦΥΣΙΚΗ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ

Ἡ Ἑλλὰς διαίρεται εἰς τὰ ἐξῆς μέρη: τὴν Θεσσαλίαν, μέρος τῆς Ἡπείρου, τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα, τὴν Πελοπόννησον καὶ τὰς νήδους τοῦ Αἰγαίου καὶ Ἰονίου πελάγους.

Ἡ Θεσσαλία περιλαμβάνει τέσσαρας νομούς: τὸν νομὸν Λαρίδης, τὸν νομὸν Μαγνησίας, τὸν νομὸν Τρικκάλων καὶ τὸν νομὸν Καρδίτσης,

Ἡ Ἡπείρος περιλαμβάνει ἓνα νομόν: τὸν νομὸν Ἄρτης.

Ἡ Στερεὰ Ἑλλὰς ἔξ νομούς: τὸν νομὸν Ἀττικῆς, τὸν νομὸν Βοιωτίας, τὸν νομὸν Φθιώτιδος, τὸν νομὸν Φωκίδος, τὸν νομὸν Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας καὶ τὸν νομὸν Εὐρυτανίας,

Ἡ Πελοπόννησος περιλαμβάνει ἑννέα νομούς: τὸν νομὸν Ἀργολίδος, τὸν νομὸν Κορινθίας, τὸν νομὸν Ἀχαΐας, τὸν νομὸν Ἠλίδος, τὸν νομὸν Μεσσηνίας, τὸν νομὸν Λακωνίας, τὸν νομὸν Λακεδαιμόνος καὶ τὸν νομὸν Ἀρκαδίας.

Αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου Πελάγους δύο νομούς: τὸν νομὸν Εὐβοίας καὶ τὸν νομὸν Κυκλάδων.

Καὶ αἱ νῆσοι τοῦ Ἰονίου Πελάγους τέσσαρας νομούς: τὸν νομὸν Ζακύνθου, τὸν νομὸν Κεφαλληνίας, τὸν νομὸν Λευκάδος καὶ τὸν νομὸν Κερκύρας.

Ἦτοι τὸ ὅλον ἡ Ἑλλὰς διαίρεται εἰς 26 νομούς: 3

Βέρμιον, ὁ Εὐριπος, ἡ Κέρκυρα; Τί λέγεται ἀκρωτήριον, Κυκλάδες, Σποράδες; Ἡ Ἑλλὰς καὶ ἡ Τουρκία πῶς γεωγραφικῶς ἀποτελοῦσι; Πῶς ἄλλως λέγεται αὕτη; Ἐκ τῶν Ἰονίων νήσων εἶναι ἡ Κέρκυρα, ἡ Τήνος, ἡ Ἰθάκη, ἡ Ἄνδρος, ἡ Σίφνος, ἡ Νάξος, ἡ Σύρος; ἢ ἐκ τῶν νήσων τοῦ Αἰγαίου;

ΘΕΣΣΑΛΙΑ

Νομὸς Λαρίσσης.

Ὅρη τοῦ νομοῦ τούτου ἄξια λόγου εἶναι ὁ **Ὀλυμπος** [48] καὶ ἡ **Ὀσσα** [49], **ποταμὸς** δὲ ὁ **Πηνειὸς** (Σαλαμβρίας) [52] χυνόμενος εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος· καὶ **λίμνη** ἡ **Βοιβήνις** [166].

Πόλεις κυριώτεραι τοῦ νομοῦ τούτου εἶναι: **Λάρισσα** (17,000 κ.) [55] πρωτ. τοῦ νομοῦ ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανὸς πόλις.—**Φάρδαλος** (3,000 κ.) [56] πρὸς Ν. τῆς Λαρίσσης ἀρχαία πόλις.—**Τίρναβος** (5,000 κ.) [58] ΒΔ. τῆς Λαρίσσης ἐπὶ τοῦ Πηνειοῦ ἔχουσα ἐμπόριον μετὰξῆς.

Νομὸς Μαγνησίας.

Ὅρη. Τὸ γραφικώτατον **Πήλιον** [50] κατάφυτον ὑπὸ δρυῶν, πλατάνων, καστανεῶν, ἀμπελώνων κ. ἄ. **λίμνη** ἡ **Ξυνιάς** [170].

Πόλεις. **Βόλος** (16,000 κ.) [57] ὠραία πόλις καὶ μία τῶν ἐμπορικωτάτων πόλεων τῆς Ἑλλάδος. Πλησίον ταύτης ἔκειντο τὸ πάλαι ἡ **Ἰωλκὸς** (Ἰάτων) καὶ αἱ **Παγαδαί**.—**Φεραὶ** (Βελεστίον 3,000 κ.) [53] ἐπὶ εὐφροωτάτης πεδιάδος.

Εἰς τὸν νομὸν τοῦτον ὑπάγονται αἱ νῆτοι **Σκίαθος** [24], **Σκόπελος** [23] καὶ **Ἀλόνηθος** [25] μετὰ ὁμωνύμους πόλεις.

Νομὸς Τρικκάλων.

Ἐνταῦθα ὄρη εἶναι ἡ **Πίνδος** [59]· **ποταμὸς** δὲ ὁ **Πηνειὸς** (Σαλαμβρίας) [52] χυνόμενος διὰ τοῦ νομοῦ Λαρίσσης εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος.

Κυριώτεραι **πόλεις**: **Τρίκκαλα** (20,000 κ.) [60] πρωτ. τοῦ νομοῦ ἀρχαία καὶ ὠραία πόλις ἐξάρχουσα μετὰξῆς· ἡ πόλις αὕτη συνδέεται μετὰ τοῦ Βόλου σιδηροδρομικῶς.—**Καλαμπάκα** [62] ΒΔ. τῶν Τρικκάλων συνδεδεμένη μετ' αὐτῶν σιδηροδρομικῶς· πλησίον ταύτης κείνται ἑπτὰ μοναστήρια ἐπὶ ἀποτόμων

βράχων, τὰ **Μετέωρα**, κατοικούμενα ὑπὸ 60 περίπου μοναχῶν, εἰς τὰ ὅποια ἀνθραίνουσι διὰ σχοινίνων κλιμάκων ἢ διὰ κοφινίων.

Νομὸς Καρδίτσας.

*Ὄρος ὑψοῦται ἐνταῦθα ἡ **Πίνδος** [51], ποταμὸς ὁ **Πηνειός**.
Πόλις. Καρδίτσα (3,000 κ.) [61] ἐξάγουσα σιτηρὰ καὶ ἐξάριστον καπνόν.

ΠΗΕΙΡΟΣ

Νομὸς Ἄρτης.

*Ἐνταῦθα ὄρη εἶναι αἱ διακλαδώσεις τῆς **Πίνδου**· ποταμὸς δὲ ὁ **Ἄραχθος** [63] χυνόμενος εἰς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον.
Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ **Ἄρτα** (8,000 κ.) [64] παρὰ τὸν Ἄραχθον ἐξάγουσα καπνόν καὶ ἔλαιον. Γύμνασμα 20.

ΣΤΕΡΕΑ ΕΛΛΑΣ

Νομὸς Ἀττικῆς.

*Ὄρη τοῦ νομοῦ τούτου ἕξι λόγου εἶναι: ὁ **Κιθαιρῶν** [76], ὁ **Πάρονης** [68], τὸ **Πεντελικόν** [69] καὶ ὁ **Ἵμπετός** [70]· καὶ τὸ **Λαύριον** ἔχον ἀργυροῦχα μεταλλεῖα μολύβδου.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 20. — Ποῖαι θάλασσαι περιβρέχουσι τὴν Θεσσαλίαν; Ποῖα ἀκρωτήρια κεῖνται ἀπὸ τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου μέχρι τοῦ Λακωνικοῦ; Πλησίον ποίης πόλεως ἔκειτο ἡ ἀρχαία πόλις Ἰωλκός; Ποῦ γίνεται ὁ Πηνειός (Σαλαμβρίας); Ποῖα εἶναι ἡ πολυχθνηρωποτέρα πόλις τῆς Θεσσαλίας; Ποῖαι εἶναι αἱ πρωτεύουσαι τῶν τριῶν νομῶν τῆς Θεσσαλίας καὶ Ἡπείρου; Ποῖος ποταμὸς χύνεται εἰς τὸν Ἀμβρακικὸν κόλπον; Ποῖαι πόλεις τῆς Θεσσαλίας συνδέονται σιδηροδρομικῶς; Εἰς πῶσους νομοὺς διαιρεῖται ἡ Ἡπείρος (Ἑλλάδος); Ποῦ κεῖνται τὰ μοναστήρια **Μετέωρα** καὶ πόσα εἶναι; Ποῖος ποταμὸς διέρρει τὴν Θεσσαλίαν; Ποίης θαλάσσης καὶ πορθμοῦ θὰ διαπλεύσωμεν ἐπιβάνοντες ἀναπλοίου ἐκ τῆς Ηερθεΐζης διὰ τὸν Βῶλον; Ποῖαι εἶναι αἱ λίμναι τῆς Θεσσαλίας; Ποῖα θάλασσαι περιβρέχει τὸν νομὸν Ἀχαΐας; Τίς ἡ πλησιεστέρα πρὸς τὴν Ἀχαΐαν πόλις ἐκ τῶν ἐξῆς πόλεως Θεσσαλονίκης, Ἀδριανουπόλεως καὶ Ἄνου;

Πόλεις κυριώτεροι τοῦ νομοῦ τούτου εἶναι: **Ἀθῆναι** (130, 000 κ.) [72] πρωτ. τοῦ νομοῦ καὶ τοῦ κράτους, σώζονται πλεῖστα λείψανα ἀρχαίων αὐτῆς μνημείων, ὡς τὰ Προπύλαια, τὸν ναὸν τῆς Ἀπτέρου Νίκης, τὸν Παρθενῶνα, τὸν ναὸν τοῦ Ὀλυμπίου Διός, τὸ μνημεῖον τοῦ Λυσικράτους κ. ἄ. Αἱ σημερινὰ Ἀθῆναι εἶναι πόλις εὐρωπαϊκωτάτη, διατρίβεται ὑπὸ εὐθειῶν ὁδῶν καὶ ἔχει καταφύτους πλατείας καὶ ὠρκαίαις οἰκοδομαίς, μεταξὺ τῶν ὁποίων διακρίνονται τὰ Ἀνάκτορα, τὸ Πανεπιστήμιον, ἡ Σιναιὰ Ἀκαδημία, τὸ Βασιλικεῖον, τὸ Πολυτεχνεῖον, τὸ Ἀστεροσκοπεῖον, τὸ Βουλευτήριον, ἡ Ριζάρειος σχολή, τὸ Ὠδεῖον, ὁ Ναὸς τῆς Μητροπόλεως, τὸ Ζάππειον, πολλὰ γυμνάσια, ἰδιωτικὰ καὶ δημόσια σχολεῖα καὶ πλεῖστα φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα.—**Πειραιεὺς** (49,000 κ.) [73] λιμὴν τῶν Ἀθηνῶν, ἡ ἐμπορικωτάτη καὶ βιομηχανικωτάτη πόλις τῆς Ἑλλάδος, ἔχουσα πλεῖστα ἐργοστάσια, γυμνάσιον, στρατιωτικὴν σχολὴν τῶν Εὐελπίδων, δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ σχολεῖα καὶ πλεῖστα φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα· ὁ Πειραιεὺς ἀπέχει τῶν Ἀθηνῶν ἡμίσειαν περίπου ὥραν καὶ συνδέεται μετ' αὐτῆς σιδηροδρομικῶς.—**Μέγαρα** (6,000 κ.) [74] ὄχι μακρὰν τῆς θαλάσσης.—**Μαροθῶν** [75].

Εἰς τὸν νομὸν τούτον ὑπάρχοντι αἱ ἐξῆς νῆσοι ἐν τῷ Σαρωνικῷ κόλπῳ: ἡ **Σαλαμίς** [81] ἐπὶ τῆς ὁποίας εὐρίσκεται ὁ πολεμικὸς ναύσταθμος τῆς Ἑλλάδος καὶ ἡ **Αἴγινα** [82], ἣτις παράγει λαμπρὸν οἶνον, σῦκα καὶ ἀμύγδαλα.

Νομοὶ Βοιωτίας.

Ἄορι: ὁ Παρνασσὸς [65] καὶ ὁ Ἑλικῶν [66]· λίμνη ἡ Ὑλικὴ [71].

Πόλεις: **Λεβαθεῖα** (6,000 κ.) [79] πρὸς Δ. τῆς ἀποζηρηνθείσης λίμνης Κωπαίδος πρωτ. τοῦ νομοῦ εἰς μαγευτικωτάτην τοποθεσίαν.—**Θῆβαι** (3,000 κ.) [77] ἀρχαία πόλις.—**Πλαταιαὶ** [78].—**Λεῦκτρα** [76].—**Χαιρώνεια** [80].

Νομὸς Φθιώτιδος.

Ἐν τῷ νομῷ τούτῳ ὄρη ἄζια λόγου εἶναι: ἡ **Ὄρθους** [51] καὶ ἡ **Οἶτη** [83]. ποταμὸς δὲ ὁ **Σπερχεῖος** (Ἀλκαμάννα) [84] χυνόμενος εἰς τὸν Μελιακὸν κόλπον.

Πόλεις κυριώτεραι: **Λαμία** (10,000 κ.) [85] πρωτ. τοῦ νομοῦ παρὰ τὸν Σπερχεῖον ἔχουσα γυμνάσιον.—**Ἑπάτη** [86] ΝΔ. τῆς Λαμίας ἔχουσα θερμὰ ἰαματικὰ λουτρά.—**Θερμοπέλαι** [87] θέσις παράλιος ἀφ' ἐνὸς καὶ ὄρεινῆ ἀφ' ἑτέρου.

Νομὸς Φωκίδος.

Ὄρη: ἡ **Οἶτη** καὶ ὁ **Παρνασσός**, τὸ ἱερὸν ὄρος τοῦ Ἀπόλλωνος.

Πόλεις: **Ἀμφίσοδα** (5,000 κ.) [88] πρωτ. τοῦ νομοῦ ἐξάρχουσα ἀρίστης ἐλαίας.—**Λιδωρικιον** [89].—**Καστοὶ** [90] μικρὰ κώμη, ὅπου τῆ πάλαι ἔκειντο οἱ **Δελφοὶ** ἐπίσημοι διὰ τὸ ἐν αὐτοῖς μντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος.—**Γαλαξειδιον** (5,000 κ.) [91] ἔχον τὸ καλλίτερον ἐμπορικὸν ναυτικὸν τῆς Ἑλλάδος.

Νομὸς Αἰτωλίας καὶ Ἀκαρνανίας.

Τοῦ νομοῦ τούτου ἐπίσημα ὄρη εἶναι: τὸ **Πανατωλικὸν** (Ἀραποκέφαλον) [93], ὁ **Ἀράκυνθος** (Ζυγός) [94] καὶ τὰ **Ἀκαρνανικὰ** [95]. ποταμοὶ δὲ ὁ **Ἀχελῷος** (Ἀσπροπόταμος) [96] ὁ μέγιστος ποταμὸς τῆς Ἑλλάδος χυνόμενος εἰς τὸ Ἴόνιον πέλαγος καὶ ὁ **Εὐνός** (Φεῖδαρις) χυνόμενος εἰς τὸν Κορινθιακὸν κόλπον· καὶ **λίμνη ἡ Τοιχωνίς** [98].

Πόλεις κυριώτεραι **Μεσολόγγιον** (8,000 κ.) [99] πρ. τοῦ νομοῦ παράλιος πόλις ἔχουσα γυμνάσιον καὶ κλίμα ὑγιεινόν.—**Ναύπακτος** (2,000 κ.) [100] πρὸς Α. τοῦ Μεσολογγίου ἐπὶ τοῦ Κορινθιακοῦ κόλπου.—**Ἀργίτιον** (Βραχώρι 7,000 κ.) [101] παράγει οἶνον, ἔλαιον, σταφίδα καὶ ἐξαίρετον καπνὸν καὶ συνδέεται μετὰ τοῦ Μεσολογγίου σιδηροδρομικῶς.—**Κραθαδαράς** [103] εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Ἀμβρακικοῦ κόλπου ἐξάρχουσα βαλκανίδια.

Νομοὶ Ἐγρονταρίας.

Ἦθος ὁ **Τυμφρηστός** [92].

Πόλις: **Καρπενήσιον** (2,000 κ.) [102] ὄρεινὴ κωμόπολις
εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ Τυμφρηστοῦ. Γύμνασμα 21.

ΠΕΛΟΠΟΝΝΗΣΟΣ (Μωριάς).

Νομοὶ Ἀργολίδος.

Τοῦ νομοῦ τούτου ὄθος εἶναι τὸ Ἄρτεμιῖδιον [105].

Πόλεις: **Ναύπλιον** (6,000 κ.) [108] ἐπὶ τοῦ Ἀργολικοῦ
κόλπου πρῶτην πρωτ. τοῦ βασιλείου ἔχουσα γυμνάσιον καὶ ὀχυρὰ
φρούρια (ὡς τὸ Πελαμῖδιον, εἰς τὰς φυλακὰς τοῦ ὁποῖου ἐγκλείον-
ται οἱ βαρῦποινοι). — **Ἄργος** (10,000 κ.) [109] ἔχουσα ὠραίους
κῆπους καὶ νηματοποιεῖα· παρ' αὐτὴν ἔκειντο αἱ **Μυκῆναι** πρωτ.
τῶν Ἀτρειδῶν.

Εἰς τὸν νομὸν τοῦτον ἀνήκουσιν αἱ ἐξῆς νῆσοι : **Ἵδρα** (9,000
κ.) [111] βραχῶδης νῆσος, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι ἀσχολοῦνται εἰς
τὴν ἀλιείαν τῶν σπόγγων καὶ εἶναι ἄριστοι ναυτικοί. — **Πόρος** (7,
000 κ.) [112] μικρὰ νῆσος μὲ ὁμώνυμον πόλιν ἔχουσα λιμένα ἀσφα-
λέστατον, ἔνθα ὑπῆρχεν ἄλλοτε ὁ πολεμικὸς ναύσταθμος τῆς Ἑλ-

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 21. — Ποία εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος; Ποία πόλις
λέγεται πρωτεύουσα; Ποῦ ἔκειτο τὸ μαντεῖον τοῦ Ἀπόλλωνος; Ὁ Κορινθια-
κὸς κόλπος ποίους νομοὺς τῆς Στερεῆς Ἑλλάδος περιβρέχει; Ἐὰν ἐπιβῶμεν
ἀπὸ μολοῦ ἀποπλέοντος ἐκ Κω σταναίνου πόλεως διὰ τὰς Ἀθήνας ποῖους
πρὸς ἡμᾶς; Ὃν διὰ πλεύσωμεν; Εἰς ποῖαν πόλιν πρῶτον ὄν ἀποβιβάσῶμεν;
Πῶς συνδέεται ὁ Πειραιεὺς μὲ τὰς Ἀθήνας; Ποῦ κεῖται ὁ πολεμικὸς ναύ-
σταθμος τῆς Ἑλλάδος; Ποῦ χύονται οἱ ἐξῆς ποταμοί: Ἀραχθός, Ἀχελῷος,
Εὐφρος, Σπερχεὺς καὶ Πηνειὸς (Σαλαμβριάς); Εἰς ποῖα κράτη ἀνήκουσιν
αἱ πόλεις Γανόχωρα, Ἀνδριανούπολις, Μεσολόγγιον, Θῆβαι, Ὑπάτη, Ἰωά-
νινα, Γαλαξείδιον; Τί εἶνε ἡ Αἰτωλία, ὁ Ἔβρος, ἡ Τριχωνίς, ἡ Πελοπόν-
νησος, ἡ Κρήτη, ἡ Καστορία, ἡ Πέλλα, ἡ Ξάνθη καὶ ὁ Κορινθιακός.

λάδος.— **Σπέτται** (9,000 κ.) [113] οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ναυτιλίαν

Νομοὶ Κορινθίας.

Ἐνταῦθα ὑφούται τὸ ὄρος **Κυλλήνη** [104] καὶ τὰ **Ἀροάνια** [116]. Αἶμναι δὲ ἡ **Φενεὸς** [106] καὶ ἡ **Στυμφαλίς** [107].

Πρωτ. τοῦ νομοῦ **Ν. Κόρινθος** [110] παρὰ τὴν διώρυγα τῆς Κορίνθου, ἣτις ἔχει πλάτος 22 μέτρων καὶ βάθος 8, ἄνωθεν δὲ αὐτῆς ὑπάρχει σιδηρᾶ γέφυρα, διὰ τῆς ἑποίας διέρχεται ὁ σιδηρόδρομος.

Νομοὶ Ἀχαΐας.

Ἄορε τοῦ νομοῦ τούτου εἶναι τὸ **Παναχαϊκὸν** [114] καὶ ὁ **Ἐοῦμανθος** [167].

Πόλεις ἐπισημότεραι : **Πάτραι** (40,000 κ.) [119] ἡ δευτέρα ἐμπορικὴ πόλις τῆς Ἑλλάδος ἔχουσα γυμνάσιον καὶ βιομηχανίαν· ἐντεῦθεν γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή κορινθιακῆς σταφίδος.— **Αἴγιον** (8,000 κ.) [120] παράλιος πόλις ἐξάγουσα τὴν ἀρίστην κορινθιακὴν σταφίδα.— **Καλάβρυτα** (2,000 κ.) [121]. Πλησίον τῆς πόλεως ταύτης εὕρισκονται αἱ μοναὶ τῆς **Μ. Λαύρας** καὶ τοῦ **Μ. Σπηλαίου**, ἡ ὁποία εἶναι ἡ μεγαλειτέρα καὶ πλουσιωτέρα μονὴ τῆς Ἑλλάδος· ἐνταῦθα σώζεται ἡ ὑπὸ τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ ἱστορηθεῖσα εἰκὼν τῆς Θεοτόκου.

Νομοὶ Ἠλείας.

Ἄορε ἡ **Φολοὴ** [156] κατάφυτος ὑπὸ δρυῶν, πευκῶν καὶ ἐλκιῶν καὶ ὁ **Ἐοῦμανθος** [167]. **ποταμοὶ** δὲ ὁ **Πηνειὸς** [117] χυνόμενος εἰς τὸ Ἴόνιον πέλαγος καὶ ὁ **Ἀλφειὸς** [118] εἰς τὸν Κυπαρισσιακὸν κόλπον.

Πόλεις: **Πύργος** (12,000 κ.) [122] πρωτ. ἐν μέσῳ εὐφόρου πεδιάδος, ἔχουσα μέγα ἐμπόριον κορινθιακῆς σταφίδος.— **Κατάκωλον** [123] ἐπίνειον τοῦ Πύργου μετὰ τοῦ ὁποίου συνδέεται σιδηροδρομικῶς.— **Ὀλυμπία** [0λ] δίασημος διὰ τὸν ναὸν τοῦ Ὁ-

λυμπίου Διός, ἐντὸς τοῦ ὁποίου εὕρισκετο τὸ ἐλεφάντινον ἄγαλμα τοῦ Ὀλυμπίου Διός, ἔργον τοῦ Φειδίου· ἐν τῇ Ὀλυμπίᾳ ἔκειτο τὸ πάλαι ἡ πόλις **Πίδα** ἔνθα ἐτελοῦντο οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες.

Γύμνασμα 22.

Νομοὶ Τριφυλίας.

Ἐν τῷ νομῷ τούτῳ ὑφῴσται τὸ **Τετράγιον** [125].

Πόλεις: **Κυπαρισθία** (6,000 κ.) [135] πρωτ. τοῦ νομοῦ 20 λεπτὰ ἀπέχουσα τοῦ Κυπαρισσιακοῦ κόλπου. — **Φιλιατρὰ** (9,000 κ.) [134] ἐν μέσῳ ἀμπελώνων καὶ ἐλαιώνων.

Νομοὶ Μεσσηνίας.

Ἐν τῷ νομῷ τούτῳ ὑφῴσται ἡ **Ἰθώμη** [126]· ποταμοὺς δὲ εἶναι ὁ **Πάμισος** [127] χυνόμενος εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον.

Πόλεις ἐπίσημότεραι: **Καλάμαι** (Καλαμάτῃ 14,000 κ.) [128] πρωτ. 20 λεπτὰ ἀπέχουσα τοῦ μυχοῦ τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου ἔχουσα βιομηχανίαν ὀνομαστῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων καὶ ἐξάγουσα σῦκα, ἔλαιον, σταφίδας κ. ἄ. — **Ναδίον** (6,000 κ.) [129] παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Παμίσου, ἐξάγουσα ἀξιόλογον μαῦρον οἶνον. — **Μεθώνη** [130] καὶ **Κορώνη** [131] ἔχουσαι ὀχυρώτατα φρούρια. — **Πύλος** (Ναυαρίνον ἢ Νεόκαστρον 2,000 κ.) [132] μετὰ λαμ-

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 22.—Πῶς συγκοινωνεῖ ἡ Στερεὰ Ἑλλάς μετὰ τὴν Πελοπόννησον; Ποία πόλις εἶνε τὸ ἐπίνειον τοῦ Πύργου, τῶν Ἀθηνῶν, τῆς Λαρίσσης; Πῶς σώζεται ἡ εἰκὼν τῆς Θεοτόκου ἡ ἱστορηθεῖσα ὑπὸ τοῦ εὐαγγελιστοῦ Λουκᾶ; Πῶς ἔκειτο ἡ πόλις Πίδα; Εἰς ποίαν πόλιν ἐτελοῦντο οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες; Μεταβιβίων τις ἀπὸ Τυρνάθου εἰς Πύργον ποῖα ὄρη καὶ ποταμοὺς θὰ διέλθῃ; Δεῖξον ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου τὴν Ἀμφισσαν, τὰς Θήβας, τὰ Μίγαρχα, τὸν Χελωνάτταν, τὰς Πάτρας, τὸ Κανακιστράτον τὴν Θάσσον, τὴν Ἀχρεῖδα, τὸν Δρεῖλωνα, τὸν Ἀμβρακικόν, τὴν Κοπαῖδα, τὰ μεταξὺ Σερβίας καὶ Τουρκίας σύνορα. Ποίας θαλάσσης καὶ πορθμοὺς διὰ πλέουσι τὰ ἀποπλέοντα ἐκ Πητρῶν διὰ Πειραιᾶ καὶ μὴ διερχόμενα τὴν διώρυγα τῆς Κορίνθου πλοῖα;

προῦ λιμένος, ἀπέναντι τοῦ ὁποίου κεῖται ἡ ἔρημος νῆσος **Σφακτιορία** [133].

Νομὸς Λακωνικῆς.

Ἐν τῷ νομῷ τούτῳ ὑφῴνται τὸ ὄρος **Ταῦγετος** [136].

Πόλεις : **Γύθειον** (4,000) [139] πρωτ. τοῦ νομοῦ ἐπίνειον τῆς Σπάρτης.— **Ἀρεόπολις** (2,000 κ.) [140] ἐπὶ τῆς Α. παραλίης τοῦ Μεσσηνιακοῦ κόλπου παράγουσα ἀξιόλογον ἔλαιον. Εἰς τὸν νομὸν τοῦτον ὑπάρχονταί καὶ τὰ **Κύθηρα** (13,000 κ.) [39] ὄρεινῆ νῆσος πρὸς Ν. τῆς Πελοποννήσου ἐξάγουσα λαμπρὰς ὀπώρας, μέλι, οἶνον κ. ἄ.

Νομὸς Λακεδαιμόνων.

Τὸν νομὸν τοῦτον διερρέει ὁ ποταμὸς **Εὐρώτας** [137], ὅστις χύνεται εἰς τὸν Λακωνικὸν κόλπον.

Πόλεις : **Σπάρτη** (4,000 κ.) [138] παρὰ τὴν δεξιὰν ὄχθην τοῦ Εὐρώτα ἔχουσα ὠραίους κήπους, μεταξολωστήρια καὶ νοσῶδες κλίμα ἕνεκα τῶν περίξ ἑλῶν. — **Μονευβαδία** (Ἐπίδαυρος Λιμηρὰ) [141] ἐπὶ νησοῦ τοῦ ἐνομένου μετὰ τῆς ξηρᾶς διὰ γεφύρας.

Νομὸς Ἀρκαδίας.

Ἐν τῷ νομῷ τούτῳ ὑφῴνται τὸ ὄρος **Μαίναλον** [160] καὶ ὁ **Πάργων**.

Πόλεις ἐπίσημοι εἶναι : **Τρίπολις** (Τριπολιτσά 11, 000 κ.) [143] ἔχουσα γυμνάσιον, ὠραῖον κλίμα καὶ μικρὰν βιομηχανίαν ταπήτων.— **Δημητσάνα** (2,000 κ.) [Δ 159]. — **Μεγαλόπολις** (Σινάνον 2,000 κ.) [145] ΝΔ. τῆς Τριπόλεως. — **Λεωνίδιον** (4,000 κ.) [146] πλησίον τῆς θαλάσσης· τὰ μέρη ταῦτα τὰ παρὰ τὸ Λεωνίδιον ἀποτελοῦσι τὴν χώραν **Κυνουσίαν** (Τσακωνίαν).

Γύμνασμα 23.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 23.—Ποῦ ἐτελοῦντο οἱ Ὀλυμπιακοὶ ἀγῶνες ἄλλοτε; Ποῦ χύνεται ὁ Πάμισος, Πηνειός, Φειδωρὸς, Σπερχειός, Ἀλφειός, Εὐρώτας; Ἐκ

ΝΗΣΟΙ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ ΠΕΛΑΓΟΥΣ

Νομοὶς Εὐβοίας.

Πρωτ. τοῦ νομοῦ **Χαλκίς** (8,000 κ.) εἰς τὸ στενωτάτον μέρος τοῦ πορθμοῦ Εὐρίπου πρωτ. τοῦ νομοῦ συνδεδεμένη μετὰ τῆς Στερεᾶς Ἑλλάδος διὰ σιδηρᾶς κινητῆς γεφύρας.—**Ξηροχώριον** (3,000 κ.) [148] μίαν ὥραν μακρὰν τῆς θαλάσσης ἐν μέσῳ ἐλαιῶνων καὶ ἀμπελώνων.—**Κύμη** (4,000 κ.) [149] παράγουσα ἐξάιρετον μαῦρον οἶνον.

Σκῦρος [22] ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου νήσου.

Νομοὶς Κυκλάδων.

Πόλεις κυριώτεραι: **Ἐρμούπολις** (Σύρα 28,000 κ.) [151] ἐπὶ τῆς νήσου Σύρου μία τῶν ἐμπορικωτέρων καὶ βιομηχανικωτέρων πόλεων τῆς Ἑλλάδος ἔχουσα συγκοινωνίαν ἀτμοπλοϊκὴν μετὰ διαφόρων ἐμπορικῶν λιμένων τῆς Ἑλλάδος, Τουρκίας καὶ λοιπῆς Εὐρώπης, ναυπηγεῖα, γυμνάσιον, διάφορα βιομηχανικὰ κατεστήματα, ἐν οἷς καὶ ζαχαροπλαστεία, ὅπου κατασκευάζονται περιζήτητα λουκούμια.—**Ἄνδρος** [26] — **Τήνος** [27] ὀνομαστὴ διὰ τὸν ναὸν τῆς Εὐαγγελιστρίας.—**Νάξος** [34] — **Σίφνος** [32] — **Θήρα** (Σαντορίνη) [38] ἐξάγουσα λαμπρὸν οἶνον.—**Ἀἴλος** [162] ἐπίσημος διὰ τὸν ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος—καὶ **Μήλος** [35] ἐπὶ τῶν ὁμωνύμων νήσων.

Γύμνασμα 24.

ποίων μερῶν κατὰγονται οἱ λεγόμενοι Τσάκωνες; Ποία πόλις τῆς Πελοποννήσου φημίζεται διὰ τὰ καλὰ μεταξωτὰ υφάσματα τῆς; Ἐκ τοῦ Αἰγίου ἐὰν ἐπιβῶμεν ἰστιοφόρου, ὅπως περιπλεύσωμεν τὴν Πελοπόννησον μέχρι Νυκπλίου παραλίας, εἰς ποίους κόλπους θὰ εἰσέλθωμεν, ποῖα ἀκρωτήρια θὰ παρακάμψωμεν καὶ εἰς ποίας παραλίους πόλεις δυνάμεθα νὰ προσεγγίσωμεν; Δεῖξον ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου τὴν Σφακτηρίαν, τὴν Σαλαμίνα, τὰ Κύθηρα, τὴν Σαμοθράκην, τὴν Μονεμβασίαν, τὴν Μεσσήνην, τὴν Πελοπόννησον, τὴν Στυμφαλίδα.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 24.—Ποῖαι εἶναι αἱ νῆσοι τοῦ Αἰγαίου πελάγους; Ποία

ΝΗΣΟΙ ΤΟΥ ΙΟΝΙΟΥ ΠΕΛΑΓΟΥΣ

Νομὸς Ζακύνθου.

Κυριώτεροι πόλεις: **Ζάκυνθος** (14,000 κ.) [40] πρωτ. τοῦ νομοῦ ἔχουσα γυμνάσιον, βιβλιοθήκην καὶ τὸ σεπτὸν λείψανον τοῦ ἁγίου Διονυσίου· ἡ νῆσος αὕτη (40,000 κ.) εἶναι εὐφορωτάτη καὶ παράγει οἴνους, σταφίδας, ἔλαιον, λεμόνια, πορτοκάλια κ. ἄ. Τὸ κλίμα αὐτῆς εἶναι ὑγιεινόν, αἱ ἐξοχαὶ αὐτῆς μαγευτικώταται, τοσαύτην δὲ πληθὺν ἀνθέων ἔχει, ὥστε οἱ Εὐρωπαῖοι ὀνομάζουσι αὐτὴν **Ἄνθος τῆς Ἀνατολῆς**.

Νομὸς Κεφαλληνίας.

Πρωτ. τοῦ νομοῦ **Ἀργοστόλιον** (10,000 κ.) [41] ἐπὶ τῆς νήσου Κεφαλληνίας ἔχουσα τὸ σεπτὸν λείψανον τοῦ ἁγίου Γερασίμου· ἡ πόλις αὕτη ἔχει ἀσφαλιστάτον λιμένα ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχει λιθίνη γέφυρα κτισθεῖσα ὑπὸ τῶν Ἀγγλων.

Νομὸς Λευκάδος.

Πρωτ. τοῦ νομοῦ **Λευκάς** (6,000 κ.) [43] ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου νήσου (20,000 κ.) ἥτις ἠνώετο τὸ πάλαι μετὰ τῆς Ἀκρηννίαις, τῶρα δὲ χωρίζεται ἀπ' αὐτῆς διὰ στενωπότητος καὶ λίαν ἀβαθοῦς πορθμοῦ, ὃν διέρχονται ἐνόστε καὶ πεζῆ. — **Βαθὺ** (4,000 κ.) [142]

εἶναι ἡ πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ Εὐβοίας καὶ Σποράδων καὶ τοῦ νομοῦ Κυκλάδων; Ποία εἶναι ἡ ἐμπορικωτάτη πόλις τῆς Ἑλλάδος ἐκ τῶν πόλεων ἐπὶ τῶν Κυκλάδων νήσων; Ποίας θαλάσσας καὶ πορθμοὺς θὰ διαπλεύσῃ ἀτμόπλοιον ἀποπλεῦσταν μετὰ πολλῶν προσκυνητῶν ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ τὴν Τήνον; Ποία πόλις κεῖται εἰς τὸ στενωπώτατον μέρος τοῦ πορθμοῦ Εὐρίππου; Πῶς συνδέεται ἡ Εὐβοικὴ μετὰ τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα: Ἀτμόπλοιον ἀποπλεῦσταν ἐκ τῆς Σύρου διὰ Βῶλον καὶ Θεσσαλονίκην ποίας θαλάσσας καὶ πορθμοὺς θὰ διαπλεύσῃ; Τί εἶναι ἡ Σκόπελος, Ἄνδρος, Τήνος, Σῆρος, Ἐρμούπολις, Ταύγετος, Εὐρώτας, Παλαμίδιον; Πῶς δυνάμεθα νὰ ὑπάγωμεν πεζῆ ἐκ τῆς Εὐβοίας εἰς τὴν Στερεὰν Ἑλλάδα;

ἐπὶ τῆς νήσου Ἰθάκης, πατρίδος τοῦ Ὀδυσσεως. Ἡ Ἰθάκη εἶναι ὄρεινὴ νῆσος καὶ παράγει οἶνον, ἔλαιον, ἀμύγδαλα κ. ἄ.

Νομὸς Κερκύρας.

Πρωτ. τοῦ νομοῦ **Κέρκυρα** (18,000 κ.) [44] ἐπὶ τῆς ὁμο-
νόμου νήσου ὠραία πόλις ἔχουσα ἀσφαλέςτατον λιμένα, βασιλικὸν
ἀνάκτορον, γυμνάσιον καὶ τὸ σεπτὸν λείψανον τοῦ ἀγίου Σπυρι-
δωνος.

Γύμνασιον 25.

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Ἑλλάδος ἀνέρχονται εἰς 2,550,000 καὶ
εἶναι κατὰ τὴν θρησκείαν οἱ πλείστοι Χριστιανοὶ Ὀρθόδοξοι, ἐκτὸς
ὀλίγων Δυτικῶν, Μωαμεθικῶν καὶ Ἰουδαίων· οὗτοι ἐνασχολοῦνται
εἰς τὴν ναυτιλίαν, τὴν γεωργίαν, τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν
καὶ κυβερνῶνται συνταγματικῶς ὑπὸ βασιλείᾳ ὀνομαζομένου **Γεωρ-
γίου** (Α').

Τὸ **κλίμα** τῆς Ἑλλάδος εἶναι εὐκρατον καὶ τερπνόν, τὸ δὲ ἔ-
δαφος εὐφορὸν παράγει δημητριακοὺς καρπούς, σταφίδας (300 ἐκ.
λίτρας κατ' ἔτος περίπου), οἶνους, ἔλαια, σῦκα, μέλι περιζήτητον,
κηρόν, βαλκανίδια κ. ἄ. ἐξάγει δὲ καὶ ὄρυκτά, μόλυβδον, ἄργυρον,
σίδηρον, σμύριδα καὶ λαμπρὰ μάρμαρα. .

Γύμνασιον 26.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 25.— Ποῖαι νῆσοι κεῖνται ἐν τῇ Ἰονίῳ πελάγει καὶ πῶς
λέγονται; Ποῖα εἶναι ἡ ὠραιότερα τῶν νήσων τοῦ Ἰονίου πελάγους; Ποῖα
νῆσος κεῖται πολὺ πλησίον εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν; Ἐπὶ ποίων νήσῳ κεῖνται
αἱ πόλεις Ζάκυνθος, Χανία, Βελύ, Ἀργστολίον, Ἐρμούπολις, Χαλκίς,
Σκόπελος, Ἄνδρος, Τρίπολις, Κέρκυρα, Λευκάς; Εἰς ποῖα κράτη ἀνήκου-
σιν αἱ ἐξῆς νῆσοι: Εὐβοία, Κρήτη, Θάσσος, Θήρα, Αἴγιον, Κέρκυρα, Σπέ-
ρται; Ποῖα νῆσος κεῖται ἀπέναντι τῆς Ἠπείρου; Ποῖαι εἶναι αἱ πρωτεύου-
σαι τῶν τριῶν νομῶν τῶν Ἰονίων νήσων; Δειξόν ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρ-
του τὴν Καθόλλαν, Χαλκίδα, Ἰωάννινα, Δελφίον, Κραθασκρᾶν,
Λεωνίδιον, Καλάμας, Πηριουσσόν, Θράκη, Σέρρας, Κωπαΐδα, Στρυμόνα καὶ
Βτώλια. .

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 26.— Ποῖας ξηρὰς χωρίζει ὁ πορθμὸς τοῦ Εὐρίπου; Ποῦ
χύνεται ὁ Ἄλφειός; Ποῖα εἶναι ἡ ἐκβολὴ τοῦ Ἀχελώου; Τὸ Ναύπλιον, ὁ
Πειραιεύς, αἱ Πάτραι, ἡ Μεθώνη, τὸ Γαλαξείδιον, τὸ Γύθειον, ἡ Λαμία καὶ

ΡΟΥΜΑΝΙΑ

Όρια. Ἡ Ρουμανία ἀποτελεῖται ἐκ τῆς Βλαχίας καὶ Μολδαβίας· περιορίζεται δὲ ὑπὸ τῆς Ρωσσίας, Αὐστρουγγαρίας, Σερβίας, Βουλγαρίας καὶ Εὐξείνου πόντου.

Όρη τῆς Ρουμανίας ἐπισημότερα εἶναι αἱ **Τρανσυλβανικαὶ Ἄλπεις**· ποταμοὶ δὲ ὁ **Δούναβις** καὶ οἱ παραπόταμοι αὐτοῦ **Ἄλούτας** καὶ **Προῦθος**.

Κυριώτερα **πόλεις**: **Βουκουρέστιον** (250,000 κ.) πρωτ. τοῦ κράτους ἐμπορικωτάτη πόλις. — **Γιούργεβον** (20,000 κ.) ὄχυρά πόλις ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Δουνάβειος ἀπέναντι τοῦ Ρουτσουκίου· ἐνταῦθα καὶ ἐν τῷ Βουκουρεστίῳ διαμένουσι πολλοὶ Ἕλληνες ἔμποροι. — **Πλοέστιον** (34,060 κ.) συνδεδεμένον μετὰ τοῦ Βουκουρεστίου καὶ Γιουργέβου διὰ σιδηροδρόμου. — **Βραϊλα** (47,000 κ.) ἐμπορικωτάτη πόλις· ἐνταῦθα εὐρίσκονται πολλοὶ Ἕλληνες ἔμποροι· μέχρι δὲ τῆς πόλεως ταύτης φθάνουσι τὰ ἀμπόλοια τὰ εἰσπλέοντα τὸν Δούναβιν. — **Γαλάζιον** (60,000 κ.) ἐπὶ τοῦ Δουνάβειος ἔχουσα ἀξιόλογον ἐμπόριον σιτηρῶν· καὶ ἐνταῦθα διαμένουσι πολλοὶ Ἕλληνες ἔμποροι. — **Ίάσιον** (100,000 κ.) συνδεδεμένον μετὰ τοῦ Γαλαζίου, Βραϊλας καὶ Βουκουρεστίου διὰ σιδηροδρόμου. — **Κωστάντζα** ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου.

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Ρουμανίας συμποσούμενοι εἰς 5,800,000 εἶναι χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι ἐνσχολούμενοι εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ κυβερνώμενοι συνταγματικῶς ὑπὸ βασιλείως ὀνομαζομένου **Καρόλου Α΄**.

Ἡ Τρίπολις παράλιος πόλις εἶναι ἢ μεσόγειος; Ποία εἶναι ἡ συντομωτέρα ὁδὸς ἀπὸ Πητρῶν εἰς Πειραιᾶ; Ποίαν θρησκείαν πρεσβεύουσιν οἱ Ἕλληνες; Ποία εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἑλλάδος; Ποῖος ποταμὸς χύεται εἰς τὸν Μεσσηνιακὸν κόλπον; Ποία εἶναι ἡ πρόφη πρωτ. τοῦ βασιλείου τῆς Ἑλλάδος; Ποία εἶναι ἡ βρεισιότερα νῆσος τῆς Ἑλλάδος ἐν τῷ Ἰονίῳ πελάγει; Ποῖα εἶναι τὰ γέγοντα κράτη τῆς Ἑλλάδος. Ποῖοι εἶναι οἱ νομοὶ τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὰς πρωτεύουσας των; Ποῖα εἶναι αἱ ἐμπορικώτερα πόλεις τῆς Ἑλλάδος; Ποῖον εἶναι τὸ κυριώτατο προϊόν τῆς Ἑλλάδος;

Τὸ κλίμα τῆς Ρουμανίας εἶναι ὑγιεινὸν καὶ ψυχρὸν τοσοῦτον ὥστε ὁ ποταμὸς Δούναβις παγώνει τὸν χειμῶνα, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορον ἄλλ' ἀμελῶς καλλιεργημένον, παράγον πολλοὺς δημητριακοὺς καρποὺς καὶ ξυλείαν καὶ παρέχον ἀφθόλους νομάς, ἐν αἷς τρέφονται ἵπποι, ἡμίονοι καὶ χοῖροι, ὧν γίνεται μεγάλη ἐξαγωγή.

Γύμνασμα 28.

ΣΕΡΒΙΑ

Ἔθνη. Ἡ Σερβία περιορίζεται ὑπὸ τῆς Αὐστρουγγαρίας, Τουρκίας, Βουλγαρίας καὶ Ρουμανίας.

Ἡ Σερβία ὄρη ἄξια λόγου δὲν ἔχει· ποταμὸν δὲ τὸν Δούναβιν καὶ τὸν παραπόταμον αὐτοῦ Μοραῦον.

Ἐπισημότεραι πόλεις : Βελιγράδιον (55,000 κ.) ἐπὶ τοῦ Δουναβέως πρωτ. τοῦ βασιλείου, ὠραία βιομηχανία καὶ ἐμπορικὴ πόλις.—**Σεμένδρια** (10,000 κ.) ὄχυρά πόλις, ἄλλοτε πρωτ. τῆς Σερβίας.—**Κραγιούγεβατς** (8,000 κ.) [Κρ.] ἔχουσα βιομηχανίαν ὄπλων.

Οἱ κάτοικοι τῆς Σερβίας συμποσούμενοι εἰς 2,250,000 εἶναι Χριστιανοὶ Ὀρθόδοξοι ἐνασχολούμενοι εἰς τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν καὶ κυβερνῶμενοι συνταγματικῶς ὑπὸ βασιλείῳ ὀνομαζομένου **Πέτρου** (Α').

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 28.—Πῶς χύνεται ὁ Δούναβις; Πῶς λέγονται αἱ ἑκατέρωθεν τοῦ Δουναβέως ξηραὶ καὶ εἰς τίνας ἀνήκουσι; Ποία εἶναι ἡ βορειοτέρα πόλις τῆς Ρουμανίας; Ποία εἶναι ἡ πρὸς Ν. τοῦ Βουκουρεστίου πόλις; Ποία ἡ πρὸς Δ. τῆς Βραβίας; Πῶς λέγεται ὁ βασιλεὺς τῆς Ρουμανίας, Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας; Ποία εἶναι ἡ δευτέρα πόλις τῆς Ρουμανίας; Ποία θάλασσα περιβρέχει τὰ παράλια τῆς Ρουμανίας; Περιοδεύων παραθαλασσίως ἀπὸ τῆς Αἰθῶνος μέχρι τῶν στομιῶν τοῦ Δουναβέως ποίας πόλεις θὰ ἀπαντήσης; Εἰς τίνα κράτη ἀνήκουσι καὶ ποῦ ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου κεῖνται αἱ πόλεις Καστοριά, Ἀδριανούπολις, Φιλιππούπολις, Ἰωάννινα, Σόφια, Βουκουρεστίον, Λίγιον, Ναύπλιον, Ἀγγιάλος, Μεγλόπολις, Βέρνα, Καλλίπολις καὶ Καβάλλα; Μέχρι ποίας πόλεως φθάνουσι τὰ εἰσπλέοντα τὸν Δούναβιν μεγάλα ἐμπορικὰ ἀτμόπλοια.

Τὸ κλίμα τῆς Σερβίας εἶναι εὐκρατον, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορώτατον παράγον δημητριακοὺς καρπούς, λίνον, κάνναβιν, βλακνίδια καὶ τρέφον διάφορα ζῶα ἰδίως χοίρους. Γύμνασμα 29.

ΜΑΥΡΟΒΟΥΝΙΟΝ

Ἔθια. Τὸ Μαυροβούνιον περιορίζεται ὑπὸ τῆς Αὐστρουγγαρίας, Ἀδριατικοῦ πελάγους καὶ Τουρκίας.

Τὸ Μαυροβούνιον, ἡ Εὐρωπαϊκὴ Τουρκία καὶ ἡ Ἑλλάς ἀποτελοῦσι τὴν Ἑλληνοτουρκικὴν ἢ Ἰλλυρικὴν ἢ χερσόνησον τοῦ Αἴμου,

Τὸ Μαυροβούνιον εἶναι χώρα ὄρεινὴ καὶ πετρώδης καὶ διαρρέεται ὑπὸ ἀσημάντων ποταμῶν.

Πόλις : Κεττίγνη (2,000 κ.) πρωτ. τοῦ Μαυροβουνίου.

Οἱ κάτοικοι τοῦ Μαυροβουνίου συμποσούμενοι εἰς 230,000 εἶναι Χριστιανοὶ Ὀρθόδοξοι ἐνασχολούμενοι εἰς τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν καὶ κυβερνῶμενοι στρατιωτικῶς ὑπὸ ἡγεμόνος ὀνομαζομένου Νικολάου (Πέτροβιτς Νιέγου).

Τὸ κλίμα τοῦ Μαυροβουνίου εἶναι ψυχρὸν καὶ ὑγιεινόν, τὸ δὲ ἔδαφος ὄρεινόν παράγον ὀλίγον ἀρκαθόσιταν, κριθήν, γεώμηλα καὶ μέλι.

Γύμνασμα 30.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 29. — Μεταβαίνων τις ἀπὸ Σόφιαν εἰς Βουκουρέστιον καὶ Κιλάμας ποίους ποταμούς, ὄρη καὶ κράτη θὰ διέλθῃ ; Ποίαν θρησκείαν προσεβύουσιν οἱ Σέρβοι καὶ οἱ Ἕλληνες ; Ποία εἶναι ἡ Α' ὡς πρὸς τὸν πληθυσμὸν πόλις ἐν τῇ Σερβίᾳ ; Ποία πόλις κεῖται πρὸς Δυσμὰς τῆς Σεμεδρίας ; Πῶς λέγεται ὁ βυσιλεὺς τῆς Σερβίας ; Πόσος εἶναι ὁ πληθυσμὸς τῆς Σερβίας καὶ Ἑλλάδος ; Ποῖα εἶναι τὰ γείτονα κράτη τῆς Σερβίας ; Ποῦ χύνεται ὁ Δούναβις ; Εἰς ποῖα κράτη ἀνήκουσιν αἱ πόλεις : Πλοέστιον, Σίστοβον, Νικόπολις, Κέρκυρα, Ἀργυστόλιον, Βεράτιον, Αὐλών, Μελένικον, Σέρραϊ καὶ Ἀθήναι ; Ἐπὶ ποίας παρακλίας κεῖνται αἱ πόλεις : Πειραιεύς, Θεσσαλονίκη, Πρέβεζα, Κορώνη, Χαλκίς, Καλλιπολις, Ἀγχιάλος, Κραθασαράς, Γαλαξείδιον καὶ Πύργος ;

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 30. — Ποία θάλασσα περιθρέχει τὸ Μαυροβούνιον ; Ποία εἶ-

ΙΤΑΛΙΑ

Όρια. Ἡ Ἰταλία περιορίζεται ὑπὸ τῆς Αὐστρουγγαρίας, Ἑλβετίας, Γαλλίας, Τυρρηκικοῦ πελάγους, Ἴονίου καὶ Ἀδριατικοῦ πελάγους.

Όρη ἄξια λόγου τῆς Ἰταλίας εἶναι αἱ **Ἄλπεις** καὶ τὰ **Ἀπέννινα ποταμοὶ** δὲ ὁ **Πάδος** χυνόμενος εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος, ὁ **Ἄρνος** καὶ ὁ **Τίβερις** (πλωτὸς διὰ μικρῶν ἀτμοπλοίων μέχρι τῆς Ρώμης) χυνόμενοι εἰς τὸ Τυρρηκικὸν πέλαγος.

Ἐπισημότεραι **πόλεις**: **Ρώμη** (500,000 κ.) ἐπὶ τοῦ Τιβέρεως πρωτ. τοῦ κράτους, μία τῶν ἀρχαιότερων καὶ ἐπισημοτέρων πόλεων τοῦ κόσμου ἔχουσα λαμπρὰς οἰκοδομὰς, μεταξὺ τῶν ὁποίων διακρίνονται ὁ ναὸς τοῦ Ἁγ. Πέτρου (216 μ. μ. 156 μ. ὕψ.) ὁ μεγαλειότερος τῶν ναῶν τῆς οἰκουμένης, τὸ Κυρηναῖον, ὅπου κατοικεῖ ὁ βασιλεὺς, τὸ Βατικανόν, ὅπου ἐδρεύει ὁ Πάπας κ. ἄ. — **Φλωρεντία** (210,000 κ.) ἐπὶ τοῦ Ἄρνου ὠραιοτάτη πόλις ἄλλοτε πρωτ. τῆς Ἰταλίας ἔχουσα ἐργοστάσια ἀλαβαστρίνων ἀγγείων καὶ μεταξωτῶν ὑφασμάτων. — **Λιβόρνον** (105,000 κ.) ἐπὶ τοῦ Τυρρηκικοῦ πελάγους ἐμπορικὴ πόλις. — **Γένουα** (235,000 κ.) ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου κόλπου ἐμπορικωτάτη πόλις. — **Τουρῖνον** (360,000 κ.) ἀρχαία πόλις παρὰ τὸν Πάδον ἔχουσα πανεπιστήμιον. — **Μεδιόλανα** (Μιλάνον 480,000 κ.) μεγάλη καὶ ὠραία πόλις ἔχουσα περιφήμους ναοὺς. — **Βενετία** (Ἐνετία 170,000 κ.) ἐκτισμένη ἐπὶ νησιδρίων (118) εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος ἔχουσα ἀξιόλογον βι-

ναὶ ἢ πρωτεύουσα αὐτοῦ; Ποῖα εἶναι τὰ γείτονα κράτη τοῦ Μαυροβουίνου; Ποῖα εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Τουρκίας, Ἑλλάδος, Σερβίας καὶ Ρουμανίας; Διὰ θαλάσσης ἢ διὰ ξηρῆς δυνάμεθα νὰ ὑπάρχωμεν ἐκ τῆς Κεττίγγης εἰς τὴν πρωτεύουσιν τῆς Σερβίας; Τίνες ποταμοὶ τῆς Τουρκίας καὶ Ἑλλάδος χύνονται εἰς τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος; Εἰς ποῖα κράτη ἀνήκουσιν αἱ πόλεις; Σπάρτη, Καζακλίχη, Διδυμότειχον, Εἰθήνη, Βουκουρέστιον, Βίρνα, Γύθειον, Λεωνίδιον, Ἐρμούπολις, Βιτόλια καὶ Ἑλβατάν; Ποῖα κράτη ἀποτελοῦσιν τὴν Ἑλληνοτουρκικὴν χερσόνησον; Τί λέγεται χερσόνησος;

βλιωθήκην καὶ σχολὴν τῆς ζωγραφικῆς ἐνταῦθα διαμένουσι πολλοὶ Ἕλληνες.—**Βονωνία** (150,000 κ.) ἔχουσα τὸ ἀρχαιότερον πανεπιστήμιον τῆς Εὐρώπης.—**Ἀγκώνα** (50,000 κ.) ἐπὶ τῆς Α. παρκαλίας τῆς Ἰταλίας.—**Βενετία** ἀσφαλέςτατος λιμὴν.—**Νεάπολις** (550,000 κ.) ἐπὶ λαμπρῆς θέσεως εἰς τὸ βῆθος ἐνὸς κόλπου ἔχουσα πλείστα ἀνάκτορα, ναοὺς καὶ φιλάνθρωπικὰ καταστήματα· παρ' αὐτὴν ὑψοῦται τὸ ἡραιότερον **Βεζούβιος**.

Εἰς τὴν Ἰταλίαν ἀνήκουσιν αἱ νῆσοι **Σικελία**, ἥτις χωρίζεται ἀπὸ τῆς Ἰταλίας διὰ τοῦ πορθμοῦ τῆς Μεσσήνης καὶ ἡ **Σαρδῶ**.

Ἐπίσημοι πόλεις τῆς Σικελίας εἶναι: **Παλέριον** (290,000 κ.) ἡ ἐμπορικωτάτη πόλις τῆς Σικελίας— καὶ **Μεσσήνη** (155,000 κ.) ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου πορθμοῦ. Ἐν τῇ Σικελίᾳ ὑψοῦται τὸ ἡραιότερον **Ἄιτνα**.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἰταλίας συμποσούμενοι εἰς 32,000,000 εἶναι καθολικοὶ τὴν θρησκείαν καὶ ἐνασχολοῦνται εἰς τὸ ἐμπόριον, τὰς ἐπιστήμας καὶ τὰς τέχνας· οὗτοι διακρίνονται τῶν ἄλλων λαῶν τῆς νεωτέρας Εὐρώπης ἰδίᾳ εἰς τὴν Μουσικὴν, ζωγραφικὴν καὶ γλυπτικὴν· κυβερνῶνται δὲ συνταγματικῶς ὑπὸ βασιλείᾳ ὀνομαζομένην **Βίκτωρος Ἑμμανουάλ**.

Τὸ κλίμα τῆς Ἰταλίας εἶναι θερμὸν καὶ ὑγρὸν, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορὸν παρὰ τὸν ὄρυζαν, ἀραβόσιτον, σίτον, ἐξαιρετικὸν οἶνον, ἔλαιον, τυρὸν, λεμόνια, πορτοκάλια κ. ἄ. Ἐκ δὲ τῶν πλουσιῶν αὐτῆς μεταλλείων ἐξάγονται σίδηρος, μάργμαρ, ἀλάστρος, στύψις, θείον κ. ἄ.

Γύμνασμα 31.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 31.—Πόσοι κόλποι σχηματίζονται ἐν τῇ Ἰταλίᾳ; Ποῦται θάλασσα περιβέχουσι τὴν Ἰταλίαν; Ποῖα εἶναι ἡ πρότη πόλις τῆς Ἰταλίας ὡς πρὸς τὸν πληθυσμὸν; Ποῦται νῆσοι ἀνήκουσιν εἰς τὴν Ἰταλίαν; Περιδεῦον παραλίῳ τὴν Ἰταλίαν ποῖα πόλεις ἔχ' ἀπαιτήτης; Ποῦ χύνεται ὁ Πάδος; Ποῖα θάλασσα ἔχ' ἀπαιτήτης; Πῶς λέγεται ὁ βασιλεὺς τοῦ Μικροβουλού καὶ τῆς Ρουμανίας; Εἰς ποῖα κράτη ἀνήκουσιν αἱ πόλεις: Νεάπολις, Καττίγηνη, Ἀθήνη, Καλάμει, Νάυπλιον, Σέρραι, Δυρράχιον, Κύμη, Βάρνα, Γαλαζιον καὶ Καζανλίκη;

ΙΣΠΑΝΙΑ

Όρια. Ἡ Ἰσπανία περιορίζεται ὑπὸ τῆς Γαλλίας, Βισκαϊκοῦ κόλπου, Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, Πορτογαλλίας καὶ Μεσογείου θαλάσσης.

Όρη τῆς Ἰσπανίας εἶναι τὰ **Πυρηναῖα** χωρίζοντα τὴν Ἰσπανίαν ἀπὸ τῆς Γαλλίας, τὰ ὄρη τῆς **Ἀστουρίας** καὶ τὰ **Ἰβηρικά** ποταμοὶ δὲ ὁ **Δούριος**, ὁ **Τάγος**, ὁ **Γουαδιάνας** καὶ ὁ **Γουαδαλκουϊθερος** χυνόμενοι εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν καὶ ὁ **Ἔβρος** (Ἰβηρ) χυνόμενος εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν,

Κυριώτεραι **πόλεις**: **Μαδρίτη** (510,000 κ.) πρωτ. τοῦ βασιλείου εἰς τὸ κέντρον αὐτοῦ.—**Τόλεδον** (70,000 κ.) ΝΔ. τῆς Μαδρίτης ἔχουσα βιομηχανίαν.—**Σεβίλλην** (150,000 κ.) παρὰ τὸν Γουαδαλκουϊθερον μετὰ μεγαλοπρεπῶν δημοσίων οἰκοδομῶν.—**Κάδιξ** (70,000 κ.) ἐπὶ νησίδιου ἢ ἐμπορικωτάτη πόλις τῆς Ἰσπανίας.—**Γιβραλτάρ** ὄχυρά πόλις ἀνήκουσα εἰς τοὺς Ἀγγλους.—**Μαλάγα** (130,000 κ.) ἐμπορικὴ πόλις ἐπὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης ἐξάγουσα περιφήμους οἴνους.—**Γρενάδα** (75,000 κ.) ἐπὶ ὠραίας θέσεως.—**Βαλεντία** (205,000 κ.) ὀνομαστὴ διὰ τὴν βιομηχανίαν τῶν μεταλλωτῶν ὑψισμάτων.—**Βαρκελώνη** (500,000 κ.) ὄχυρά, ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανικωτάτη πόλις ἐπὶ τῆς Μεσογείου.

Εἰς τὴν Ἰσπανίαν ἀνήκουσιν αἱ πρὸς Α. αὐτῆς κείμεναι νῆσοι **Βαlearίδες**, ἧτοι ἡ **Ἰβικα**, **Μαϊόρκα** καὶ **Μινόρκα**.

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Ἰσπανίας συμποσούμενοι εἰς 18,000,000 εἶναι καθολικοὶ τὴν θρησκείαν ἐνασχολούμενοι εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ κυβερνώμενοι συνταγματικῶς ὑπὸ βασιλέως ὀνομαζομένου **Ἀλφόνσου** (ΙΓ').

Τὸ **κλίμα** τῆς Ἰσπανίας εἶναι ἐν γένει εὐκρατον, ἐνίοτε ὁμως ἕνεκα τῶν ἐξ Ἀφρικῆς πνεόντων καυστικῶν ἀνέμων καθίσταται νοσηρόν· τὸ ἔδαφος αὐτῆς εἶναι εὐφορον ἀλλὰ παρημελημένον παράγον βάμβακα, ζαχαροκάλαμον, λίνον, οἶνον, ἔλαιον, πορτοκάλια, σῦκα κ. ἄ. Ἡ Ἰσπανία τρέφει ἡμίονους, ἰδίως δὲ πρόβατα μερικὰ λεγόμενα

γνωστά διὰ τὸ λεπτότατον αὐτῶν μαλλίων καὶ ἵππους φημιζομένους διὰ τὴν ὠραιότητά των· ἐν δὲ τῶν μεταλλείων αὐτῆς ἐξάγει μόλυβδον, ὑδράργυρον, ἄλας, μάγμα κ. ἄ. Γύμνασμα 32.

ΠΟΡΤΟΓΑΛΛΙΑ

Ἔθνος. Ἡ Πορτογαλλία περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ Ὠκεανοῦ καὶ τῆς Ἰσπανίας.

Ἔθνη τῆς Πορτογαλλίας εἶναι ἡ **Σιέρα Ἐστρέλλα ποταμοὶ** δὲ οἱ ἐν τῇ Ἰσπανίᾳ **Δούριος, Τάγος καὶ Γουαδιάνας.**

Κυριώτεροι **πόλεις:** **Λισσαβὼν** (310,000 κ.) πρὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Τάγου πρωτ. τοῦ κράτους, ὠραία πόλις, ἔχουσα ἓνα τῶν εὐρυχωροτέρων λιμένων τῆς Εὐρώπης.— **Ἄποστον** (138,000 κ.) ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις τοῦ βασιλείου μετὰ τὴν Λισσαβὼν, παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Δουρείου ἐξάγουσα οἶνους.

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Πορτογαλλίας συμποσούμενοι εἰς 5,200,000 εἶναι καθολικοὶ τὴν θρησκείαν κυβερνώμενοι συνταγματικῶς ὑπὸ βασιλέως ὀνομαζομένου **Καρόλου** (Α').

Τὸ **κλίμα** τῆς Πορτογαλλίας εἶναι ὑγιεινόν, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορον, ἀλλὰ παρημελημένον παράγον οἶνον, ἔλαιον, πορτοκάλια, σύκα ἀμύγδαλα κ. ἄ. Γύμνασμα 33.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 32.—Ποῖαι θάλασσα περιβρέχουσι τὴν Ἰσπανίαν; Διὰ τίνων ὁρέων, πεδιάδων καὶ ποταμῶν θὰ διέλθῃς μεταβαίνων ἀπὸ Σεβίλλης εἰς Νεάπολιν; Ἐκ τῆς Νεαπόλεως εἰς Λαμίαν; Ποία πόλις τῆς Ἰταλίας ἔχει βιομηχανίαν μεταξωτῶν ὑφασμάτων; Πόσος εἶναι ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἰσπανίας, Ἰταλίας, Μαυροβουνίου, Σερβίας, Ἑλλάδος, Τουρκίας καὶ Ρουμανίας; Πόσοι εἶναι οἱ κάτοικοι τῆς Μαδρίτης, Νεαπόλεως; Ἀτμόπλοιοι ἀποπλεύσαν ἐκ Γιβραλτᾶρ διὰ Πειραιᾶ, Πάτρας καὶ Βενετίας ποίας θαλάσσης καὶ πορτοῦ, οὓς θὰ διαπλεύσῃ καὶ πῶς δύναται νὰ προσεγγίσῃ εἰς αὐτὰς κατὰ σειράν; Τί εἶναι ἡ Μαϊόρκα, τὰ Ἰβηρικά, ὁ Ἐβρος (2), ὁ Ἀκρίτας, ἡ Σικελία, αἱ Πάτραι, τὸ Πεναιτωλικόν, τὸ Ἀρτεμίσιον, ἡ Ζάκυνθος.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 33.—Περιόδευσον παραλίως τὰς πόλεις τῆς Ἰσπανοπορτογαλλικῆς χερσονήσου, ἤτις καὶ πῶς ἄλλως λέγεται; Ποῖος ἐκ τῶν ποτα-

ΚΕΝΤΡΙΚΑ

ΓΑΛΛΙΑ

Όρια. Ἡ Γαλλία περιορίζεται ὑπὸ τῆς θαλάσσης τῆς Μάγ-
χης, Βισκαϊκοῦ κόλπου, Ἰσπανίας, Μεσογείου θαλάσσης, Ἰταλίας,
Ἑλβετίας, Γερμανίας καὶ Βελγίου.

Όρον τῆς Γαλλίας εἶναι τὰ **Πυθωναῖα**, αἱ **Κυβένναι**, αἱ
Ἄλπεις, ὁ **Ἰόρας** καὶ τὰ **Βόδγια**· **ποταμοὶ** δὲ ὁ **Σηκουά-**
νας χυνόμενος εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Μάγχης· ὁ **Λείγηρ** καὶ ὁ
Γαρούνας χυνόμενοι εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν καὶ ὁ **Ροδα-**
νὸς χυνόμενος εἰς τὸν κόλπον τοῦ Λέοντος (Λιγύων).

Κυριώτεραι **πόλεις**: **Παρίσιοι** (2,900,000 κ.) ἐπὶ τοῦ
Σηκουάνα μία τῶν βιομηχανικωτάτων πόλεων τοῦ κόσμου ἔχουσα
μεγαλοπρεπῆ ἀνάκτορα, τοῦ Κερκαμεικοῦ, τὸ Βασιλικόν, τὸ Λουβρον,
τὸ Λουξεμβούργον, Ἀκαδημίαν, μουσεῖα, πανεπιστήμιον, ἀστερο-
σκοπεῖον, βοτανικὸν κήπον, θηριοτροφεῖον, λαμπροὺς περιπάτους καὶ
πλείστα φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα. — **Βερσαλλίαι** (50,000 κ.)
ΝΔ. τῶν Παρισίων ὠραιωτάτη πόλις πρωτ. τὸ πάλαι τῶν βασιλέων
τῆς Γαλλίας. — **Αἰλλὼν** (200,000 κ.) ΒΑ. τῶν Παρισίων ἔχουσα
ἐργαστήσια δαντελλῶν καὶ βυμβυκερῶν ὑφασμάτων. — **Ρουένν**
(115,000 κ.) ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Σηκουάνα ἔχουσα ἐργαστή-
σια βυμβυκερῶν ὑφασμάτων γνωστῶν ὑπὸ τὸ ὄνομα Ρουένναια. —
Χάβρη (130,000 κ.) ἐμπορικὸς λιμὴν μετ' εὐρυχώρων καὶ ὠρῶν
δεξαμενῶν πρὸς καθαρισμὸν τῶν πλοίων. — **Χερβοῦργον** (40,000

κ.) τῆς Ἰσπανίας χύνεται εἰς τὴν Μεσογείαν θάλασσαν; Ποῖα εἶναι ἡ κώ-
τη τοῦ ποταμοῦ Δουρείου, Τάγου καὶ Γουαδάλκου ἕρου καὶ ποῖαι ἐπ' αὐ-
τῶν ἢ πλησίον πόλεις; Ποῖους ὠκεανούς, θαλάσσης καὶ πορθμούς θά δι-
πλεύσῃ ἰστιοφόροι ἀποπλεύσαντες ἐξ Ὀρόρου διὰ Βέρναν; Ἀτμάπλοιον ἀπο-
πλεύσαντες ἐκ Ἀσσταθῶνος μετὰ φορτίου προβάτων πῶς δύναται νὰ ἀποβιβάσῃ
τὸ φορτίον του εἰς τὰς ἐξῆς πόλεις: Γένουαν, Νεάπολιν, Θεσσαλονίκην, Βέρ-
ναν, Βενετίαν, Κων(πολιν καὶ Ἄϊνον δι' ἐνὸς ταξειδίου; Πῶς λέγεται ὁ βυ-
σιλεὺς τῆς Ἰταλίας; Ποῦα εἶναι τὰ νότια κράτη τῆς Εὐρώπης μετὰ τῶν
πρωτευουσῶν αὐτῶν;

κ.) ὄχυρῶτατος στρατιωτικὸς λιμὴν τῆς Γαλλίας εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Μάγχης.—**Βροέτη** (70,000 κ.) ΝΔ. τοῦ Χερβούργου εὐλίμενος πόλις.—**Νάντη** (130,000 κ.) ἐπὶ τοῦ Λείγηρος ἔχουσα ναυπηγεῖα.—**Βορδὼ** (260,000 κ.) εὐλίμενος πόλις εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Γαρούνα ἔχουσα μέγα ἐμπόριον οἴνων.—**Τολῶδα** (155,000 κ.) ἐπὶ τοῦ Γαρούνα μεσόγειος πόλις, τὸ κέντρον τοῦ μεταξὺ Γαλλίας καὶ Ἰσπανίας ἐμπορίου, ἐνουμένη μετὰ τοῦ κόλπου τῆς Λυὼν διὰ τῆς Μεσημβρινῆς διώρυγος.—**Λυὼν** (480,000 κ.) ἐπὶ τοῦ Ροδανῶ ἡ δευτέρα πόλις τῆς Γαλλίας ὡς πρὸς τὸν πληθυσμὸν ἔχουσα ἐργοστάσια ὀνομαστῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων.—**Μουπελλιέ** (70,000 κ.) ἔχουσα σχολὴν τῆς ἱατρικῆς καὶ βρετανικὸν κῆπον.—**Μασσαλία** (450,000 κ.) ἔχουσα ἀκμαῖον ἐμπόριον μετὰ τῆς Ἀνατολῆς καὶ ὠρεῖον λιμένα· ἐνταῦθα εὐρίσκονται πολλοὶ Ἕλληνες.—**Τουλὼν** (80,000 κ.) στρατιωτικὸς λιμὴν τῆς Γαλλίας ἐπὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης.—**Νίκαια** (80,000 κ.) προσελκύνουσα πολλοὺς ξένους διὰ τὸ γλυκὺ αὐτῆς κλίμα.—**Ἀγ. Στέφανος** (155,000 κ.) ΝΔ. τῆς Λυὼν ἔχουσα μεταλλεῖα γαιανθράκων.

Εἰς τὴν Γαλλίαν ἀνήκει ἡ ἐν τῇ Μεσογείῳ θαλάσση νῆσος **Κορσικῆ**, ἐν ἣ ἔγεννηθη ὁ Μ. Ναπολέων.

Οἱ κάτοικοι τῆς Γαλλίας συμποσοῦμενοι εἰς 38,800,000 εἶναι κατὰ τὴν θρησκείαν καθολικοὶ ἐνασχολούμενοι εἰς τὸ ἐμπόριον, τὴν βιομηχανίαν, τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας καὶ κυβερνῶμενοι δημοκρατικῶς (**Λιγίλιος Λουμπέ**).

Τὸ κλίμα τῆς Γαλλίας εἶναι ἐν γένει εὐκρατυ καὶ ὑγιεινόν, τὸ δ' ἕδαφος εὐφρῶν παράγον δημοθηριακοὺς καρπούς, λίνον, κάνναβιν, καπνόν, ὄσπρια, ὑπόφας, οἶνον, μέλι, ζάχαριν κ. ἄ. Τρέφει ἐκ τῶν ζώων πρόβατα, βοῦς, ἵππους, ἡμίονους, ἐκ δὲ τῶν πλουσιῶν αὐτῆς μεταλλείων ἐξάγει σίδηρον, ἄλλας καὶ λιθάνθρακας.

Γύμνασμα 34.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 34.—Πόσαι θάλασσαὶ περιβρέχουσι τὴν Γαλλίαν; Πόσα νῆσος ἐν τῇ Μεσογείῳ θαλάσση ἀνήκει εἰς τὴν Γαλλίαν; Πόσα ἡ πρὸς Ν. αὐτῆς καὶ εἰς τίνας ἀνήκει; Πῶς λέγεται ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας καὶ Πορ-

ΕΛΒΕΤΙΑ

Όρια. Ἡ Ἑλβετία περιορίζεται ὑπὸ τῆς Γερμανίας, Γαλλίας, Ἰταλίας καὶ Αὐστρουγγαρίας.

Όρον τῆς Ἑλβετίας εἶναι αἱ **Ἄλπεις**· ποταμοὶ δὲ ὁ **Ρῶνος** χυνόμενος εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν καὶ ὁ **Ροδανὸς** χυνόμενος διὰ τῆς Γαλλίας εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν· καὶ **λίμνη** ἡ **Γενεύη** [2] καὶ ἡ **Ζυρίχη** [3].

Κυριώτεραι **πόλεις**: **Βέουη** [1] πρωτ. τοῦ κράτους (50,000 κ.) — **Ζυρίχη** (35,000 κ.) [3] ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου λίμνης ἔχουσα ἐργαστήσια μηχανῶν καὶ μεταξωτῶν ὑφασμάτων. — **Βασιλεία** (75,000 κ.) [5] ἐπὶ τοῦ Ρήνου ἡ ἐμπαικωτάτη τῆς Ἑλβετίας πόλις. — **Γενεύη** (70,000 κ.) [2] ἐπὶ τῆς ὁμωνύμου λίμνης ἔχουσα ἐργαστήσια ὥρολογίων καὶ κοσμημάτων.

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Ἑλβετίας συμποσοῦνται εἰς 3,200,000 καὶ εἶναι κατὰ τὴν θρησκείαν καθολικὴ καὶ διαμαρτυρούμενοι ἐκσχολούμενοι εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ ἰδίως εἰς τὴν ὥρολογοποιίαν καὶ κοσμηματοποιίαν.

Ἡ Ἑλβετία δικαιοῦται εἰς 22 πολιτείας κυβερνωμένας κατ' ἰδίαν νομοθεσίαν καὶ ἠνωμένας πρὸς διατήρησιν τῆς ἰδίας αὐτῶν ἀνεξαρτησίας ἐναντίον τῶν ξένων καὶ πρὸς ἐξασφάλισιν τῆς ἐσωτερικῆς εἰρήνης (ὁμοσπονδία).

Τὸ **κλίμα** τῆς Ἑλβετίας ἔνεκεν τῶν ὀρέων εἶναι ψυχρὸν, τὸ

τογαλλίας; Ποῦ χύνεται ὁ Σηκουάνης καὶ ποία μεγάλη πόλις ἐπ' αὐτοῦ κεῖται; Ποῖος ποταμὸς τῆς Γαλλίας δὲν ἔχει τὴν πηγὰς του εἰς αὐτήν; Ποία ἡ δευτέρα πόλις τῆς Γαλλίας ὡς πρὸς τὸν πληθυσμόν; Ποίας πόλεις θὰ ἀπὸ τῆς περιόδου πικραχλαστίως ἀπὸ Χερδούργου εἰς Νίκκιαν; Ποῖα συγχρόνως κράτη θὰ ἐπισκεφθῆς; Πολεμικὸς στόλος ἀποπλεύσας ἐκ Τρυλῶνος χάριν γυμνασίων εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Μάγχης ποῖους ὠκεανούς, θαλάσσης καὶ πορθμούς θὰ διαπλεύσῃ; Ποῖα κράτη περιβρέχει ἡ Μεσόγειος θάλασσα; Εἰς τίνα κράτη ἀνήκουσιν αἱ πόλεις Ὀπέρτον, Βαρκελώνη, Ἀγκῶνα, Βενετία, Σπάρτη, Βόλος, Γκιουμουλτζίνα, Ἀγγίαλας, Ρουτσούσιον, Κεττίγνη, Βελιγράδιον καὶ Ἅγιος Στέφανος;

δὲ ἔδαφος εὐφροδύτατον παράγον λίνον, κάνναβιν, γεώμηλα, καπνόν, κ. ἄ. καὶ παρέχον πλουστίας νομῆς εἰς διάφορα ζῶα καὶ ἰδίως βοῦς παρέχοντας παχύτατον γάλα, ἐξ οὗ κατασκευάζεται τυρὸς ἀξιόλογος.

Γύμνασμα 35.

ΑΥΣΤΡΟΥΓΓΑΡΙΑ

Ἔθνος. Ἡ Αὐστρουγγαρία ἀποτελεῖται ἐκ τῆς Αὐστρίας καὶ Οὐγγαρίας· περιορίζεται δὲ ὑπὸ τῆς Ρωσσίας, Γερμανίας, Ἑλβετίας, Ἰταλίας, Ἀδριατικῶν πελάγους, Μαυροβουνίου, Τουρκίας, Σερβίας καὶ Ρουμανίας.

Ἔθνη ἄξια λόγου τῆς Αὐστρουγγαρίας εἶναι τὰ **Σουθῆτια**, τὰ **Καρπάθια**, αἱ **Τρανσυλβανικαὶ** καὶ αἱ **Δαλματικαὶ** ἢ **Διναρικαὶ Ἀλπεις**· ποταμὸς δὲ ὁ **Δούναβις** χυνόμενος εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον καὶ οἱ παραπόταμοι αὐτοῦ **Τισσας** καὶ **Δραῦος**· καὶ **λίμνη ἢ Βαλατών**.

Κυριώτεροι **πόλεις**: **Βιέννη** (1,650,000 κ.) ἐπὶ τοῦ Δουνάβεως πρωτ. τοῦ κράτους, ἔχουσα πανεπιστήμιον, ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ σιδηροδρομικὴν συγκοινωνίαν μετὰ τοῦ Βελεγραδίου καὶ Κων/πόλεως· ἐνταῦθα κατοικοῦσι πολλοὶ Ἕλληνες διατηροῦντες ἐκκλησίας καὶ σχολεῖον.—**Πράγα** (400,000 κ.) ὀχυρὰ πόλις Βλ. τῆς Βιέννης.—**Κρακοβία** (70,000 κ.) ὀχυρὰ πόλις.—**Λευβεργν** (145,000 κ.) ἐμπορικὴ πόλις.—**Βούδα-Πέστη** (680,000 κ.) πρωτ. τῆς Οὐγγαρίας, τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου τῶν δημητριακῶν ἐκπύρωθεν τοῦ Δουνάβεως, ἐπὶ τοῦ ὁποίου

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 35.—Ποία θάλασσα περιβρέχει τὴν Ἑλβετίαν; Ποῦ χύνεται ὁ Ροδανός, διὰ ποίας χώρας διέρχεται καὶ ποῖαι αἱ ἐπ' αὐτοῦ πόλεις; Ποῖον κράτος κεῖται πρὸς Α. τῆς Ἑλβετίας, πρὸς Β. τῆς Ἑλβετίας, πρὸς Δ. τῆς Αὐστρουγγαρίας; Πόσος εἶναι ὁ πληθυσμὸς τῆς Ἑλλάδος, Βουλγαρίας, Σερβίας καὶ Ρουμανίας; Τίνες οἱ ποταμοὶ τῆς Γαλλίας, τὰ ὄρη τῆς Ἰταλίας καὶ αἱ λίμναι τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας; Τίς ἡ πρωτ. τοῦ Μαυροβουνίου, Τουρκίας, Ἑλλάδος, Ἰταλίας καὶ Γαλλίας;

υπάρχει μεγάλη γέφυρα (600 μ.) διὰ τῆς ὁποίας συγκοινωνοῦσιν αἱ δύο πόλεις.— **Δεσρετσίνη** (60,000 κ.) πρὸς Α. τῆς Πέστης μία τῶν βιομηχανικωτάτων καὶ ἐμπορικωτάτων πόλεων τῆς Οὐγγαρίας.— **Τεργέστν** (170,000 κ.) εἰς τὸν μυχὸν τοῦ Ἀδριατικοῦ πελάγους, ἡ ἐμπορικωτάτη πόλις τῆς Αὐστρουγγαρίας· ἐνταῦθα ἐμπορεύονται πολλοὶ Ἕλληνες.

Εἰς τὴν Αὐστρουγγαρίαν ὑπάγονται καὶ προνομιούχοι τινες χωροὶ τῆς Τουρκίας, κατεχόμενοι προσωρινῶς διὰ συνθήκης ὑπὸ τῆς Αὐστρουγγαρίας· ἡ **Βοσνία**, **Ερζεγοβίνα** καὶ τὸ **Νόβι-Παζάρ**.

Ἐπισημοτέρα πόλις τῆς μὲν Βοσνίας καὶ Ἐρζεγοβίνης εἶναι τὸ **Βόδινα-δεράϊον** ἢ **Σεράγιεβον** (26,000 κ.) παρὰ τὸν Βόσταν, ἔδρα ὀρθοδόξου μητροπολίτου· τοῦ δὲ **Νόβι-Παζάρ** ἡ ὁμώνυμος πόλις **Νόβι-Παζάρ** (15,000 κ.) ὅπου ὑπάρχουσι τάφροι διαφόρων σέρβων βασιλέων. Τὸ **Νόβι-Παζάρ** κατέχεται μὲν ὑπὸ τῆς Αὐστρουγγαρίας, διοικεῖται ὅμως ὑπὸ τῆς Τουρκίας.

Οἱ κάτοικοι τῶν χωρῶν τούτων (1,600,000 κ.) ὀνομάζονται **Βόδινοι** ἢ **Βοσνάκοι** καὶ εἶναι οἱ πλείστοι Χριστιανοὶ ὀρθόδοξοι διατηροῦντες ἐκκλησίας καὶ σχολεῖον.

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Αὐστρουγγαρίας συμποσούμενοι εἰς 47, 000,000 εἶναι κατὰ τὴν θρησκείαν οἱ πλείστοι καθολικοί, ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ οὐκ ὀλίγοι Ὀρθόδοξοι (3,400,000) καὶ διαμαρτυρούμενοι· οὗτοι ἐνασχολοῦνται εἰς τὸ ἐμπόριον, τὴν βιομηχανίαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν· κυβερνῶνται δὲ ἡ Αὐστρία καὶ Οὐγγαρία κατ' ἰδίαν συνταγματικῶς ὑπὸ ἐνὸς βασιλέως ὀνομαζομένου **Φραγκίσκου Ἰωσήφ (Α')** καὶ φέροντος τὸν τίτλον τοῦ «**Αὐτοκράτορος τῆς Αὐστρίας καὶ βασιλέως τῆς Οὐγγαρίας**».

Τὸ **κλίμα** τῆς Αὐστρουγγαρίας εἶναι πολλαχού μὲν ψυχρόν, πολλαχού δὲ εὐκρατέστερον· τὸ ἔδαφος εἶναι εὐφροτώτατον παράγον δημητριακούς κερπούς, λίνον, κίοναβιν, καπνόν, οἶνον κ. ἄ. Τρέφει πλείστα ζῶα, ἵππους ὄρσιους καὶ ρωμαλέους (Οὐγγαρία), βοῦς, πρό-

βατα κ. ἄ. καὶ ἐκ τῶν μεταλλείων αὐτῆς ἐξάγει χρυσόν, ἄργυρον, μόλυβδο, χαλκόν, ὑδρόργυρον, γαιάνθρακας κ. ἄ.

Γύμνασμα 36.

GERMANIA

Ἡ Γερμανία ἀποτελεῖται ἐκ τεσσάρων βασιλείων τῆς **Πρωσσίας, Βαυαρίας, Σαξωνίας καὶ Βυρτεμβέργης** καὶ ἐξ ἑκοσι δύο μικρῶν κρατῶν.

Ὄρια. Ἡ Γερμανία περιορίζεται ὑπὸ τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης, Δανίας, Βορείου ἢ Γερμανικῆς θαλάσσης, Ὀλλανδίας, Βελγίου, Γαλλίας, Ἑλβετίας, Αὐστροουγγαρίας καὶ Ρωσίας.

Ἀξία λόγου ὄρη τῆς Γερμανίας εἶναι τὰ **Βόσγια**, ὁ **Βοεμικός ὄρυμός**, τὸ **Ἐρτσον** καὶ τὰ **Γιγάντια ὄρη ποταμοὶ** δὲ ὁ **Ρῆνος**, ὁ **Βίσουργις** καὶ ὁ **Ἄλβις** χυνόμενοι εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν, ὁ **Ὀδερος** καὶ ὁ **Βιστούλιας** χυνόμενοι εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν καὶ ὁ **Δούναβις** χυνόμενος διὰ

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 36.—Ποῖα πόλις τῆς Αὐστροουγγαρίας κεῖται παραλίως; Ποῖα εἶναι ἡ πρωτ. τῆς Ἑλβετίας, Ἑλλάδος, Τουρκίας καὶ Γαλλίας; Ποῖα θάλασσι περιβρέχει τὴν Αὐστροουγγαρίαν; Ἐκ τῆς Τεργέστης βαινὼν παραλίως μέχρι Κωνσταντινουπόλεως διὰ ποίων κρατῶν θὰ διέλθῃ; Ποῖα εἶναι τὰ πρὸς Ν. γείτονα κράτη τῆς Αὐστροουγγαρίας; Ποῖα εἶναι ἡ βορειοτέρα πόλις τῆς Αὐστροουγγαρίας; Ποῖας θαλάσσης θὰ διαπλεύσῃ ἀτμόπλοιοι ἀποπλεῦσαν ἐκ Τεργέστης διὰ Βορδῶ, Ὀπόρτον, Μασκλίαν, Βαρκελόνην, Γένουαν, Λισβῶνα καὶ Νεάπολιν καὶ πῶς δύναται νὰ προσεγγίσῃ εἰς αὐτὰς δι' ἐνὸς ταξειδίου; Εἰς ποῖα κράτη ἀνήκουσιν αἱ ρηθεῖσαι πόλεις, ποῖαι ἐξ αὐτῶν εἶναι παράλιαι καὶ ποῖαι μεσόγειοι; Ποῖα κράτη περιβρέχει τὸ Ἀδριατικὸν πέλαγος; Τίς ἡ πρὸς ἀλλήλας γεωγραφικὴ θέσις τῶν ἐξῆς πόλεων Βιέννης, Κρακοβίας καὶ Τεργέστης καὶ τῶν ἐξῆς χωρῶν Ἑλβετίας, Ἰταλίας, Γαλλίας καὶ Ἰσπανίας; Ὀνόμασον τὰς θαλάσσας, ἃς διαπλέει, τὰς χειρσονήσους καὶ κράτη πρὸ τῶν παράλιαι τῶν ὁπίων πλέει, τὰς ἐκβολὰς τῶν ποταμῶν καὶ τὰς πόλεις πρὸ τῶν ὁπίων δέρεται ὁ μεταβαίνων ἀπὸ Χάρβης εἰς Ἀγγίλον.

τῆς Αὐστροουγγαρίας, Σερβίας καὶ Ρουμανίας εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον. Καὶ **λίμνη ἡ Κωνσταντία** [4] δι' ἧς διέρχεται ὁ Ρήνος.

Κυριώτεραι πόλεις : **Βερολίνον** (2,300,000 κ.) πρωτ. τοῦ κράτους ἡ ἐστία τῶν φώτων, ἔχουσα μεγαλοπρεπῆ ἀνάκτορα καὶ δημόσια κτίρια, ἀξιόλογον βιομηχανίαν καὶ ἐμπόριον καὶ πλεῖστα φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα.—**Δρέσδη** (400,000 κ.) ἐπὶ τοῦ Ἄλβιος πρωτ. τῆς Σαξωνίας.—**Λειψία** (430,000 κ.) ἐν τῇ Σαξωνίᾳ ἔχουσα πανεπιστήμιον, σχολεῖα κωφαλάλων καὶ τυφλῶν καὶ μέγα ἐμπόριον βιβλίων ἐνταῦθα ὑπάρχει ἑλληνικὸς ναός.—**Στουτγάρδη** (160,000) πρωτ. τοῦ βασιλείου τῆς Βυρτεμβέργης ἔχουσα βιομηχανίαν κλειδοκυμβάλων.—**Μόναχον** (450,000 κ.) πρωτ. τῆς Βυραρίας ὠραιοτάτη πόλις ἔχουσα πλεῖστα ζυθοποιεῖα καὶ ναὸν τῶν Ὁρθοδόξων.—**Νυρεμβέργη** (190,000 κ.) πρὸς Β. τοῦ Μονάχου ἔχουσα μέγα ἐμπόριον παιδικῶν ἀθυρμάτων.—**Κολωνία** (350,000 κ.) ἐπὶ τοῦ Ρήνου ἔχουσα πλεῖστα ἐργοστάσια κολωνιακοῦ ἀνθράκωτος.—**Βρέμν** (155,000 κ.) παρὰ τὸν Βίσουρην.—**Ἀμβούργον** (680,000 κ.) ἐπὶ τῆς δεξιᾶς ὄχθης τοῦ Ἄλβιος ἡ ἐμπορικωτάτη πόλις τῆς Γερμανίας καὶ ὅλης τῆς Εὐρώπης μετὰ τὸ Λονδίνον καὶ τὴν Λιθερπούλην.—**Στέττινον** (160,000 κ.) παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ὁδέρου.—**Δάντσικον** (125,000 κ.) ἐπὶ τῶν ἐκβολῶν τοῦ Βιστούλα.—**Καινιξβέργη** (170,000 κ.) ὀχυρὰ πόλις ἐπὶ τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης.—**Βροσλαυῖα** (410,000 κ.) ἐπὶ τοῦ Ὁδέρου ἔχουσα βιομηχανίαν μαλλίνων ὑφασμάτων.

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Γερμανίας 56,000,000 εἶναι κατὰ τὴν θρησκείαν καθολικαὶ καὶ διαμαρτυρούμενοι. Τὸ ἐμπόριον, ἡ βιομηχανία, αἱ τέχναι καὶ αἱ ἐπιστῆμαι ἐνταῦθα εἶναι ἀνεπτυγμέναι, ἡ δὲ παιδεία διαδεδομένη, ὅσον εἰς οὐδὲν ἄλλο κράτος. Κυβερνῶνται τὰ διάφορα κράτη τῆς Γερμανίας κατ' ἰδίαν νομοθεσίαν συνηνωμένα (ὀμοσπονδία) ἐν τῷ προσώπῳ ἐνὸς αὐτοκράτορος ὀνομαζομένου **Γουλιέλμου (Β')** καὶ φέροντος τὸν τίτλον τοῦ **Αὐτοκράτορος τῆς Γερμανίας καὶ Βασιλέως τῆς Προσδίας**.

Τὸ κλίμα τῆς Γερμανίας εἶναι εἰς μὲν τὰ βόρεια μέρη, τὰ παρὰ τὴν Βαλτικὴν καὶ Γερμανικὴν θάλασσαν κείμενα, ὑγρὸν καὶ ὀμιχλώδες, εἰς δὲ τὸ κέντρον ψυχρὸν· τὸ δὲ ἔδαφος αὐτῆς εὐφορὸν παρὰ τὸν δημητριακοῦς καρπούς, λίνον, κάνναβιν, καπνόν, οἶνον καὶ ὀπώρας. Ἐκ τῶν ζώων τρέφει ἵππους φημιζομένους διὰ τὴν εὐρωσσίαν των, πρόβωτα εὐμαλλότατα, χοίρους, ὄνους κ. ἄ. καὶ ἐκ τῶν μεταλλείων τῆς ἐξάγει σίδηρον, μόλυβδον, ἄργυρον, χαλκὸν καὶ γαϊάνθρακα.

Γύμνασμα 37.

ΒΕΛΓΙΟΝ

Ἔθνη. Τὸ Βέλγιον περιορίζεται ὑπὸ τῆς Γερμανίας, Ὀλλανδίας, Γερμανικῆς θαλάσσης καὶ Γαλλίας.

Τὸ ἔδαφος τοῦ Βελγίου εἶναι πεδινὸν καὶ καταρθεύεται ὑπὸ ἀσημάτων ποταμῶν.

Κυριώτεροι πόλεις: **Βρυξέλλαι** (200,000 κ.) [7] πρωτ. τοῦ Βελγίου ἔχουσα βιομηχανίαν δαντελλῶν.—**Γάνδη** (165,000 κ.) [9] μεγάλη πόλις, τὸ κέντρον τῆς βιομηχανίας τοῦ βόμβικου.—**Ἀμβέρδη** (290,000 κ.) [6] ἐπὶ τοῦ Σιάλδου [7] πρὸς Β. τῶν Βρυξέλλων ὁ πρῶτος τοῦ κράτους ἐμπορικὸς λιμὴν καὶ εἰς τῶν ἐμπορικωτάτων τῆς γῆς.

Οἱ κάτοικοι τοῦ Βελγίου συμποσούμενοι εἰς 6,800,000 εἶναι

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 37.— Ποία θάλασσα περιβρέχει τὰ παράλια τῆς Γερμανίας; Ποῦ χύνεται ὁ Β. στούλας καὶ ὁ Ἄλβις; Ποία εἶναι ἡ πλησιεστέρη πρὸς τὸ Βερολίον θάλασσα; Ποίας θαλάσσης καὶ πορθμοὺς θὰ διαπλεύσῃ Γερμανικὸς πολεμικὸς στόλος ἀποπλεύσας ἐκ Στεττίνου εἰς Κρήτην; Ποῖα κράτη θὰ διέλθῃ βίνων παραλίως ἐκ Στεττίνου μέχρι Τεργέστης; Διὰ ποίων χωρῶν διέρχεται ὁ Δούναβις; Πόθεν πηγάζει καὶ ποῦ χύνεται; Τί λέγεται ἐκβολή; Ποία εἶναι ἡ ἐκβολὴ τοῦ Ὀδέρου; Ποῖα εἶναι αἱ πρωτεύουσαι τῶν τεσσάρων βασιλείων τῆς Γερμανίας; Ποῖα εἶναι τὰ γείτονα κράτη τῆς Γερμανίας μετὰ τῶν πρωτεύουσῶν αὐτῶν; Ποῖοι ποταμοὶ τῆς Γερμανίας δὲν ἔχουσι τὰς πηγὰς των, τὰς ἐκβολὰς των, ἀμφότερα εἰς αὐτήν;

καθολικοί τὴν θρησκείαν ἐνασχολούμενοι εἰς τὴν βιομηχανίαν, τὸ ἐμπόριον καὶ ἰδίως εἰς τὴν ζωγραφικὴν κυβερνῶνται δὲ συνταγματικῶς ὑπὸ βασιλείῳ ὀνομαζομένου **Λεοπόλδου (Β')**

Τὸ **κλίμα** τοῦ Βελγίου εἶναι ὑγρὸν καὶ ἄρκετὰ ψυχρὸν, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφρόρον παράγον λίνον, γεώμηλα, καπνὸν καὶ κάρναβιν· ἐκ τῶν πλουσιῶν τοῦ Βελγίου μεταλλείων ἐξάγονται γαϊάνθρακες, σίδηρος καὶ μάγμαρα.

Γύμνασμα 38.

ΟΛΛΑΝΔΙΑ

Ἔθνη. Ἡ Ὀλλανδία περιορίζεται ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς θάλασσης, Βελγίου καὶ Γερμανίας.

Ἡ Ὀλλανδία δὲν εἶναι ὄρεινή, τὸν κεντρικὸν δὲ βαλτώδη καὶ εἰς τινα μέρη χαμηλοτέρα τῆς θάλασσης προφυλαττομένη ἀπὸ τῶν πλημμυρῶν αὐτῆς διὰ προχωμάτων ἕνεκα δὲ τούτου λέγεται **Κάτω χώρα**· ποταμὸς δὲ τῆς Ὀλλανδίας εἶναι ὁ **Ρῆνος** χυνόμενος εἰς τὴν Βόρειον θάλασσαν.

Κυριώτεραι **πόλεις**: **Χάγη** (200,000 κ.) [10] πρωτ. τῆς Ὀλλανδίας οὐ μακρὰν τῆς θάλασσης μὲ λαμπρὰ ἀνάκτορα, τερπνοτάτους κήπους καὶ δεινροστοιχίας. — **Ροτερδάμ** (300,000 κ.) [11] **ΝΔ** τῆς Χάγης ἐμπορικὸς λιμὴν. — **Άμστερλόδαμον** (510,000 κ.) [12] παρχλιος καὶ μίξ τῶν ἐμπορικωτάτων πόλεων τῆς

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 38. — Πόσοι εἶναι οἱ κάτοικοι τῆς Γαλλίας, Γερμανίας, Βελγίου, Ἑλβετίας καὶ Αὐστρουγαρίας; Ποῦτα ὄρη ὑψοῦνται εἰς τὴν Ἑλβετίαν καὶ Ἰταλίαν; Δεῖξον ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου τὴν πρωτεύουσιν τῆς Ἑλβετίας, τῆς Βυαρίας, τῆς Στουτγάρδης, τῆς Ἰσπανίας, τῆς Ἰταλίας, τοῦ Βελγίου, τῆς Λισσαβώως, τὴν Βλαχίαν, τὰς ἐκβολὰς τοῦ Ρήνου, τὴν κοίτην τοῦ Δουνάβειου, τὴν Δίτιν, τὰς πηγὰς τοῦ Βιστούλα. Ποῦτα ὄρη, κράτη καὶ ποταμοὺς διέρχεται ὁ μεταβαίνων ἀπὸ Ἀμβέρσης εἰς Βιῦδα-Πέστην, ἀπὸ Βρυξελλῶν εἰς Λυὼν καὶ Πάτραις; Ὄνομασον τὰς μεγαλειτέρας κατὰ τὸν πληθυσμὸν πόλεις τῆς Γερμανίας, Γαλλίας, Βελγίου καὶ Αὐστρουγαρίας.

Ευρώπης ἐκτισμένη ἐπὶ νησιδῶν [90] ἐνουμένων πρὸς ἄλληλα διὰ γεφυρῶν. Ὁ λιμὴν τοῦ Ἀμστελοδάμου εὐρίσκεται ἐπὶ διώρυγος, ἣ ὅποια ἐνώνει τὸν κόλπον Ζυϊδερζέης μετὰ τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν πρὸς Δ.

Εἰς τὴν Ὀλλανδίαν ἀνήκει καὶ τὸ ΝΑ. τοῦ Βελγίου κείμενον Μ. δουκάτον τοῦ **Λουξεμβούργου** (236,000 κ.) μετὰ ὁμώνυμον πόλιν (20,000 κ.) κυβερνώμενον συνταγματικῶς ὑπὸ τοῦ Μ. δουκὸς **Ἀδόλφου**.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ὀλλανδίας 5,200,000 εἶναι οἱ πλείστοι διαμαρτυρούμενοι ἐνάσυχολοῦμενοι εἰς τὴν ναυτιλίαν, ἀλιείαν, κτηνοφίαν, βιομηχανίαν καὶ τὸ ἐμπόριον. Τὸ πολίτευμα εἶναι συνταγματικόν. (Βασίλισσα **Βυλχελμίνη**.)

Τὸ **κλίμα** τῆς Ὀλλανδίας εἶναι ὑγρὸν καὶ ψυχρὸν, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορὸν παράγον διημητριακοὺς καρπούς, γεώμηλα, καπνὸν καὶ διάφορα ἄνθη· ἐκ τῶν ζώων τρέφει πρὸ πάντων βοῦς, ἐξ ὧν ἐξάγεται ἄριστος τυρὸς καὶ βούτυρος. Γύμνασμα 39.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 39. — Ποῖα εἶναι τὰ γείτονα κράτη τῆς Ὀλλανδίας; Ποῖα θάλασσα περιβρέχει τὸ Βέλγιον καὶ τὴν Ὀλλανδίαν; Ἐπιβάνοντες ἀτμοπλοίου μετὰ φορτίου τυροῦ, δινδελλῶν καὶ ἐριούχων ἀποπλέοντος ἐκ τοῦ Ἀμστελοδάμου διὰ Κων)πολιν ποίας θαλάσσης, ὠκεανοῦ καὶ πορθμοῦ θὰ διαπλεύσωμεν καὶ εἰς ποίους κόλπους θὰ εἰσπλεύσωμεν ἀκολουθοῦντες κατὰ τὸν πλοῦν μας τὴν παραλίαν; Πῶς λέγεται ὁ βασιλεὺς τῆς Γερμανίας, Βελγίου, Ἰσπανίας καὶ Ἰταλίας; Ἀτμοπλοῖον ἀποπλεύσαν ἐκ Μασσαλίας διὰ τὴν Κων)πολιν, Θεσσαλονίκην, Πειραιᾶ, Πάτρας, Νεάπολιν, Ἀμστελοδάμον, Στέττινον καὶ Τεργέστην ποίας σημαίας θὰ χειρατίσῃ προσεγγίζον εἰς αὐτάς; Τί εἶναι ὁ Ρῆιος, τὰ Βόσγια, τὰ Πυρηνάτα, ἡ Ρώμη, ἡ Σικελία, ἡ Κρήτη, ἡ Νάκιαι, ἡ Κωνσταντινούπολις, τὸ Λονδῖνον, ἡ Βαρκελόνη, τὸ Μομπελιέ, ὁ Ἑλλήσποντος καὶ ἡ Βέρνα; Ποίαν διεύθυνσιν θὰ λάβῃ καὶ διὰ ποίων ὁρέων, ποταμῶν καὶ χωρῶν θὰ διέλθῃ ὁ μεταβαίνων ἀπὸ Ἀμστελοδάμου εἰς Λισαβῶνα, ἀπὸ Χάγης εἰς Γαλάζιον;

ΒΟΡΕΙΑ

ΜΕΓΑΛΗ ΒΡΕΤΤΑΝΙΑ ἢ ΑΓΓΛΙΑ

Ἡ Μ. Βρεττανία ἢ Ἀγγλία ἀποτελεῖται ἐκ δύο μεγάλων νήσων, τῆς νήσου **Μ. Βρεττανίας**, τῆς ὁποίας τὸ μὲν βόρειον μέρος λέγεται **Σκωτία**, τὸ δὲ νότιον **Ἀγγλία**, τῆς νήσου **Ἰρλανδίας** καὶ πολλῶν ἄλλων μικροτέρων νήσων διεσπασμένων περὶ τῶν αὐτῶν.

Θορία. Ἡ Ἀγγλία περιορίζεται ὑπὸ τῆς Γερμανικῆς θαλάσσης, Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ καὶ τῆς θαλάσσης τῆς Μάγχης.

Ἐπισημότερα τῆς Μ. Βρεττανίας ὄρη εἶναι τὰ **Γραυβιανὰ** ἐν τῇ Σκωτίᾳ καὶ τὰ ὄρη τῆς **Οὐαλλίας** εἰς τὴν Ἀγγλίαν· **ποταμοὶ** δὲ ὁ **Τάμεσις** χυνόμενος εἰς τὴν Γερμανικὴν θάλασσαν καὶ ὁ **Σαβέρνης** χυνόμενος εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν· ἀμφότεροι ἐν τῇ Ἀγγλίᾳ.

Κυριώτεροι **πόλεις** τῆς Ἀγγλίας: **Λονδῖνον** (4,500,000 κ.) ἐπὶ τοῦ Ταμέσεως, ἐπὶ τοῦ ὁποίου ὑπάρχουσι 13 γέφυραι, πρωτ. τοῦ κράτους ἢ πολυκνηρωποτάτη καὶ ἐμπορικωτάτη πόλις τοῦ κόσμου, ἔχουσα ὑποβρυχίους ὁδοὺς, λαμπρὰς οἰκοδομὰς καὶ πλεῖστα ἐργοστάσια καὶ ἐμπορικὰ καταστήματα. Ἐνταῦθα διακίβηται ὀλίγοι Ἕλληνες διατηροῦντες ναόν.—**Βριστόλν** (300,000 κ.) πρὸς Δ. τοῦ Λονδίνου παράλιος καὶ ἐμπορικὴ πόλις.—**Πορτμουθ-θον** καὶ **Πλυμουθθον** μεγάλοι στρατιωτικοὶ λιμένες εἰς τὴν θάλασσαν τῆς Μάγχης.—**Βιομινγκάμν** (520,000 κ.) μεσόγειος πόλις ἔχουσα βιομηχανίαν ὀπλων.—**Μαγχεστέρον** (540,000 κ.) τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου τοῦ βύμβακος.—**Λιβερπούλν** (640,000 κ.) ἡ δευτέρα ἐμπορικὴ πόλις τῆς Ἀγγλίας καὶ ὅλης τῆς Εὐρώπης, ἔχουσα βιομηχανίαν λινῶν ὑφασμάτων καὶ πολλὰ μεγάλα ναυπηγεῖα. Ἐν Μαγχεστέρῳ ὡς καὶ ἐν Λιβερπούλῃ ὑπάρχουσιν ἑλληνικαὶ παροικίαι μετὰ ναῶν.—**Νεοκαστέλλν** (225,000 κ.) ἐπὶ τῆς Ἀνατολικῆς παραλίας τῆς Ἀγγλίας ἔχουσα πλούσια μεταλλεῖα γαιωνοράχων.

Κυριώτεραι πόλεις τῆς Σκωτίας εἶναι : **Ἐδιμβούργον** (300,000 κ.) πρωτ. τῆς Σκωτίας ἔχουσα ἀξιόλογον πανεπιστήμιον.— **Γλασκόβη** (730,000 κ.) πρὸς Δ. τοῦ Ἐδιμβούργου ἔχουσα ἀξιόλογα ναυπηγεῖα.

Κυριώτεραι πόλεις τῆς Ἰρλανδίας : **Δουβλίον** (360,000 κ.) πρωτ. τῆς Ἰρλανδίας ὠραία πόλις. — **Κόρκη** (100,000 κ.) εἰς τὰ Ν. παράλια τῆς Ἰρλανδίας ἡ δευτέρα αὐτῆς ἐμπορικὴ πόλις.

Εἰς τὴν Μ. Βρεττανίαν ἀνήκει ἡ ἐν τῇ Μεσογείῳ θάλασσῃ πρὸς Ν. τῆς Σικελίας ἐμπορικὴ καὶ ὀχυρωτάτη νῆσος **Μελίτη** (Μάλτα).

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Μ. Βρεττανίας 41,000,000 εἶναι οἱ πλείστοι διακμαρτυρούμενοι ἐνασχολούμενοι εἰς τὴν ναυτιλίαν, τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν (130,000 ἐργοστάσια 2,500,000 ἐργάται) καὶ κυβερνῶμενοι συνταγματικῶς ὑπὸ τοῦ βασιλέως **Ἐδουάρδου** φέροντος τὸν τίτλον τοῦ **βασιλέως τοῦ ἠνωμένου βασιλείου τῆς Μ. Βρεττανίας καὶ αὐτοκράτορος παδῶν τῶν Ἰνδιῶν.**

Τὸ **κλίμα** τῆς Μ. Βρεττανίας εἶναι ψυχρὸν, ὑγρὸν καὶ ὀμιχλώδες, τὸ δὲ ἔδαφος ὀλίγον εὐφρῶν παράγων δημοθηριακοὺς κάρπους, ὄσπρια, λίνον, κάνναβιν, καπνόν, ὀπώρας καὶ γεώμηλα (ιδίως ἐν τῇ Ἰρλανδίᾳ, ἧς οἱ πτωχότεροι κάτοικοι τρέφονται ἀποκλειστικῶς δι' αὐτῶν). ἐκ τῶν ζώων τρέφει ἵππους (ταχίστους), βοῦς καὶ πρόβατα, ἐκ τῶν ὑποίων ἐξάγεται ἄριστος τυρὸς καὶ ἐκ τῶν πλουσίων αὐτῆς μεταλλείων ἐξάγει γαιάνθρακας τόσους, ὅσους ὅλα τὰ ἄλλα κράτη ὀμοῦ, σίδηρον, μόλυβδον, κασσίτερον καὶ χαλκόν.

Γύμνασμα 40.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 40.—Περιόδιστον παραλίως τὴς πόλεις τῆς Μ. Βρεττανίας. Ποία εἶναι ἡ πρώτη πόλις τοῦ κόσμου ὡς πρὸς τὸν πληθυσμὸν; Ποία εἶναι ἡ δευτέρα τῆς Εὐρώπης; Ποῦ χύνεται ὁ ποταμὸς Τάμεϊς; Ποίας θάλασσης καὶ πορθμῶς θὰ διαπλεύσῃ ἀτμόπλοιον ἀποπλευσάν ἐκ Νεοκαστέλλης διὰ Στίπτινον, Χάβρην, Νάντιν, Ὀπόρτον, Μασσαλίαν, Τεργέστην, Πάτρας καὶ Βόρναν; Ποῖον μέρος τῆς Γαλλίας εἶναι τὸ πλησιέστερον πρὸς τὴν Ἀγγλίαν; Ἐὰν τὸ μέρος τοῦτο ἦτο ἠνωμένον διὰ στενῆς ξηρᾶς μετὰ

ΔΑΝΙΑ ἢ ΔΑΝΙΜΑΡΚΙΑ

Ἡ Δανία ἢ Δανιμαρκία ἀποτελεῖται ἐκ τῆς πρὸς Β. τῆς Γερμανίας νήσου **Ἰουτλάνδης** καὶ τῶν ἐν τῇ Βαλτικῇ θαλάσσῃ νήσων, ἧτοι τῆς **Σηλανδίας**, [14] **Φινίας** καὶ τινων ἄλλων.

Ἡ Ἰουτλάνδη ἦτο χερσόνησος, διότι ἠνόητο πρὸ τινος μὲ τὴν Γερμανίαν ἀπὸ τοῦ 1895 ὅμως, ἀπὸ τῆς διορύξεως δηλαδὴ τῆς διώρυγος Κιέλου-Ἀμβούργου, μετατρέπη εἰς νῆσον ὡς καὶ ἡ Πελοπόννησος.

Θρία. Ἡ Δανία περιορίζεται ὑπὸ τῶν προηλῶν **Σααχεράκου** καὶ **Καπτεγάτου** (ἐπικινδύνου εἰς τοὺς ναυτιλλομένους διὰ τὰς ὑφάλους αὐτοῦ), Γερμανικῆς θαλάσσης, Γερμανίας καὶ Βαλτικῆς θαλάσσης.

Κυριώτεροι **πόλεις** : **Κοπεγχάγη** (430,000 κ.) [13] πρωτ. ἐπὶ τῆς νήσου Σηλανδίας ὀχυρωτάτη πόλις ἔχουσα πανεπιστήμιον. — **Ὁδένση** (30,000 κ.) [15] ἐπὶ τῆς νήσου Φινίας.

Εἰς τὴν Δανίαν ἀνήκει καὶ ἡ ἐν τῷ Β. Π. Ὠκεανῷ νῆσος **Ἰσλανδία**, ἧτις καλύπτεται ὑπὸ πάγων καὶ εἶναι ἠραιοτερώδης. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς πρᾶγμα μόνον γεωμήλα εἶναι κατ'ἀλλήλων πρὸς νομὴν ἐλλείπουσι δὲ παντελῶς τὰ δένδρα.

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Δανίας 2,310,000 εἶναι κατὰ τὴν ὀρησειάν ὅλοι δικαυκτυρόμενοι ἐνασχολούμενοι εἰς τὸ ἐμπόριον, βιομηχανίαν, κτηνοτροφίαν, ἀλιείαν καὶ ναυτιλίαν καὶ κυβερνῶνται συνταγματικῶς ὑπὸ βασιλέως ὀνομαζομένου **Χριστιανοῦ** (Θ').

Τὸ **κλίμα** τῆς Δανίας εἶναι ἡπιον, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφρρον πα-

τῆς Ἀγγλίας πῶς θὰ ἐλέγετο ; Ποία εἶναι ἡ συντομωτέρα ὁδὸς ἀπὸ Ἐδιμβούργου εἰς Γλασκώην ; Ποία εἶναι ἡ πρωτ. τῆς Ἰσπανίας, Σερβίας καὶ Τουρκίας ; Ποῦ εὐρίσκονται αἱ πόλεις : Λιθερπούλη, Βρεσλαύτα, Μόναχον, Ροτερδάμη, Βερσαλλίαι, Μομπελιέ, Βαρκελόνη, Γιβραλτάρ, Φλωρεντία, Κραχιούγεβατς, Γαλάζιον, Βάρνα, Ξάνθη, Διδυμότειχον, Θῆβαι, Μεσολόγιον, Ἐρμούπολις καὶ Μελένικον ;

ράγον δημητριακούς καρπούς, όσπρια και άλλα, εκ δὲ τῶν όρουκτῶν
εξάγει μόνον γαιάνθρακα.

Γύμνασμα 41.

ΣΟΥΗΔΙΑ και ΝΟΡΒΗΓΙΑ

Όρια. Τό ήνωμένον βασιλείον τῆς Σουηδίας και Νορβηγίας περιριζεται υπό τοῦ Βορείου παγωμένου ωκεανού, Ἀτλαντικοῦ ωκεανού, Γερμανικῆς θαλάσσης, τῶν πορθμῶν Σκαγκεράου και Κεπτεγάτου, Βαλτικῆς θαλάσσης και Ρωσίας.

Όρη ἄξια λόγου τῆς Σουηδίας και Νορβηγίας εἶναι αἱ **Σκανδιναυικά** **Ἄλπει** χωρίζουται τὴν Σουηδίαν ἀπό τῆς Νορβηγίας· **ποταμοὶ** δὲ ἐπισημότεροι ὁ **Τορνέας** και ὁ **Δάλας** χυνόμενοι εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλατταν· και **λίμναι** ἡ **Βένεο** πλήρης καταρύτων νησυδρίων και ἡ **Βέττεο** εἰς τὴν Σουηδίαν.

Κυριώτεροι **πόλεις** τῆς Σουηδίας: **Στοκχόλμη** (280,000 κ.) πρωτ. ἐκτισμένη ἐπὶ πολλῶν νησυδρίων (Βόρειος Βενετία) και ἐπὶ τῶν δύο στομιῶν τῆς λίμνης Μαιλάρης.— **Οὐψάλη** πρὸς Β. τῆς Στοκχόλμης ἔχουσα πανεπιστήμιον και ἀεροστασιεῖον.

Πόλεις τῆς Νορβηγίας: **Χριστιανία** (200,000 κ.) πρωτ. εἰς τὸ βῆθος ἐνὸς κόλπου, ἔχουσα σπουδαῖον ἐμπόριον.

Οἱ κάτοικοι τοῦ ήνωμένου τούτου βασιλείου 7,300,000

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 41.—Ποία θάλασσα περιθρέχει τὴν Δανίαν; Πρὸς Β. τῆς Δανίας ποῖον κράτος κεῖται; Ἐκ τῆς Δανίας λαμβάνοντες Ν. διεύθυναι διὰ ποῖωι κρατῶν θὰ διέλθωμεν και μέχρι ποίος παρακλίας θὰ φθάσωμεν; Ποῖα νῆσος εἰ τῷ Β. Π. Ὁκεανῷ ἀνήκει εἰς τὴν Δανίαν; Ποῖον ἡρξίστειον ὑφίσταται ἐν αὐτῇ; Πῶς λέγεται ὁ βασιλεὺς τῆς Δανίας και Ἑλλάδος; Ποίας θαλάσσης και πορθμοῦ; θὰ διαπλεύσωμεν ἐπιβαίνοντες ἀεροπλοίου εκ τῆς πρωτευούσης τῆς Δανίας διὰ Πειραιᾶ και Κων)πολιν; Τίς ἡ συντομωτέρα ἰδὸς ἀπὸ Στετίνου εἰς Βρέμην; Ποῖα κράτη περιθρέχει ὁ Ἀτλαντικὸς ωκεανὸς και ἡ θάλαττα τῆς Μάγχης; Περιηγήθητι κατὰ σειρὰν τὰς ἐξῆς πόλεις εκ τῆς Κεττίγγης: τὴν Γένουαν, Λυώ, Παιτίους, Κέρκυραν, Ἀθήνας, Κων)πολιν, Βέρναν και Καλλιπόλιν.

(Σουηδίας 5,150,000. — Νορβηγίας 2,150,000) είναι διαμικτυρόμενοι τὴν θρησκείαν ἐνασχολούμενοι εἰς τὸ ἐμπόριον, τὴν ἀλιείαν καὶ τὴν κτηνοτροφίαν καὶ κυβερνῶμενοι συνταγματικῶς ὑπὸ βασιλέως ὀνομαζομένου **Όσκάο** (Β'). Εἰς τὰ Βόρεια μέρη τῆς Σουηδίας, Νορβηγίας καὶ Ρωσσίας κατοικοῦσιν οἱ **Λάπωνες** καὶ **Σαμογέται** ἄνθρωποι μικρόσωμοι, ἀσχημύτατοι καὶ ἐν γένει ἄγριοι, τρεφόμενοι ἐκ τοῦ κρέατος τῶν ρεννῶν, τῶν ὁποίων τὸ δέριμα μεταχειρίζονται πρὸς κατασκευὴν ἐνδυμάτων.

Τὸ **κλίμα** τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας εἶναι ψυχρὸν, τὸ δὲ ἔδαφος ἄγονον παρέχον πικραὶς νομάς εἰς διάφορα ζῶα, ἵππους εὐρώστους, πρόβατα, χοίρους καὶ αἰγας. Ἐνταῦθα ὑπάρχουσιν ἄπειρα δάση, ἐκ τῶν ὁποίων ἐξάγεται ἄρθινος ξυλικὴ πρὸς ναυπηγίαν, ὡς καὶ τὰ πλουσιώτατα σιδηρωρυχία. Γύμνασμα 42.

ΡΩΣΣΙΑ

Όρια. Ἡ Ρωσσία περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Βορείου πεγγωμένου ὠκεανοῦ, Νορβηγίας, Σουηδίας, Βαλτικῆς θαλάσσης, Γερμανίας, Αὐστρίας, Ρουμανίας, Εὐξείνου πόντου, Ἀσίας καὶ Κασπίας θαλάσσης.

Όρον τῆς Ρωσσίας εἶναι τὰ **Όυράλια ποταμοὶ** δὲ ὁ **Πετ-**

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 42.—Ποῦν εἶναι τὸ γεῖτον κράτος τῆς Σουηδίας καὶ Νορβηγίας; Ποῖα θάλασσα περιβρέχουσι τὴν Σουηδίαν καὶ Νορβηγίαν, τὴν Τουρκίαν, τὴν Ἑλλάδα, τὴν Ἰσπανίαν καὶ Πρωτογαλλίαν; Εἰς ποῖα κράτη ἀνήκουσιν αἱ ἐξῆς πόλεις: Βαρδῶ, Θεσσαλονίκη, Βάρνα, Αἴνως, Καβάλλα, Γένουα, Ρώμη, Ἀμστερδάμ, Λονδῖον, Βαρκελώνη, Βενετία, Μασσαλία, Ὁδέσσα, Ἀδριανούπολις, Φιλιππούπολις. Ραιδεστός καὶ Γανόχωρα; Ποῖα ἐξ αὐτῶν εἶναι παράλιοι, μεσόγειοι, ἐπὶ ποταμῶν καὶ τίνων; Ποῖα κράτη περιβρέχει ὁ Ἀτλαντικὸς ὠκεανός; Εἰς πόσα βασίλεια διαιρεῖται ἡ Σκανδιναυικὴ καὶ ἡ Ἰσπανοπρογαλλικὴ χερσονήσος; Τί εἶναι ἡ Σηλανδία, Σικελία, Μελίτη, Πελοπόννησος, Θάσος, Καλλίπολις, Αἴνως, Ἐβρος, Θεμαϊκός, Βισκαϊκός, Ἰσλανδία, Βαλχερίδες, Τουλῶν, Νεοκαστέλη καὶ Γουτλάνδη;

ὀχθρας χυνόμενος εἰς τὸν Β. Π. ὠκεανόν. ὁ **Δουῖνας** χυνόμενος εἰς τὴν Λευκὴν θάλασσαν, ὁ **Βιστούλας** χυνόμενος διὰ τῆς Γερμανίας εἰς τὴν Βαλτικὴν θάλασσαν ὁ **Δνεϊστερος** καὶ ὁ **Δνείπερος** χυνόμενοι εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον· ὁ **Τάναϊς** εἰς τὴν Ἀζορικὴν θάλασσαν, ὁ **Βόλγας** καὶ ὁ **Ουράλας** χυνόμενοι εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν καὶ **λίμναι** ἢ **Λαδόγα** ἢ μεγίστη λίμνη τῆς Εὐρώπης καὶ ἡ **᾽Ουέγα**.

Κυριώτεραι **πόλεις**: **Πετρούπολις** (1,270,000 κ.) πρωτ. τῆς Ρωσσίας, μία τῶν βιομηχανικωτάτων καὶ ἐμπορικωτάτων πόλεων τῆς Εὐρώπης ἔχουσα πανεπιστήμιον, μεγαλοπρεπῆ ἀνάκτορα, περικαλλεῖς ναοὺς καὶ πολλὰ ἐκπαιδευτικὰ καθιδρύματα. — **Κροστάνον** (50,000 κ.) ὀχυρωτάτη πόλις ἐπὶ νηυδροῖου ἐν τῷ Φιννικῷ κόλπῳ πρὸς Δ. τῆς Πετρούπολεως, τὸ προπύργιον καὶ ὁ στρατιωτικὸς αὐτῆς λιμὴν. — **Ρίγα** (285,000 κ.) ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου κόλπου. — **Βαρσοβία** (640,000 κ.) ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὀχθῆς τοῦ Βιστούλα πρωτ. τοῦ διαλυθέντος βασιλείου τῆς Πολωνίας ἔχουσα ὄραλους ναοὺς καὶ ἀνάκτορα· ἐνταῦθα κατοικοῦσι πολλοὶ Ἰουδαῖοι. — **Κιέβον** (250,000 κ.) παρὰ τὸν Δνείπερον· ἡ ἀγία πόλις τῶν Ρώσων μετὰ ἀκαδημίας καὶ πλουτίων μοναστηρίων. **Κισινέβν** (Κισινόβιον 120,000 κ.) ΝΑ. τοῦ Κιέβου· ἐνταῦθα εὐρίσκονται πολλοὶ Ἕλληνες. — **᾽Οδινσὸς** (410,000 κ.) ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου, μία τῶν ἐμπορικωτάτων πόλεων τῆς Εὐρώπης· ἐνταῦθα εὐρίσκονται πολλοὶ Ἕλληνες ἔμποροι διακτεροῦντες ναοὺς. — **Νικολαίεφ** (50,000 κ.) ἔχουσα ἀξιόλογα ναυπηγεῖα. — **Σεβαστούπολις** (35,000 κ.) ὀχυρωτάτη πόλις ἐπὶ τῆς Κριμαϊκῆς χερσονήσου. — **Ταϊγάνιον** (60,000 κ.) ἐπὶ τῆς Ἀζορικῆς θαλάσσης ἐξάγον σιτηρὰ· καὶ ἐνταῦθα εὐρίσκονται πολλοὶ Ἕλληνες. — **Ἀστραχάν** (115,000 κ.) παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Βόλγα ἔχουσα ἐμπόριον τετραχειυμένων ἰχθίων, χαβιαρίου καὶ προβατίνων δερμάτων. — **Ἀρχάγγελος** εἰς τὰς ἐκβολὰς τοῦ Δουίνα ἔχουσα ζωηρὸν ἐμπόριον ἐπὶ δύο μῆνας, κλειομένη κατὰ τοὺς ἄλλους δέκα μῆνας ὑπὸ τῶν πάγων. Ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τὴν 11 Ἰουλίου ἡ ἡμέρα ἔχει 21 ὥρας

καὶ τὴν 11 Δεκεμβρίου μόνον 4.—**Μόσχα** (1,040,000 κ.) ἀρχαία πρωτ. τῆς Ρωσσίας, ἡ δευτέρα βιομήχανος αὐτῆς πόλις ἔχουσα πολλοὺς ναοὺς (400) μεταξὺ τῶν ὁποίων διακρίνεται ὁ ναὸς τοῦ ἁγ. Βασιλείου ἐνθα στέφονται οἱ αὐτοκράτορες τῆς Ρωσσίας.

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Ρωσσίας 106,000,000 εἶναι Χριστιανοὶ Ὀρθόδοξοι, ἐνσχολούμενοι εἰς τὸ ἐμπόριον, τὴν γεωργίαν, κτηνοτροφίαν καὶ ἀλιείαν καὶ κυβερνῶμενοι ὑπὸ ἀπολύτου Αὐτοκράτορος ὀνομαζομένου **Νικολάου** καὶ φέροντος τὸν τίτλον τοῦ **Αὐτοκράτορος πασῶν τῶν Ρωσσιῶν**.

Τὸ **κλίμα** τῆς Ρωσσίας εἶναι ψυχρὸν, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφρονον καὶ ἀλλαχοῦ ἀδενδρον καὶ στεππῶδες παράγον ἀφθόνους δημητριακοὺς καρπούς, λίνον, κάνναβιν, γεώμηλα καὶ ζάχαριν. Εἰς τὰς παχυτάτας αὐτῆς νομὰς τρέφονται ἵπποι, κύνηλοι, βίες, πρόβατα, αἰγες καὶ χοῖροι, ἐκ δὲ τῶν μεταλλείων τῆς ἐξάγονται γκιάνθρακες, χρυσός, πλατίνα (λευκόχρυσος), ἄργυρος, σίδηρος καὶ χαλκός.

Γύμνασιον 43.

ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ 43.—Ὀνόμασον τὰς θαλάσσις, τοὺς πορθμοὺς, τὰς διώρυγας ἃς διαπλέει, τὰς χερσονήσους καὶ κράτη παρὰ τὰ περὶ τῶν ὁπίων πλέει, τὰς ἐκβολὰς τῶν ποταμῶν καὶ τὰς πόλεις πρὸ τῶν ὁπίων δέρεται ὁ μετακίβινω· ἀπὸ Ἄρχαγγέλου εἰς Ταϊγάνιον. Ποῖα εἶναι ἡ ἐκβολὴ τοῦ Δνειπέρου καὶ Βίλγα; Ποῖα πόλις κεῖται ἀπέναντι τῆς Πετρούπολεως; Ποῖα θαλάσσις, ὠκεανὸς καὶ πορθμὸς θὰ διαπλευρῆται ἀπόπλευσον ἐκ Ταϊγάνιου δὲ τὸ Λονδῆνον; Ὑπὸ τῆς Βαλτικῆς θαλάσσης ποῖοι κόλποι σχηματίζονται; Ποῖα θάλασσι περιβρέχουσι τὴν Ρωσίαν; Ποῖα κράτη ἐν τῇ Εὐρώπῃ κυβερνῶνται ἀπολύτως καὶ ποῖα δημοκρατικῶς; Περιγίθητι τὰς ἀπὸ Ὀδησσὸς μέχρι Κωνσταντινουπόλεως παρακλίους πόλεις; Ποῖα χερσονήσος κεῖται ἐν τῷ Εὐρῆϊκῷ πόντῳ; Ποῖα εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Σερβίας; Διὰ ποῖον κρατῶν θὰ διέλθῃς ἐκ ἀναχωρῶν ἐκ τοῦ Ὀπόρτου λάβῃς διεύθυνσιν ΒΑ; Τίνες ὠκεανοὶ περιβρέχουσι τὴν Εὐρώπην, καὶ ποῖα οὗτοι κράτη περιβρέχουσι; Ἐκ τῶν κρατῶν τῆς Εὐρώπης ποῖα εἶναι τὰ ὀρθόδοξα; Εἰς ποῖα κράτη ἀνήκουσιν αἱ πόλεις; Ὀδησσός, Βαρσοβία, Βερολίνον, Λειψία, Στοκχόλμη, Χριστιανία, Ἀμβέρση, Μεδρῆτη, Χάβρη, Πεκίσιαι, Μεδιόλανα καὶ Βουκουρέστιον.

ΒΟΡ. ΠΑΓ. ΩΚΕΑΝΟΣ

ΡΟΥΜΑΝΙΑ, ΕΥΡΩΠΑΙΚΗ ΡΩΣΙΑ, ΚΑΥΚΑΣΙΟΣ ΡΩΣΙΑ

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β΄.

ΑΣΙΑ

Ὅρια, ὠκεανοί, θάλασσαι, κόλποι, πορθμοί.

Ὅρια. Ἡ Ἀσία εἶναι ἐκ τῶν πέντε ἡπείρων ἡ μεγαλύτερά· περιορίζεται δὲ πρὸς Β. ὑπὸ τοῦ Βορείου Π. ὠκεανοῦ, πρὸς Δ. ὑπὸ τῆς Εὐρώπης, Εὐξείνου πόντου, Βοσπόρου, Προποντιδος, Ἑλλησπόντου, Αἰγαίου πελάγους, Μεσογείου θαλάσσης, διώρυγος τοῦ Σουέζ καὶ Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, πρὸς Ν. ὑπὸ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ καὶ πρὸς Α. ὑπὸ τοῦ Μ. ὠκεανοῦ.

Ὀκεανοί. Τὴν Ἀσίαν περιβρέχουσιν οἱ ἐξῆς ὠκεανοί: ὁ **Βόρειος Π. ὠκεανός**, ὁ **Μέγας ἢ Εἰσηνικός ὠκεανός** καὶ ὁ **Ἰνδικός ὠκεανός**.

Θάλασσαι. Ὑπὸ τῶν πέριξ τῆς Ἀσίας ὠκεανῶν σχηματίζονται αἱ ἐξῆς θάλασσαι: ὑπὸ τοῦ Μ. ὠκεανοῦ ἡ **Βερίγγειος θάλασσα**, ἡ **Ὀχοτσική**, ἡ **Ἰαπωνική**, ἡ **Κιτωίνη**, ἡ **Κυανῆ** καὶ ἡ **Σινική θάλασσα**· ὑπὸ τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ ἡ **Ἀραβική** καὶ ἡ **Ἐρυθρὰ θάλασσα**· ὑπὸ δὲ τῆς Μεσογείου θαλάσσης τὸ **Αἰγαῖον πέλαγος**, ἡ **Προποντις** καὶ ὁ **Εὐξείνους πόντος**.

Κόλποι. Ἡ Σινική θάλασσα σχηματίζει τὸν κόλπον τοῦ **Τογκίνου** καὶ τοῦ **Σιάμ**· ὁ δὲ Ἰνδικός ὠκεανός σχηματίζει τὸν **Βεγγαλικὸν κόλπον**, τὸν **Ὀμανικὸν** καὶ τὸν **Περσικόν**.

Πορθμοί ἄξιοι λόγου τῆς Ἀσίας εἶναι: ὁ **Βερίγγειος**, ὅστις ἐνόησε τὸν Βόρειον Π. ὠκεανὸν μετὰ τοῦ Μ. ὠκεανοῦ· ὁ τῆς **Μαλάκας**, ὁ ὁποῖος ἐνόησε τὴν Σινικὴν θάλασσαν μετὰ τοῦ Βεγγαλικοῦ κόλπου· ὁ **Ὀρμούζιος**, ὁ ὁποῖος ἐνόησε τὸν Ὀμανικὸν κόλπον μετὰ τοῦ Περσικοῦ· ὁ τοῦ **Βαβέλ-Μανδέβ**, ὅστις ἐνόησε τὴν Ἐρυθρὰν θάλασσαν μετὰ τῆς Ἀραβικῆς θαλάσσης· ἡ διώρυξ τοῦ **Σουέζ**, (ἡ ὁποία ἔχει μῆκος 160 χιλιαμέτρων, πλάτος 80

καὶ βάθος 8 μέτρων), δι' ἧς ἐνόηται ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα μετὰ τῆς Μεσογείου· ὁ **Ἑλλησπόντος**, ὅστις ἐνόηται τὴν Προποντίδα μετὰ τοῦ Αἰγαίου πελάγους καὶ ὁ **Βόσπορος**, ὅστις ἐνόηται τὴν Προποντίδα μετὰ τοῦ Εὐξείνου πόντου.

Γύμνασμα 44.

Νῆσοι, χερσόνησοι, ἀκρωτήρια, ὄρη, ποταμοί, λίμναι, κάτοικοι, κλίμα καὶ προϊόντα.

Νῆσοι. Εἰς τὸν Β. Π. ὠκεανὸν ἡ **Νέα Ζέμβλα**· εἰς τὸν Μ. ὠκεανὸν αἱ **Κουρίλαι**, αἱ **Ἰαπωνικαί**, ἡ **Φορμόζα**, αἱ **Φιλιππίναι**, αἱ **Μολούκαι**, ἡ **Κελέβη**, ἡ **Βόρνεος** καὶ ἡ **Ἰαύα**· εἰς τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανὸν ἡ **Σουμάτρα** καὶ ἡ **Κεϋλάνη**· εἰς τὴν Μεσογείων θάλασσαν ἡ **Κύπρος** καὶ εἰς τὸ Αἰγαίον πέλαγος ἡ **Ρόδος**, **Σάμος**, **Χίος**, **Λέσβος** κ. ἄ.

Χερσόνησοι ἐπισημότεραι τῆς Ἀσίας εἶναι αἱ ἐξῆς: ἡ **Μικρὰ Ἀσία**, ἡ **Ἀραβία**, τὸ **Ἰνδοστάν**, ἡ **Ἰνδοκίνα**, ἡ **Μαλάκα**, ἡ **Κορέα** καὶ ἡ **Καμτσάτκα**.

Ἀκρωτήρια ἐπισημότερα τῆς Ἀσίας εἶναι: τὸ **Ἄδενον** καὶ τὸ **Μόκαδον** εἰς τὴν Ἀραβίαν· τὸ **Κομορίνον** εἰς τὴν νοτιωτάτην ἄκρην τοῦ Ἰνδοστάν· καὶ τὸ ἀκρωτήριον τῆς **Λοπάτκας** εἰς τὴν Καμτσάτκην.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 44.—Πῶτοι πορθμοὶ χωρίζουσι τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τὴν Ἀσίαν; Περιπλέων τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τοῦ Β. Π. ὠκεανοῦ μέχρις Ὀδησσοῦ ποίας θαλάσσης καὶ πορθμοῦς θὰ διαπλεύσῃς; Ποίας θαλάσσης ἐνόηται ἡ διωρυξὶς τοῦ Σουέξ καὶ ποίας διεχώριζε πρὸ τῆς διορύξεως αὐτῆς; Μεταξὺ ποίων πορθμῶν κεῖται ὁ πορθμὸς Βαβέλ-Μανδέβ; Ἀπὸ ποίων ἡπείρων καὶ διὰ ποίων πορθμῶν χωρίζεται ἡ Ἀσία; Ποῦ κεῖται (εἰς τὴν Εὐρώπην ἢ Ἀσίαν) καὶ τί εἶναι ὁ Βεγγαλικός, ὁ Θερμικικός, ὁ Βερίγγειος, ἡ Ἰρλανδία, ἡ Λευκάς, ὁ Ἀμβρακικός; Δεῖξον ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου τὴν Βερίγγειον, τὸν Βαβέλ-Μανδέβ, τὴν Σικελίαν, τὴν Ἰσλανδίαν, τὴν Μαλάκκην, τὴν Γαλλίαν. Ἀπὸ τοῦ Μ. ὠκεανοῦ διὰ τίνος πορθμοῦ εἰσερχόμεθα εἰς τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανόν;

Όρη. Τὰ **Άλτάϊα**, τὰ **Ίμαλάϊα** τὰ ὑψηλότερα ὄρη τῆς γῆς (Ἐβέρεστον 8,840 μ. ὕ.), τὰ **Οὐράλια**, ὁ **Καύκασος**, ὁ **Ταῦρος**, ὁ **Όλυμπος**, ὁ **Λίβανος**, ὁ **Άντιλίβανος** καὶ τὸ **Σινά** ἔνθα ὁ Μωϋσῆς ἔλαθε παρὰ τοῦ Θεοῦ τὰς δέκα ἐντολάς.

Ποταμοί. Εἰς τὸν Β. Π. ὠκεανὸν χύνονται ὁ **Όθις**, ὁ **Ίε- νεσίας** καὶ ὁ **Δένας**· εἰς τὸν Μέγαν ὠκεανὸν ὁ **Άμούρ**, ὁ **Όάγγος**, ὁ **Ίανοκίαγγος** καὶ ὁ **Καμβόϊος**· εἰς τὸν Βεγγα- λικὸν κόλπον ὁ **Βραμαπούτρας** καὶ ὁ **Γάγγης**· εἰς τὴν Ἀρα- βικὴν θάλασσαν ὁ **Ίνδός** καὶ εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον ὁ **Τίγρης** καὶ ὁ **Εὐφράτης**.

Λίμναι ἐπισημότεραι τῆς Ἀσίας εἶνε ἡ **Κασπία** (άλμυρά) ἡ ὁποία λέγεται θάλασσα διὰ τὴν μεγάλην τῆς ἔκτασιν καὶ ἡ **Ά- ράλη** (άλμυρα).

Έθνη ἡ **Γόθη** εἰς τὴν Κίαν (άλμυρά καὶ πετρώδης, πι- θανῶς ἄλλοτε θάλασσα).

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Ἀσίας συμπεσοῦμενοι εἰς 830,000,000 εἶ- ναι κατὰ τὴν θρησκείαν οἱ πλείστοι εἰδωλολάτραι (ὀπαδοὶ τῆς θρη- σκείας τοῦ Βράχμαν, Βούδα καὶ Κριμυκίου), ὀλίγοι Μωαμεθανοὶ καὶ Χριστιανοὶ καὶ ὀλίγιστοι Ἰουδαῖοι.

Τὸ **κλίμα** τῆς Ἀσίας εἶχει εὐκρατον, ἐντὸς τῶν βορείων αὐ- τῆς μερῶν, ὅπου εἶναι ψυχρόν, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορον παράγον δημη- τριακοὺς καρποὺς, ὄρυζαν, τένον, ἰνδικόν, βάμβακα, μέταξαν, ζαχα- ροκάλχμον, κανέλλαν, καφέν, διάφορα ἀρώματα κ. ἄ. Ἐκ τῶν ζώων τῆς Ἀσίας διακρίνονται αἱ ἰκτίδες (θηρευόμεναι διὰ τὴν γούναν των), αἱ αἶγες, οἱ ἐλέφαντες, οἱ διάσημοι ἀραβικοὶ ἵπποι, οἱ βου- θαλοὶ, αἱ κάμηλοι, οἱ ταῶνες, οἱ φασιανοί, τὰ μαργαροφόρα ὄστρεα κ. ἄ. ἐκ δὲ τῶν μεταλλείων τῆς ἐξάγονται χρυσοί, ἄργυρος, μα- γνήτης καὶ χαλκός.

Γύμνασμα 45.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 45. — Ποῖοι πορθμοὶ χωρίζουσι τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τὴν Ἀσίαν; Ποῖοι ὠκεανοὶ περιβρέχουσι τὴν Εὐρώπην καὶ Ἀσίαν; Περιπέλειον

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ

Ἡ Ἀσία πολιτικῶς διαιρεῖται εἰς 12 χώρας, αἱ ὁποῖαι εἶναι αἰ ἐξῆς:

1 Ἡ Ἀσιατικὴ Τουρκία	πόλ. ἐπίσ. Σμύρνη
2 Ἡ Ἀραβία	» » Μέκκα
3 Ἡ Περσία	πρωτεύουσα Τεχεράνη
4 Τὸ Τουρκεστάν	πόλ. ἐπίσ. Βουχάρα
5 Ἀσιατικὴ Ρωσία	» » Τοβόλσκη καὶ Τιφλίς
6 Ἡ Κίνα (Σινικὴ Αὐτοκρατορία)	πρωτ. Πεκίνον
7 Ἡ Κορέα	» Σεούλ
8 Ἡ Ἰαπωνία	» Τόκιον (Ἰεδῶ)
9 Ἡ Ἰνδοκίνα	πόλ. ἐπίσ. Βαγκῶκη
10 Τὸ Ἰνδοεστάν	πρωτ. Καλκούτα
11 Τὸ Βελουχιεστάν	πόλ. ἐπίσ. Κελάτη
12 Τὸ Ἀφγανιστάν	» » Καπούλ.

Γύμνασιον 46.

ΑΣΙΑΤΙΚΗ ΤΟΥΡΚΙΑ

Ἔθνη. Ἡ Ἀσιατικὴ Τουρκία περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Εὐξείνου

τῆν Ἀσίαν ἀπὸ τοῦ Ἀρχαγγέλου μέχρι τοῦ Σουεξ ποίας θαλάσσης καὶ πορθμοῦ; θὰ διαπλευσῆς; Ποῦ γίνεται ὁ Ἄθος, ὁ Ἀμούρ, ὁ Ἰνδός, ὁ Τίγρης καὶ ὁ Εὐφράτης; Ποῦθι θάλασσα περιβρέχουσι τὰς χερσονήσους Ἰνδοεστάν, Καυκάσιον καὶ Ἰνδοκίνον; Πρὸς Δ. τῆς Ἀράβης ποία λίμνη καθέται; Ποῦθι ἀνωτῆρα εὐρίσκονται ἀπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης μέχρι τοῦ Βεγγαλικοῦ κόλπου; Ποῦθι εἶναι τὰ ὑψηλότερα ὄρη τῆς γῆς; Ποῦθι ὄρη χωρίζουσι τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τῆν Ἀσίαν;

ΓΥΜΝΑΣΙΟΝ 46.—Ποίας χώρας χωρίζει ὁ Ἑλλησπόντος καὶ ὁ Βόσπορος; Ποῦθι χώραι καθέται πρὸς Δ. τῆς Σινικῆς; Ποία θάλασσα περιβρέχει τὴν Κίναν καὶ πόθεν αὕτη πρὸς Δ. περιορίζεται; Πόθεν περιορίζεται τὸ Ἰνδοεστάν;

πόντου, Βοσπύρου, Προποντιδος, Ἑλλησπόντου, Αἰγαίου πελάγους, Μεσογείου θαλάσσης, Ἀραβίας, Περσίας καὶ Ἀσιατικῆς Ρωσίας.

Κόλποι κυριώτεροι τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας εἶναι οἱ ἑξῆς: Εἰς τὴν Προποντίδα ὁ Ἀστακηνὸς (τῆς Νικομηδείας), ὁ τῆς Κίου καὶ ὁ τῆς Πανόρου· εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ὁ Ἀδραμυτικός, ὁ τῆς Συούρης, ὁ τῆς Ἐφέσου καὶ ὁ τῆς Ἀλικαρνασσοῦ· καὶ εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν ὁ τῆς Ἀτταλείας καὶ ὁ τῆς Ἀλεξανδρέττας.

Χερσόνησοι κυριώτεραι τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας εἶναι: ἡ τῆς Χρυσοπόλεως, τῆς Κυζίκου, τῆς Ἐρυθραίας καὶ τῆς Ἀλικαρνασσοῦ.

Νῆσοι. Εἰς τὴν Προποντίδα αἱ Προικυπώννησοι καὶ ἡ τοῦ Μαμαρᾶ· εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος ἡ Τένεδος, Λέσβος, Χίος, Σάμος καὶ Ρόδος· καὶ εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν ἡ Κύπρος.

Ὅρη ἄξια λόγου τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας εἶναι: ὁ Ὀλυμπος, ἡ Ἴδου, ὁ Ταῦρος, ὁ Ἀντίταυρος, τὸ Ἄραράτ, ὁ Λίβανος καὶ ὁ Ἀντιλίβανος.

Ποταμοὶ κυριώτεροι τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας εἶναι: ὁ Ἄλως καὶ ὁ Σαγγάριος χυόμενοι εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον· ὁ Σκάμανδρος καὶ ὁ Μαϊάνδρος εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος· ὁ Ἰορδάνης ἐπίσημος διὰ τὴν ἐν αὐτῷ βάπτισιν τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ, ὁ Τίγρης καὶ ὁ Εὐφράτης, οἵτινες ἐνούμενοι χυνοῦνται εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον.

Λίμναι. Ἡ Σαπάντζα μετὰ τὸ Ἀστακηνεῦ κόλπου καὶ Εὐξείνου, ἡ Ἀπολλωνιάς εἰς τὸν νομὸν Προύσης, ἡ Τάττα (Τούζ-Γκιόλ) εἰς τὸν νομὸν Ἀγκύρας, ἡ Βάν (ἄλμυρά), ἡ Γεννη-

Ποῖα χώρα κεῖται πρὸς Α. τῆς Κίνας; Ποῖαν χώραν περιβρέχει ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα; Ποῖαν ὁ Βόρειος Π. ὠκεανὸς καὶ ὁ Εὐξείνιος πόντος; Ποῖα εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Ρωσίας, Τουρκίας, Γαλλίας, Ἰταλίας, Ἰσπανίας καὶ Δανίας;

δαρετ (Τιβεριάς) καὶ ἡ **Νεκρὰ θάλασσα** (Σόδομα καὶ Γόμορα), εἰς τὴν ὁποίαν χύνεται ὁ Ἰορδάνης ποταμός. **Γύμνασμα 47.**

Νομοὶ Ἀσιατικῆς Τουρκίας.

Ἡ Ἀσιατικὴ Τουρκία περιλαμβάνει τὰς ἐξῆς χώρας: τὴν **Μικρὰν Ἀσίαν** καὶ τὸ **Κουρδιστάν**, τὴν **Μεσοποταμίαν** καὶ τὸ **Ἰράκ** **Ἀραβί**, τὴν **Συρίαν** καὶ τὴν **Παλαιστίνην**.

ΜΙΚΡΑ ΑΣΙΑ

Ἡ **Μικρὰ Ἀσία** περιλαμβάνει μέρος τοῦ νομοῦ **Κωνσταντινουπόλεως** καὶ ὀκτὼ νομοῦς, οἵτινες εἶναι οἱ ἐξῆς: **Νομὸς Ἀϊδινίου**, **νομὸς Προύσης**, **νομὸς Καδταμονῆς**, **νομὸς Τραπεζοῦντος**, **νομὸς Σεβαστείας**, **νομὸς Ἀγκύρας**, **νομὸς Ἰκονίου** καὶ **νομὸς Ἀδάνων**.

Νομὸς Κωνσταντινουπόλεως. Ὁ νομὸς Κωνσταντινουπόλεως περιλαμβάνει ἐκ τῆς Ἀσίας τὴν **χερσόνησον τῆς Χρυσόπολεως**, τὴν **περὶ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Σαγγαρίου** χώραν καὶ τὰ **παράλια τοῦ Ἑλλησπόντου**.

Πόλεις κυριώτεραι τοῦ μέρους τούτου τοῦ νομοῦ Κωνσταντινουπόλεως εἶναι: **Χρυσόπολις** (Σκούταρι 100,000 κ.) ἀπέναντι τῆς Κωνσταντινουπόλεως.—**Χαλκηδὼν** (Καδῆκιοῦ 15,000 κ.)—**Νικομήδεια** (20,000 κ.) εὐλίμενος καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα αὐτοκρατορικὸν ναύσταθμον καὶ σιδηροδρομικὴν συγκοινωνίαν μετὰ τῆς Χαλκηδόνος· ἐνταῦθα ἐβαπτίσθη καὶ ἀπέθανεν ὁ Μ. καὶ ἅγιος Κωνσταντῖνος.—**Δαοδανέλλια** (10,000 κ.) εἰς τὸ στενώτατον μέρος τοῦ Ἑλλησπόντου ὀνομαστὴ διὰ τὰ πῆλινα ἀγχιεῖά

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 47.—Ποίας χώρας χωρίζει ὁ Ἑλλησπόντος καὶ ὁ Βόσπορος; Ποῖαι εἶναι αἱ γείτονες χῶραι τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας; Ποῦ κεῖται (εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν ἢ Ἀσιατικὴν Τουρκίαν) ἡ Τάττα, ἡ Κερκιντίτις, ὁ Ὀλυμπος (2), ἡ Νεκρὰ θάλασσα, ἡ Σαπάντζα, ἡ Λαβεζίτις, ὁ Ἀντίταυρος, ἡ Ἴδη, ὁ Αἴμος, ὁ Δίβκνος, ἡ Ροδόπη, τὰ Ἰθνηκὰ καὶ τὸ Ἀραράτ; Ποῖον κράτος κεῖται πρὸς Νότον τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας; Δεῖξον ἐπὶ τοῦ γεωγρα-

της, ἐξ ὧν καὶ τὸ τουρκικὸν ὄνομα Τσανάκ-καλέ· ἐνταῦθα σταθμεύουσι τὰ εἰσπλέοντα καὶ ἐκπλέοντα τὸν Ἑλλησποντον πλοῖα.

Εἰς τὸν νομὸν τοῦτον ὑπάρχοντι καὶ αἱ ἐν τῇ Προποντίδι νῆσοι **Ποιγκηπόννηδοι**, αἵτινες εἶναι ἑννέα, τέσσαρες μεγάλαι καὶ πέντε μικραὶ· μεγάλαι εἶναι ἡ **Χάλκη** ἔχουσα θεολογικὴν καὶ ἐμπορικὴν σχολήν, ἡ **Ποίγκηπος** ἡ μεγαλειτέρα καὶ πολυανθρωποτέρα, ἡ **Ἀντιγόνη** καὶ ἡ **Πρώτη**· εἰς ταύτας διέρχονται τὸ θέρος οἱ εὐπορώτεροι κάτοικοι τῆς Κωνσταντινουπόλεως· μικραὶ δὲ ἡ **Τερέβινθος**, **Ἄξια**, **Πλάτη**, **Νειανδρος** καὶ **Πήτα**, αἵτινες εἶναι ἀκατοίκητοι.

Νομὸς Ἀϊδινίου. Κυριώτεραι πόλεις: **Σμύρνη** (230,000 κ. ὧν οἱ πλείστοι Ἕλληνες φημιζόμενοι ἐπὶ φιλομουσίᾳ καὶ φιλοξενίᾳ) πρωτ. τοῦ νομοῦ μία τῶν ἐμπορικωτάτων πόλεων τῆς Τουρκίας ἔχουσα ἀξιόλογον γυμνάσιον (Εὐαγγελικὴν Σχολήν), ἀσφαλέστατον λιμένα καὶ πλείστα ἄλλα ἐκπαιδευτικὰ καὶ φιλανθρωπικὰ καθιδρύματα. Ἡ πόλις αὕτη παράγει ἐξαιρέτους σταφίδας (βασιλικῆς) καὶ περιζήτητα σῦκα.—**Κοῦνη** (Γεσεμές 15,000 κ.) ἐπὶ τῆς χερσονήσου Ἐρυθραίας ἀπέναντι τῆς νήσου Χίου ἔχουσα θερμὰ λουτρά.—**Μαγνησία** (50,000 κ.) ἀρχαία πόλις συνδεδεμένη σιδηροδρομικῶς μετὰ τῆς Σμύρνης.—**Πέργαμος** (20,000 κ.)—**Ἀϊδίνιον** (40,000 κ.) ἐμπορικὴ πόλις παρὰ τὸν Μαϊάνδρον.

Γύμνασμα 48.

φικοῦ χάρτου τὴν κοίτην τοῦ Εὐφράτου, τὴν ἐκβολὴν τοῦ Μαϊάνδρου, τὰς πηγὰς τοῦ Ἄλως, τὰ μεταξὺ Ἀσιατικῆς Τουρκίας καὶ Ρωσσίας σύνορα καὶ τὴν συμβολὴν τοῦ Τίγρητος καὶ Εὐφράτου; Ποίους κόλπους σχηματίζει καὶ ποίας χερσονήσους περιβρέχει τῆς Ἀσιατικῆς καὶ Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας ἡ Προποντίς; Τί λέγεται κόλπος, διῶρυξ, ἐκβολή, συμβολή, λίμνη, ὄρεα;

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 48.— Ποῖαι εἶναι αἱ παράλιαι πόλεις τοῦ νομοῦ Κωνσταντινουπόλεως καὶ ποῖαι νῆσοι ἐξ αὐτοῦ ἐξαρτῶνται; Ποία πόλις κεῖται παρὰ τὸν Μαϊάνδρον; Ποίας θαλάσσας, πορθμῶς καὶ ὠκεανούς θά διαπλεύσῃ ἀτμόπλοιοι ἀποπλεύσαντες ἐκ τῆς Σμύρνης διὰ τὸ Ὀπόρτον, ἐκ τῆς Νικομηδείας διὰ τὴν Ὀδησσόν, ἐκ τῆς Χαλκηδόνος διὰ τὸ Λονδῖνον καὶ Πετρούπολιν;

Νομός Προύσης. Κυριώτεροι πόλεις: **Προύδα** (84,000 κ.) παρά τούς πρόποδας τοῦ Ὀλύμπου, ἄλλοτε πρωτ. τῶν Σουλτάνων ἔχουσα ἐμπόριον ταπήτων καὶ μεταξωτῶν ὑφασμάτων, βυρσοδεψεία καὶ πλῆθος θερμῶν ἰαματικῶν πηγῶν.—**Κίος** (6,000 κ.) ἐπὶ τοῦ ὁμωνύμου κόλπου.—**Μουδανία** (9,000 κ.) ἐπίγειον τῆς Προύσης συνδεδεμένη μετ' αὐτῆς σιδηροδρομικῶς.—**Πάνερμος** (Πάνδερμα 15,000 κ.) ἔχουσα μέγα ἐμπόριον προβάτων.—**Αρτάκη** (Καποῦ-δ'αγ 8,000 κ.) ἐπὶ τῆς χερσονήσου τῆς Κυζίκου ἔχουσα ἐμπόριον οἴνων.—**Κοτυάειον** (Κιουτάχια 30,000 κ.) μεσόγειος πόλις.—**Ἄφιον-Καρά-Χισδάρ** (40,000 κ.) ΝΑ. τῆς Προύσης παράγουσα ὄπιον.—**Ἐσκι-Σεχλήρ** (9,000 κ.) ἐξάγουσα σηπίων (διὰ καπνοσύριγγας), ὄπιον καὶ μαλλία.—**Βαλουκεδέριον** (23,000 κ.) ὀνομαστὸν διὰ τὴν ἐμπορικὴν του πανήγυριν.—**Ἄδραμύττειον** (16,000 κ.) οὐ μακρὰν τοῦ ὁμωνύμου κόλπου ἐξάγον ἔλαιον καὶ σάπωνα.—**Κυδωνίαι** (30,000 κ.) ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανος πόλις ἐξάγουσα ἔλαιον, σάπωνα καὶ βάμβακα καὶ διατηροῦσα γυμνάσιον.

Εἰς τὸν νομὸν τοῦτον ὑπάγονται ἡ **Προικόνδος** (νῆσος τοῦ Μαριμαῶ) ἐπίσημος διὰ τὰ μάγμαρα, τούς κολιούς καὶ τὸ καυτικόν της, ἡ **Ἄλση** (Πασᾶ-λιμάν), ἡ **Ἄφιοῦδα** (Ἄφισιὰ) ἀμφότεραι παράγουσαι οἴνους καὶ ἡ **Κούταλις**.

Νομός Κασταμονῆς. Πόλεις κυριώτεραι: **Κασταμονή** (Καστάμ. πολοῦ 30,000 κ.) πρωτ. τοῦ νομοῦ ἔχουσα βιομηχανίαν βυμβακερῶν ὑφασμάτων, δερμάτων κ. ἄ.—**Ποντοηράκλεια** παρ' αὐτὴν κείνται γαιανθρακωρυχεῖα.—**Ἰνέπολις** ἐπίγειον τῆς Κασταμονῆς.—**Ζαφράμπολις** (10,000 κ.) ὀνομασθεῖσα οὕτω ἐκ τῆς ἐν αὐτῇ καλλιεργίας τοῦ κρόκου, ζαφρὰ παρά τοῖς Τούρκοις.

Σύγκρινον τὸν πληθυσμὸν καὶ τὴν ἐμπορικὴν σπουδαιότητα τῆς Σμύρνης, Κωνσταντινουπόλεως, Θεσσαλονίκης καὶ Ἀδριανουπόλεως; Ποῖος ποταμὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας χύνεται εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον; Ποία πόλις κείνται ἐπὶ τῆς Εὐρωπαϊκῆς ὁχθῆς τοῦ Βοσπόρου καὶ Ἑλλησπόντου; Ποία ἐπὶ τῆς Ἀσιατικῆς;

ἐξάγει σαλίπιον, ἔριον, μέταξον καὶ ξύλα.—**Σινώπη** (12,000), εὐλίμενος πόλις ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου.

Νομὸς Τραπεζοῦντος. Τραπεζοῦς (45,000 κ.) πρωτ. τοῦ νομοῦ ἐπὶ τοῦ Εὐξείνου πόντου ὁ ἐμπορικώτατος λιμὴν τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας, ἔχουσα ἀξιόλογα σχολεῖα.—**Κερασοῦς** (11,000 κ.) ἐξ ἧς μετεφυτεύθησαν εἰς τὴν Εὐρώπην αἱ κερασεαί.—**Σαυψοῦς** (17,000 κ.) τὸ πάλαι Ἄμισός ἐμπορικὴ πόλις, ἔχουσα ἡμιγυμνάσιον. Ἡ πόλις αὕτη παράγει ἐξαιρετικὸν καπνὸν καὶ χρησιμεύει ὡς ἐπίγειον τῆς Ἀμασειας.—**Βάφορα** (16,000 κ.) παρὰ τὸν Ἄλυν 10 ὥρας μακρὰν τῆς Ἄμισοῦ ἐξάγουσα περιήρημον καπνὸν (2 ἑκατομ. ὄκ.).

Νομὸς Σεβαστείας. Πόλεις κυριώτεροι: **Σεβούστεια** πρωτ. (45,000 κ.) βιομηχανος πόλις ἐπὶ τοῦ Ἄλυος.—**Τοκάτιον** (30,000 κ.) ἐξάγει λιναὺ ὑφάσματα καὶ χιλκόν.—**Ἀυάδεια** (40,000 κ.) πατρίς τοῦ γεωγράφου Στράβωνος ἐξάγουσα ὠραία καὶ εὐώδη μῆλα, μπάμιας καὶ τάπητας.

Νομὸς Ἀγκύρας. Ἄγκυρα (44,000 κ.) ἐμπορικώτατη καὶ βιομηχανικώτατη πόλις ἐξάγουσα ὑφάσματα, τάπητας καὶ μάλλινα σάβλια. Ἡ πόλις αὕτη συνδέεται μετὰ τῆς Χαλκηδόνος σιδηροδρομικῶς.—**Καισάρεια** (60,000 κ.) πατρίς τοῦ Μ. Βασιλείου ἔχουσα γυμνάσιον (Ἱεραιτικὴν σχολὴν) καὶ ἐξάγουσα ὀνομαστοὺν παστὸν βόειον κρέας.

Νομὸς Ἰκονίου. Ἰκόνιον (40,000 κ.) ἔδρα ποτὲ τῶν Σουλτάνων ἔχουσα ἀξιόλογον βιομηχανίαν ταπήτων καὶ πλείστα τζαμίχ.—**Φεστέκιον.** —**Ἀττάλεια** (20,000 κ.) εὐλίμενος καὶ ἐμπορικὴ πόλις.

Νομὸς Ἀδάνων. Ἄδανα (45,000 κ.) πρωτ. ὄχυρά πόλις ἐξάγουσα βάμβακα.—**Ταρσοῦς** (20,000 κ.) παρὰ τὸν Κύδνον (Μ. Ἀλέξανδρος) πατρίς τοῦ Ἀποστόλου Παύλου.—**Μερόινα**

(10,000 κ.) ἐπίνειον τῶν Ἀδάνων, μετὰ τῶν ὁποίων συνδέεται σιδηροδρομικῶς.

Γύμνασμα 49.

ΚΟΥΡΔΙΣΤΑΝ

Τὸ **Κουρδιστάν** περιλαμβάνει τέσσαρας νομούς, οἵτινες εἶναι οἱ ἐξῆς: **Νομὸς Μαμουρὲτ-οὐλ-Ἀζίζ**, **νομὸς Ἐρζερούμ**, **νομὸς Βάν** καὶ **νομὸς Βίτλις**.

Νομὸς Μαμουρὲτ-οὐλ-Ἀζίζ. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ. **Χαρπούτ** (30,000 κ.) ἔχουσα ὠραίους κήπους καὶ βυρσοδεφεῖα.

Νομὸς Ἐρζερούμ. **Ἐρζερούμ** πρωτ. (40,000 κ.) βιομηχανὸς καὶ ἐμπορικὴ πόλις.— **Ἐρζιγκιάν** (23,000 κ.) ἐπὶ τοῦ Εὐφράτου ἐν μέσῳ καταρύτου πεδιάδος.

Νομὸς Βάν. Πρωτ. τοῦ νομοῦ **Βάν** (35,000 κ.) παρὰ τὴν ὁμώνυμον λίμνην ἐξάγουσα τάπητας.

Νομὸς Βίτλις. Πρωτ. τοῦ νομοῦ **Βίτλις** (20,000 κ.) ἔχουσα βιομηχανίαν ὄπλων καὶ ὕψοσμάτων.

ΜΕΣΟΠΟΤΑΜΙΑ καὶ ΙΡΑΚ-ΑΡΑΒΙ

Ἡ **Μεσοποταμία** καὶ τὸ **Ἰράκ-Ἀραβί** περιλαμβάνουσι τέσσαρας νομούς: τὸν **νομὸν Διαβερκίης**, τὸν **νομὸν Μοδούλης**, τὸν **νομὸν Βαγδατίου** καὶ τὸν **νομὸν Βαδσόρας**.

Νομὸς Διαβερκίης. Πρωτ. τοῦ νομοῦ **Διαβερκίη** (Ἀ-

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 49.— Ὄνόμασον τὰς ἐκβολὰς τῶν ποταμῶν καὶ τὰς παρχαίους πόλεις, τὰς ὁποίας ἀπαντᾷ ὁ περιπέλιον τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν ἐκ τῆς Τραπεζοῦτις μέχρι Μερσίνης. Ποία πόλις τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας ἔχει διάσημα ἱαματικὰ λουτρά, μέγα ἐμπόριον προβάτων, ἐξάγει ὄπιον, κρόκον, περίφημον καπνόν, ἔχει σιδηροδρομικὴν συγκοινωνίαν μετὰ τῆς Χαλκηδόνος, εἶναι πατὴρ τοῦ Μ. Κωνσταντίνου, τοῦ Ἀποστόλου Παύλου; Πιεράλιος πόλις εἶναι ἢ μεσόγειος ἢ Κιαισάρεια, ἢ Ἀττάλεια, τὸ Τοκάτιον, ἢ Προῦσα, ἢ Κίος, ἢ Ἀρτάκη, ἢ Σιύρνη, ἢ Τραπεζοῦς, ἢ Κιςταμονή, ἢ Ἰεπόλις; Τί εἶναι ἢ Κούταλις, ἢ Τερέβινθος, ἢ Ἰμβρος, ὁ Ἑλλήσποντος, ὁ Σαγγάριος, ὁ Σκάμανδρος, ἢ Ἀρτάκη, ἢ Ἰδη, ἢ Ραιδεστός, ἢ Καλλίπολις καὶ ἢ Λήμνος;

μίδη 40,000 κ.) παρά τὸν Τίγρητα, ἐπίσημος διὰ τὰ μακρινὰ τῆς δέμας καὶ τὴν βιομηχανίαν τῶν μεταξωτῶν ὑφασμάτων.

Νομὸς Μοσούλης. Πρωτ. τοῦ νομοῦ **Μοσούλη** (50,000 κ.) ἐπὶ τοῦ Τίγρητος ἐξάγουσα τάπητας, βελουδα κ. ἄ.

Νομὸς Βαγδατίου. Πρωτ. τοῦ νομοῦ **Βαγδατίου** (145,000 κ.) ἐπὶ τῶν δύο ὀχθῶν τοῦ Τίγρητος ἐμπορικωτάτη καὶ βιομηχανικωτάτη πόλις ἔχουσα πλεῖστα τζαμιά καὶ ἀπέραντα χάνια, διότι ἐνταῦθα καταλύουσι πανταχόθεν τὰ καρβάνια. Ἡ πόλις αὕτη ἐξάγει μεταξωτὰ ὑφάσματα, φοίνικας, σήσαμον, πορτοκάλια κ. ἄ.

Νομὸς Βασσόρας. Πρωτεύουσα τοῦ νομοῦ **Βασσόρα** (20,000 κ.) ἐπίκειον τοῦ Βαγδατίου ἐπὶ τοῦ ἠνωμένου Τίγρητος καὶ Εὐφράτου ἐμπορικὴ πόλις, ἔχουσα κλίμα νοσῶδες. Ἡ πόλις αὕτη εἶναι ὁ σταθμὸς τῶν διαπλεόντων τὸν ἠνωμένον Τίγρητα καὶ Εὐφράτην (Πασιτίγρητα) πλοίων.
Γύμνασμα 50.

ΣΥΡΙΑ καὶ ΠΑΛΑΙΣΤΙΝΗ

Ἡ Συρία καὶ ἡ Παλαιστίνη περιλαμβάνουσι τρεῖς νομούς: τὸν **Νομὸν Συρίας**, τὸν **Νομὸν Βηρυττοῦ** καὶ τὸν **Νομὸν Χαλεπίου**.

Νομὸς Συρίας. Πρωτ. τοῦ νομοῦ **Δαμασκὸς** (160,000 κ.) ἔδρα τοῦ Πατριάρχου Ἀντιοχείας, ἔχουσα βιομηχανίαν ξιφῶν καὶ μεταξωτῶν χρυσοῦφάντων ὑφασμάτων καὶ ἐξάγουσα ὄρωρας, ῥοδάκινα, χρυσόμηλα, δαμάσκηνα κ. ἄ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 50. — Ποῖα εἶναι τὰ ὄρη καὶ οἱ ποταμοὶ τῆς Μεσοποταμίας; Ποῖα πόλις εἶναι ὁ σταθμὸς τῶν διαπλεόντων τὸν Πασιτίγρητα πλοίων, τὸν Δούναβιν; Εἰς ποῖα κράτη εὐρίσκονται αἱ πόλεις; Χρυσόπολις, Φιλιππούπολις, Ἀδριανούπολις, Πετρούπολις, Σεβαστούπολις, Κωνσταντινούπολις, Ἀγαθόπολις, Τρίπολις, Μιξιμιανούπολις; Πιράθαλα τὴν ἐμπορικὴν σπουδαιότητα τῆς Σμύρνης, Τραπεζοῦτος καὶ Βασσόρας; Ποῖα εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Ρωσσίας, Τουρκίας, Γαλλίας, Ἰσπανίας, Ἰταλίας καὶ Ἀγκίας; Ὄνομασον τὰ ὄρη καὶ τοὺς ποταμούς, τοὺς ὁποίους θὰ διέλθῃ ταξιδιωτῆς μετακρίνων ἐκ Διαρβεκίρης εἰς Σμύρνην, ἐκ Μοσούλης εἰς Βασσόραν; Ποῖα εἶναι τὰ βιομηχανικὰ προϊόντα τοῦ Βαγδατίου, τῆς Μοσούλης;

Νομός Βηρυττού. Βηρυττός (120,000 κ.) πρωτ. τοῦ νομοῦ παράλιος καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἐπίνειον τῆς Δαμασκού.— **Τρίπολις** (20,000 κ.) εὐλίμενος πόλις.

Νομός Χαλεπίου. Χαλέπιον (130,000 κ.) πρωτ. τοῦ νομοῦ ἔχουσα βιομηχανίαν μετὰζωτῶν ὑφασμάτων.— **Χαράν** πατρὶς τοῦ Ἀβραάμ. — **Ἀντιόχεια** (30,000 κ.) πατρὶς Ἰωάννου τοῦ Χρυσοστόμου. — **Ἀλεξανδρόεττα** (20,000 κ.) εὐλίμενος πόλις.

Κατ' εὐθείαν ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως ἐξαρτῶνται καὶ τρεῖς **διοικήσεις**.

1) Ἡ **διοίκησις Ζόρ** πρὸς Α. τοῦ Χαλεπίου μὲ πρωτ. **Δεῖο-ἐλ-Ζόρ** (20,000 κ.)

2) Ἡ **διοίκησις τοῦ Λιβάνου**, ἡ ὁποία διοικεῖται ὑπὸ χριστιανοῦ διοικητοῦ ἐκλεγομένου ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου τῆ συγκαταθέσει τῶν Μ. Δυνάμεων μὲ πρωτ. **Δεῖο-ἐλ-Καμάθ** 5 ὥρας μακρὰν τῆς Βηρυττού. Καὶ

3) Ἡ **διοίκησις Παλαιστίνης**. Κυριώτεραι πόλεις: **Ἱερουσαλήμ** (30,000 κ.) ἐπίσημος διὰ τὸν τάρον τοῦ Κυρίου ἡμῶν Ἰησοῦ Χριστοῦ καὶ ἔδρα τοῦ πατριάρχου Ἱεροσολύμων (Δαμιανός).— **Βηθλεὲμ** πόλις, ἐν ᾗ ἐγεννήθη ὁ Κύριος.— **Ἰόππη** (Γιάφα 12,000 κ.) ἐπίνειον τῆς Ἱερουσαλήμ παράγουσα φοίνικας, λεμόνια, ἐξάιρετα πορτοκάλια.— **Γάζα** (10,000 κ.) ἀρχαία πόλις τῶν Φιλισταίων (Σαμψών) ἐπὶ ὠραίας θέσεως.

Νομός τῶν νήσων τοῦ Ἀρχιπελάγους. Ὅλαί αἱ νῆσοι τῆς Τουρκίας, Εὐρωπαϊκῆς καὶ Ἀσιατικῆς, (ἐκτὸς τῆς Κρήτης Σάμου καὶ Κύπρου) ἀποτελοῦσιν ἓνα νομόν τὸν **νομόν τῶν νήσων τοῦ Ἀρχιπελάγους** μὲ πρωτ. τὴν Ρόδον. Ἐκ τούτων ὑπάγονται εἰς τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν αἱ ἐξῆς:

Εἰς τὸ Αἰγαῖον πέλαγος: **Τένεδος** (6,000 κ.) παράγουσα οἶνον.

Λέσβος (120,000 κ.) εὐφορος καὶ ὠραία νῆσος κατάφυτος ὑπὸ ἀμπέλων, ἐλαιῶν καὶ μορεῶν μὲ πόλιν **Μιτυλήνην** πρὸς Α.

ἔχουσιν γυμνάσιον.—**Πλωμάριον.** Ἡ νῆσος αὕτη ἐξάγει ἔλαιον καὶ σάπωνα.

Χίος (68,000 κ.) εὐφρορὸς νῆσος ἐπίσημος διὰ τοὺς οἴνους, τὴν μαστίχαν καὶ τὰ ἀμύγδαλα, μὲ ὁμώνυμον πόλιν ἔχουσα γυμνάσιον ἢ νῆσος αὕτη ὑπόκειται εἰς σεισμούς.

Σάμος (54,000 κ.) πατρὶς τοῦ Πυθαγόρου καὶ ἄλλων ἐπίσημων ἀνδρῶν, εὐφρορῶτα νῆσος παράγουσα σταφίδας καὶ ὄραλους οἴνους μὲ πόλιν **Βαθῦ** ἔχουσα γυμνάσιον ἢ νῆσος αὕτη διοικεῖται ὑπὸ χριστιανοῦ ἡγεμόνος ἐκλεγομένου ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου.

Λέρος—**Πάτος**—**Κάλυμνος**, οἱ κάτοικοι αὐτῆς ἀσχολοῦνται εἰς τὴν ἀλιεῖαν τῶν σπόγγων.

Ρόδος (33,000 κ.) εὐφρορῶτα καὶ ὄραλα νῆσος μὲ ὁμώνυμον πόλιν, ἐπίσημος τὸ πάλαι διὰ τὸ κολοσσαῖον ἄγαλμα τοῦ Ἀπόλλωνος.

Καὶ εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν ἡ **Κύπρος** (210,000 κ.) εὐφρορῶτα νῆσος παράγουσα λαμπροὺς οἴνους, γεννήματα, βάμβαικα, μακλίον, μέταξαν, ἔλαιον κ. ἄ. **Πόλεις** αὐτῆς εἶναι **Λευκωδία** (16,000 κ.) ἔδρα τοῦ ἄγγλου διοικητοῦ—καὶ **Λεμνοῦδος** ἐμπορικὴ πόλις. Ἡ νῆσος αὕτη κατέχεται διὰ συνθήκης ὑπὸ τῶν Ἀγγλων.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας (ἐκτὸς τῆς Σάμου καὶ Κύπρου) συμποσοῦνται εἰς 15,500,000 καὶ εἶναι κατὰ τὴν θρησκείαν Μωαμεθανοί, Χριστιανοί καὶ Ἰουδαῖοι ἀσχολούμενοι εἰς τὴν γεωργίαν, κτηνοτροφίαν, ἧτις εἶναι μεγάλως ἀνεπτυγμένη εἰς τινὰς μάλιστα νομούς, καὶ τὸ ἐμπόριον.

Τὸ κλίμα τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας εἶναι εὐκρατὸν καὶ ὑγιεινόν, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφρορὸν, παράγον γεννήματα, βάμβαικα, κηρόν, ριζάρια, σῦκα, σταφίδας, καπνόν, οἶνον, ἔλαιον, σήταμον, μέταξαν καὶ λαμπρὰς ὀπώρας. Ἐκ τῶν ζώων τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας διακρίνονται αἱ αἰγες τῆς Ἀγκύρας (τιρτίκι) γνωστὰὶ διὰ τὸ λεπτότατον αὐτῶν ἔριον.

Γύμνασιον 51.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 51.—Ποῖα εἶναι αἱ μεγαλύτερα κατὰ τὸν πληθυσμὸν

ΑΡΑΒΙΑ

Όρια. Ἡ Ἀραβία περιορίζεται ὑπὸ τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας, διώρυγας Σουέζ, Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, Ἀραβικῆς θαλάσσης, Ὀμανικοῦ κόλπου καὶ Περσικοῦ.

Τὴν δυτικὴν παραλίαν τῆς Ἀραβίας ἐξουσιάζει ἡ Τουρκία· διαίρεται δὲ αὕτη εἰς δύο νομούς· τὸν **Νομὸν Χετζάζης** (Πετραίας Ἀραβίας), ἡ ὁποία περιλαμβάνει τὴν βορειοδυτικὴν παραλίαν τῆς Ἀραβίας μέχρι τῆς Μέκκας· καὶ τὸν **Νομὸν Ὑγεμένης** (Εὐδαίμονος Ἀραβίας), ἡ ὁποία περιλαμβάνει πᾶσαν τὴν μέχρι Βαβέλ-Μανδέβ παραλίαν τῆς Ἀραβίας.

Νομὸς Χετζάζης. Πρωτ. τοῦ νομοῦ **Μέκκα** (50,000 κ.) ἡ ἱερὰ τῶν Μωαμεθανῶν πόλις ἐπίσημος διὰ τὴν γέννησιν τοῦ Μωάμεθ.—**Μεδίνα**—**Δζέδα** λιμὴν τῆς Μέκκας.

Νομὸς Ὑγεμένης. Πρωτ. τοῦ νομοῦ **Σαουὰ** (35,000 κ.) — **Χοδεϊδᾶ** (20,000 κ.) ἐπὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. — **Μέκκα** παράλιος πόλις ἐξάγουσα ἄριστον καφέν. — **Ἄδενον** ἐμπορικὴ πόλις ἀνήκουσα εἰς τοὺς Ἀγγλους.

Τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Ἀραβίας ἀποτελοῦσι κράτη ἀνεξάρτητα. Ἐνταῦθα ἐπισημοτέρα πόλεις εἶναι ἡ **Μαδκάτν** (50,000 κ.) πρωτ.

πόλεις τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας; Ποῖαι εἶναι αἱ ἐμπορικώτεραι; Ἐκ ποίων πύλων τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας ἐξάγονται τὰ προϊόντα αὐτῆς; Ποῖαι εἶναι αἱ παράλιοι πόλεις τῆς Συρίας; Ποῖαι θάλασσοι περιβρέχουσι τὴν Ἀσιατικὴν Τουρκίαν; Ποῖας θαλάσσας, πορθμούς καὶ διώρυγας θὰ διαπλεύσῃ ἀτμόπλοιοι ἀποπλεῦσαν ἐκ τῆς Ὀδησοῦ διὰ τὴν Ἰόππην καὶ Βασσόραν; Πῶς χύνεται ὁ Ἄλυς, Μχιάνδρος, Τίγρης, Ἰορδάνης, Ἐβρος καὶ Δρεῖλων; Πῶς κυβερνᾶται ἡ Ἀσιατικὴ Τουρκία; Περιηγήθητι κατὰ σειρὰν τὰς νήσους τῆς Ἀσ. Τουρκίας; Ποῖα εἶναι ἡ μεγαλειτέρα κατὰ τὸν πληθυσμὸν νῆσος τῆς Ἀσ. Τουρκίας; Δεῖξον ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου τὴν Χρυσόπολιν, Βάνην, Βαγδάτιον, Γάζαν, Βασσόραν, Ἀραράτ, Σμύρνην, Κρήνην, Ἀρτάκην, Κίον Λευκωσίαν, Μιτωλήνην, Ἐρυθραίαν, Ἰδην, Ὀλυμπον, Βαθύ, Αἶθωνον, Ἀντιόχειαν, Χαλέπιον, Ἀφιοῦσαν, Ἀδραμύτιον, Βαλουκεσερίον.

τοῦ Ἰμάμου, ὅστις ἐξουσιάζει τὴν νοτιοανατολικὴν παραλίαν τῆς Ἀραβίας (Σουλτανᾶτον τοῦ Ὁμάν).

Μεταξὺ τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ καὶ τῆς Ἀραβίας κείται ἡ τριγωνικὴ **χερσόνηδος τοῦ Σινᾶ**, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑψοῦται τὸ ὄρος **Σινᾶ**, εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ ὁποίου εὐρίσκεται ἡ μονὴ τῆς ἁγ. Αἰκατερίνης.

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Ἀραβίας συμποτοῦνται εἰς 5,000,000 καὶ εἶναι Μωαμεθανοὶ τὴν θρησκείαν, οἱ πλείστοι ζῶντες βίον νομαδικὸν καὶ ὀνομαζόμενοι **Βεδουῖνοι**.

Τὸ **κλίμα** τῆς Ἀραβίας εἶναι θερμὸν καὶ ξηρὸν, ἐνίοτε δὲ πνέει ὁ καυστικὸς ἄνεμος Σιμούν, ὁ τρομερώτερος ὄλων τῶν ἀνέμων, διότι εἶναι θανατηφόρος, μολονότι διαρκεῖ ὀλίγα λεπτά καὶ πνέει μόνον τὴν ἡμέραν. **Προϊόντα** τῆς Ἀραβίας εἶναι καφέες, ἀρώματα, βάλσαμον, θυμίαμα, σμύρνα, ἄλγη, φοίνικες, ἐξ ὧν τρέφονται οἱ νομάδες κάτοικοι τῆς Ἀραβίας κ. ἄ. Ἐν τῇ Ἀραβίᾳ τρέφονται ἵπποι ἄριστοι, κάμηλοι, ἐν δὲ ταῖς ἐρήμοις στρουθοκάμηλοι καὶ ἐκ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ἐξάγονται κοράλια. Γύμνασμα 52.

ΠΕΡΣΙΑ

Ἔθνη. Ἡ Περσία περιορίζεται ὑπὸ τῆς Ἀσιατικῆς Ρωσσίας,

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 52. — Πράβαλε τὸ κλίμα τῆς Ἀσ. Τουρκίας μὲ τὸ τῆς Ἀραβίας; Ὅνόμασον τὰς θαλάσσας καὶ πορθμούς, οὓς διαπλέεις, τὰ κράτη παρὰ τὰ παράλια τῶν ὁπείων πλέεις, τὰς ἐκβολὰς τῶν ποταμῶν καὶ τὰς πόλεις πρὸ τῶν ὁπείων διέρχεται μεταβαίνων ἐκ τῆς Πετροπόλεως διὰ τὴν Βαστόραν; Ποῖαι εἶναι αἱ μεσόγειοι πόλεις τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας; Ποῖα ἀκρωτήρια εὐρίσκονται ἐν τῇ Ἀραβίᾳ; Ταξέδιον ἀπὸ Κωνσταντινουπόλεως εἰς Δζέδαν. Ποῖα θάλασσα περιβρέχουσι τὴν Ἀραβίαν; Ποίας θαλάσσης θὰ διαπλεύσῃ ἀτμόπλοιον ἀποπλευσάν ἐκ τῆς Δζέδης μετὰ φορτίου καφέ, ὅπως προσεγγίσῃ εἰς Βορῶν καὶ Μισσακλίαν; Ποῖαι εἶναι αἱ παράλιοι πρωτεύουσαι τῆς Εὐρώπης;

Ἀσιατικῆς Τουρκίας, Περσικοῦ κόλπου, Βελουχιστάν, Ἀφγανιστάν καὶ Κασπίας θαλάσσης.

Κυριώτεραι πόλεις: **Τεχεράνη** (230,000 κ.) πρωτ.—**Χι-ροάζη** ἐξάγουσα ροδέλιον.—**Ἰσπαχάνη** (80,000 κ.) ἀρχαία πρωτ. τοῦ βασιλείου ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα βιομηχανίαν μεταξω-τῶν ὑφασμάτων ταπήτων καὶ ὄπλων.—**Ταυρίς** (200,000 κ.) πρὸς Α. τῆς λίμνης Οὐρμίας, διενεργοῦσα μέγα ἐμπόριον διὰ τῶν κερκαβανίων μετὰ τῆς Ἀσιατικῆς Τουρκίας καὶ Ρωσσίας.

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Περσίας 9,500,000 εἶναι Μωαμεθανοὶ (τῆς αἰρέσεως τῶν Σιιτῶν) διοικουμένοι ὑπὸ ἀπολύτου βασιλέως (**Σάχη**) ὀνομαζομένου **Μουζαφφερδίδην**.

Τὸ **κλίμα** τῆς Περσίας εἶναι ποικίλον, τὸ δὲ ἔδαφος τὸ πλειστον κεκαλυμμένον ὑπὸ ὠρείων δασῶν παράγει ὀπώρας, οἶνους καὶ καπνὸν καὶ τρέφει μεταξωσιώληκας, καμήλους καὶ ὠρειοτάτους ἵππους, εἰς δὲ τὸν Περτικὸν κόλπον ἀλιεύονται οἱ μαργαρίται.

Γύμνασμα 53.

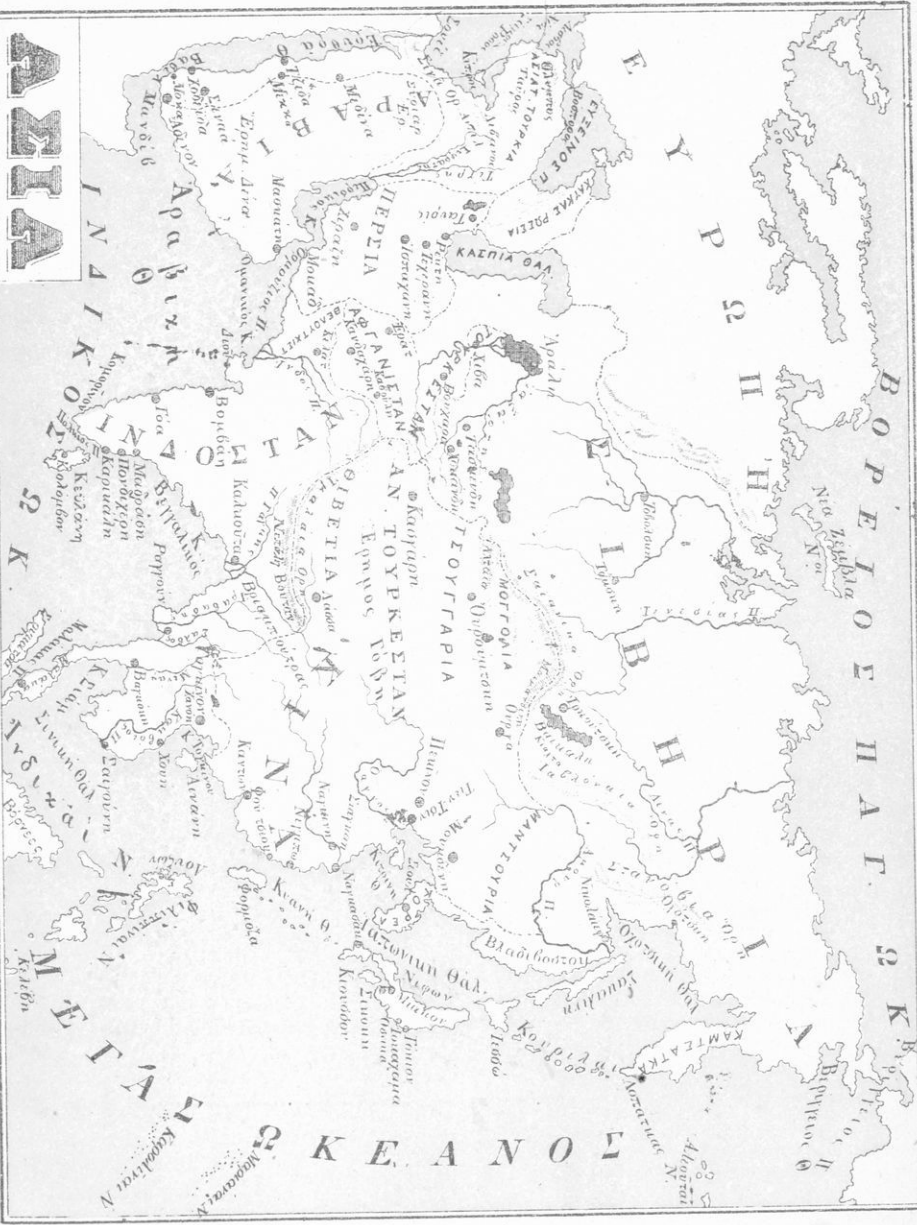
ΑΣΙΑΤΙΚΗ ΡΩΣΣΙΑ

Ἡ Ἀσιατικὴ Ρωσσία ἀποτελεῖται ἐκ τῆς **Σιβηρίας, Καυκάσιου Ρωσσίας** καὶ τοῦ **Ρωστικοῦ Τουρκεστάν**.

Όρια. Περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Β. Π. ὠκεανοῦ, Μ. ὠκεανοῦ, Κίνας, Ἀφγανιστάν, Περσίας, Ἀσιατικῆς Τουρκίας, Εὐξείνου πόντου καὶ Εὐρωπαϊκῆς Ρωσσίας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 53.—Ποία θάλασσα περιβρέχει τὴν Περσίαν; Ἀτιμόπλοιοι ἀποπλεῦσταν ἐκ τοῦ Περσικοῦ κόλπου διὰ τὴν Θεσσαλονίκην ποῖα ἀκρωτήρια θὰ παρκαμάψη, ποίας θαλάσσης καὶ πορθμοὺς θὰ διαπλεύσῃ καὶ ποίας σημαίας θὰ χαιρετίσῃ προσεγγίζον εἰς τὰς ἐξῆς πόλεις: Θεσσαλονίκην καὶ Λιβερούλην; Ποῦ χύνεται ὁ Τίγρης καὶ ὁ Εὐφράτης; Ποῖα εἶνε τὰ γείτονα κράτη τῆς Περσίας; Τίνα τίτλου φέρει ὁ βασιλεὺς τῆς Τουρκίας;

ΑΡΧΙΑ

ΣΙΒΗΡΙΑ

Κυριώτεροι **πόλεις** : **Ίρκούτσκ** (40,000 κ.) πρωτεύουσα παρὰ τὴν Βαϊκάλην λίμνην ἱερὰν παρὰ τοῖς ἰθαγενέσι, ἐξάγουσα χρυσόν. — **Τοβόλσκ** (20,000 κ.) ἡ μεγαλειτέρα πόλις τῆς Σιβηρίας ἔχουσα ἐμπόριον γουναρικῶν. — **Τόμσκ** (42,000 κ.) τὸ κέντρον τοῦ ἐσωτερικοῦ ἐμπορίου τῆς Σιβηρίας.

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Σιβηρίας 4,780,000 εἶναι νομάδες, κατὰ τὴν θρησκείαν δὲ οἱ πλείστοι εἰδωλολάτραι, ἀσχολούμενοι εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ τὴν θήραν τῶν σισυροφόρων ζῶων.

Τὸ **κλίμα** τῆς Σιβηρίας εἶναι ψυχρὸν καὶ κεκαλυμμένον τὸ πλείστον ὑπὸ πάγων τὸν χειμῶνα, καὶ παχείας χλόης τὸ θέρος, **προϊόντα** δὲ αὐτῆς εἶναι ὀρυκτὸν ἐλεφάντινον ὀστοῦν, διάφορα σισυροφόρα ζῶα ἔχοντα τὰς φωλεάς των εἰς τὰ πυκνὰ δάση τῆς κεντρικῆς Σιβηρίας καὶ μέταλλα ἐξαγόμενα ὑπὸ τῶν ἐξορίστων τῆς Ρωσσίας.

ΚΑΥΚΑΣΙΟΣ ΡΩΣΣΙΑ

Κυριώτεροι **πόλεις** **Τιφλίς** (160,000 κ.) ἔχουσα ἐμπόριον γουναρικῶν. — **Βακοῦ** (110,000 κ.) εὐλίμενος καὶ ἐμπορικὴ πόλις εἰς τὴν Κασπίαν θάλασσαν· περὶ αὐτῆς ἀναβλύζει πετρέλαιον. — **Κάρς** καὶ **Ἐριβάν** ὄχυραὶ πόλεις. — **Βατοῦμ** ἐμπορικὸς λιμὴν εἰς τὸν Εὐξείνιον πόντον. Εἰς τὰς πόλεις Τιφλίδα, Κάρς καὶ Βατοῦμ διχήμενουσιν ἄρκετοὶ Ἕλληνες (100,000).

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Καυκασίου Ρωσσίας 8,000,000 εἶναι Μωαμεθανοὶ καὶ Χριστιανοὶ ἐνασχολούμενοι εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ βιομηχανίαν ταπήτων.

Τὸ **κλίμα** τῆς Καυκασίου Ρωσσίας εἶναι τερπνὸν καὶ ἰδίως ἐν τῇ Γεωργίᾳ, τῆς ὁποίας οἱ κάτοικοι φημίζονται διὰ τὴν ὠραιότητά των, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορὸν καὶ κεκαλυμμένον ὑπὸ μεγάλων δασῶν, ἐξ ὧν ἐξάγεται ἄρθρονος ξυλεῖα· κυριώτερα δὲ αὐτῆς **προϊόντα** εἶναι δημητριακοὶ καρποί, βάμβαξ, οἶνον, σίδηρος, μύλυθος, μέταξα καὶ πετρέλαιον.

ΡΩΣΣΙΚΟΝ ΤΟΥΡΚΕΣΤΑΝ

Κυριώτεροι πόλεις : **Τασκένδη** (160,000 κ.) ἔδρα τοῦ Ρώσσου διοικητοῦ ἔχουσα κλίμα γλυκὺ καὶ ἀκαμίον ἐμπόριον.— **Χοκάνδη** ἐπὶ τοῦ Ἰαζάρτου τὸ κέντρον τῶν καραθανίων.

Εἰς τὸ Ρωστικὸν Τουρκεστάν ἀνήκουσι καὶ δύο χανάτα, τὸ τῆς **Βουχάρας** μὲ πρωτ. **Βουχάραν** (70,000 κ.) ἱερὰν πόλιν τῶν Μωαμεθανῶν ἔχουσαν 400 τζαμία· καὶ τὸ τῆς **Χίβας** μὲ πρωτ. **Χίβαν** παρὰ τὸν Ὠξον, ὅστις χύνεται εἰς τὴν Ἀράλην λίμνην.

Οἱ κάτοικοι τοῦ Ρωστικοῦ Τουρκεστάν συμποσοῦνται εἰς 7, 000,000 καὶ εἶναι Μωαμεθανοὶ ἀσχολούμενοι εἰς τὴν κτηνοτροφίαν καὶ βιομηχανίαν ὑφασμάτων καὶ ταπήτων. **Προϊόντα** αὐτοῦ εἶναι οἱ δημητριακοὶ καρποί, βάλβυαξ, οἶνος, χρυσός, ἄργυρος καὶ πλούτιμοι λίθοι.

Γύμνασμα 54.

ΚΙΝΑ ἢ ΣΙΝΙΚΗ ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΙΑ

Ἡ Κίνα ἢ Σινικὴ Αὐτοκρατορία ἀποτελεῖται ἐκ τῆς **ἰδίως Κί-**

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 54.—Εἰς ποίας ἡπαίρους καὶ εἰς ποῖα κράτη ἀνήκουσιν αἱ πόλεις : Τεχεράνη, Συμόρη, Τραπεζοῦς, Θεσσαλονίκη, Νάντη, Ἀμπελό-
δακμον, Λονδίνον καὶ Πετροῦπολις; Ποῖοι ποταμοὶ χύνονται εἰς τὴν Κασπίαν
θάλασσαν; Ποῖα εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Τουρκίας, Ἰσπανίας καὶ Περσίας;
Διὰ ποῶν χωρῶν θὰ διέλθωμεν, ὅπως φθάσωμεν εἰς τὸν Περσικὸν κόλπον
ἀναχωροῦντες ἐκ τοῦ Τουρκεστάν; Ποῖα θάλασσα περιβρέχει τὴν Σιβηρίαν;
Ποῖα μεγάλη χώρα ἐκτείνεται πρὸς Ν. τῆς Σιβηρίας; Ποῖα χερσόνησος ἐκ-
τείνεται μετὰξὺ Ὀχοταϊκῆς καὶ Βεργίγειου θαλάσσης; Ποῖα εἶναι τὰ ὄρη
καὶ οἱ ποταμοὶ τῆς Σιβηρίας; Ποῖα ὄρη χωρίζουσι τὴν Εὐρώπην ἀπὸ τῆς
Σιβηρίας; Ὑπὸ τίνων ἐξουσιάζεται ἡ Σιβηρία; Ἐν ἐπιβῶμεν ἀτμοπλοίου
ἐκ τῆς πόλεως Ἀρχαγγέλου ποίας θαλάσσας, ὠκεανούς καὶ πορθμούς θὰ δια-
πλεύσωμεν περιπλέοντες τὴν Ἀσίαν μέχρι Τραπεζοῦντος; Ποῖα νῆσοι τῆς
Ἀσίας κεῖνται ἐν τῷ Β. Π. ὠκεανῷ; Ποῖον εἶναι τὸ γεῖτον Εὐρωπαϊκὸν κρά-
τος τῆς Ἀσιατικῆς Ρωσσίας; Ποῖα κράτη, πόλεις καὶ ποταμούς θὰ ἀπαν-
τίσῃ ὁ μετακίνων παραλίως διὰ ξηρᾶς ἐκ τῆς Κωνσταντινουπόλεως διὰ
τὴν Χρυσόπολιν καὶ Λζέδαν;

νας, Μαντζουρίας, Μογγολίας, Τζουγγαρίας, 'Ανατολικού Τουρκεστάν και Θιβετίας.

'Όρια. Ἡ Κίνα ἢ Σινική Αὐτοκρατορία περιορίζεται ὑπὸ τῆς Ἀσιατικῆς Ρωσίας, Ἰνδοστάν, Ἰνδοκίνας καὶ Μ. ὠκεανοῦ.

Κυριώτεροι πόλεις : **Πεκίνον** (1,000,000 κ.) πρωτ. πλῆσιν τοῦ μεγάλου Σινικοῦ λεγομένου τείχους, τὸ πλείστον κατηρειπωμένου, τὸ ὅποιον ἐκτίσθη πρὸς παρεμπόδισιν τῆς εἰσβολῆς τῶν Μογγόλων.—**Τιέν-Τοῖν** (950,000 κ.) ἐπίκεινται τοῦ Πεκίνου. — **Ναγκίν** (500,000 κ.) ἐπὶ τοῦ Ἰανοκιάγγου ὀνομαστῆ διὰ τὰ ὑψόμενα αὐτῆς (Ναγκίν) καὶ τὸν ἐκ πορσελάνης πύργον (ὑψ. 84 μ.), τὸν ὅποιον κατέστρεψαν Σίνοι ἐπαναστάται — **Καντῶν** (2,000,000 κ.) ἐμπορικωτάτη πόλις.

Κυριώτεροι πόλεις τῶν ὑποτελῶν εἰς τὴν Κίναν χωρῶν εἶναι αἱ ἑξῆς :

Τῆς Μαντζουρίας πρωτ. **Μουκδένη** τῆς Μογγολίας πρωτ. **Οὔργα** ἱερὰ πόλις τῶν Βουδιστῶν τῆς Τζουγγαρίας **Οὔρούμ-τοκν** τοῦ Ἀνατολικοῦ Τουρκεστάν πρωτ. **Καθγάρη** καὶ τῆς Θιβετίας, ἧτις εἶναι τὸ ὑψιστον ὄροπέδιον τῆς γῆς **Λάσδα** ἡ ἀγία τῶν Βουδιστῶν πόλις ἐνθα διαμένει ὁ θρησκευτικὸς ἀρχηγὸς (Δάλαϊ Λάμας) τῶν Βουδιστῶν, κατοικοῦντος ἐντὸς παλατιοῦ ἔχοντος, ὡς λέγουσι, 10,000 δωμάτια πλήρη εἰδώλων.

Εἰς τὴν Κίναν ἀνήκει ἡ νῆσος **'Αϊνάνη** πρὸ τοῦ κόλπου τοῦ Τογκίνου καὶ ἡ **Φοροῦζα**, ἡ ὁποία παρεχωρήθη εἰς τοὺς Ἰάπωνας μετὰ τὸν πόλεμον τοῦ 1894 εἰς τὴν ὅποιον ἐνίκηθησαν οἱ Σίνοι.

Οἱ κάτοικοι τῆς Κίνας 370,000,000 εἶναι, εἰδωλολάτραι (Βουδισταὶ) ἐκτὸς τοῦ Αὐτοκράτορος καὶ τῶν Μανδαρίνων (μεγιστάνων), οἵτινες εἶναι Κομφουισταί, ἐνασχολούμενοι εἰς τὴν γεωργίαν, πολὺ ἀνεπτυγμένην ἐνταῦθα, καὶ βιομηχανίαν καὶ κυβερνῶμενοι δεσποτικῶς ὑπὸ ἀπολύτου Αὐτοκράτορος (Κουγσοῦ).

Τὸ κλίμα τῆς Κίνας εἶναι ποικίλον, τὸ δὲ ἕδαφος εὐφροιν παράγον ἄρθρον τέιον, ὄρυζαν, βάμβακα, μέταξαν, ἰνδονάλαμον, στεατόδενδρον, βερνικόδενδρον, ζαχαροκάλαμον, λαχανικά, ποικίλα ἄνθη,

κάμφοραν, ρίζας διαφόρους φυτῶν χρησίμων ἐν τῇ ἰατρικῇ κ.ἄ. Ἐκ τῶν ζώων τῆς Κίνας διακρίνονται οἱ μεταξοσκώληκες, οἱ φασιανοί, αἱ αἶγες τῆς Θιβετίας, αἵτινες εἶναι ὀνομασται διὰ τὸ λεπτότατον ὡς μέταξα μαλλίων των καὶ οἱ ταταρικοὶ βούβαλοι.

Γύμνασμα 55.

ΚΟΡΕΑ

Ἔθνη. Ἡ Κορέα περιορίζεται ὑπὸ τῆς Κίνας, Κιτρίνης Θαλάσσης καὶ Ἰαπωνικῆς.

Πρωτεύουσα **Σεούλ** (210,000 κ.)

Οἱ **κάτοκοι** τῆς Κορέας 10,000,000 εἶναι κατὰ τὴν θρησκείαν εἰδωλολάτραι (Βουδισταὶ) διοικούμενοι ὑπὸ ἀπολύτου βασιλείως (Γι-Χέγκ), ὅστις ἤνικε λιμένας τινὰς εἰς τοὺς Εὐρωπαίους.

Προϊόντα τῆς Κορέας εἶναι δημητριακοὶ καρποὶ, βάμβαξ, δέρματα καὶ διάφορα μέταλλα.

ΙΑΠΩΝΙΑ

Ἡ Ἰαπωνία ἀποτελεῖται ἐκ τῶν νήσων **Κιουσσούς, Σικόκης, Νιππῶνος, Ἰεσσούς** καὶ πολλῶν ἄλλων διεσκορπισμένων εἰς τὸν Μ. ὠκεανόν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 55. — Τίνες εἶναι οἱ ποταμοὶ καὶ τὰ ὄρη τῆς Κίνας; Ποῖαι εἶναι αἱ πόλεις Ν. γῶραι τῆς Κίνας; Ἐκ τῆς Κιντῶνος περιοδεύων παραβλασσίως μέχρι Κωνσταντινουπόλεως διὰ ποίων χωρῶν θὰ διέλθῃς; Ποῖαι γερσόνησοι, ἀκρωτήρια, νῆσοι, θάλασσοι καὶ πορτοὶ κεῖνται ἀπὸ τῆς Κιτρίνης θαλάσσης μέχρι τῆς Ἀζοφικῆς; Ἐκ τῆς Κιντῶνος λαμβάνουσι διεύθυνσιν Δ. μέχρι τῆς Ἐρυθρῆς Θαλάσσης διὰ ποίων χωρῶν θὰ διέλθῃς; Εἰς ποίας ἡπείρους καὶ κράτη ἀνήκουσιν αἱ ἐξῆς πόλεις: Χρυσήπολις, Μέκκα, Τεχεράνη, Πεκίνον, Ἀθήναι, Ρώμη, Βυρκελώνη, Ἀρχάγγελος, Ὀδησσός, Λονδῖνον, Δουβλίνον, Βερδῶ καὶ Βερολίνον; Εἰς ποῖα παράλια κεῖνται αἱ πόλεις: Νεάπολις, Χανία, Σμύρνη, Κοπεγχάγη, Ρήγα, Ὀπόρτον, Βενετία καὶ Πάτρα;

Όρια. Ἡ Ἰαπωνία περιορίζεται ὑπὸ τῆς Ὀχοτσικῆς θαλάσσης, Ἰαπωνικῆς καὶ Μ. Ὠκεανοῦ.

Κυριώτεροι **πόλεις:** Ἐπὶ τῆς νήσου Νιππῶνος **Τόκιον** (Υεθὼ 1,500,000 κ.) πρωτ. ἐμπορικὴ καὶ βιομηχανοῦς πόλις.— **Ὀσάκα** (500,000 κ.) τὸ βιομηχανικὸν κέντρον τῆς Ἰαπωνίας— καὶ **Μίακον** (250,000 κ.) ἡ ὠραιότερα τῆς Ἰαπωνίας πόλις.— **Ναγκασάκι** (170,000 κ.) ἐπὶ τῆς νήσου Κιουσσοῦς.

Εἰς τὴν Ἰαπωνίαν ἀνήκουσιν αἱ νῆσοι **Κουσίλαι** τῶν ὁποίων οἱ κάτοικοι (500,000 κ.) ἀσχολοῦνται εἰς τὴν θήραν καὶ ἀλιεῖαν καὶ ἡ νῆσος **Φορμόζα** (3,000,000 κ.).

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Ἰαπωνίας 46,500,000 εἶναι εἰδωλολάτρι (Βουδιστὰ) διοικούμενοι συνταγματικῶς ὑπὸ Ἀυτοκράτορος, ὅστις φέρει τὸν τίτλον τοῦ Μικᾶδου (Μουτσουχιτό).

Τὸ **κλίμα** τῆς Ἰαπωνίας εἶναι ὑγμενόν, τὸ δὲ ἔδαφος ὑπόκειται εἰς σεισμοὺς καὶ εἶναι ὀλίγον μὲν εὐφορον ἀλλὰ καλῶς καλλιεργημένον· **προϊόντα** αὐτῆς εἶναι ὄρυζα, τένον, κάμφορα, καπνός, μέταξα, λεμόνια, πορτοκάλια, χαλκός καὶ πορσελάνη.

Γύμνασμα 56.

ΙΝΔΟΚΙΝΑ

Όρια. Ἡ Ἰνδοκίνα, ὀνομαζομένη οὕτως ἐκ τῆς μετὰ τοῦ

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 56.—Ποῖον κράτος πρὸς Δ. τῆς Ἰαπωνίας ἐκτείνεται καὶ ποῖα εἶναι ἡ πρωτεύουσα αὐτοῦ; Ποῖα χερσόνησος ἀπέγκνι τῆς Ἰαπωνίας κεῖται; Τί λέγεται χερσόνησος καὶ τίς ἡ διαφρὰ τῆς νήσου καὶ χερσονήσου; Ποῖας θαλάσσης, ὠκεανούς καὶ πορθμούς θά διαπλεύσωμεν ἐπιβαίνοντες ἀτμοπλοίου ἐκ τῆς πρωτεύουσας τῆς Ἰαπωνίας διὰ τὸ Λονδῖνον; Ἐκ τῶν ἐξῆς πύλων: Ἀθηῶν, Πατρῶν, Βελιγραδίου, Στοχλόμης, Στετίνου, Βερολίνου, Ὀπόρτου, Λισσαβῶνος, Μεδρίτης, Ρώμης, Μασσαλίας καὶ Βιέννης ποῖαι εἶναι πρωτεύουσαι καὶ τίνων κρατῶν; Εἰς ποῖας ἡπείρους ἀνήκουσιν αἱ πόλεις Τεχεράνη, Κεττίγη, Χρυσόπολις, Τραπεζοῦς, Τοβόλσκη, Μέκκα καὶ Ὀδησσός; Ποῖοι ἐξουσιάζουσι τὰς Κουρίλας, Κυκλάδας, Κρήτην, Κύπρον, Σικελίαν καὶ Ἰσλανδίαν;

Ἰνδοστάν καὶ Κίνας θέσεώς της, περιορίζεται ὑπὸ τῆς Κίνας, Ἰνδοστάν, Βεγγαλικῆς κόλπου καὶ Σινικῆς θαλάσσης.

Ἡ Ἰνδοκίνα πολιτικῶς διαίρεται εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Ἰνδοκίναν, τὸ ἀνεξάρτητον βασιλεῖον τοῦ Σιάμ καὶ τὴν Γαλλικὴν Ἰνδοκίναν.

Ἡ Ἀγγλικὴ Ἰνδοκίνα περιλαμβάνει τὴν ἰδίως Ἀγγλικὴν Ἰνδοκίναν καὶ τὸ βασιλεῖον τοῦ Βιρμάν.

Πόλεις ἐπισημότεραι τῆς Ἀγγλικῆς Ἰνδοκίνας εἶναι: **Ραγγούνη** (180,000 κ.) πρωτ. τῆς ἰδίως Ἀγγλικῆς Ἰνδοκίνας παρὰ τὸν Ἰρὰβάθην ἐξάγουσα ἄφθονον ὄρυζαν. — **Μανδαλάν** (190,000 κ.) πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τοῦ Βιρμάν ἐπὶ τοῦ Ἰρὰβάθου.

Πρωτεύουσα τοῦ βασιλείου τοῦ Σιάμ **Βαγκόκν** (200,000 κ.) ἐκτισμένη ἐπὶ νησιδρίων (Ἰνδικὴ Βενετία) ἐξάγουσα ὄρυζαν, σήσαμον καὶ ζάχαριν.

Ἡ δὲ Γαλλικὴ Ἰνδοκίνα περιλαμβάνει τὸ **Τογκίνον**, τὸ βασιλεῖον τοῦ Ἀννάμ, τὸ βασιλεῖον τῆς Καμβοῖας καὶ τὴν Κοχιγκίνην.

Κυριώτεραι **πόλεις**: **Χανόν** (155,000 κ.) πρωτ. τοῦ Τογκίνου. — **Χουή** (30,000 κ.) πρωτ. τοῦ βασιλείου τοῦ Ἀννάμ. — **Πνὸμ-πὲν** (35,000 κ.) πρωτ. τοῦ βασιλείου τῆς Καμβοῖας. — **Σαϊγούνη** (70,000 κ.) παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ Μικροῦ ἑμπορικὴ πόλις.

Εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Ἰνδοκίναν ἀνήκει ἡ χερσόνησος **Μαλάκα** με ὁμώνυμον πρωτεύουσαν καὶ ἡ νῆσος **Σιγγαπόρη** πρὸς Ν. τῆς Μαλάκας με ὁμώνυμον πρωτεύουσαν.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἰνδοκίνας 36,000,000 εἶναι οἱ πλείστοι εἰδωλόλατρη (Βουδισταί).

Τὸ **κλίμα** τῆς Ἰνδοκίνας εἶναι πολὺ θερμὸν, τὰ δὲ **προϊόντα** αὐτῆς εἶναι ὄρυζα (ἡ κυριώτερον τροφὴ τῶν κατοίκων), ἀφθνώτατος βάμβαξ, ἀραβόσιτος, ζάχαρις, κανέλλα, πέπερι, ἰνδικόν, διάφορα ξύλα πρὸς ναυπηγίαν (ἔβενος, σιδηρόξυλον), ἀλάτη, ἄγρια

ζῶα ἐλέφαντες λευκοί, ρινόκεροι, λέοντες, διάφοροι δηλητηριώδεις ὄφεις καὶ **ὄρουκτὰ** χρυσός, ρουβίνιον, σάπφειρος, κασσίτερος καὶ πετρέλαιον. Γύμνασμα 57.

ΙΝΔΟΣΤΑΝ (Ἰνδία)

Ἔθνη. Τὸ Ἰνδοστάν περιορίζεται ὑπὸ τῆς Κίνας, Ἀφγανιστάν, Βελουτχιστάν, Ἀραβικῆς θαλάσσης, Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ, Βεγγαλικοῦ κόλπου καὶ Ἰνδοκίνας.

Κυριώτεροι **πόλεις** : **Καλκούτα** (900,000 κ.) ἐπὶ τοῦ Γάγγου ἐδρα τοῦ Ἀγγλοῦ ἀντιβασιλέως, βιομηχανοὶ καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα πανευσιτήμιον καὶ ἀστεροσκοπεῖον ἐνταῦθα διαμένουσιν ὀλίγοι Ἕλληνες διατηροῦντες ἐκκλησίαν.—**Μαδράσθ** (480,000 κ.) εἰς τὴν παραλίαν τοῦ Κορομανδέλου ἡ ἀρχαιοτέρα ἀποικία τῶν Ἀγγλων, ἔχουσα ἐμπόριον μαργαριτῶν καὶ πολυτίμων λίθων καὶ βιομηχανίαν ὑφασμάτων (Μαδράς).—**Βουβάν** (800,000 κ.) ἐπὶ νησιδρίου ἐμπορικωτάτη πόλις ἐξέχουσα βάμβακα καὶ ὄπιον καὶ συνδεομένη σιδηροδρομικῶς μετὰ τῆς Καλκούτας· ἐνταῦθα ὑπάρχουσιν Ἕλληνες ἐμποροί.—**Λαχόσθ** (180,000 κ.) ἔχουσα ἐργαστήσια σαλίων καὶ μαλλίνων ὑφασμάτων (λαχορίων).—**Καδχιμί-**

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 57.— Ποῖαι χερσόνησοι καὶ κόλποι ἐκτείνονται ἀπὸ τῆς διώρυγος τοῦ Σουέζ μέχρι τῆς Ἰαπωνίας; Ποῖα θάλασσα περιβρέχουσι τὴν Ἰνδοκίαν; Περιηγήθητι ἐπιβαίνων ἀτμοπλοίου ἐκ τῆς Ἰεδοῦς μέχρι Σαϊγούνης τὰς νήσους Εὐρώπης καὶ Ἀσίας; Ἐκ τῆς Ἰνδοκίνας λαμβάνων διεύθυνσιν πρὸς Β. διὰ ποίω χωρῶν θὰ διέλθῃς; Εἰς ποίας ἡπείρους ἀνήκουσι τὰ ἐξῆς κράτη: Γερμανία, Κίνα, Βέλγιον, Ἰαπωνία, Ρωσία, Τουρκία καὶ Πορτογαλία; Ἐκ πόσων κρατῶν συνίσταται ἡ Ἰσπανοπορτογαλικὴ χερσόνησος; Ποίας ἡπείρους περιβρέχει ὁ Εὐξείνιος πόντος; Ποίας σημαίας θὰ χαιρετίσῃ ἀτμόπλοιον ἀποπλεῦσθαι ἐκ Σαϊγούνης, ὅπως προσεγγίσῃ εἰς τὰς ἐξῆς πόλεις: Κωνσταντινούπολιν, Θεσσαλονίκην, Νεάπολιν, Βορδῶ, Λονδίνο, Στέττινον, Πετροῦπολιν καὶ Στοκχόλμην; Πρὸ τοῦ κόλπου τοῦ Τοχίνου ποία νῆσος κεῖται;

ον (120,000 κ.) πρὸς Β. τῆς Λαχόρης ἔχουσα ἐξαιρετον κλίμα καὶ ἐργοστάσια σαλίων καὶ μαλλίνων ὑφασμάτων (κασμιρίων).

Τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ Ἰνδοστάν ὡς καὶ ἡ πρὸς Ν. νῆσος **Κεϋ-
λάνη** (3,600,000 κ.), ἥτις χωρίζεται ἀπὸ τοῦ Ἰνδοστάν διὰ
τοῦ **Παλκίου** πορθμοῦ, παράγει ἰδίως ἄφθονον καφέν καὶ κανέ-
λαν καὶ εἶναι πλουσία εἰς μέταλλα καὶ πολυτίμους λίθους, ὑπό-
κειται εἰς τοὺς Ἄγγλους καὶ κυβερνᾶται ὑπὸ ἀντιβασιλέως, ὁ ὅ-
ποιος ἀποστέλλεται ἐξ Ἄγγλιας. Ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ κτήσεις
τῶν Γάλλων (285,000 κ.) καὶ Πορτογάλλων (450,000 κ.). Καὶ
οἱ μὲν Γάλλοι ἐξουσιάζουσι τὴν **Πονδιχερὴν**, οἱ δὲ Πορτογάλλοι
τὴν **Γόαν**. Εἰς δὲ τοὺς πρόποδας τῶν Ἰμαλαίων ὑπάρχουσι δύο
κράτη ἀνεξάρτητα ἡ **Νεπάλη** (3,000,000 κ.) καὶ ἡ **Βουτάνη**
(200,000 κ.).

Οἱ **κάτοικοι** τοῦ Ἰνδοστάν συμποσοῦνται εἰς 250,000,000
καὶ εἶναι εἰδωλολάτραι (Βραχμανισταὶ) ἐκτὸς 40,000,000 Μωα-
μεθικῶν.

Τὸ **κλίμα** τοῦ Ἰνδοστάν εἶναι εἰς τὰ Β. ψυχρὸν, εἰς δὲ τὸ
κέντρον θερμὸν καὶ νοσῶδες, **προϊόντα** δὲ αὐτοῦ εἶναι ἄφθονος
ὄρυζα, βανάναι (ἡ τροφή τῶν Ἰνδῶν), σήσαμον, ζάχαρις, ἰνδικόν,
πέπερι, κινάμωμον, ὄπιον, κηφές, βάμβυξ, ἰνδικὰ κάρυα, **ἄγρια
ζῶα**, ἐλέφαντες, τίγρεις, διάφοροι δηλητηριώδεις ὄφεις, πτηνὰ
πολύτιμα διὰ τὰ λαμπρὰ αὐτῶν πτερώματα καὶ **μέταλλα**, χρυ-
σός, ἄργυρος, ἀδάμαντες, ρουβίνιν, σάπφειρος καὶ γαιάνθρακες,
(40,500,000 τόν.)

Γύμνασμα 58.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 58.—Πῶς εἶναι τὰ ὑψηλότερα ὄρη τῆς γῆς; Τίνες εἶναι
αἱ γέτονες χῶραι τοῦ Ἰνδοστάν; Πῶς θάλασσα περιβρέχουσι τὸ Ἰνδοστάν;
Πρὸς Ν. τοῦ Ἰνδοστάν ποῖον ἀκρωτήριο κεῖται; Εἰς τίνας ὑπόκειται τὸ Ἰν-
δοστάν; Πῶς λέγεται ὁ βῆσιλεύς τῆς Ἄγγλιας καὶ τίνα τίτλο φέρει; Περιο-
δεύων παραλίως ἐκ τῆς Καλκούτης μέχρι Πετροπόλεως διὰ ποίωι χωρῶν θὰ
διέλθῃς; Ποῖα εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἄγγλιας, Γαλλίας, Ἑλλάδος, Τουρ-
κίας, Ρωσσίας, Νορβηγίας, Ἰσπανίας καὶ Ἰταλίας; Ὀνόμασον τὰς χώρας
παρὰ τὰ περάλια τῶν ὁπίων πλέει, πὰς ἐκβολὰς τῶν ποταμῶν πρὸ τῶν ὀ-

ΒΕΛΟΥΤΧΙΣΤΑΝ και ΑΦΓΑΝΙΣΤΑΝ

Όρια. Τὸ **Βελουτχιστάν** περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Ἀφγανιστάν, Περσίας, Ὀμανικοῦ κόλπου καὶ Ἰνδοστάν. Τὸ Βελουτχιστάν εἶναι χώρα ὄρεινὴ τὸ πλεῖστον εἰς τὰ μεσόγεια, κατὰζηρος δὲ καὶ ἀμμώδης εἰς τὰ παράλια (ἐρημος Γεδρωσία).

Πρωτεύουσα **Κελάτ.**

Οἱ **κάτοικοι** τοῦ Βελουτχιστάν ἀνέρχονται εἰς 550,000 καὶ εἶναι Μωαμεθανοὶ τὴν θρησκείαν, ζῶντες οἱ πλεῖστοι βίον νομαδικὸν καὶ διοικούμενοι ὑπὸ ἰδίων ἀρχηγῶν, οἵτινες ὑπακούουσιν εἰς τὸν **Χάνην** τὸν ἀνώτατον ἀρχηγόν.

Όρια. Τὸ **Ἀφγανιστάν** περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Ρωσικοῦ Τουρκεστάν, Ἀσιατικῆς Ρωσσίας, Περσίας, Βελουτχιστάν, Ἰνδοστάν καὶ Κίνας.

Ἡ **Περσία**, τὸ **Ἀφγανιστάν** καὶ τὸ **Βελουτχιστάν** ἀποτελοῦσι τὴν χώραν τοῦ **Ἰράν.**

Τὸ Ἀφγανιστάν εἶναι χώρα ὄρεινὴ καὶ πετρώδης.

Πόλεις κυριώτεραι: **Καβούλ** (60,000 κ.) ἐπὶ τερπνῆς θέσεως ἔχουσα ἀξιόλογον ἐμπόριον.—**Κανδαχάρον** (30,000 κ.) ἡ ὠραιότερα πόλις τοῦ Ἀφγανιστάν.—**Χεράτν** (30,000 κ.) ἔχουσα ἐμπόριον καὶ βιομηχανίαν ροδελαίου καὶ ξιφῶν.

Οἱ **κάτοικοι** τοῦ Ἀφγανιστάν ἀνέρχονται εἰς 5,000,000 καὶ εἶναι Μωαμεθανοὶ διοικούμενοι ὑπὸ ἀπολύτου ἡγεμόνος, ὅστις φέρει τὸν τίτλον τοῦ **Ἐμίρη** καὶ ὀνομάζεται **Ἀβδούρ-Ραχμάν.**

Ἐπὶ τῶν δύο τούτων χωρῶν πολὺ ἰσχύουσιν οἱ Ἀγγλοι.

ποῖον διέρχεται, τὰς χειρηνήσους καὶ τὰ ἀκρωτήρια τὰ ὅποια παρακάμπει, τοὺς πορθμοὺς τοὺς ὁποίους διαπλέει καὶ τὰς παραλίους πόλεις πρὸ τῶν ὁποίων διέρχεται ὁ μεταχθίνων δι' ἀτμοπλοίου ἐκ τῆς Βομβάης εἰς τὴν Σιθηρίαν.

ΙΝΔΙΚΑΙ ΝΗΣΟΙ

Ἰνδικαὶ νῆσοι λέγονται αἱ μεταξύ τῆς Ἀσίας καὶ τῆς ἠπείρου Αὐστραλίας κείμεναι νῆσοι, τῶν ὁποίων αἱ πλείσται εἶναι ὄρειναι καὶ ἡφαιστειώδεις. Αἱ κυριώτεραι τῶν νήσων τούτων εἶναι αἱ ἑξῆς:

Ἡ Σουμάτρα (4,000,000 κ.) εὐφρωτάτη νῆσος παράγουσα ἰδίως πέπερι.

Ἡ Ἰαύα (22,000,000 κ.) ἤτις χωρίζεται ἀπὸ τῆς Σουμάτρας διὰ τοῦ πορθμοῦ τῆς Σούνδης καὶ παράγει ἐξαιρετον καφέν, ζάχαριν, καπνὸν εὐώδη, τέτον, ὄρυζαν, βανίλλην, κίναν κ. ἄ.

Ἡ Βόρνεος (2,000,000 κ.) τῆς ὁποίας τὸ ἐσωτερικὸν εἶναι ἄγνωστον ὑπάρχουσιν ἐν αὐτῇ ἄγριοι καὶ ἀνθρωποφάγοι, **προϊόντα** δὲ αὐτῆς εἶναι χρυσός, ἀδάμαντες κ. ἄ.

Ἡ Κελέβη (1,150,000 κ.) ἡ ὁποία παράγει καρυόφυλλα καὶ μοσχοκάρυκα.

Αἱ **Φιλιππίται** (6,000,000 κ.) τῶν ὁποίων ἡ μεγχλειτέρα εἶναι ἡ **Λουζὼν**.

Καὶ αἱ **Μολοῦκται** (νῆσοι ἀρωματώδεις) πατρὶς τῶν καρυόφυλλων καὶ μοσχοκαρυῶν.

Αἱ νῆσοι **Ἰαύα** καὶ **Κελέβη** καὶ αἱ **Μολοῦκται** ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Ὀλλανδούς, οἵτινες ἐξουσιάζουσι καὶ τὸ πλείστον μέρος τῆς Σουμάτρας καὶ τῆς Βόρνεο, τὸ δὲ λοιπὸν μέρος τῆς Βόρνεο ἐξουσιάζουσιν οἱ Ἄγγλοι. Αἱ Φιλιππίται ἀνήκουσιν εἰς τὰς Ἡνωμένους Πολιτείας.

Γύμνασιμα 59.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 59. — Ποία θάλασσα περιβρέχει τὸ Βελουτχιστάν; Ποῖα εἶναι τὰ γείτονα κράτη τοῦ Βελουτχιστάν; Ποία χώρα κεῖται πρὸς Δ. τοῦ Ἀφγανιστάν; Ποία εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Κίνας καὶ Ἰαπωνίας; Εἰς πόσας χώρας διαιρεῖται ἡ Ἀσία; Ποῦ χύνεται ὁ Ἰνδός; Τί εἶναι ὁ Ὀρμούσιος, Βεζούβιος, Μιλάγα, Νιππών, Ἀραβία, Κεϋλάνη, Κορέα, Νέα Ζέμβλα καὶ Βαβέλ Μιανδέβ; Περιόδουσον παραλίως ἀπὸ τῆς Ἀσίας μέχρι τῆς Καμ-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

ΑΦΡΙΚΗ

Ὅρια, κόλποι, πορθμοί, νῆσοι καὶ ὄρη.

Ὅρια. Ἡ Ἀφρική περιορίζεται ὑπὸ τῆς Μεσογείου θαλάσσης, πορθμοῦ Γιβραλτάρ, Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ, Ἐρυθρᾶς θαλάσσης καὶ διώρυγος τοῦ Σουέζ.

Κόλποι. Ἡ Μεσόγειος θάλασσα σχηματίζει τὸν κόλπον τῆς **Μεγάλης καὶ Μικρᾶς Σύρτεως**· ὁ Ἀτλαντικὸς ὠκεανὸς σχηματίζει τὸν κόλπον τῆς **Γουϊνέας**· καὶ ὁ Ἰνδικὸς ὠκεανὸς τὸν κόλπον τοῦ **Ἀδένου**.

Πορθμοί. Ὁ τοῦ **Γιβραλτάρ** μεταξὺ Εὐρώπης καὶ Ἀφρικῆς, ὁ **Μοζαμβικὸς** μεταξὺ Ἀφρικῆς καὶ τῆς νήσου **Μαδαγασκάρης** καὶ ὁ τοῦ **Βαβέλ-Μανδὲβ** μεταξὺ Ἀφρικῆς καὶ Ἀραβίας.

Ἀκρωτήρια. Εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν τὸ **Καλόν**, εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν τὸ **Πράσινον** καὶ τὸ τῆς **Εὐέλπιδος ἄκρας** εἰς τὴν νοτιωτάτην ἄκρην τῆς Ἀφρικῆς, εἰς δὲ τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανὸν τὸ **Γουαρδαφούϊον**.

Νῆσοι κυριώτεροι τῆς Ἀφρικῆς εἶναι: Εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν αἱ **Ἀζόροι**, αἱ **Μαδέραι**, αἱ **Κανάριαι**, αἱ τοῦ **Πράσινου ἀκρωτηρίου** καὶ ἡ τῆς **Ἀγ. Ἐλένης**· εἰς δὲ τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανὸν ἡ **Μαδαγασκάρη**, ἡ **Βουρβών** (Ἐνωσις) κ.λ.

Ὅρη. Ὁ **Ἄτλας**, τὰ ὄρη τοῦ **Κόγγου** ἢ τῆς **Νιγοι-**

τσάκας τὰς χώρας τῆς Ἀσίας, Τίνας ποταμοὶ τῆς Ἀσίας χύνονται εἰς τὸν Βεγγαλικὸν κόλπον καὶ Μ. ὠκεανόν; Ποίας χώρας τῆς Ἀσίας ἐξουσιάζει ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλλία, ἡ Τουρκία καὶ ἡ Ρωσία; Τί λέγονται Ἰδικαὶ νῆσοι; Τάξον κατὰ τὸν πληθυσμὸν τὰς χώρας τῆς Ἀσίας. Ποῖαι εἶναι αἱ ἐμπορικώτεροι πόλεις τῆς Ἀσίας;

τίας, τὸ Καμεροῦν παρὰ τὸν κόλπον τῆς Γουινέας, τὰ **Λύπατα, τὸ Κιλιμάντζαρον** καὶ τὰ ὄρη τῆς **Ἀβυθιδνίας.**

Γύμνασμα 60.

Ποταμοί, λίμναι, ἔρημοι, κάτοικοι, κλίμα καὶ προϊόντα.

Ποταμοὶ ἐπισημότεροι τῆς Ἀφρικῆς εἶναι : ὁ **Νεῖλος** χυνόμενος εἰς τὴν Μεσόγειον θάλασσαν ὁ **Σενεγάλης, ὁ Γαμβίας, ὁ Νίγρος** καὶ ὁ **Ζαῖρος** ἢ **Κόγγος** χυνόμενοι εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν· ὁ **Ζαμβέζης** χυνόμενος ἀπέναντι τῆς νήσου Μαδαγασκάρης καὶ ὁ **Λίμποπος,** ὅστις σχηματίζει τὸν περίφημον καταρράκτην τῆς Βικτωρίας καὶ χύνεται εἰς τὸν Ἰνδικὸν ὠκεανόν.

Λίμναι. Ἡ **Τσάδα, ἡ Τσάνη, ἡ Νυάνζα, ἡ Ταγγανίκα** καὶ ἡ **Νυάσδα.**

Ἐρημοι. Ἡ **Σαχάρα** ἡ μεγαλύτερα ἔρημος τῆς γῆς.

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Ἀφρικῆς συμποσούμενοι εἰς 200,000,000 εἶναι κατὰ τὴν θρησκείαν εἰδωλολάτραι (Φετιχισταί) καὶ τινες Μωαμεθανοὶ καὶ Χριστιανοί. Ἐκ τῶν κατοίκων τῆς Ἀφρικῆς οἱ μὲν αὐτόχθονες ζῶσιν ἐκ τῆς θήρας καὶ κτηνοτροφίας, οἱ δὲ ἄποικοι Εὐρωπαῖοι οἱ ὅποιοι εἶναι ἐγκατεστημένοι εἰς τὰ παράλια, ἐνασχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν καὶ τὸ ἐμπόριον.

Τὸ **κλίμα** τῆς Ἀφρικῆς εἶναι ἐν γένει θερμὸν καὶ νοσῶδες (κίτρινοι πυρετοί)· εἰς τὰ πλεῖστα μέρη τῆς Ἀφρικῆς ἐπικρατοῦσι

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 60.—Ποίας ἡ πείρους περιβρέχει ἡ Μεσόγειος θάλασσα, ἡ Ἐρυθρὰ καὶ ὁ Ἰνδὸς ὠκεανός; Ποῦ κεῖται τὸ Καλόν, τὸ Κομορτῖνον, τὸ Γουαδραφούϊον, τὸ Ἄδενον καὶ τὸ Πράσινον; Ποῦ χύνεται ὁ Ἰνδός, ὁ Μενάμη, ὁ Καμβόσιος, ὁ Ὄδις, ὁ Τάμεσις; Δεῦξον ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου τὸν Μοζαμβικόν, τὸν κόλπον τοῦ Ἄδένου, τὸν Βαβέλ-Μανδέβ, τὰ ὄρη τοῦ Κόγγου, τὸ Κιλιμάντζαρον, τὴν διώρυγα τοῦ Σουέξ; Εἰς ποίας ἡπείρους ἀνήκουσιν αἱ νῆσοι Μαδέραι, Βλεαρίδες, Κορσική, Μαδαγασκάρη, ἡ τῆς ἀγ. Ἐλένης, ἡ Μάλτα, αἱ Κυκλάδες, ἡ Κρήτη, ἡ Βουρβών, ἡ Ἰσλανδία, ἡ Ἰρλανδία;

δύο ὄραι τοῦ ἔτους ἡ ξηρὰ καὶ ἡ βροχερά· καὶ εἰς μὲν τὰ βόρεια μέρη ἡ βροχερὰ καὶ ἡ χειμερινή περίοδος ἀρχεται ἀπὸ τοῦ Ἀπριλίου μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου, εἰς δὲ τὰ νότια ἀπὸ τοῦ Ὀκτωβρίου μέχρι τοῦ Μαρτίου. Κατὰ τὴν βροχερὰν περίοδον οἱ ποταμοὶ αὐτῆς πλημμυροῦντες φέρουσιν ἰλὸν παχεῖαν, ἐξ ἧς τὸ ἔδαφος καθίσταται εὐφορὸν καὶ παράγει φοίνικας, βενάνας, ξυλοκέρατα, ἀραβικὸν κόμμι ἐξαχόμενον ἐκ τῶν πολυπληθῶν αὐτῆς ἀκκιῶν, σήσαμον, ἰνδικόν, πέπερι, ὄρουζαν, ζάχαριν κ. ἄ. Εἰς τὴν Ἀφρικὴν ἀπαντῶνται ἐκ τῶν ἀγρίων ζώων, λέοντες, τίγρεις, πάνθηρες, λεοπαρδάλεις, θῶες, ὄνοι, ἐλέφαντες, καμηλοπάρδαλεις, αἰγαγροί, ἵπποπόταμοι, στρουθοκάμηλοι, πύθηρες διαφόρων εἰδῶν, ἐκ δὲ τῶν ἔρπετων κροκόδειλοι, πολυπληθεῖς ὄφεις, μεταξὺ τῶν ὁποίων καὶ ὁ βόας. Ἡ Ἀφρικὴ ἐξάγει καὶ μέταλλα χρυσόν, ὅστις εὐρίσκεται ὡς κόνις εἰς τοὺς ποταμούς, χαλκόν καὶ πολυτίμους λίθους.

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ

Ἡ Ἀφρικὴ περιλαμβάνει τὰς ἐξῆς χώρας: τὴν Ἀφρικανικὴν Τουρκίαν (Αἴγυπτον καὶ Τρίπολιν), Τύνιδα, Ἀλγέριον, Μαρόκον, ἔρημον Σαχάραν, Σενεγαμβίαν, Γουϊνέαν, Καπλανδίαν, Ἀνατολικὰς παραλίους χώρας, Ἀβυσσινίαν, Σουδὰν καὶ Βελγικὸν Κόγκον.

Γύμνασμα 61.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 61.— Πόσαι εἶναι οἱ κάτοικοι τῆς Ἀφρικῆς, Εὐρώπης καὶ Ἀσίας; Ποῦ ἔχεται ὁ Ἰνδός, ὁ Νεῖλος, ὁ Εὐφράτης, ὁ Αἴμπος, ὁ Τάναϊς, ὁ Γάγγης, ὁ Ἰραβίδης, ὁ Μενάμ, ὁ Ζαΐρας, ὁ Σενεγάλης, ὁ Δεῖγηρ, ὁ Ρήγος, ὁ Γαμβίας, ὁ Κόγγος, ὁ Ἰενσείας, ὁ Ἀμούρ; Τί λέγεται ἔρημος, λίμνη, ἰσθμὸς, ἡπειροί; Μὲ ποίαν ἡπειρὸν ἐίνονται ἡ Ἀφρικὴ; Ποῦ κεῖνται αἱ λίμναι Βένερ, Ἀράλη, Νυάνζα, Κασπία, Ὀλέγχ, Βαϊκάλη, Νυάσσα, Τσάνη, Κωνσταντία, Τσάδα; Πόσαι εἶναι ἔρημοι τῆς Ἀφρικῆς καὶ Ἀσίας;

ΑΦΡΙΚΑΝΙΚΗ ΤΟΥΡΚΙΑ

Ἐκτὸς τῆς Εὐρωπαϊκῆς Τουρκίας καὶ Ἀσιατικῆς, αἰτίνες ἀμέσως κυβερνῶνται ὑπὸ τοῦ Σουλτάνου, ἡ Τουρκία ἐξουσιάζει καὶ δύο ἄλλας χώρας ἐν τῇ Ἀφρικῇ, ἧτοι τὴν Αἴγυπτον καὶ Τρίπολιν.

ΑΙΓΥΠΤΟΣ

Ὅρια. Ἡ Αἴγυπτος περιορίζεται ὑπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, διώρυγος τοῦ Σουέζ, Μεσογείου θαλάσσης, Τριπόλεως καὶ Ἀβυσσινίας.

Ἡ Αἴγυπτος εἶναι ἐν γένει χώρα πεδινή, πρὸς Α. δὲ μόνον ὄρεινῇ ἐνθα ὑψοῦνται τὰ **Ἀραβικὰ ὄρη.** Ἡ Αἴγυπτος διαρρέεται ὑπὸ τοῦ Νείλου ποταμοῦ, ὅστις πηγάζει ἐκ τῆς λίμνης **Οὐκερέθης** (Βικτωρίας Νυάνζης) καὶ τῆς **Τδάνης** καὶ χύνεται εἰς τὴν μεσόγειον θάλασσαν. Ὁ ποταμὸς οὗτος ἀπὸ τοῦ Ἰουλίου μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου πλημμυρεῖ καὶ καλύπτει τὸ ἔδαφος διὰ παχείας ἰλύος, ἧτις καθιστᾷ τὸ ἔδαφος λίαν εὐφορον. Περὶ τὰ τέλη δὲ τοῦ Ὀκτωβρίου ἀποσύρονται πάλιν τὰ ὕδατα αὐτοῦ εἰς τὴν κοίτην.

Ἡ Αἴγυπτος διακρίεται εἰς **Ἄνω, Μέσων** καὶ **Κάτω** (παραλίαν).

Πόλεις ἐπίσημότεραι τῆς Αἰγύπτου εἶναι εἰς μὲν τὴν **Ἄνω: Σιούτ** (30,000 κ.) ἐπὶ τῆς ἀριστερᾶς ὄχθης τοῦ Νείλου· ἐκ ταύτης ἀναχωροῦσι τὰ καρναβάνια διὰ τὸ ἐσωτερικὸν τῆς Ἀφρικῆς. Εἰς δὲ τὴν **Μέσων: Κάϊρον** (580,000 κ.) πρωτ. τῆς Αἰγύπτου παρὰ τὴν δεξιάν ὄχθην τοῦ Νείλου ἔχουσα πλεῖστα τζαμία καὶ μέγα ἐμπόριον· ἐνταῦθα διαμένουσι πολλοὶ Ἕλληνες· παρὰ τὸ Κάϊρον ὑψοῦνται αἱ πυραμίδες, αἱ τάφοι τῶν ἀρχαίων βασιλέων (Φαραῶν) τῆς Αἰγύπτου. Καὶ εἰς τὴν **Κάτω: Ἀλεξάνδρεια** (320,000 κ.) παράλιος πόλις τὸ κέντρον τοῦ μεταξὺ Αἰγύπτου καὶ Εὐρώπης ἐμπορίου καὶ ἔδρα τοῦ πατριάρχου Ἀλεξανδρείας (Φώτιος) πλησίον ταύτης κεῖται ἡ νῆσος **Φάρος**, ἐπὶ τῆς ὁποίας ὑπάρχει φάρος διὰ τοὺς ναυτιλλομένους· ἐνταῦθα ἐμπορεύονται πολλοὶ Ἕλληνες.—

Δαμιέτη (37,000 κ.) παρά τὸ ἀνατολικὸν στόμιον τοῦ Νείλου, ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα καλὸν λιμένα καὶ σιδηροδρομικὴν συγκοινωνίαν μετὰ τῆς Ἀλεξανδρείας καὶ Καίρου· ἐξάγει ἀρίστην ὄρυζαν.—

Ροσδέτη (20,000 κ.) ἐπὶ τοῦ δυτικῷ στόμιου τοῦ Νείλου.—

Πόρτ-Σαΐδ ἐπὶ τῆς Μεσογείου εἰς τὸ στόμιον τῆς διώρυγος.—
Ἰθμανλία εἰς τὸ μέσον τῆς διώρυγος.—καὶ **Σουέξ** εἰς τὸ ἄλλο στόμιον τῆς διώρυγος ἀπὸ τὸ μέρος τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης.

Εἰς τὴν Αἴγυπτον ἀνήκει ἡ **Νουβία** καὶ τὸ **Αἰγυπτιακὸν Σουδάν**. **Πόλεις** κυριώτεραι τῆς Νουβίας : **Χαρτοῦμ** (50,000 κ.) ἐπὶ τῆς συμβολῆς τοῦ Λευκοῦ καὶ Κυανοῦ ποταμοῦ, οἵτινες ἐνούμενοι σχηματίζουν τὸν Νεῖλον. — **Σουακείμ** ἐμπορικὸς λιμὴν εἰς τὴν Ἐρυθρᾶν θάλασσαν.

Τὸ δὲ Αἰγυπτιακὸν Σουδάν περιλαμβάνει τὴν χώραν τοῦ **Δαρφούρ** καὶ **Κορδοφάν** μετὰ πρωτ. **Ἑλ-᾽Οβεΐδην**.

Οἱ κάτοικοι τῆς Νουβίας καὶ τοῦ Αἰγυπτιακοῦ Σουδάν ἀνέρχονται εἰς 12,000,000.

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Αἰγύπτου συμποσοῦνται εἰς 10,000,000 καὶ εἶναι Μωαμεθανοὶ (Φελλάχοι) καὶ Χριστιανοὶ (Κόπται)· ὑπάρχουσιν ὅμως καὶ πολλοὶ Ἕλληνες, Ἀράβες καὶ Ἀγγλοὶ. Οὔτοι κυβερνῶνται ὑπὸ ἀντιβασιλείως (ὁ νῦν Ἀββᾶς Χιλμῆ πασῆς) ὑποτελοῦς εἰς τὸν Σουλτᾶνον καὶ φέροντες τὸν τίτλον τοῦ **Χεδΐβου**.

Τὸ **κλίμα** τῆς Αἰγύπτου εἶναι εὐκράτερον εἰς τὰ παράλια, εἰς δὲ τὸ κέντρον θερμὸν καὶ νοσῶδες (κίτρινοι πυρετοὶ)· τὸ ἔδαφος εὐφρορώτατον παράγον ἄρθονα σιτηρὰ (δις τοῦ ἔτους συγκομιδῆ), φοῖνικας, κάνναβιν, βάμβακα, ἰνδικόν, ζαχαροκάλυμον, ὄρυζαν, ἀρχαῖσιτον κ. ἄ. Ἐκ τῶν ἀγρίων ζώων ἐν τῇ Αἰγύπτῳ ἀπαντῶνται ὄφεις, λέοντες, ὕαινα, ἀλώπεκες κ. ἄ. Γύμνασιον 62.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 62.—Ποῖαι εἶναι αἱ γείτονες χῶραι τῆς Αἰγύπτου; Ποῖαι εἶναι αἱ παράλια πόλεις τῆς Αἰγύπτου, αἱ ἐμπορικώτεραι; Ποῖος ποταμὸς διαρρέει τὴν Αἴγυπτον καὶ πόθεν πηγάζει; Ποῖας θαλάσσης, πορθμοῦς καὶ ὠκεανοῦς θὰ διαπλεύσῃ ἀγγλικὸς στόλος ἀποπλεύσας ἐκ Πορτσμουθίου διὰ

ΒΕΡΒΕΡΙΑ

ΤΡΙΠΟΛΙΣ

Όρια. Ἡ **Τρίπολις** περιορίζεται ὑπὸ τῆς Αἰγύπτου, Μεσογείου θαλάσσης, Τύνιδος καὶ Ἐρήμου Σαχάρας.

Ἡ Τρίπολις διαιρεῖται εἰς τὴν **ἰδίως Τρίπολιν**, τὴν **Βάγκαν** καὶ τὸ **Φεζάν**.

Κυριώτεραι **πόλεις** : **Τρίπολις** (30,000 κ.) εὐλόμενος καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἐπὶ τῆς Μεσογείου θαλάσσης. — **Μορζούκι** πρωτ. τοῦ Φεζάν ἔχουσα μέγα ἐμπόριον μετὰ τοῦ ἐσωτερικοῦ τῆς Ἀφρικῆς ἐνεργούμενον διὰ τῶν καρχακίων. — **Βεγγάζι** πρωτ. τῆς Βάρκας ὄχυρὰ πόλις.

Νομὸς τῆς Τουρκίας ἡ Τρίπολις κατοικεῖται ὑπὸ 800,000 κατοίκων ἀπάντων Μωχμεθανῶν.

Τὸ **κλίμα** τῆς Τριπόλεως εἶναι ἐν γένει θερμὸν, κυριώτερα δὲ αὐτῆς **προϊόντα** εἶναι σιτηρὰ, φοῖνικες, σῦκκ, ἀμύγδαλα, μεσημβρινοὶ καρποὶ κ. ἄ.

ΤΥΝΙΣ

Όρια. Ἡ **Τύνις** περιορίζεται ὑπὸ τῆς Τριπόλεως, Μεσογείου θαλάσσης καὶ Ἀλγερίου.

Πρωτεύουσα τῆς Τύνιδος εἶναι : **Τύνις** (150,000 κ.) ὁ-

τὴν Ἀλεξάνδρειαν καὶ Σουκείμ; Ποῖται χωρὶς ἀποτελοῦσι τὸ Αἰγυπτιακὸν Σουδάν; Ποῖας θαλάσσης ἐνόμιε ἡ διώρυξ τοῦ Σουέξ, τῆς Κορίνθου, τοῦ Κιέλου-Ἀμβούργου; Ποῖται πόλεις κεῖνται ἐπὶ τῶν στομιῶν τοῦ Νείλου, τῆς διώρυγος τοῦ Σουέξ; Ποῦ κεῖνται (εἰς τὴν Εὐρωπαϊκὴν Τουρκίαν, Ἀσιατικὴν ἢ Ἀφρικανικὴν) αἱ πόλεις: Σμύρνη, Σιούτ, Σουέξ, Βηρυττός, Δέλβιον, Μητροβίτσα, Θεσταλοίκη, Κάιρον, Βασσόρα, Χρυτόπολις, Διδυμότειχον καὶ Πόρτ-Σαΐδ;

χρῆ καὶ ἐμπορικὴ πόλις ἔχουσα βιομηχανίαν μεταξωτῶν ὑφανμά-
των καὶ φεσίων.

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Τύνιδος (1,500,000) εἶναι οἱ πλείστοι Μωα-
μεθανοὶ κυβερνώμενοι ὑπὸ **Βέν** (Σίδη-Ἀλῆ) ὑπὸ τὴν προστασίαν
τῆς Γαλλίας.

Τὸ **κλίμα** τῆς Τύνιδος εἶναι ὡς καὶ τὸ τῆς Τριπλίως,
προϊόντα δὲ αὐτῆς κυριώτερα εἶναι σιτηρὰ, φοίνικες, ἔλαιον κ.ἄ.

ΑΛΓΕΡΙΟΝ

Ἔθνη. Τὸ **Ἀλγέριον** περιορίζεται ὑπὸ τῆς Μεσογείου θα-
λάσσης, Μαρόκου, ἐρήμου Σαχάρας καὶ Τύνιδος.

Πόλεις: **Ἀλγέριον** (85,000 κ.) ἐπὶ ὠραίας θέσεως ὄχυ-
ρὰ πόλις ἔχουσα ἐμπόριον ἰδίως λαχανικῶν.— **Ἐράνη** (70,000
κ.) ἔχουσα εὐρυχωρότατον λιμένα.

Οἱ **κάτοικοι** τοῦ Ἀλγερίου (4,700,000) εἶναι οἱ πλείστοι
Μωαμεθανοί· οἱ ἀρχαιότεροι κάτοικοι τοῦ Ἀλγερίου ἦσαν τρομεροὶ
πειραταὶ εἰς τὴν Μεσόγειον μέχρι τοῦ 1830, ὅποτε ἡ χώρα αὕτη
ἐκυριεύθη ὑπὸ τῶν Γάλλων.

Τὸ **κλίμα** τοῦ Ἀλγερίου εἶναι εὐκράτεστον εἰς τὰ παράλια
καὶ θερμώτατον εἰς τὰ μεσόγεια, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορώτατον παρά-
γον σιτηρὰ, φοίνικες, οἶνον, βάμβακα κ. ἄ. Εἰς τῆς μεγάλης τοῦ
Ἀλγερίου λευμῶνας βόσκουσι πολλὰ ἑκατομμύρια προβάτων καὶ
αἰγῶν, εἰς δὲ τὰ παράλια ἀλιεύονται κοράλια καὶ σπόγγοι.

ΜΑΡΟΚΟΝ

Ἔθνη. Τὸ **Μαρόκον** περιορίζεται ὑπὸ τῆς Μεσογείου θα-
λάσσης, πορθμοῦ Γιβραλτάρ, Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, Ἐρήμου Σαχά-
ρας καὶ Ἀλγερίου.

Πόλεις: Φέζ (100,000 κ.) ἔδρα τοῦ Σουλτάνου· ἔχει ἐμπορίον καὶ βιομηχανίαν ὄπλων, μαλλίνων ὑφασμάτων, μακροκινῶν δερμάτων, φεσίων κ. ἄ.—**Μαρόκον** (50,000 κ.) πρὸς τοὺς πρόποδας τοῦ Ἀτλαντος, ἄλλοτε πρωτ. τοῦ Μαρόκου ἔχουσα ἐργαστήσια μακροκινῶν δερμάτων.

Οἱ **κάτοικοι** τοῦ Μαρόκου (8,000,000) εἶναι Μωαμεθανοὶ καὶ ὀλίγοι Χριστιανοὶ καὶ Ἑβραῖοι. Ἡ κτηνοτροφία καὶ βιομηχανία φεσίων, μεταξωτῶν ὑφασμάτων καὶ μακροκινῶν δερμάτων εἶναι ἡ ἐνασχόλησις τῶν κατοίκων. Ὁ Αὐτοκράτωρ τοῦ Μαρόκου φέρει τὸν τίτλον τοῦ **Σουλτάνου** (Μουλά-Ἀβδούλ-Ἀζίζ).

Τὸ **κλίμα** τοῦ Μαρόκου εἶναι ὡς καὶ τῶν ἄλλων χωρῶν τῆς Βερβερίας, **προϊόντα** δὲ αὐτοῦ κυριώτερα εἶναι σιτηρὰ, φοίνικες, καπνός, ἔλαιον, ἀμύγδαλα, ζαχαροκάλαμον κ. ἄ. Ἐκ τῶν ζώων τοῦ Μαρόκου διακρίνονται αἱ αἴγες, αἵτινες φημίζονται διὰ τὸ λεπτότατον αὐτῶν ἔριον.

Ἡ **Τρίπολις**, ἡ **Τύνις**, τὸ **Ἀλγέριον** καὶ τὸ **Μαρόκον** λέγονται **Βερβερία**.
Γύμνασμα 63.

ΣΑΧΑΡΑ

Ἔρη. Ἡ **Ἔρημος Σαχάρα** περιορίζεται ὑπὸ τῆς Βερβερίας, Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, Σουδάν καὶ τῆς κοιλάδος τοῦ Νείλου.

Αὕτη εἶναι ἡ μεγαλειτέρα ἔρημος τῆς γῆς. Τὸ ἔδαφος αὐτῆς

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 63. — Ποῖος πορθμὸς χωρίζει τὴν Ἰσπανίαν ἀπὸ τοῦ Μαρόκου; Ποῖο ἐξουσιάζουσι τὴν Βερβερίαν; Ἐκ ποίων χωρῶν ἀποτελεῖται ἡ Ἀφρικανικὴ Τουρκία; Περιηγήθητι τὰς ἐν τῇ Μεσογείῳ θαλάσσει παραλίους πόλεις τῆς Ἀφρικῆς; Ἡ Μεσόγειος θάλασσα ποίας χώρας τῆς Εὐρώπης, Ἀσίας καὶ Ἀφρικῆς περιβρέχει; Ποία εἶναι ἡ ἐμπορικωτέρα πόλις τῆς Ἀφρικῆς ἐπὶ τῆς Μεσογείου; Εἰς ποίαν πόλιν τῆς Αἰγύπτου καὶ τοῦ Ἰνδοστάν διαμύνουσι Ἕλληνες ἐμπορευόμενοι; Ποίας θαλάσσης καὶ πορθμῶδες θὰ διαπλεύσῃ ἰστιοφόρον ἀποπλεῦσαν ἐκ Μασσαλίας διὰ τὴν Τύνιδαν;

καλύπτεται υπό κυματηράς ἄμμου, ἥτις μετακινεῖται υπό τῶν ἀνέμων καὶ ρίπτεται εἰς πλησιοχώρους χώρας· ἐξ αἰτίας τῆς ἀνιπταμένης ταύτης ἄμμου ἡ ἔρημος Σαχάρα ὀλονέν πλησιάζει πρὸς τὴν κοιλάδα τοῦ Νείλου καὶ διὰ τοῦτο ἐσκεπάσθησαν υπό ἄμμου τὰ περισσότερα ἐρείπια τῶν ἀρχαίων νῶν καὶ ἄλλων οἰκοδομημάτων.

Τὸ κλίμα τῆς Σαχάρας εἶναι ἀφόρητον ἕνεκα τῆς μεγάλης αὐτῆς θερμότητος εἰς τόσον βαθμόν, ὥστε καὶ ὡς δύνανται νὰ ψηθῶσιν ἐπὶ τῆς ἄμμου τὸν χειμῶνα μόνον μετριάζεται ἡ θερμότης καὶ τότε πίπτει πάχνη καὶ σχηματίζεται πάγος. Διαρκεῖ δὲ εἰς τὴν Σαχάραν παντοτεινὴ ἀνομβρία καὶ μεγάλη ξηρασία, διότι τὰ νερὰ φερόμενα ὑπεράνω αὐτῆς ἢ ἐξατμίζονται ἢ διασκορπίζονται ταχέως υπό τῶν ἀνέμων, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ συχνότερα πνέων εἶναι ὁ ἄνεμος Σαμούν. Αἱ διὰ τῶν ἐρήμων, ὡς τῆς Σαχάρας, πορεῖαι εἶναι πολὺ ἐπικίνδυναι, διότι πολλάκις ὀλόκληροι συνοδαὶ καλύπτονται υπό τῆς ἀνιπταμένης ἄμμου, πολλάκις δὲ καὶ ἀποθνήσκουσιν ἀπὸ τὴν δίψαν ἐὰν τὰ φρέατα χωθῶσιν ἢ ξηρανθῶσιν. Εἰς τὴν ἔρημον Σαχάραν ἐξέχουσιν ὡς νῆσοι τόποι ἔνυδροι καὶ κατὰφυτοὶ ὀνομαζόμενοι **ὄασις**, αἵτινες παράγουσι φοῖνικας, ροδάκινα, δαμάσκηνα, ρόζα, σίτον καὶ βάμβακκ'. Εἰς τὰς ὄασις ταύτας (σταθμοὺς τῶν καραβανίων) κατοικοῦσιν ἡμιάγριοι λαοὶ (3—4,000, 030) ρωμκλέοι καὶ πολεμικοὶ ζῶντες νομαδικὸν βίον καὶ διοικούμενοι υπό ἰδίων ἡγεμόνων. Τὸ ἐμπόριον τῆς Σαχάρας μετὰ τῶν χωρῶν τῆς Βερβερίας ἐνεργεῖται μόνον διὰ τῶν καμήλων.

ΣΕΝΕΓΑΜΒΙΑ

Ἡ Σενεγαμβία κείται πρὸς Ν. τῆς Σαχάρας καὶ περιβρέχεται υπό τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ.

Τὸ πλεῖστον μέρος τῆς Σενεγαμβίας ἐξουσιάζουσιν οἱ Γάλλοι μὲ πρῶτ. **Ἄγ. Λουδοβικόν** ἐξάγουσαν ἄφθονον κόμμι· ὑπάρ-

χουσιν ὅμως καὶ κτήσεις τῶν Ἑγγλων μὲ πρωτ. **Ἄγ. Μαρίαν τοῦ Βαθούρτσου** καὶ τῶν Πορτογάλλων μὲ πρωτ. **Γέβαν** ἐπὶ νήσου εἰς τὸ ἐσωτερικὸν αὐτῆς ὑπάρχουσι διάφορα κράτη ἀνεξάρτητα.

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Σενεγαμβίας ὑπολογίζονται εἰς 10,000,000 καὶ εἶναι Μωαμεθανοί.

Τὸ **κλίμα** αὐτῆς εἶναι θερμὸν καὶ νοσῶδες, τὰ δὲ κυριώτερα αὐτῆς **προϊόντα** εἶναι ὄρυζα, φοίνικες, κόμμι, ἰνδικόν, ζαχαροκάλαμον, χρυσός, σίδηρος κ. ἄ.

Γύμνασιον 61.

ΓΟΥΙΝΕΑ

Ἡ **Γουϊνέα** κεῖται πρὸς Ν. τῆς Σενεγαμβίας καὶ τοῦ Σουδάν καὶ ἐκτείνεται μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Κρουένου. Δικαιρεῖται δὲ εἰς **Ἄνω Γουϊνέαν** καὶ **Κάτω Γουϊνέαν**.

Ἡ **Ἄνω Γουϊνέα** ἐκτείνεται ἀπὸ τῆς Σενεγαμβίας μέχρι τοῦ ἀκρωτηρίου Λοπέζ. Εἰς τὰ περὶ αὐτῆς διάφορα εὐρωπαϊκὰ κράτη (Ἑγγλοι, Γάλλοι, Γερμανοὶ) ἔχουσι ἀποικίας.

Κυριώτεροι ἀποικῖαι: ἡ Ἑγγλικὴ **Σιέρα Λεόνη** μὲ πρωτ. **Φρητόουν**—ἡ Ἀμερικανικὴ **Λιβέρια** (2,000,000 κ.), ἡ ὁποία ἀποτελεῖ ἐλευθέρην δημοκρατίαν μὲ πρωτ. **Μουραβίαν**—ἡ Γαλλικὴ ἀποικία τῶν **Ἐλεφαντοδόντων**—ἡ Ἑγγλικὴ **παραλία τοῦ χουδοῦ** κ. ἄ. Εἰς δὲ τὰ ἐσωτερικὰ αὐτῆς ὑπάρχουσι διάφορα

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 61.—Ποῖα χώρα κεῖται πρὸς Ν. τῆς Βερβερίας; Ποῖος ἄνεμος καυστικὸς πνέει εἰς τὴν Σαχάραν καὶ ἔρημον τῆς Ἀραβίας; Ποῖοι ποταμοὶ διαρρέουσι τὴν Σενεγαμβίαν; Εἰς ποῖας χώρας κεῖνται αἱ πόλεις: Κάϊρον, Ἀλεξάνδρεια, Ἄγ. Λουδοβίκος, Βαρκελώνη, Πεκίνον, Ἀστραχάν, Καϊσάρεια, Πάτραι, Ὀδένηση, Ἀθήναι καὶ Βέρνη; Διὰ ποίων θαλασσῶν, ὠκεανῶν καὶ πορθμῶν θὰ διαπλεύσῃ ἀτμόπλοιοι ἀποπλεῦσταν ἐκ τοῦ Ἄγ. Λουδοβίκου διὰ τὴν Καλκοῦταν καὶ Ἀρχάγγελου; Ποῖαν χώραν τῆς Βερβερίας ἔχει ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς ἡ Γαλλίας; Ποῦ κεῖται τὸ Πράσινον, τὸ Κελόν;

κράτη, τῶν ὁποίων ἐπισημότερα εἶναι: τὸ βασιλείον τῶν Ἀδωναντιῶν (ὑπὸ τὴν Ἀγγλικὴν προστασίαν) καὶ τὸ βασιλείον τῶν Δαχομέων (ὑπὸ τὴν Γαλλικὴν προστασίαν) μὲ πρωτ. Ἀδουμέν. ἐνταῦθα οἱ ἄγριοι κάτοικοι τελοῦσιν ἀνθρωποθυσίας κατὰ τὰς διαφόρους αὐτῶν τελετὰς.

Ἡ Κάτω Γουινέα ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Λοπέζ μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Κουνένου. Εἰς τὰ περάλια αὐτῆς δύο εὐρωπαϊκὰ κράτη ἔχουσιν ἀποικίας, οἱ Γάλλοι (Γαλλικὸν Κόγγον) καὶ οἱ Πορτογάλλοι (Πορτογαλικὸν Κόγγον).

Τὸ Γαλλικὸν Κόγγον ἐκτείνεται ἀπὸ τοῦ ἀκρωτηρίου Λοπέζ μέχρι τῶν ἐκβολῶν περίπου τοῦ ποταμοῦ Κόγγου. Τὸ δὲ Πορτογαλικὸν Κόγγον (Ἀγγούλα, Βαγγουέλα, Μοσχμέδα) ἀπὸ τοῦ Κόγγου μέχρι τοῦ ποταμοῦ Κουνένου μὲ πρωτ. Ἀγ. Παῦλον τῆς Λοάνδης.

Ἡ δὲ χώρα, ἣ ὁποία ἐκτείνεται ἀπὸ τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Κουνένου μέχρι τῶν ἐκβολῶν τοῦ ποταμοῦ Ὁράγγου καὶ πρὸς Α. μέχρι τῆς ἐρήμου Καλαχάρης ἀνήκει εἰς τοὺς Γερμανοὺς.

Οἱ κάτοικοι τῆς Γουινέας ὑπολογίζονται εἰς 11,000,000 καὶ εἶναι εἰδωλολάτραι προσφέροντες εἰς τοὺς θεοὺς τῶν καὶ ἀνθρωποθυσίας.

Τὸ κλίμα τῆς Γουινέας εἶναι θερμότατον καὶ νοσηρὸν (κίτρινοι πυρετοί), τὸ δὲ ἕδαφος εὐφορον ἕνεκα τῆς ὑγρασίας, ἣτις μεγάλως συντελεῖ εἰς τὴν βλάστησιν. Προϊόντα αὐτῆς εἶναι φοίνικες, πέπερι, χρυσός, ἐλεφάντινον ὄστον κ. ἄ.

ΚΑΠΠΑΝΔΙΑ

Ἡ Καππανδία ἢ ἡ χώρα τῆς Εὐέλπιδος Ἄκρας κατέχει τὸ νοτιώτατον μέρος τῆς Ἀφρικῆς καὶ ἀνήκει εἰς τοὺς Ἀγγλους.

Πόλεις ἐπισημότεραι: Καπτάουν (Ἄκρα 105,000 κ.)

παρά τὸ ἀκρωτήριο τῆς Καλῆς Ἑλπίδος ἐμπορικὴ πόλις καὶ σταθμὸς τῶν διερχομένων ἐκεῖθεν πλοίων.—**Κωνσταντία** ὀνομαστὴ διὰ τοὺς οἴνους τῆς.—**Πόρτ-Ἐλισάβετ** ὁ πρῶτος ἐμπορικὸς λιμὴν τῆς ἀποικίας.

Οἱ **κάτοικοι** αὐτῆς ἀνέρχονται εἰς 1,500,000. Τὸ **κλίμα** αὐτῆς εἶναι γλυκύτατον, τὰ δὲ κυριώτερα αὐτῆς **προϊόντα** εἶναι δημητριακοὶ καρποί, καφέες, γεώμηλα, περιφημοὶ οἶνοι, χρυσός, ἀδάμαντες κ. ἄ. Ἐκ τῶν ζώων τῆς Καπλανδίας διακρίνονται αἱ αἰγες διὰ τὸ λεπτότατον αὐτῶν ἔριον καὶ αἱ στρουθοκάμηλοι, τῶν ὁποίων τὰ πτερὰ χρησιμεύουσι διὰ τοὺς πέλους τῶν γυναικῶν.

Γύμνασμα 65.

ΑΝΑΤΟΛΙΚΑΙ ΧΩΡΑΙ ΑΦΡΙΚΗΣ

Αἱ **Ἀνατολικαὶ χῶραι** τῆς Ἀφρικῆς ἐκτείνονται καθ' ὅλην τὴν παραλίαν τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ καὶ ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Ἕλληνας, Ἰταλοὺς, Γερμανοὺς, Πορτογάλλους καὶ Ὀλλανδοὺς.

1) Ἡ **παραλία** τῆς **Σουάλης**, τὴν ὁποίαν ἐξουσιάζουσιν Ἰταλοὶ καὶ Ἕλληνοι. 2) Ἡ **παραλία** τῆς **Ζανζιβάρης** (Γερμανικὴ) ἀπέναντι τῆς ὁποίας εὐρίσκεται τὸ **Σουλτανάτον** τῆς Ζανζιβάρης κυβερνώμενον ὑπὸ ἄραβος ἡγεμόνος ὑπὸ τὴν προστασίαν τῆς Ἀγγλίας μὲ ὁμώνυμον πόλιν σπουδαῖον ἐμπορικὸν λιμὴνα. 3) Ἡ **παραλία** τῆς **Μοζαμβίκης** καὶ ἡ τῆς **Σοφάλας** (Πορτογαλικαὶ) μὲ πρωτ. **Μοζαμβίκην**. 4) Ἡ **παραλία** τῆς **Ζουλου-**

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 65.—Ὁνόματον τὰς χώρας τῆς Ἀφρικῆς ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ εἰς τὰ παραλία τῶν ὁποίων διάφορα εὐρωπαϊκὰ κράτη ἔχουσιν ἀποικίας. Ποῦ χύνεται ὁ Κούνεος, Λίμποπος, Δεῖγερ, Γαμβίας, Νίγρος; Δεῖξον ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου τὸ Καμερόν, τὸν Ἀγ. Λουδοβίκον, τὸν Νεῦτον, τὴν Κορσικὴν, τὴν Μισκάτην, τὸ Κορδοφάν, τὸν Ἀτλαντα, τὰ ὄρη τῆς Νιγηρίτας, τὸν κόλπον τῆς Γουϊνέας, τὴν Κάτω Γουϊνέαν. Ποῦ κεῖται καὶ τί εἶναι ἡ Καπτάν, ἡ Λιβέρια, ἡ Κωνσταντία, ἡ Φέζ, ἡ Ἀβομέη, ἡ Κουμασία, ἡ Βάρκα, ἡ Νουβία, ἡ Σουκείμ, ἡ Τσάδα, ὁ Ὁράγγης καὶ ὁ Μοραῦος;

λάνδης, Νατάλης και Καφορείας (Ἀγγλικαί). 5) Ἡ **Τρανσδάβλη** (1,100,000 κ.) χώρα πλουσιωτάτη εἰς χρυσὸν μὲ πρωτ. **Πραιτωρίαν**. Καὶ 6) Ἡ **Ἐράγγη** (210,000 κ.), ἡ ἧποία κείνεται πρὸς Ν. τῆς Τρανσδάλης μὲ πρωτ. **Βλουφουτέιν**. Οἱ κάτοικοι τῶν δύο τελευταίων δημοκρατιῶν (Βέρς) ὑπετάγησαν μετὰ γενναίαν ἀντίστασιν εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς.

ΑΒΥΣΣΙΝΙΑ

Ἔθνη. Ἡ Ἀβυθδινία ἢ Αἰθιοπία περιορίζεται ὑπὸ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης, Αἰγύπτου (Νουβίας), Σουδᾶν καὶ Σομαλίας.

Πόλεις : **Σαμάρα** πρὸς Β. τῆς λίμνης Τσάνης, ἐκ τῆς ὁποίας πηγάζει ὁ Κυανοῦς Νεῖλος. — **Μαδδάβα** ἐπὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης τὴν ὁποίαν ἐξουσιάζουσιν οἱ Ἴταλοί.

Οἱ Ἀβυσσῖνοι 4,000,000 εἶναι μελαῖφοι τὸ χρῶμα μὲ χαρακτηριστικὰ τῆς Λευκῆς φυλῆς καὶ κατὰ τὴν θρησκείαν Χριστιανοὶ (Κόπται) διοικούμενοι ὑπὸ τοῦ βασιλέως **Μενελίκ**, φέροντος τὸν τίτλον τοῦ βασιλέως τῶν βασιλέων τῆς Αἰθιοπίας.

Ἡ Ἀβυσσινία εἶναι χώρα ὄρεινστάτη (ὡς ἡ Ἐλβετία) καὶ καλύπτεται ὑπὸ ὄρεων χιονοσκεπῶν, ἔχουσα ὠραίας τοποθεσίας, πυκνότατα δάση, ὠραίας λίμνας καὶ καταρράκτας. Τὸ κλίμα αὐτῆς δὲν εἶναι θερμὸν, διότι εἶναι χώρα ὄρεινή· **προϊόντα** δὲ αὐτῆς εἶναι δημητριακοὶ καρποὶ, ὄρυζα, βάμβαξ, φοίνικες, ξύλα (ἔβενος κ. ἄ.) καὶ διάφορα μέταλλα. Εἰς τὰ ὄρη αὐτῆς ζῶσιν ἐλέφαντες, λέοντες κ. ἄ.

Γύμνασμα 66.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 66. — Ποία εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Ἀβυσσινίας; Ποιοὶ ἐξουσιάζουσι τὴν Μασσάβαν, τὴν Τρανσδάλην, τὴν Ἐράγγην; Ὄνομασον τὰ ἀκρωτήρια, τὰς ἐκβολὰς τῶν ποταμῶν, τὰς θαλάσσας καὶ τοὺς πορθμούς, τοὺς ὁποίους διαπλέει καὶ τὰς χώρας παρὰ τὰ παράλια, τῶν ὁποίων πλέει ὁ μεταβατικὸν δι' ἱστιοφόρου ἀπὸ Ἀλεξανδρείας εἰς Ἀγ. Λουδοβίκον, Μασσά-

ΒΕΛΓΙΚΟΝ ΚΟΓΚΟΝ

Πρὸς Α. τῆς Κάτω Γουίνεας καὶ εἰς τὸ κέντρον τῆς Νοτίου Ἀφρικῆς ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ Κόγγου μέχρι τῶν λιμνῶν Ἀλβέρτου Νυάσδης, Ταγγανίκας καὶ Νυάσδης ἐκτείνεται τὸ ἀνεξάρτητον κράτος τοῦ **Κόγκου** ὑπὸ τὴν ἐπικυριαρχίαν τοῦ βασιλέως τῶν Βέλγων.

Πρωτ. **Βόμα** παρὰ τὸν Κόγκον.

Οἱ **κάτοικοι** αὐτοῦ ὑπολογίζονται εἰς 14,000,000. Κυριώτερα δὲ αὐτοῦ **προϊόντα** εἶναι καφές, φοῖνικες, ἐλεφάντινον ὄστυον, καουτσούκ, κάρυκ κ. ἄ.

ΣΟΥΔΑΝ

Όρια. Τὸ **Σουδάν** περιορίζεται ὑπὸ τῆς ἐρήμου **Σαχάρας**, **Σενεγαμβίας**, **Γουίνεας**, **Βελγικοῦ Κόγκου** καὶ **Νουβίας**.

Τὸ **Σουδάν** διαιρεῖται εἰς διάφορα **Σουλτανάτα**, τῶν ὁποίων ἐπισημότερα εἶναι : τὸ **Βορνοῦ** μὲ πρωτ. **Κούκαν** παρὰ τὴν ἐλώδη λίμνην **Τσάδαν**, ἧτις εἶναι φωλεὰ κροκοδείλων καὶ ἵπποποτάμων καὶ ἡ **Μασδίνα** πρὸς Α. τοῦ **Γαλλικοῦ Σουδάν**, τὸ ὁποῖον ἐκτείνεται πρὸς Α. τῆς **Σενεγαμβίας** καὶ εἶναι οὐχὶ ἀκριβῶς γνωστὸν, μὲ πρωτ. **Τιμβουκτοῦ**.

Οἱ **κάτοικοι** τοῦ **Σουδάν** 75,000,000 εἶναι εἰδωλολάτραι καὶ **Μωαμεθανοὶ** διοικούμενοι ὑπὸ ἰδίων ἡγεμόνων.

εαν καὶ **Σουκείμ**. Ποίας χώρας τῆς Ἀφρικῆς ἔχει πρὸς τὰ δεξιὰ του ὁ ἀπὸ **Γιβραλτάρ** διὰ τῆς **Μεσογείου** καὶ τοῦ **Ἰσθμοῦ τοῦ Σουέζ** πρὸς τὰς **Ἰνδίας** πλέων; Ποίας χώρας καὶ ὅρη τῆς Ἀφρικῆς; θὰ διέλθῃ ὁ μεταβιβίων διὰ **ξηρᾶς** ἐπὶ **Τύνιδος** εἰς **Ἀβυσσινίαν**; Ἀπὸ τῆς **Σενεγαμβίας** εἰς **Χαρτούμ**; Ἀπὸ **Πόρτ-Ἐλισάβετ** εἰς τὴν χώραν τοῦ **Σομαλίου**;

Τὸ κλίμα τοῦ Σουδάν εἶναι θερμὸν, τὴ δὲ ἔδαφος ἕνεκα τῶν ἀφθόνων ὑδάτων εὐφορώτατον· παράγει δημητριακοὺς καρπούς, βάμβακα, ἰνδικόν, φοίνικας, κόμμι, καφέν κ. ἄ. καὶ ἐξάγει χρυσόν, κηρόν, κόμμι, πτερὰ στρουθοκαμήλων, ἐλεφάντινον ὄστουν κ. ἄ.

ΝΗΣΟΙ ΤΗΣ ΑΦΡΙΚΗΣ

Αἱ νῆσοι τῆς Ἀφρικῆς διαιροῦνται εἰς νήσους τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ καὶ νήσους τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ.

Νῆσοι τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ.

Αἱ Ἀζόραι, αἵτινες παράγουσι κίτρα καὶ ἐξαίρετα πορτοκάλια.

Αἱ Μαδέραι καὶ αἱ Κανάριαι, αἵτινες παράγουσιν οἶνον, μεσημβρινοὺς καρπούς, ζάχαριν, καπνόν καὶ ἰδίως κοχενίλλην. Ἐπισημότερα τῶν Καναρίων νήσων εἶναι ἡ Φέρορος.

Αἱ νῆσοι τοῦ Πραδίνου ἀρωτηρίου, αἱ ὁποῖαι εἶναι κατὰξηροι καὶ ἀνυδροί.

Ἡ νῆσος τῆς ἁγ. Ἐλένης, ἔνθα ἀπέθικεν ὁ Μ. Νεπολέων.

Ἡ Ἀνάληψις κ. ἄ.

Αἱ νῆσοι αὗται εἶναι ὄρειναι καὶ ἡρμιστειώδεις καὶ ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Ἀγγλοὺς, Ἰσπανοὺς καὶ Πορτογάλλους. Οἱ Πορτογάλλοι ἐξουσιάζουσι τὰς Ἀζόρας, τὰς Μαδέρας καὶ τὰς τοῦ Πραδίνου ἀρωτηρίου· οἱ Ἰσπανοὶ τὰς Καναρίας νήσους καὶ οἱ Ἀγγλοὶ τὴν νῆσον τῆς ἁγ. Ἐλένης καὶ τῆς Ἀναλήψεως.

Νῆσοι τοῦ Ἰνδικοῦ ὠκεανοῦ.

Ἡ Σοκοτόρα εἰς τὴν εἴσοδον τοῦ κόλπου τοῦ Ἀδένου, πατρὶς τῆς ἁλῆς.

Αἱ Σεϋχέλλαι καὶ αἱ Ἀμοράνται.

Ἡ Μαδαγασκάρη (5,000,000 κ.) ἡ μεγαλειτέρα νῆσος τῆς Ἀφρικῆς μετὰ πρωτ. Ἀνταναναρίβαν (105,000 κ.) μεσόγειον πόλιν, ἐν τῇ ὁποίᾳ ἐδρεύει ἡ βασίλισσα· ταύτης λιμνηνεῖται ἡ Ταματέβη.

Αἱ Κομόραι μεταξύ Ἀφρικῆς καὶ Μαδαγασκάρης.

Αἱ Μαδκαρῆναι νῆσοι, ἧτοι ἡ νῆσος τοῦ ἁγ. Μαν-
ρικίου (Φράντσκα), ἡ Ἐνωθις (Βουρβών) κ. ἄ.

Τὰς νήσους ταύτας ἐξουσιάζουσιν οἱ Ἄγγλοι καὶ οἱ Γάλλοι. Οἱ
Γάλλοι ἐξουσιάζουσι τὰς Κομόρας, τὴν Μαδαγασκάρην καὶ τὴν
Ἐνωσιν, τὰς δὲ λοιπὰς οἱ Ἄγγλοι. Γύμνασμα 67.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄.

ΑΜΕΡΙΚΗ

Ἡ Ἀμερικὴ ἢ ὁ νέος κόσμος διαιρεῖται φυσικῶς εἰς δύο
μεγάλας χερσονήσους, ἧτοι τὴν Βόρειον Ἀμερικὴν καὶ τὴν
Νότιον ἠνωμένας διὰ τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ.

Ἰσθμὸς λέγεται στενὸν μέρος ξηρᾶς, τὸ ὅποιον ἐνώνει δύο
ξηρᾶς καὶ χωρίζει δύο θαλάσσας.

Ἦδη χάριν συγκοινωνίας τοῦ Ἀτλαντικοῦ μετὰ τοῦ Εἰρηνικοῦ
ὠκεανοῦ ἐνεργεῖται ἡ τομὴ τοῦ ἰσθμοῦ τούτου διὰ διώρυγος, οὕτως
ὥστε ἡ Ἀμερικὴ θὰ δικαιρεθῇ εἰς δύο μεγάλας νήσους.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 67. — Ποῖοι ἐξουσιάζουσι τὰς νήσους τῆς Ἀφρικῆς ἐν γέ-
νει; Ποῖαι νῆσοι κεῖνται μεταξύ Ἀφρικῆς καὶ Μαδαγασκάρης, παρὰ τὸ
Γουαρδαφρούσιον, πρὸς Δ. τὸ Πρασίνου, πρὸς Α. τῆς Μαδαγασκάρης; Ποί-
ας χώρας περιβρέχει ἡ Ἐρυθρὰ θάλασσα; Διεῖξον ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρ-
του τὴν Γαλλίαν, Σουδάν, Καπλανδίαν, Ζυζιθάρην, Σουηδίαν, Σιβηρίαν,
Γερμανίαν, Τουρκίαν, Ἰαπωνίαν, Γουινέαν, Ζουλουλάνδην, Τρανσβάλην,
Ἄγγλιαν, Κάϊρον, Τύνιδα, Φίτζ, Μοσαλίαν, Κομμασίαν, Μέκκαν, Καπτά-
ουν, Τεχεράνην, Τιμβουκτοῦ, Βεγγάζην καὶ Σουακίμ. Ποίας χώρας τῆς
Ἀφρικῆς καὶ Ἀσίας περιβρέχει ὁ Ἰνδικὸς ὠκεανός; Ποία εἶναι ἡ πρωτεύου-
σα τῆς Μαδαγασκάρης; Ποῖαι νῆσοι λέγονται Μαδκαρῆναι;

Ὅρια, θάλασσαι, κόλποι, πορθμοί, νῆσοι, χερσόνησοι, ἀκρωτήρια, ὄρη, ποταμοί, λίμναι, κάτοικοι κλίμα καὶ προϊόντα.

Ὅρια. Ἡ Ἀμερικὴ περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Βορείου Π. ὠκεανοῦ, τοῦ Μ. ὠκεανοῦ καὶ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ.

Θάλασσαι, κόλποι. Ἡ Βερίγγειος θάλασσα, ὁ κόλπος τῆς Καλλιφορνίας, ὁ Παναμικός, ἡ Βαφφίνιος θάλασσα, ὁ Οὐδσόγιος κόλπος, ὁ τοῦ Ἀγ. Λαυρεντίου, ὁ Μεξικανικός καὶ ἡ Ἀντιλλικὴ ἢ Καραϊβικὴ θάλασσα.

Πορθμοί. Ὁ Βερίγγειος ἐνόμων τὴν Βερίγγειον θάλασσαν μετὰ τοῦ Β. Π. ὠκεανοῦ, ὁ τοῦ Δαβίς ἐνόμων τὴν Βαφφίνιον θάλασσαν μετὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ, ὁ Οὐδσόγιος ἐνόμων τὸν Οὐδσόγιον κόλπον μετὰ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ καὶ ὁ Μαγγελανικός μετὰ τῆς Ν. Ἀμερικῆς καὶ τῆς νήσου Γῆς τοῦ Πυρός.

Νῆσοι. Ἡ Γροιλλανδία, αἱ ἐν τῷ Β. Π. ὠκεανῷ διεσπαρμέναι νῆσοι, ἡ Νεόγειος, αἱ Βαχαμικαὶ νῆσοι, αἱ Μεγάλαι καὶ Μικραὶ Ἀντίλλαι καὶ ἡ Γῆ τοῦ Πυρός.

Χερσόνησοι κυριώτεροι τῆς Ἀμερικῆς εἶναι : εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν ἡ Λαβραδὸρ, ἡ Νέα Σκωτία, ἡ Φλωρίς καὶ ἡ Ἰουκατάνη· εἰς δὲ τὸν Μ. ὠκεανὸν ἡ χερσόνησος τῆς Καλλιφορνίας.

Ἀκρωτήρια ἐπισημότερα τῆς Ἀμερικῆς εἶναι : τὸ Φαρέβελλον πρὸς Ν. τῆς Γροιλλανδίας, τὸ τοῦ Ἀγ. Ρόκου, τὸ ἀκρωτήριο Χόρν εἰς τὴν νοτιωτάτην ἄκρην τῆς Ν. Ἀμερικῆς καὶ τὸ τοῦ Ἀγ. Λουκά πρὸ τοῦ κόλπου τῆς Καλλιφορνίας.

Ὅρη. Εἰς τὴν Β. Ἀμερικὴν ἡ σειρά τῶν Βραχχωδῶν ὄρεων, ἡ ὅποια φθάνει μέχρι τοῦ ἰσθμοῦ τοῦ Παναμᾶ, εἰς δὲ τὴν Ν. Ἀμερικὴν αἱ Κορδιλλιέραι τῶν Ἄνδεων.

Ποταμοί. Εἰς τὴν Β. Ἀμερικὴν ὁ ποταμὸς τοῦ Ἀγ. Λαυρεντίου χυνόμενος εἰς τὸν ὁμώνυμον κόλπον, ὁ Μισσισιπῆς χυνόμενος εἰς τὸν Μεξικανικὸν κόλπον καὶ ὁ Νιαγάρας, ὅστις πη-

γάζει ἐκ τῆς λίμνης Ἐρίης καὶ κρημνίζων τὰ ὕδατα αὐτοῦ ἀπὸ ὕψους 47 μέτρων σχηματίζει τὸν διάστημα καταρράκτην τοῦ Νιαγάρα, ἐν τῶν περιεργότερων θαυμάτων τοῦ κόσμου, χύνεται δὲ εἰς τὴν λίμνην Ὀντάριον. Εἰς δὲ τὴν Ν. Ἀμερικὴν ὁ Ὄρινόκος χυνόμενος εἰς τὴν Ἀντιλλικὴν θάλασσαν, ὁ Ἀμαζόνιος ὁ μεγαλύτερος ποταμὸς τῆς γῆς καὶ ὁ Λαπλάτας χυνόμενοι εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν.

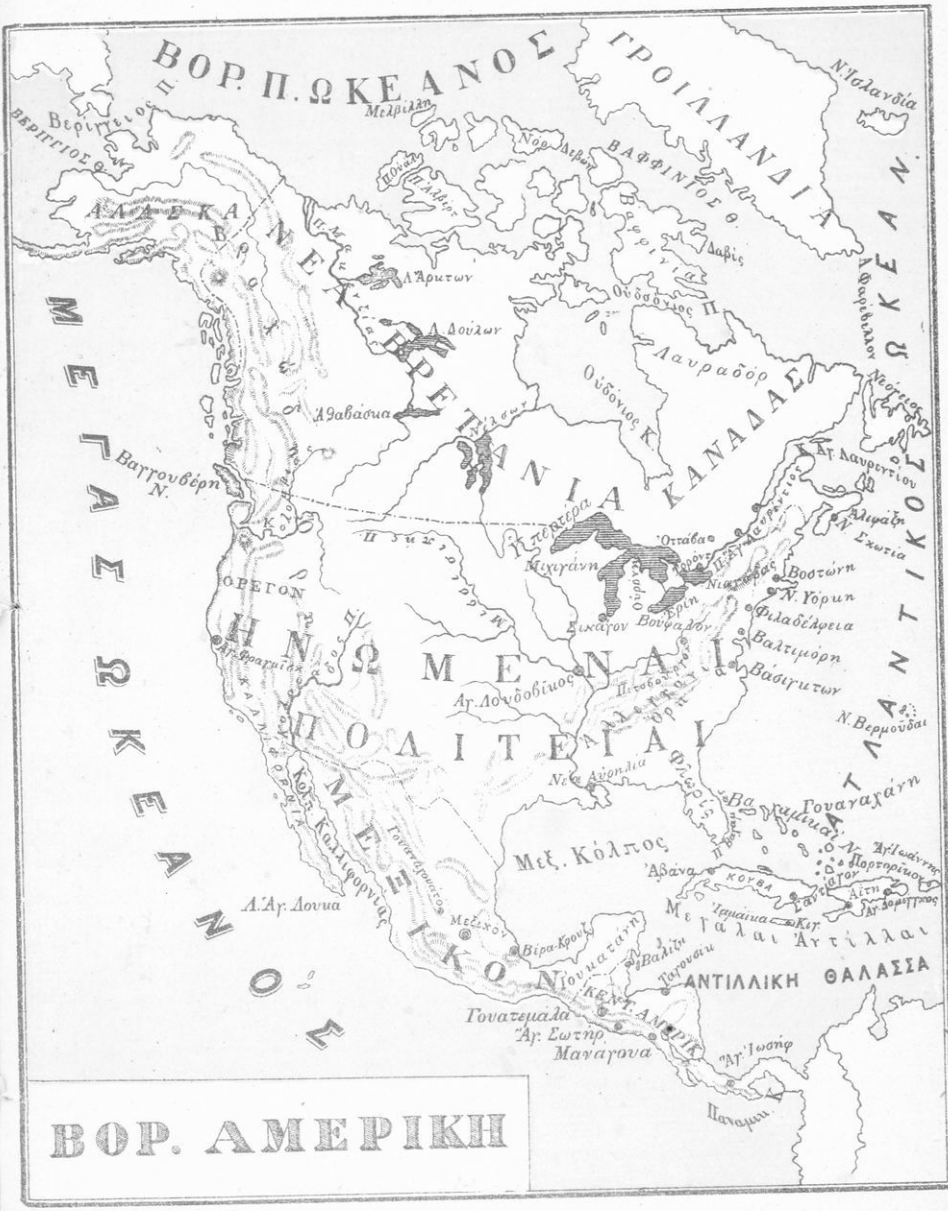
Λίμναι. Ἡ Ὑπερτέρα, ἡ Μιχιγάνη, ἡ Οὐρόνη, ἡ Ἐρίη καὶ ἡ Ὀντάριος εἰς τὴν Β. Ἀμερικὴν· εἰς δὲ τὴν Ν. Ἀμερικὴν ἡ Τιτικάκη.

Οἱ κάτοικοι τῆς Ἀμερικῆς ἀνέρχονται εἰς 125,000,000 καὶ εἶναι κατὰ τὴν θρησκείαν Χριστιανοί, Διαμαρτυρούμενοι καὶ Καθολικοί, οἱ δὲ αὐτόχθονες εἰδωλολάτραι.

Τὸ κλίμα τῆς Ἀμερικῆς εἶναι ποικίλον, εἰς μὲν τὰ Β. καὶ Ν. μέρη ψυχρόν, εἰς δὲ τὸ κέντρον θερμόν. Προϊόντα αὐτῆς εἶναι δημητριακοὶ καρποί, γεώμηλα, βάμβυξ, κακάον, κίνα, βαίλλη, διάφορα ξύλα πρὸς βαφήν, ζαχαροκάλαμον, καφές, Ἰνδικὸν κ. ἄ. Ἐκ τῶν ζώων τῆς Ἀμερικῆς τὰ κυριώτερα εἶναι ὁ κάστωρ, ὁ βόνασος (ἀγριόβωδον), ὁ τάπηρος, ὁ σκίουρος, ἐκ δὲ τῶν πτηνῶν ὁ γύψ, ἡ στρουθοκάμηλος, διάφορα εἶδη ψιττακῶν, ποικιλανθίδες κ. ἄ. Ἡ Ἀμερικὴ πρὸς τοῦτους ἐξάγει καὶ χρυσόν, ἄργυρον, χαλκόν, σίδηρον, ὑδράργυρον κ. ἄ.

Γύμνασμα 68.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 68. — Ποῖοι ὠκεανοὶ περιβρέχουσι τὴν Ἀμερικὴν; Ποῖαι θάλασσαι σχηματίζονται ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ καὶ ποῖοι κόλποι ὑπὸ τοῦ Μ. ὠκεανοῦ; Ποῖαι νῆσοι κεῖνται ἀπὸ τοῦ κόλπου τοῦ ἁγ. Λαυρεντίου μέχρι τῆς Γῆς τοῦ Πυρός; Ποῖος πορθμὸς χωρίζει τὴν Ἀσίαν ἀπὸ τὴν Ἀμερικὴν; Εἰς ποίας ἡπείρους ἀνήκουσιν αἱ νῆσοι Κυκλάδες, Ἀντίλλαι, Ἰαπωνικαὶ καὶ Βαχχμικαὶ; Δεῖξον τὰς ἐκβολὰς τοῦ Μισσισιπιῆ καὶ τοῦ ποταμοῦ τοῦ ἁγ. Λαυρεντίου, τὴν κοίτην τοῦ Ἀμαζονίου καὶ τὰς πηγὰς τοῦ Ὄρινόκου. Τίνα τὰ ὄρη τῆς Β. Ἀμερικῆς; Ποίας ἡπείρους περιβρέχει ὁ Ἀτλαντικὸς ὠκεανός;

ΒΟΡ. ΑΜΕΡΙΚΗ

ΠΟΛΙΤΙΚΗ ΔΙΑΙΡΕΣΙΣ

Ἡ Ἄρ πολιτικῶς διαιρεῖται εἰς 15 χώρας, ἐκ τῶν ὁποίων 5 εἶναι εἰς τὴν Β. Ἀμερικὴν καὶ 10 εἰς τὴν Ν. Ἀμερικὴν.

ΒΟΡΕΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ

1. Αἱ ΑΡΚΤΙΚΑΙ ΧΩΡΑΙ, ἧτοι ἡ **Γροιλανδία** καὶ αἱ ἐν τῷ Β. Π. Ὠκεανῷ διεσπαρμέναι νῆσοι, αἵτινες καλύπτονται αἰωνίως ὑπὸ πάγων.

2. Ἡ ΝΕΑ ΒΡΕΤΤΑΝΙΑ μὲ πρωτ. **Ὀττάβαν.**

3. Αἱ ΠΝΩΜΕΝΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ, τῶν ὁποίων πόλεις ἐπισημέτεραι εἶναι **Βασιγκτὼν** καὶ **Νέα Ὑόρκη.**

4. Τὸ ΜΕΞΙΚΟΝ μὲ ὁμώνυμον πρωτεύουσαν.

5. Τὰ ΚΡΑΤΗ τῆς ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΑΜΕΡΙΚΗΣ μὲ πόλεις **Γουατεμάλαν** καὶ **Ἅγιον Σωτῆρα** (Σὺν Σαλβαδόρ).

ΝΟΤΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ

1. Ἡ Κολομβία	μὲ πόλιν	Καρακάς, Βογόταρ καὶ Κοϊτοῦρ
2. Ἡ Περούϊα	μὲ πρωτ.	Λίμα
3. Ἡ Βολιβία	»	Χουκισάκαρ
4. Ἡ Χιλῆ	»	Σαρταῖνον
5. Ἡ Παταγωνία		
6. Ἡ Λαπλάτα	»	Βουένος-Ἄγρες
7. Ἡ Οὐρουγουάν	»	Μορτεβίδεορ
8. Ἡ Παραγουάν	»	Ἀράληφιν
9. Ἡ Βραζιλία	»	Ρίο-Ἰανέιρον

10. Καὶ ἡ **Γουϊάνη** με πόλιν *Γεωργιόπολιν, Παραμάριβορ καὶ Καϊέννην.*
Γύμνασμ. 69.

ΑΡΚΤΩΔΙΑ ΧΩΡΑΙ

Γροιλλανδία. Αὕτη καλύπτεται ὑπὸ χιόνων τὸ πλείστον τοῦ ἔτους. Οἱ κάτοικοι αὐτῆς συμποσούμενοι εἰς 12,000 (ἐκτὸς 250 Εὐρωπαϊῶν) εἶναι μικρόσωμοι, ὅμοιοι μὲ τοὺς Λάπωνας τῆς Σουηθίας καὶ τοὺς Σαμογέτας τῆς Ρωσσίας καὶ καλοῦνται **Ἔσκιμῶοι.** Οὗτοι ἀγχολοῦνται εἰς τὴν ἀλίειαν φωκῶν καὶ φαλαινῶν, τῶν ὁποίων τὸ μὲν κρέας μεταχειρίζονται ἀντὶ τροφῆς, τὸ δὲ λίπος ἀντὶ βουτύρου καὶ ἐκ τοῦ δέρματός των κατασκευάζουσι σκηνὰς καὶ ἐνδύματα. Οἱ Δανοὶ ἐπὶ τῆς Δ. παρακλίας ἔχουσιν ἀλιευτικὸς σταθμούς.

Ἡ ΝΕΑ ΒΡΕΤΤΑΝΙΑ ἢ ΚΑΝΑΔΑΣ περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Β. Π. ὠκεανοῦ, χερσονήσου Ἀλάσκας, Μ. ὠκεανοῦ, Ἡνωμένων Πολιτειῶν καὶ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ.

Κυριώτεροι πόλεις : **Ἄττάβα** (45,000 κ.) ἔδρα τοῦ Ἄγγλου διοικητοῦ.—**Κουεβέκκ** (70,000 κ.) παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ἁγ. Λαυρεντίου ὄχουρᾶ καὶ ἐμπορικὴ πόλις. — **Μοντρεάλ** (200,000 κ.) ἔχουσα ἐμπόριον γουναικῶν.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 69. — Ποίας χώρας τῆς Ἀμερικῆς περιβρέχει ὁ Ἀτλαντικὸς ὠκεανός ; Ποίαν χώραν διαρρέει ὁ Μισσισιπής ; Ποίας χώρας περιβρέχει ὁ Μεξικανικὸς κόλπος ; Ποία πόλις κεῖται παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Λαπλάττ ; Ποίων κρατῶν πρωτ. εἶναι αἱ ἐξῆς πόλεις : Βασιγκτώ, Πικρίτσι, Πετροῦπολις, Πεκῖνον, Βέρνη, Κάϊρον, Βιέννη, Μαδρίτη, Ἀλγέριον, Ἀκρα, Ρώμη, Λίμα, Βουένος Ἀϊρες ; Εἰς ποίας ἡπείρους κεῖνται αἱ χῶραι : Βρασιλία, Ρωσία, Τουρκεστάν, Ἀραβία, Μεξικόν, Βολιβία, Ἀβυσσινία, Περουία, Χιλή, Σουηθία, Ἀγγλία, Ἑλλάς καὶ Τουρκία ; Ποῖαι νῆσοι κεῖνται μεταξὺ Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς ; Πῶς φυσικῶς διαιρεῖται ἡ Ἀμερικῆ ; Ποίας θαλάσσης ἐνόνει ὁ Ὀδδσόνιος πορθμὸς καὶ ποίας ξηρὰς ὁ ἰσθμὸς τοῦ Παναμᾶ ;

Πρό τοῦ κόλπου τοῦ Ἁγ. Λαυρεντίου κείται ἡ νῆσος **Νεόγειος** ἀνήκουσα εἰς τοὺς Ἁγγλους, εἰς τὰ παράλια τῆς ὁποίας ἀλιεύονται πλήθη βακαλάων καὶ ἀντακαίων (Μουρούνας).

Οἱ **κάτοικοι** τοῦ Καναδά 5,000,000 εἶναι Χριστιανοὶ καὶ εἰδωλολάτραι ὑποκείμενοι εἰς τοὺς Ἁγγλους.

Τὸ **κλίμα** τοῦ Καναδά εἶναι ψυχρότατον εἰς τὰ βόρεια μέρη καὶ σχεδὸν ἀκατοίκητον, εἰς δὲ τὰ νότια εὐκραέστερον.

Προϊόντα αὐτῆς εἶναι ὀλίγος σίτος, λίνον, κάνναβις, κωνός, περιζήτητα σισυροφόρα ζώα, ἰχθύες, χαλκός, ἄργυρος, λιθάνθρακες καὶ πετρέλαιον.

Γύμνασμα 70.

Αἱ ἠνωμέναι πολιτεῖαι περιορίζονται ὑπὸ τῆς Ν. Βρετανίας, Μεξικῶ, Μεξικανικοῦ κόλπου, Ἀτλαντικοῦ καὶ Μ. ὠκεανοῦ.

Κυριώτεραι **πόλεις**: **Βασιγκτὼν** (300,000 κ.) πρωτεύουσα ἔχουσα πανεπιστήμιον καὶ ἀστεροσκοπεῖον.—**Βαλτιμόρη** (600,000 κ.) ἔχουσα ναυπηγεῖα καὶ μέγα ἐμπόριον ἀλεύρου καὶ καπνοῦ.

—**Φιλαδέλφεια** (1,200,000 κ.) ἔχουσα σπουδαῖον ἐμπόριον βιβλίων καὶ πετρελαίου.—**Ν. Ὑόρκη** (2,500,000 κ.) ἡ ἐμπορικωτάτη πόλις τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν ὀνομαστή διὰ τὴν ὥραιαν σιδηρᾶν γέφυραν (1879 μ. μῆκος καὶ 40 μ. ὕψος ὑπὲρ τὴν θάλασσαν), ἡ ὁποία ἐνώνει αὐτὴν μὲ τὴν ἀπέναντι νῆσον Λόγκ-Ἰσλάνδην· ἐνταῦθα ὑπάρχουσιν Ἕλληνες διατηροῦντες ἑλληνικὸν ναόν.—

Βοστώνη (550,000 κ.) παρὰ τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανὸν μία τῶν ἐμπορικωτάτων πόλεων τῆς Ἀμερικῆς.—**Νέα Ἀγγλία** (280,000 κ.) παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ Μισσισιππῆ, ἡ πρώτη ἀγορὰ τοῦ

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 70.—Τίνα τὰ κράτη εἰς τὰ ὁποῖα διαιρεῖται ἡ Β. Ἀμερικὴ; Ποίᾳς ξηρᾶς χωρίζει ὁ πορθμὸς τοῦ Γιβραλτάρ; Ποίᾳς θαλάσσης, ὠκεανούς, πορθμους καὶ διώρυγας θά διαπλεύσωμεν ἐπιβαίνοντες ἀτμοπλοίου ἐκ τοῦ κόλπου τοῦ Ἁγ. Λαυρεντίου διὰ Βρέστην, Νεάπολιν, Ἀλεξάνδρειαν, Βομβάην, Καλκούταν καὶ Ἰνδοῦ; Ποίαν χώραν περιβρέχει ὁ Οὐδτόμος κόλπος; Ποῖα εἶναι τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν κατοίκων τῆς Γροιλανδίας καὶ Ἰσλανδίας; Ποίᾳς ἡπείρους περιβρέχει ὁ Βόρειος Πηγωμένος ὠκεανός;

βάμβακος.—**Άγιος Λουδοβίκος** (550,000 κ.) μεσόγειος πόλις ἐπὶ τοῦ Μισσισιπῆ.—**Σικάγον** (1,600,000 κ.) ἐπὶ τῆς λίμνης Μιχιγάνης τὸ κέντρον τοῦ ἐμπορίου τῶν σιτηρῶν, τετραχωμένου χοιρείου κρέατος καὶ ξύλων.—**Άγιος Φραγκῖδκος** (340,000 κ.) μέγας ἐμπορικὸς λιμὴν ἐπὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ συνδεδεμένος σιδηροδρομικῶς μετὰ τῆς Νέας Ὑόρκης.—**Βρούκλαν** (1,080,000 κ.) ἐπὶ τῆς Λόγκ-Ίσλάνδης.

Εἰς τὰς Ἠνωμένους Πολιτείας ἀνήκει καὶ ἡ χερσόνησος **Άλάσκα** (30,000 κ.) κτῆσις ρωσικὴ ἄλλοτε παραχωρηθεῖσα εἰς τὰς Ἠνωμένους Πολιτείας. Ἐνταῦθα ὑπάρχουσι πλούσια χρυσορυχεῖα.

Οἱ **κάτοικοι** τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν 78,000,000 (οἱ πλείστοι διαμικτυρόμενοι) ἐνασχολοῦνται εἰς τὸ ἐμπόριον, τὴν βιομηχανίαν, τὰς τέχνας καὶ τὰς ἐπιστήμας· ἡ παιδεία παρ' αὐτοῖς εἶναι πολὺ διαδεδομένη· ὅλοι οἱ κάτοικοι γνωρίζουσι ἀνάγνωσιν, γραφὴν καὶ ἀριθμητικὴν. Αἱ Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι εἶναι τὸ μᾶλλον πεπολιτισμένον κράτος τῆς Ἀμερικῆς καὶ ἴσον ὡς πρὸς τὸν πολιτισμόν, τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν βιομηχανίαν πρὸς τὰ μεγάλα εὐρωπαϊκὰ κράτη. Γλῶσσαι ἐπίσημοι καὶ ἐπικρατεστέραι εἶναι ἡ Ἀγγλικὴ, διότι ἡ χώρα ἦτο κτῆσις Ἀγγλικὴ ἄλλοτε.

Αἱ Ἠνωμένοι Πολιτεῖαι 45 τὸν ἀριθμόν, κυβερνῶνται δημοκρατικῶς καὶ ἀποτελοῦσιν ὁμοσπονδίαν, τῆς ὁποίας ὁ πρόεδρος (Ρουζβελτ) ἐκλέγεται κατὰ τετραετίαν.

Τὸ **κλίμα** τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν εἶναι ποικίλον· **προϊόντα** δὲ αὐτῶν εἶναι ἀφθονώτατος βᾶμβαξ καὶ σίτος (ἡ πρώτη χώρα τῆς ὑψηλῆς ὡς πρὸς τὴν παραγωγὴν τοῦ βᾶμβακος καὶ τοῦ σίτου), γεώμηλα, ἀρκαδίτις, ζαχαροκάλαμον, καπνός, εἶνος δι' ἐγχωρίου τινὸς κλήματος, χρυσός (Καλλιφορνία), σίδηρος, χαλκός, μάλυθδος, ἄργυρος, ὑδράργυρος, πετρέλαιον καὶ ἀφθονοὶ γαιάνθρακες.

Τὸ **ΜΕΞΙΚΟΝ** περιορίζεται ὑπὸ τοῦ Μεξικανικοῦ κόλπου, Ἠνωμένων Πολιτειῶν, Μ. ὠκεανοῦ καὶ τῶν κρατῶν τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς.

Πρωτεύουσα **Μεξικόν** (340,000 κ.) μία τῶν ὠραιότερων καὶ ἐμπορικωτέρων πόλεων τῆς Ἀμερικῆς.

Οἱ **κάτοικοι** τοῦ Μεξικοῦ 13,000,000 διοικοῦνται δημοκρατικῶς. Ὁμιλοῦσι τὴν Ἰσπανικὴν γλῶσσαν, διότι τὸ Μεξικόν ἦτο κτῆσις Ἰσπανικὴ ἄλλοτε (μέχρι τοῦ 1822).

Τὸ **κλίμα** τοῦ Μεξικοῦ εἶναι εἰς μὲν τὰ μεσόγεια εὐκραέστερον, εἰς δὲ τὰ παράλια θερμὸν καὶ νοσῶδες (κιτρινὴ θέρμη). **προϊόντα** δὲ αὐτοῦ εἶναι βάμβαξ, ὄρυζα, ζάχαρις, ἰνδικόν, κακκόν, βαβίλλη κ. ἄ.

Τὰ μεταλλεῖα τοῦ Μεξικοῦ εἶναι πλουσιώτατα εἰς χρυσόν (1½ τόν.), ἄργυρον (500 τόν.) καὶ θεῖον. **Γύμνασμα** 71.

Ἡ **KENTRIKH AMEPIKH** περιορίζεται ὑπὸ τῆς Ἀντιλλικῆς θαλάσσης, Μεξικοῦ, Μ. Ὠκεανοῦ καὶ ἰσθμοῦ τοῦ Παναμαῶ.

Ἡ Κεντρικὴ Ἀμερικὴ περιλαμβάνει 5 δημοκρατίας τῶν ὁποίων ἐπισημότεραι πόλεις εἶναι: ἡ **Γουατεμάλα** (70,000 κ.) πρωτ. τῆς ὁμωνύμου δημοκρατίας (1,620,000 κ.) ἔχουσα κλίμα γλυκύ.—**Ἅγιος Σωτῆρ** (Σάν- Σαλβαδόρ 20,000 κ.) πρωτ. τῆς ὁμωνύμου δημοκρατίας (850,000 κ.) πολλὰκις καταστραφεῖσα ὑπὸ σεισμῶν.

Οἱ **κάτοικοι** τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς συμποσοῦνται εἰς 3, 000,000. Τὸ **κλίμα** αὐτῆς εἶναι νοσῶδες, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορον,

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 71 — Πόρα χώρα πρὸς Β. τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν κεῖται; Τίνα τὰ ὄρη, οἱ ποταμοὶ καὶ αἱ λίμναι τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν; Τίνας θαλάσσης, ὠκεανούς καὶ πορθμούς θά διαπλεύσῃ ἀτμόπλοιο ἀποπλεῦσαν ἐκ τῆς Ν. Ὑόρκης διὰ τὸ Λονδῖνον; Ἐκ τοῦ ἁγ. Φραγκίσκου διὰ Μασσαλίαν καὶ Καλκούταν; Διαχάραξον τὴν ὁδόν, ἣν θὰ ἀκολουθήσῃ ταξειδιώτης ἀναχωρῶν ἐκ τῆς Βοστώνης διὰ τὴν Πετρούπολιν; Εἰς τίνας ἡπείρους καὶ εἰς ποῖα κράτη ἀνήκουσιν αἱ πόλεις: Λονδῖνον, Λίβερπουλ, Βιρμιχάμη, Νεοκαστέλλη, Βρέστη, Παρίσι, Στοκχόλμη, Ὀδησσός, Κίεβον, Βερολίνον, Μαδρίτη, Βαρκελόνη, Ναύπλιον, Μεσολόγγιον, Φιλιππούπολις, Ἀδριανούπολις, Μεδίνα, Πεκῖνον, Βομβάη, Ἁγ. Λουδοβίκος, Μιλάνον καὶ Κουβεέκη;

ἀλλ' ὑπόκειται εἰς τρομεροὺς σεισμούς καὶ παράγει ἄφθονον βάμβακα, κακόν περιφθνον, καφέν, ἰνδικόν, ἐξάριστον καπνόν, ξύλα (ἔβεον, μυχχαγόνιον κ. ἄ.) καὶ πολύτιμα μέταλλα.

Αἱ ΔΥΤΙΚΑΙ ΙΝΔΙΑΙ περιλαμβάνουσι τὰς μεταξὺ τῶν χερσονήσων τῆς Β. καὶ Ν. Ἀμερικῆς κειμένης νήσους, ἧτοι τὰς **Ἀντιλλας** καὶ τὰς **Βαχαμικὰς** νήσους.

Αἱ **Ἀντίλλαι** διακροῦνται εἰς **Μεγάλας** καὶ **Μικράς**. Ἐπισημότεραι τῶν Μεγάλων Ἀντιλλῶν εἶναι :

Ἡ **Κοῦβα** (2,000,000 κ.) ἡ μεγαλειτέρα τῶν Ἀντιλλῶν μὲ πρωτ. **Ἀβάναν** (200, 000 κ.) ἐμπορικὴν πόλιν ἐξάγουσαν τὸν καλλίτερον καπνὸν τῆς γῆς. Ἐνταῦθα εὐρίσκεται ὁ τάφος τοῦ Κολόμβου.— **Σαντιάγον** ἐμπορικὸς λιμὴν. Ἡ νῆσος Κοῦβα ἔχει κλίμα νοσῶδες, ἔδαφος δὲ εὐφροώτατον παράγει ἄφθονον ζάχαριν, εὐωδέστατον καπνόν, βάμβακα, βανίλας, κακάον, ξύλα καὶ πολύτιμα μέταλλα. Ἡ νῆσος αὕτη ἕνεκα τῆς ἀφθονίας τῶν προϊόντων καλεῖται ὁ **μαργαρίτης τῶν Ἀντιλλῶν**.

Ἡ Κοῦβα ἦτο κτῆσις Ἰσπανικὴ, ἀλλὰ μετὰ τὸν Ἰσπανοαμερικανικὸν πόλεμον περιήλθεν ὑπὸ τὴν προστασίαν τῶν Ἡνωμένων Πολιτειῶν, αἵτινες τελευταίον ἀνεκέρυξαν αὐτὴν δημοκρατίαν ἀνεξάρτητον.

Ἡ **Γαμάικα** (630,000 κ.), ἡ ὅποια ἀνήκει εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ παράγει ρόμιον κατασκευαζόμενον ἐκ ζαχαροκαλάμου.

Ἡ **Αἴτη** ἢ ὁ ἅγ. **Δομίγκος** (1,000,000 κ.), ἡ ὅποια διαίρεται εἰς δύο δημοκρατίας, τὴν **δημοκρατίαν τῆς Αἴτης** καὶ τὴν **δημοκρατίαν τοῦ ἅγ. Δομίγκου**.

Καὶ τὸ **Πορτορικόν** (600,000 κ.) καὶ ἡ νῆσος αὕτη ἀποτελεῖ δημοκρατίαν ἀνεξάρτητον ὅπως καὶ ἡ Κοῦβα.

Αἱ δὲ **Μικραὶ Ἀντίλλαι**, αἵτινες καὶ **Καραϊβικαὶ** λέγονται ἀπὸ τῶν ἀρχαίων κατὰ τὸν Καραϊβῶν, ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Γάλλους, Ἀγγλοὺς καὶ Ὀλλανδοὺς. Μεταξὺ τῶν νήσων τούτων συγκαταλέγονται καὶ αἱ νῆσοι **Ἀγ. Βικέντιος** καὶ **Μαρτινίκα**,

αἰτινας κατὰ τὸ 1902 ἔπαθον τρομερὰς καταστροφὰς ἐκ τῆς ἐκρή-
ξεως τῶν ἡφαιστείων. Γύμνασμα 72.

ΝΟΤΙΟΣ ΑΜΕΡΙΚΗ

Ἡ ΚΟΛΟΜΒΙΑ περιορίζεται ὑπὸ τῆς Ἀντιλλικῆς Θαλάσσης, Παναμικοῦ κόλπου, Περουσίας, Βρασιλίας καὶ Γουιάνης.

Ἡ Κολομβία περιλαμβάνει τρεῖς ἀνεξαρτήτους δημοκρατίας.

1) Τὴν δημοκρατίαν τοῦ Ἰσημερινοῦ (κατ. 1,400,000) μὲ πρωτ. **Κούιτον** (50,000 κ.) ἐπὶ ὑψηλῆς θέσεως. Ἐνταῦθα ὑπάρχουσι ἡφαιστεια καπνίζοντα (Χιμβόραζον, Κοτόπαξον).

2) Τὴν δημοκρατίαν τῆς **Κολομβίας ἢ Ν. Γρενάδας** (κατ. 4,000,000) μὲ πρωτ. **Βογόταν** (110,000 κ.) ἐπὶ εὐφρο-
ρωτάτης πεδιάδος· καὶ

3) Τὴν δημοκρατίαν τῆς **Βενεζουέλας** (κατ. 2,650,000) μὲ πρωτ. **Καρακάς** (70,000 κ.) ἐξάρχουσιν περίφημον καφέν.

Τὸ κλίμα τῆς Κολομβίας εἶναι θερμὸν καὶ νοσῶδες εἰς τὰ περάλια, εὐαρκές δὲ εἰς τὰ μεσόγεια, τὸ ἔδαφος ὑπὸκειται εἰς σει-
σμῶν καὶ περᾶγει κακάων, καφέν, καπνόν, ἰνδικόν, κίρκιν, χρυσόν, ἄργυρον, χαλκόν καὶ πολυτίμους λίθους.

Ἡ ΠΕΡΟΥΙΑ περιορίζεται ὑπὸ τῆς Βρασιλίας, Κολομβίας, Μ. Ὠκεανοῦ, Χιλῆς καὶ Βολιβίας.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 72. — Ποῖαι θάλασσα περιθρέουσι τὸ Μεξικὸν καὶ τὰ κράτη τῆς Κεντρικῆς Ἀμερικῆς; Ποίαι χώρας, ὄρη καὶ ποταμοὺς θὰ διέλθῃ ὁ μεταβαίνων ἐκ τοῦ Μεξικοῦ εἰς Ἀγ. Φραγκίσκου καὶ Ἀλάσκαν; Ποίαι θαλάσσαι καὶ πορθμοὺς θὰ διαπλεύσῃ καὶ ποίαι πόλεις, χερσονήσους, ἀκρω-
τήρια καὶ ἐκβολὰς ποταμῶν θὰ ἀπαντήσῃ ὁ μεταβαίνων παραλίως δι' ἄτμο-
πλοίου ἐκ τῆς Ν. Ἀφρικῆς διὰ Κουσεβέκην; Δεῖξον ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου τὴν Ν. Ὑόρκην, Ἀγγλιν, Νίκκιαν, Γουδάργην, Καλιφοῦταν, Μιτυλή-
νην, Κασάρεν, Κυβονίαν, Ἀλίνιόν, Βερδώ, Ἀρχάγγελον, Βασιγκτόν,
Γουατεμάλαν, Μεδάλαν, Ἰωάννην, Βενετίαν, Βιέννην καὶ Ἀδύωναν; Τί-
νες νῆσοι τῆς Ἀσίας κεῖνται ἐν τῷ Μ. Ὠκεανῷ; Διὰ ποίων χωρῶν διέρχε-
ται ἡ σερὰ τῶν Βραχωδῶν ὄρεων;

Πρωτ. Λίμα (110,000 κ.) ἐμπορική πόλις ἔχουσα κλίμα γλυκύ.

Οἱ κάτοικοι τῆς Περούας συμποσοῦνται εἰς 3,000,000 καὶ εἶναι δυτικοὶ κυβερνώμενοι δημοκρατικῶς.

Τὸ κλίμα τῆς Περούας εἶναι θερμὸν, τὸ δὲ ἔδαφος κατ'ἀλλήλον πρὸς νομὴν κυριώτερα αὐτῆς **προϊόντα** εἶναι κίνα, κακάον, ὄρυζα, χρυσός, ἄργυρος, κ. ἄ. Γύμνασιον 73.

Ἡ ΒΟΛΙΒΙΑ περιορίζεται ὑπὸ τῆς Βρασιλίας, Περούας, Χιλῆς, Λαπλάττας καὶ Παραγουάης.

Πρωτεύουσα Χουκιθάκα (20,000 κ.) ἔχουσα πανεπιστήμιον.

Οἱ κάτοικοι τῆς Βολιβίας συμποσοῦνται εἰς 2,400,000 καὶ εἶναι καθολικοὶ κυβερνώμενοι δημοκρατικῶς.

Τὸ κλίμα τῆς Βολιβίας εἶναι ποικίλον, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφρον καὶ πλούσιον εἰς μέταλλα καὶ ξύλα.

Ἐξάγει πρὸς τούτοις τὴν **κόκκαν** (φυτὸν ἐνδυναμωτικόν) καὶ τὸ **γούανο** (κόπρον πτηνῶν) χρησιμεῖον πρὸς λίπανσιν τῶν ἀγρῶν. Ἡ Βολιβία ἐξάγει μετὰ τὸ Μεξικὸν τὴν μεγαλύτεραν ποσότητα ἀργύρου (30,000,000 φρ.).

Ἡ ΧΙΑΗ κείτται πρὸς Ν. τῆς Περούας καὶ ἔχει πρωτεύουσαν τὸ **Σαντιάγον** (300,000 κ.).

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 73. — Εἰς ποῖα πελάγη εὐρίσκονται αἱ ἐξῆς νῆσοι: Κυκλάδες, Λέσθος, Χίος, Κύπρος, Μιθραγασκάρη, Κεϋλάνη, Κίουσος, Ἀζόροι, Ἀγ. Ἐλένη, Ἰσλανθία, Σηλανθία, Μ. Βρεττανία καὶ Νεόγειος; Ποῖα εἶναι ἡ πρωτεύουσα τῆς Μ. Βρεττανίας, Σουηθίας, Δανίας, Ἡνωμένων Πολιτειῶν, Ἰσπανίας, Ἑλλάδος καὶ Τουρκίας; Ποῖα θάλασσα περιβρέχουσι τὴν Κολομβίαν καὶ τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας; Π.ῤ χύνεται ὁ Ὀρινόκος; Πῶς λέγεται ἡ στενὴ ξηρὰ ἡ ἐνόνοισα τὴν Β. Ἀμερικὴν μετὰ τὴν Νότιον; Τί λέγονται Ἰνδοὶ, Δυτικοὶ Ἰνδοὶ καὶ Δυτικοὶ νῆσοι; Τίνα ὄρη ὑψοῦνται ἐν τῇ Περούᾳ; Ποῖους ὠκεανούς θὰ διαπλεύσῃ ἀτμόπλοιοι ἀποπλεῦσαν ἐκ τῆς παραλίας τῆς Περούας διὰ Καντῶνα καὶ Καλκούτταν;

Οἱ κάτοικοι τῆς Χιλῆς συμποσοῦνται εἰς 3,000,000 καὶ εἶναι καθολικοὶ κυβερνώμενοι δημοκρατικῶς.

Τὸ κλίμα αὐτῆς εἶναι ὑγιεινόν, τὸ δὲ ἔδαφος εὐφορώτατον καὶ διὰ τοῦτο λέγεται ὁ κῆπος τοῦ Νέου κόσμου· προϊόντα δὲ αὐτῆς κυριώτερα εἶναι δημητριακοὶ καρποὶ καὶ ἄφθονος χρυσός, ἄργυρος καὶ χαλκός.

Ἡ ΛΑΠΛΑΤΑ ἢ ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ (4,000,000 κ.) μὲ πρωτ. Βουένος Ἀῦρες (500,000 κ.) ἐμπορικὴν πόλιν παρὰ τὸν Λαπλάταν. Εἰς τὴν Λαπλάταν ἀνήκει καὶ ἡ χώρα τῆς Παταγωνίας, ἣτις εἶναι ἔρημος, ψυχρά, ἄγονος καὶ ὀλίγον γνωστή. Ταύτης οἱ κάτοικοι (500,000) εἶναι νομάδες καὶ ὑψηλόσωμοι, ζῶσιν ἐκ τῆς θήρας καὶ ἀλείας καὶ διοικοῦνται ὑπὸ ἰδίων ἀρχηγῶν πρὸς Ν. τῆς Παταγωνίας κείττι ἡ νῆσος Γῆ τοῦ Πυρός, ἣτις εἶναι ἥρμιστιωδῆς καὶ ἄκαρπος.

Γύμνασμα 74.

Ἡ ΟΥΓΡΟΥΓΟΥΑΗ (900,000 κ.) μὲ πρωτ. Μοντεβίδεον (270,000 κ.) εὐλίμενον καὶ ἐμπορικὴν πόλιν, ἐξάγουσαν ἀλίπαστα κρέατα, δέρματα κ. ἄ.

Ἡ ΠΑΡΑΓΟΥΑΗ (500,000 κ.) μὲ πρωτ. Ἀνάληψιν (25,000 κ.) ἐξάγουσαν δέρματα καὶ καπνά.

Προϊόντα τῶν τριῶν τούτων ἀνεξαρτήτων πολιτειῶν εἶναι σίτος, βάμβαξ, καπνός, δέρματα, ἰνδικόν, ματέ (τέτον τῆς Παραγουάης), κακίον, κίμινον κ. ἄ.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 74. — Ἐκ τῆς Παταγωνίας λαμβάνων διεύθυνσιν Β. διὰ τίνων χωρῶν θὰ διέλθῃς μέχρι τοῦ Βορείου Π. Ὤκεανοῦ; Περιοδεύσατε κατὰ σειράν τὰς ἐπὶ τῆς παραλίας τοῦ Μ. Ὤκεανοῦ πόλεις τῆς Ἀμερικῆς. Εἰς τίνας ἡπείρους κείνται αἱ χώραι: Αἴγυπτος, Τουρκία, Γαλλία, Ρωσία, Σινεγαμβία, Ἡνωμέναι Πολιτεῖαι, Βελουγιστὰν καὶ Ἀραβία; Ποία θάλασσα περιβρέχει τὴν Ἀραβίαν καὶ Βολιβίαν; Ποία χώρα τῆς Ἀμερικῆς σχηματίζει στενὴν λωρίδα γῆς; Πῶς λέγεται ἡ στενὴ ξηρὰ ἡ ἐνόουσα τὴν Β. Ἀμερικὴν μὲ τὴν Νότιον; Τὴν Ἀφρικὴν ἢ Εὐρώπην προσεγγίζει περισσότερο ἢ Ἀμερικὴ; Ποίους ὠκεανούς θὰ διαπλεύσῃ ἀτμόπλοιοι ἀποπλεύσαν ἐκ Σαντιάγου εἰς Καντώνα;

Ἡ ΒΡΑΣΙΛΙΑ κείται πρὸς Α. τῆς Περούης καὶ Βολιβίας.

Πόλεις : Ρίον Ίανέϊρον (830,000 κ.) πρωτ. ἔχουσα τὸν ἀτραπέστατον λιμένα τοῦ κόσμου καὶ ἐμπόριον καφέ καὶ ἀδαμάντων. — Περαναμποῦκον (200,000 κ.) παράλιος πόλις ἔχουσα ἐμπόριον βαφικῶν ξύλων.

Οἱ κάτοικοι τῆς Βρασιλίας 17,000,000 εἶναι καθολικοί.

Τὸ κλίμα αὐτῆς εἶναι ποικίλον, προϊόντα δὲ αὐτῆς κυριώτερα εἶναι καφέ, ἀφρονώτατος (τὸ ἥμισυ τῆς ὅλης παραγωγῆς τῆς γῆς), ὄριζα, βίμβαξ, καπνός, ζάχαρις, κακάον, βανίλλη, βαφικὸν ξύλον, χρυσός, ἀργυρὸς καὶ πολύτιμοι λίθοι.

Ἡ ΓΟΥΙΑΝΗ κείται πρὸς Β. τῆς Βρασιλίας καὶ βρέχεται ὑπὸ τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ.

Δικαίρεται δὲ εἰς τὴν Ἀγγλικὴν Γουϊάνην (285,000 κ.) μὲ πρωτεύουσαν Γεωργετόβην.

Εἰς τὴν Ὁλλανδικὴν (70,000 κ.) μὲ πρωτ. Παραμαρίβον.

Καὶ εἰς τὴν Γαλλικὴν (30,000 κ.) μὲ πρωτ. Καϋέννην ἐπὶ ὁμωνύμου νήτου, τόπος ἐξορίας τῶν Γάλλων κολούργων.

Τὸ κλίμα τῆς Γουϊάνης εἶναι θερμὸν καὶ ἐν μέρει νοσῶδες· προϊόντα ὀπώραι, καφέ, ζάχαρις, κακάον, βίμβαξ, κανέλλα καὶ ξύλα.

Γύμνασμα 75.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 75. — Ποῖαι πόλεις τῆς Ἀμερικῆς κείνται ἐπὶ τῆς παράλιος τοῦ Ἀτλαντικοῦ ὠκεανοῦ; Διὰ ποίων θαλασσῶν καὶ ὠκεανῶν θὰ διαπλεύσῃς; δύο ἀτμόπλοια ἀποπλεύσαντα, τὸ μὲν ἐκ τοῦ Μοντεβιδέου διὰ Ρίον Ίανέϊρον καὶ Βαρδῶ, τὸ δὲ ἐκ τῆς Καϋέννης διὰ Νέαν Ὑόρκην, Λο δὲνον καὶ Καλκούταν; Τίνες ποταμοὶ τῆς Ἀμερικῆς, Ἀφρικῆς καὶ Ἀσίας χύνονται εἰς τὸν Ἀτλαντικὸν ὠκεανόν; Ποία χώρα ἐκτείνεται πρὸς Ν. τῆς Γουϊάνης; Τίνα χώραν διαρρέει ὁ Ἀμαζόνιος καὶ ποῦ χύνεται; Τίνα τὰ ἀκρωτήρια τῆς Ἀμερικῆς καὶ Ἀφρικῆς; Περίπλευτον τὴν Ἀμερικὴν ἐκ τοῦ Μοντεβιδέου καὶ ὀνόμασον τὰς θαλάσσας, τὰς ὁποίας θὰ διαπλεύσῃς καὶ τὰς χερ-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

ΩΚΕΑΝΙΑ ἢ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Ἔθνη. Ἡ Ὠκεανία ἢ Αὐστραλία περιλαμβάνει 1) τὴν νῆσον Νέαν Ὀλλανδίαν ἢ Αὐστραλίαν καὶ 2) τὴν Ὠκεανίαν. Περιορίζεται δὲ ὑπὸ τοῦ Ἰνδικοῦ καὶ Μ. Ὠκεανοῦ.

1) ΝΕΑ ΟΛΛΑΝΔΙΑ ἢ ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Αὕτη περιλαμβάνει τὴν νῆσον Νέαν Ὀλλανδίαν ἢ Αὐστραλίαν καὶ τὴν Ταρμανίαν, ἡ ὁποία χωρίζεται ἀπ' αὐτῆς διὰ τοῦ πορθμοῦ Βάσδου.

Ἡ Αὐστραλία ἐξουσιάζεται ὑπὸ τῶν Ἀγγλων. Διαιρεῖται δὲ εἰς 6 ἀποικίας, ἐκάστη τῶν ὁποίων ἔχει ἴδιον ἄγγλον διοικητὴν.

1) Ἡ Κουννυδλάνδη πρωτ. Βρισβάνη· 2) ἡ Νέα Νότιος Οὐαλλία πρωτ. Σίδνεϋ (380,000 κ.) εὐλίμενος καὶ ἐμπορικωτάτη πόλις ἐπὶ τοῦ Εἰρηνικοῦ Ὠκεανοῦ. Ἐνταῦθα ὑπάρχουσιν ὀλίγοι Ἕλληνες. 3) Ἡ Βικτωρία πρωτ. Μελβούρνη (500,000 κ.) ἐμπορικωτάτη πόλις. Ἐνταῦθα ὑπάρχουσι πολλοὶ Ἕλληνες. 4) ἡ Νότιος Αὐστραλία πρωτ. Ἀδελαΐς εἰς τὸν κόλπον τοῦ ἁγ. Βικεντίου· εἰς τὴν Νότιον Αὐστραλίαν ὑπάγεται καὶ ἡ Βόρειος Αὐστραλία μὲ πρωτ. Παλμερστόνων· 5) ἡ Δυτικὴ Αὐστραλία πρωτ. Πέρθη· καὶ 6) ἡ Νῆδος Ταρμανία, ἥτις κεῖται ἀπέναντι τῆς ἀποικίας Βικτωρίας καὶ εἶναι πλουσία εἰς μέταλλα. Πρωτ. Χοβάρτη. Ἐνταῦθα ἐξορίζονται οἱ Ἀγγλοκακοῦργοι.

Οἱ κάτοικοι τῆς Αὐστραλίας 4,500,000 διαιροῦνται εἰς αὐ-

σνήστους, τὰ ἀκρωτήρια καὶ τὰς ἐκβολὰς τῶν ποταμῶν πρὸ τῶν ὁποίων θὰ διέλθῃς; Ποῖαι εἶναι αἱ ἐμπορικώτεραι πόλεις τῆς Ν. Ἀμερικῆς; Περιέδυσον παραλλίως τὰς χώρας τῆς Ν. Ἀμερικῆς.

τόχθονας μαύρους Αυστραλιανούς, οι οποίοι είναι άγριοι ζῶντες ἐκ τῆς θήρας καὶ ἀλιείας καὶ εἰς ἀποίκους Εὐρωπικούς (3,500,000) οι οποίοι ἀσχολοῦνται εἰς τὴν γεωργίαν καὶ κτηνοτροφίαν (προβατοτροφίαν).

Τὸ κλίμα τῆς Αὐστραλίας εἶναι ὑγιεινόν, τὸ δὲ ἕδαφος εὐφρότατον· κυριώτερα αὐτῆς **προϊόντα** εἶναι ἄφθονος σίτος, οἶνος, μαλλία (200,000,000 χιλιόγρ. κκτ' ἔτος) ἐκ τῶν ἀπείρων προσβάτων (75,000,000) τὰ ὅποια βόσκουσιν εἰς τὰς παχείας αὐτῆς νιμάς, βανάναι, ἀρτόδενδρον, χρυσός, ἄφθονος χαλκός καὶ γαιάνθρακες. Ἐκ τῶν ζῶων ἐνταῦθα ἀπκντῶνται πολυάριθμοι ἀγέλαι βοῶν καὶ ἵππων, τὸ μαρσιποφόρον καγγούριον, οἱ λευκοὶ ἀετοί, οἱ μαύροι κύκνοι, διάφορα εἶδη ψιττακῶν καὶ εἰς τὰ ἐλώδη μέρη ὁ ὀρνιθόρυγος.

2) **ΩΚΕΑΝΙΑ**. Αὕτη ἀποτελεῖται ἐκ πολλῶν νήσων διασπαρμένων εἰς τὸν Εἰρηνικὸν ὠκεανόν.

1) ἡ **Νέα Γουίνέα**, ἡ ὅποια κεῖται πρὸς Β. τῆς Αὐστραλίας καὶ καλύπτεται ὑπὸ ὑψηλῶν ὄρέων καὶ πυκνοστάτων δασῶν, τὰ ὅποια εἶναι πλήρη παραδεισίων πτηνῶν. Αὕτη ἀνήκει εἰς τοὺς Ὀλλανδοὺς, Γερμανοὺς καὶ Ἄγγλους, τὸ δὲ ἐσωτερικόν αὐτῆς εἶναι ἄγνωστον.

2) Αἱ **νῆσοι Βισμαρκ καὶ τοῦ Σολουῶντος** πρὸς Α. τῆς Νέας Γουίνέας ἀνήκουσαι εἰς τοὺς Γερμανοὺς.

3) Αἱ **Νεαὶ Ἑβρίδες**, αἵτινες εἶναι ἡραιστειώδεις καὶ ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Γερμανοὺς. Οἱ κάτοικοι εἶναι ἄγριοι καὶ ἀνθρωποφάγοι.

4) Ἡ **Νέα Καληδονία**, ἡ ὅποια ἀνήκει εἰς τοὺς Γάλλους καὶ χρησιμεύει ὡς τόπος ἐξορίας τῶν Γάλλων κακούργων.

5) Ἡ **Νέα Ζηλανδία** μὲ πρωτ. **Ἄουκλάνδον**, ἔχουσαν τὸν ἀτραπέστατον λιμένα τῆς γῆς. Ἡ Νέα Ζηλανδία ἀνήκει εἰς τοὺς Ἄγγλους.

6) Αἱ νῆσοι **Καρολίνας** καὶ **Μαριάνας** (Γερμανικαί).

7) Αἱ νῆσοι τοῦ **Μαρσάδου** καὶ **Γιλδέρτου** (Γερμανικαί).

8) Αἱ νῆσοι **Φίτζι**, αἵτινες κεῖνται πρὸς Α. τῶν Ν. Ἐβρίδων καὶ ἀνήκουσιν εἰς τοὺς Ἄγγλους. Οἱ κάτοικοι τῶν νήσων τούτων, ἄλλοτε ἀνθρωποφάγοι, ἠσπάσθησαν τὸν χριστιανισμόν.

9) Αἱ **Φιλικαὶ** νῆσοι, αἵτινες ἔχουσιν ἰθαγενῆ βασιλέα.

10) Αἱ **Σαμόαι** πρὸς Β. τῶν νήσων τῆς Φιλίππας (ὑπὸ τὴν προστασίαν Ἀγγλίας, Γερμανίας καὶ Ἑνωμένων Πολιτειῶν).

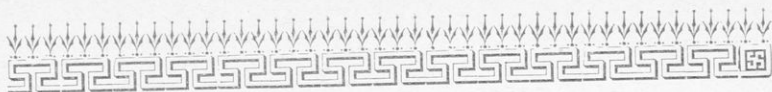
11) Αἱ **νῆσοι τῆς Ἑταιρίας** (Γαλλικαί).

Καὶ 12) Αἱ **Σανδβίχαι** νῆσοι, αἵτινες ἀποτελοῦσι βασιλεῖον συνταγματικόν.

Τὸ **κλίμα** τῶν νήσων τούτων εἶναι λαμπρόν, τὸ δὲ ἔδαφος ἐν γένει εὐφορὸν.

Γύμνασμα 76.

ΓΥΜΝΑΣΜΑ 76. — Διεξὼν ἐπὶ τοῦ γεωγραφικοῦ χάρτου τὴν Τιπικάνην, τὴν Τσάδαν, τὴν Νέαν Καλιδοῖαν, τὴν Κοπαΐδα, τὴν Παταγωνίαν, τὰς Φιλικὰς, τὴν ἐκβολὴν τοῦ ἁγ. Λαυρελτίου, τὴν Νεόγειον, τὰς πηγὰς τοῦ Ἀμαζονίου, τὴν Βοστώνην, τὸ Σικάγον, τὴν ἀποικίαν τῆς Βικτωρίας, τὴν Τασμανίαν, τὴν Βρασίλιαν, τὴν Σεούλ, τὴν Ἀβάνα καὶ τὴν Σίδνεϋ. Τί λέγεται Ὀκεανία καὶ τί Αὐστραλία; Ποῖαι πόλεις ἀριθμοῦσι κατοίκους μέχρι τοῦ 1,000,000.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ

ΓΝΩΣΕΙΣ ΕΚ ΤΗΣ ΚΟΣΜΟΓΡΑΦΙΑΣ

Διαίρεσις Γεωγραφίας.

Γεωγραφία λέγεται ἡ ἐπιστήμη, ἡ ὁποία πραγματεύεται περὶ τῆς γῆς.

Ἡ Γεωγραφία περιγράφει τὴν Γῆν κατὰ τρεῖς διαφόρους τρόπους· ὡς ἐκ τούτου διαιρεῖται εἰς *Μαθηματικὴν*, *Φυσικὴν* καὶ *Πολιτικὴν*.

Ἡ *Μαθηματικὴ Γεωγραφία* θεωρεῖ τὴν Γῆν ὡς οὐράνιον σῶμα, ὡς ὁ ἥλιος, ἡ σελήνη καὶ τὰ λοιπὰ ἄστρα καὶ ἐξετάζει τὸ σχῆμα, τὸ μέγεθος, τὸ μῆκος, τὸ πλάτος, τὴν θέσιν, τὰς κινήσεις καὶ ἐν γένει τὴν σχέσιν αὐτῆς πρὸς τὰ λοιπὰ οὐράνια σῶματα.

Ἡ *Φυσικὴ Γεωγραφία* ἐξετάζει πάντα τὰ ἐπὶ τῆς ἐπιφανείας τῆς γῆς εὐρισκόμενα ἀντικείμενα δηλ. τὰς θάλασσας, τοὺς ποταμούς, τὰς λίμνας, τὰ ὄρη κ.τ.λ.

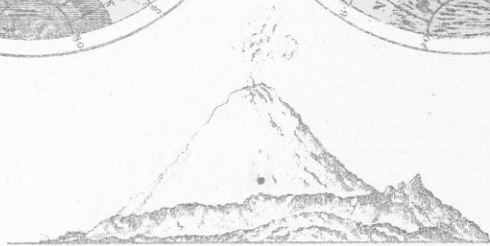
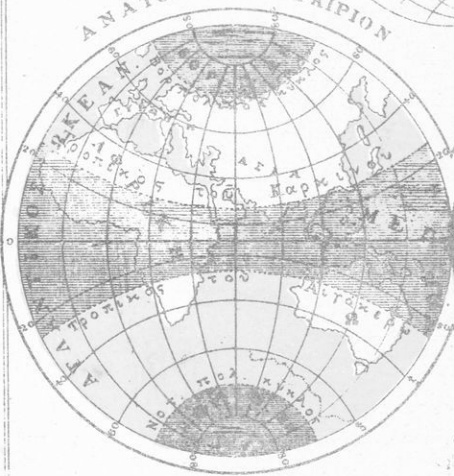
Ἡ *Πολιτικὴ Γεωγραφία* θεωρεῖ τὴν γῆν ὡς κατοικητήριον τῶν ἀνθρώπων καὶ ἐξετάζει τὸν πληθυσμόν, τὴν θρησκείαν, τὰ ἔθνη, τὰ πολιτεύματα τῶν διαφόρων κρατῶν, εἰς τὰ ὁποῖα αὐτὴ διαιρεῖται· πρὸς τούτοις δὲ τὰ προϊόντα, τὴν βιομηχανίαν, τὸ ἐμπόριον καὶ τὴν δύναμιν ἐκάστου τῶν κρατῶν αὐτῆς.

ΗΜΙΣΦΑΙΡΙΑ

ΑΝΑΤΟΛ. ΗΜΙΣΦΑΙΡΙΟΝ

ΔΥΤΙΚ. ΗΜΙΣΦΑΙΡΙΟΝ

4. Γ. Ηρώσειων Κοτοπαζι εν Αμερικη

Σχήμα τῆς γῆς καὶ ὑδρογείος σφαῖρα.

Ἡ Γῆ ἔχει σχῆμα στρογγύλον ὡς σφαῖρα· τοῦτο ἀποδεικνύεται ἐκ τῶν ἑξῆς φαινομένων :

α') Ὅταν πλοῖόν τι πλησιάσῃ εἰς τὴν παραλίαν πρῶτον βλέπομεν τὰ ἄκρα τῶν ἰσθμῶν αὐτοῦ καὶ ὀλίγον κατ' ὀλίγον τὸ σκάρος· ἐν ᾧ ἐὰν ἡ γῆ ἦτο ἐπίπεδος, ἐπειδὴ τὰ κατώτερα μέρη τοῦ πλοῦ ἀπέχουσι ἀπὸ τῶν ὄρηκλιμῶν ἡμῶν, ὅσον καὶ τὰ ἀνώτερα, ἔπρεπε νὰ ἐξερνηθῶσι διὰ μιᾶς ὄλα αὐτοῦ τὰ μέρη· τὸ ἐναντίον δὲ συμβαίνει, ὅταν πλοῖόν τι ἀπομακρύνηται· ἀρχίζει νὰ χάνηται ἀπὸ τῶν ὄρηκλιμῶν ἡμῶν ὄχι ὅλον διὰ μιᾶς, ἀλλὰ πρῶτον τὰ κατώτερα τοῦ σκάρους μέρη καὶ τελευταῖον αἱ κορυφαὶ τῶν ἰσθμῶν αὐτοῦ.

β') Ὅλοι ὅσοι περιέπλευσαν τὴν γῆν ἀκολουθοῦντες πάντοτε μίαν καὶ τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν π. χ. πρὸς Δυτμάς, ἐπανῆλθον εἰς τὸ μέρος, ὅθεν ἀνεχώρησαν ἐκ τοῦ ἀντιθέτου μέρους· ἐν ᾧ ἐὰν ἡ γῆ ἦτο ἐπίπεδος μετὰ μακρὰν πορείαν ἔπρεπε νὰ εὕρωσι τὸ τέλος τῆς Γῆς. Τὰ φαινόμενα ταῦτα οὐδὲν ἄλλο ἀποδεικνύουσιν ἢ ὅτι ἡ ἐπιφάνεια τῆς Γῆς εἶναι κυρτή.

Ἡ Γῆ εἶναι πεπεισμένη πρὸς τοὺς πόλους· τοῦτο δὲ ὡς καὶ τὰ ἐπ' αὐτῆς ὄρη οὐδόλως ἐπενεργῶσιν ἐπὶ τῆς σφαιρικότητος τῆς γῆς, διότι ταῦτα συγκρινόμενα πρὸς τὸ μέγεθος τῆς γῆς εἶναι ὡς τὰ ἐλάχιστα ἐξογκώματα τοῦ ὄφλοιου τοῦ πορτοκαλίου.

Ἡ τεχνητὴ σφαῖρα ἢ παριστάνουσα τὴν γῆν λέγεται ὑδρογείος σφαῖρα.

Οἱ ἐπὶ τῆς ὑδρογείου σφαιράς κύκλοι.

Ἐπὶ τῆς γῆς πρὸς προσδιορισμὸν τῶν διαφόρων τόπων νοοῦνται πολλοὶ κύκλοι· τούτους βλέπομεν ἐπὶ τῆς ὑδρογείου σφαιράς.

Οἱ κυριώτεροι τῶν ἐπὶ τῆς ὑδρογείου σφαιράς κύκλων εἶναι ἕξ, δύο μεγάλοι καὶ τέσσαρες μικροί.

Μεγάλοι εἶναι ὁ Ἰσημερινός, ὅστις εὐρίσκεται εἰς ἴσην ἀπόστασιν ἀπὸ τῶν δύο πόλων καὶ διαιρεῖ τὴν γῆν εἰς δύο ἡμισφαίρια εἰς Βόρειον καὶ εἰς Νότιον ἡμισφαίριον· λέγεται δὲ Ἰσημερινός, διότι ὅσοι τόποι εὐρίσκονται ἐπ' αὐτοῦ ἔχουσι πάντοτε ἰσημερινὰν, δηλ. τὰς ἡμέρας ἴσας μὲ τὰς νύκτας.

Καὶ ὁ Μεσημβρινός, ὅστις διέρχεται διὰ τῶν δύο πόλων, τέμνει καθέτως τὸν Ἰσημερινὸν καὶ διαιρεῖ τὴν γῆν εἰς δύο ἡμισφαίρια εἰς Ἀνατολικὸν καὶ εἰς Δυτικόν. Λέγεται δὲ Μεσημβρινός, διότι ὅταν ὁ ἥλιος διέρχεται δι' αὐτοῦ γίνεται μεσημέριον εἰς τοὺς ὑπ' αὐτὸν τόπους. Μεσημβρινοὶ εἶναι πολλοί· ἐξ αὐτῶν ἐξέλεξαν ἕνα, τὸν διαιροῦντα τὴν γῆν εἰς δύο ἡμισφαίρια, ἐκ τῶν ὁποίων τὸ μὲν Ἀνατολικὸν περιλαμβάνει τὸν Πηλαιὸν κόσμον, τὸ δὲ Δυτικὸν τὸν Νέον κόσμον.

Μικροὶ δὲ οἱ δύο Τροπικοί, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ μὲν εἰς εὐρίσκεται εἰς τὸ Βόρειον ἡμισφαίριον καὶ λέγεται Τροπικὸς τοῦ Καρκίνου, ὁ δὲ εἰς τὸ Νότιον ἡμισφαίριον καὶ λέγεται Τροπικὸς τοῦ Αἰγόκερω.

Καὶ οἱ δύο Πολικοί, ἐκ τῶν ὁποίων ὁ εἰς τὸ Βόρειον ἡμισφαίριον εὐρισκόμενος λέγεται Βόρειος πολικὸς κύκλος, ὁ δὲ εἰς τὸ Νότιον ἡμισφαίριον, Νότιος πολικὸς κύκλος.

Ζῶναι τῆς γῆς.

Οἱ Τροπικοὶ καὶ οἱ πολικοὶ κύκλοι διαιροῦσι τὴν ἐπιφάνειαν τῆς γῆς εἰς πέντε ζῶνας: τὴν διακεκαυμένην, τὰς δύο εὐκράτους καὶ τὰς δύο κατεψυγμένας.

Ἡ διακεκαυμένη ζῶνὴ κεῖται μεταξύ τῶν δύο Τροπικῶν καὶ ἔχει εἰς τὸ μέσον τὸν Ἰσημερινόν ὠνομάσθη δὲ διακεκαυμένη, ἕνεκα τῆς μεγάλης θερμότητος, ἣτις ἐπικρατεῖ εἰς τὰς διαφόρους αὐτῆς χώρας.

Αἱ δύο Εὐκράτοι ζῶναι εὐρίσκονται, ἡ μὲν μία εἰς τὸ Βόρειον ἡμισφαίριον μεταξύ τοῦ Βορείου Πολικοῦ κύκλου καὶ τοῦ Τροπικοῦ τοῦ Καρκίνου καὶ λέγεται Βόρειος εὐκράτος ζῶνὴ, ἡ δὲ ἄλλη εἰς τὸ Νότιον ἡμισφαίριον, μεταξύ τοῦ Νοτίου Πολικοῦ κύκλου καὶ τοῦ Τροπικοῦ τοῦ Αἰγόκερω καὶ λέγεται Νότιος εὐκράτος ζῶνὴ. Λέγονται εὐκράτοι, διότι εἰς τοὺς διαφόρους τόπους τῶν ζωνῶν τούτων ἐπικρατεῖ μέτριον ψῦχος καὶ μετρία θερμότης.

Αἱ δὲ δύο κατεψυγμέναι ζῶναι κεῖνται, ἡ μὲν μία ἐν τὸς τοῦ Βορείου Πολικοῦ κύκλου καὶ λέγεται Βόρειος κατεψυγμένη ζῶνὴ, ἡ δὲ ἄλλη ἐντὸς τοῦ Νοτίου πολικοῦ κύκλου καὶ λέγεται Νότιος κατεψυγμένη ζῶνὴ. Ὀνομάσθησαν δὲ κατεψυγμέναι, διότι εἰς τοὺς διαφόρους αὐτῶν τόπους ἐπικρατεῖ τόσον πολὺ ψῦχος, ὥστε μόνον οἱ αὐτόχθονες καὶ τὰ ζῶα δύνανται νὰ ὑποφέρωσιν αὐτό.

Κινήσεις τῆς Γῆς.

Ὁ ἥλιος ὡς καὶ τὰ λοιπὰ οὐράνια σώματα, ἦτοι ἡ σελήνη καὶ τὰ ἄστρα μᾶς φαίνονται, ὅτι καθ' ἑκάστην περιστρέφονται περὶ τὴν γῆν ἐξ Ἀνατολῶν πρὸς Δυσμὰς εἰς διά-

στημα 24 ὥρων. Συμβαίνει ὅμως τὸ ἐναντίον, ἤτοι ὁ ἥλιος μένει ἀκίνητος καὶ ἡ γῆ κινεῖται. Ἡ γῆ κάμνει δύο κινήσεις, μίαν περὶ τὸν ἑαυτὸν τῆς εἰς 24 ὥρας καὶ ἄλλην περὶ τὸν ἥλιον εἰς 365 ἡμέρας καὶ 6 ὥρας.

Καὶ ἐκ μὲν τῆς περὶ ἑαυτὴν κινήσεως τῆς γῆς γίνεται ἡ ἡμέρα καὶ ἡ νύξ, διότι ὁ ἥλιος φωτίζει πάντοτε τὸ ἥμισυ τῆς περιστρεφομένης σφαίρας, ὥστε τὸ μὲν φωτιζόμενον ἔχει ἡμέραν, τὸ δὲ ἄλλο νύκτα.

Ἐκ δὲ τῆς περὶ τὸν ἥλιον κινήσεως τῆς γῆς γίνονται αἱ τέσσαρες ὥραι τοῦ ἔτους, ἤτοι τὸ ἔαρ, τὸ θέρος, τὸ φθινόπωρον καὶ ὁ χειμὼν.

Ἄστέρες.

Ὑπάρχουσι δύο εἰδῶν ἀστέρες, ἀπλανεῖς καὶ πλανῆται.

Ἀπλανεῖς λέγονται, ὅτι ἀστέρες μένουσιν ἀκίνητοι διατηροῦντες τὴν αὐτὴν μεταξὺ τῶν ἄλλων ἀστέρων ἀπόστασιν. Οἱ ἀστέρες οὗτοι ἔχουσιν ἴδιον φῶς, ὡς ὁ ἥλιος καὶ λέγονται σῶματα αὐτόφωτα.

Πλανῆται δέ, ὅτι ἀστέρες ἀλλάττουσιν ἀκαταπαύτως τὴν θέσιν των· οὗτοι δὲν ἔχουσιν ἴδιον φῶς, ἀλλὰ λαμβάνουσιν αὐτὸ ἐκ τοῦ ἡλίου, ὡς ἡ γῆ καὶ ἡ σελήνη.

Μεταξὺ τῶν πλανητῶν ὑπάρχουσι καὶ οἱ λεγόμενοι κομήται, οἵτινες εἶναι ἀστέρες φέροντες μεθ' ἑαυτῶν φωτεινὴν κόμην.

Ἡλιος.

Ὁ ἥλιος εἶναι εἰς τῶν ἀπλανῶν ἀστέρων, σῶμα αὐτόφωτον καὶ τὸ κέντρον, περὶ τὸ ὁποῖον στρέφονται ἡ γῆ καὶ ὅλοι οἱ πλανῆται. Ὁ ἥλιος εἶναι πολὺ μεγαλειότερος τῆς γῆς καὶ περιστρέφεται περὶ ἑαυτὸν εἰς 25 ἡμέρας καὶ 4 ὥρας.

Ὁ ἥλιος, ἡ γῆ καὶ αἱ πλανῆται ἀποτελοῦσι τὸ ἡλιακὸν σύστημα.

Σελήνη.

Τὸ πλησιέστερον πρὸς τὴν γῆν οὐράνιον σῶμα εἶναι ἡ Σελήνη, ἣτις εἶναι πολὺ μικροτέρα τῆς γῆς.

Ἡ Σελήνη κινεῖται περὶ τὴν γῆν ἐκ δυσμῶν πρὸς Ἀνατολάς, λαμβάνουσα τὸ φῶς αὐτῆς ἐκ τοῦ ἡλίου, ὑπὸ τοῦ ὁποίου φωτίζεται πάντοτε τὸ πρὸς αὐτὸν ἐστραμμένον ἡμισφαίριόν της· καὶ ὅταν μὲν τὸ ἡμισυ τοῦ φωτισμένου ἡμισφαιρίου της εἶναι ἐστραμμένον πρὸς ἡμᾶς, λέγεται ἡμισυγραφῆς· ὅταν δὲ ὅλον τὸ φωτισμένον ἡμισφαίριόν της εἶναι ἐστραμμένον πρὸς ἡμᾶς, τότε λέγεται πανσέληνος.

Ἐκλείψεις.

Ἐκλείψις ἡλίου. Ἐὰν μεταξὺ ἡλίου καὶ γῆς εὐρεθῇ ἡ σελήνη, τότε ἡ σελήνη δεχομένη τὰς ἀκτῖνας τοῦ ἡλίου σκιάζει τὴν γῆν καὶ τοῦτο λέγεται ἐκλείψις ἡλίου.

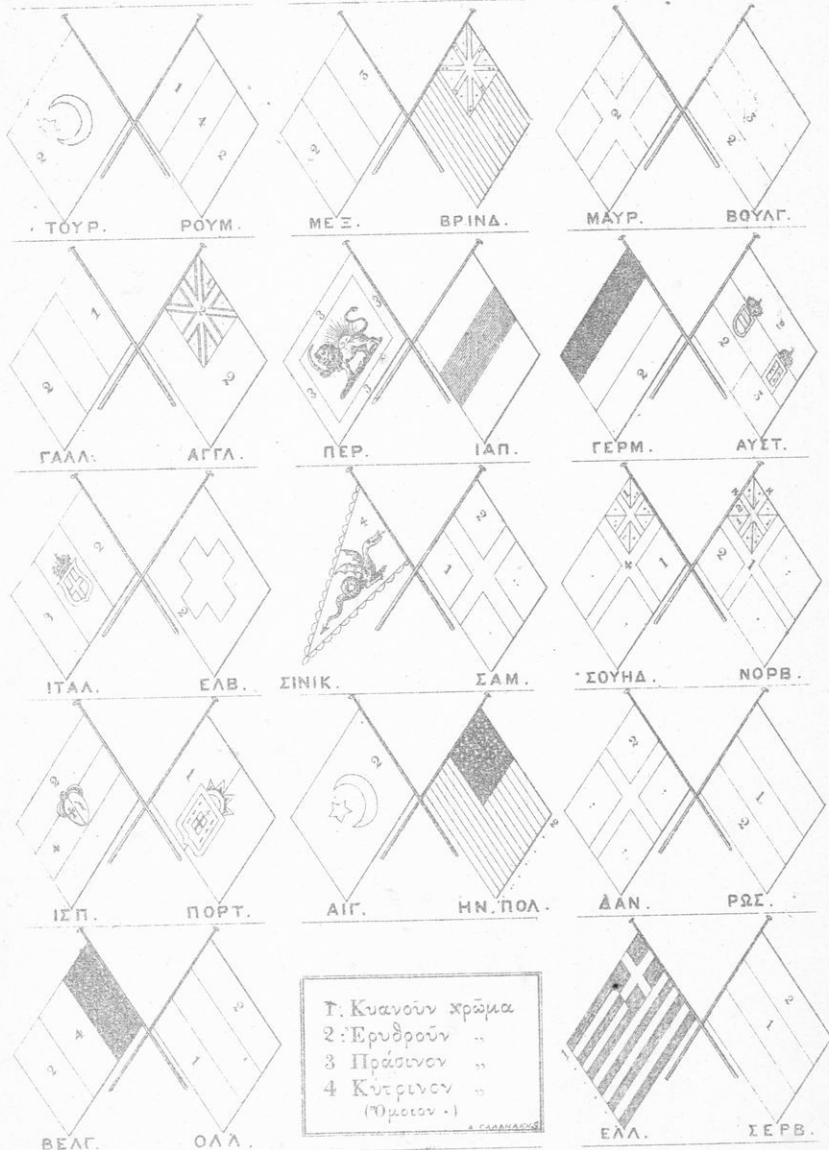
Ἡ ἐκλείψις τοῦ ἡλίου λέγεται *ὀλική*, ὅταν ὅλος ὁ δίσκος τοῦ ἡλίου σκιασθῇ, *μερικὴ* δέ, ὅταν μέρος τοῦ ἡλίου ἐπισκοτισθῇ.

Ἐκλείψις σελήνης. Ἐὰν δὲ μεταξὺ ἡλίου καὶ σελήνης εὐρεθῇ ἡ γῆ, τότε ἡ γῆ ἐμποδίζουσα τὸν ἥλιον νὰ φωτίσῃ τὴν σελήνην ἐπισκοτίζει αὐτήν καὶ τοῦτο λέγεται ἐκλείψις σελήνης.

Ἡ ἐκλείψις τῆς σελήνης λέγεται *ὀλική*, ὅταν ἡ σκιά τῆς γῆς πέσῃ ἐφ' ὅλου τοῦ δίσκου τῆς σελήνης· *μερικὴ* δέ, ὅταν ἡ σκιά τῆς γῆς ἐπισκοτίσῃ μέρος τῆς σελήνης.

Τ Ε Λ Ο Σ.

ΕΜΠΟΡΙΚΑΙ ΣΗΜΑΙΑΙ ΤΩΝ ΚΥΡΙΩΤΕΡΩΝ ΚΡΑΤΩΝ

ΒΙΒΛΙΑ ΝΕΟΦΑΝΗ

Ἐκδοθέντα Ἀδεία τοῦ Αὐτ. Ὑπουργείου τῆς Παιδείας
καὶ Ἐγκρίθει τῆς Π. Κ. Ἐκπαίδ. Ἐπιτροπῆς
τῶν Πατριαρχείων

- I. Κ. ΣΕΪΤΑΝΙΔΟΥ.** Ἐπιμελεία. Γραμματικὴ τῆς Μητροικῆς
Γλώσσης μετὰ πολλῶν ἀσκήσεων ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ Ἀναλυ-
τικοῦ Προγράμματος τῆς Πατριαρχικῆς Κ. Ἐκπαίδ. Ἐπιτρο-
πῆς πρὸς χρῆσιν τῶν δημοτικῶν καὶ ἀστικῶν Σχολείων καὶ
Παρθεναγωγείων εἰς τεύχη δύο.
- Τεύχος Α'. διὰ τὴν Α' καὶ Β' τάξιν Γρ. 3.—
» Β'. διὰ τὴν Γ', Δ', Ε' καὶ Σ' τάξιν » 4.—
- Ὀδηγὸς Καλλιγραφικὸς πρὸς χρῆσιν τῶν Ἀρρεναγω-
γείων καὶ Παρθεναγωγείων Γρ. 1,50
- ΦΩΤΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΔΟΥ** Ἱεροδιδασκάλου Στοιχειώδης Ἐκκλησια-
στικῆ Ἱστορίας ἀπὸ τῆς ἰδρύσεως τῆς Ἐκκλησίας μέχρι τῶν
καθ' ἡμᾶς χρόνων πρὸς χρῆσιν τῶν Ἀστικῶν καὶ Ἑλλην. Σχο-
λῶν ἀμφοτέρων τῶν φύλων Γρ. 6.—
- ΧΑΡ. Χ. ΛΕΣΙΟΥ** Ξενοφώντειος Κύρου Παιδεία ἢ Παιδαγωγι-
κὴ διδασκαλία τῆς ἀρετῆς εἰς ἀνάγνωσιν τῶν μαθητευόντων ἐν
τοῖς ὁμογενεῖν ἀρρεναγωγείοις καὶ παρθεναγωγείοις Γρ. 5.—
- Γ. Α. ΛΙΑΝΟΠΟΥΛΟΥ** Στοιχειώδης Γεωμετρία Ἐκδόσις Β'. βε-
βελτιωμένη Γρ. 5.—
- Μ. ΡΑΛΛΗ** Διδάκτορος καὶ καθηγητοῦ τῶν Φυσικῶν Ἐπιστημῶν ἐν
τῇ κατὰ Χάλκην Ἐμπορικῇ Σχολῇ.
Στοιχεῖα Χημείας Ὄργανικῆς καὶ ἀνοργάνου μετὰ
33 εἰκόνων ἐν τῷ κειμένῳ Γρ. 10.—
Στοιχεῖα Πειραματικῆς Φυσικῆς μετὰ 136 εἰκόνων ἐν
τῷ κειμένῳ Γρ. 10.—

Τιμᾶται ἄδεται Γρ. 6

» δεδεμ. » 2